

VIA INNOVATIE NAAR CLUB LIGHT

Een analyse van inspirerende praktijkvoorbeelden

Elien Claes
Jeroen Scheerder
Julie Borgers

m.m.v.
Jeroen Meganck
Jan Seghers

Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid
Onderzoeksgroep Fysieke Activiteit, Sport & Gezondheid
KU Leuven

2017

Onderzoek in opdracht van

In samenwerking met

Beleid & Management in Sport (BMS)

BMS Studie 42

Via innovatie naar club light

Een analyse van inspirerende praktijkvoorbeelden

Elien Claes

Jeroen Scheerder

Julie Borgers

m.m.v.

Jeroen Meganck

Jan Seghers

ISBN 978-94-92134-37-0

Dit is het tweeënveertigste nummer in de reeks van BMS Studies.

De BMS Studies leveren een bijdrage aan het sociaalwetenschappelijke onderzoek naar beleid en management met betrekking tot sport en fysieke activiteit. Deze publicaties zijn een product van de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid van de KU Leuven.

De BMS Studies kunnen mits registratie gratis gedownload worden via www.faber.kuleuven.be/BMS.

Reekseditors: Prof. dr. J. Scheerder, Prof. dr. S. Vos, dr. J. Meganck & dr. E. Thibaut

Verantwoordelijke uitgever: Prof. dr. J. Scheerder

Technische ondersteuning: Dhr. J. Feys

Reproductie: KU Leuven

© 2017 J. Scheerder, Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid, Faculteit Bewegings- & Revalidatiewetenschappen, KU Leuven

Tervuursevest 101, 3001 Leuven (Heverlee)

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, gereproduceerd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaandelijke schriftelijke toestemming van de uitgever.

Alle rechten voorbehouden.

D/2017/KU Leuven – Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid

INHOUDSTAFEL

Inhoudstafel

Inleiding

Ter inspiratie: 15 praktijkvoorbeelden

1. FitFree – Vlaamse Atletiekliga
2. We are freerunning – Gymnastiekfederatie Vlaanderen
3. Iedereen Krolft! – S-Sport
4. IKSUP! – Vlaamse Yachting Federatie
5. Skateboard Academy - FROS
6. Festivalwip – Vlaamse Traditionele Sporten
7. Elke stap telt! – OKRA-SPORT
8. King Pong – Vlaamse Tafeltennisliga
9. sChOOL-JITSU – Vlaamse Ju-Jitsu Federatie
10. 3X3 Basketball – Vlaamse Basketballiga
11. 3X3 rolstoelbasketbal Fun on Wheels – Parantee
12. High5 Korfbal – Koninklijke Belgische Korfbalbond – Vlaamse liga
13. Streethandball – Vlaamse Handbalvereniging
14. Fithandbal – Vlaamse Handbalvereniging
15. Voetbal op maat: 2v2 dribbelvoetbal – Voetbalfederatie Vlaanderen

Referentielijst

Over de auteurs

Reeds verschenen BMS Studies

Klik op het BMS-
logo om terug te
keren naar
'Inhoudstafel'

INLEIDING

Valorisatieonderzoek

In opdracht van het Kennis- en informatiecentrum sport (KICS) van Sport Vlaanderen voerden de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid en de Onderzoeksgroep Fysieke Activiteit, Sport & Gezondheid van de KU Leuven een valorisatieonderzoek uit naar de verlichting van het sportaanbod in de clubgeorganiseerde sportsector. In dit onderzoek worden de bevindingen uit relevante projecten van het voorbije Steunpunt voor Beleidsrelevant Onderzoek Sport 2012-2015 (werkpakket 6 aangaande *sport light* en werkpakket 7 rond drop-out bij jongeren uit de georganiseerde sport) verder gevaloriseerd en omgezet naar praktijkgerichte en ondersteunende instrumenten voor de clubgeorganiseerde sportsector. Dit valorisatieonderzoek heeft tot doelstelling het ontwikkelen van richtlijnen voor sportfederaties ter ondersteuning van hun sportclubs om tot een verlichting van het sportaanbod te komen, in dit onderzoek ook wel *club light* genoemd. Deze richtlijnen zijn omvat in de praktijkgids voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties (zie Claes e.a., 2017b). Hoewel dit specifiek gericht is op de ontwikkeling van een lichter sportaanbod in de clubgeorganiseerde sportsector, kan de praktijkgids, zoals de titel laat uitschijnen, meer algemeen gehanteerd worden voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties.

Output: drie praktijkinstrumenten en een wetenschappelijk rapport

De output van dit valorisatieonderzoek omvat drie praktijkinstrumenten en een wetenschappelijk rapport. Om te beginnen werd een poster met het stappenplan op basis van het innovatieproces voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties ontwikkeld (zie Claes e.a., 2017a). De praktijkgids vormt de belangrijkste output van het project en omvat de resultaten van de studie naar de verlichting van het sportaanbod in de clubgeorganiseerde sportsector. Deze praktijkgids omvat een stappenplan voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties. Dit stappenplan wordt geduid aan de hand van richtlijnen en verder geïllustreerd op basis van de belangrijkste succesfactoren en valkuilen die voortkomen uit een praktijktest met zeven sportfederaties en de analyse van vijftien praktijkvoorbeelden (zie Claes e.a., 2017b). De voorliggende studie bevat een uitgebreide uiteenzetting van de vijftien geanalyseerde praktijkvoorbeelden die inspirerend kunnen werken voor andere federaties. Daarnaast wordt in het wetenschappelijk rapport bijkomende toelichting voorzien bij de methodologie van het valorisatieonderzoek (zie Scheerder e.a., 2017).

Doelpubliek

De voorliggende studie omvat een analyse van inspirerende praktijkvoorbeelden en richt zich in hoofdzaak naar medewerkers van sportfederaties die aan de slag willen met vernieuwend projectmanagement. De vijftien praktijkvoorbeelden kunnen inspirerend werken bij het ontwikkelen en implementeren van een nieuw project (bv. in functie van het indienen van een beleidsfocus, in functie van andere subsidieaanvragen of louter voor het opzetten van een vernieuwend project).

Hoewel deze praktijkvoorbeelden ontwikkeld werden op het niveau van de federatie, kunnen deze ook inspirerend werken voor sportclubs die zelf tijd en middelen hebben om op een innovatieve manier hun werking verder te ontwikkelen. Dit geldt eveneens voor andere sportgerelateerde actoren.

Toelichting bij de praktijkvoorbeelden

Selectie praktijkvoorbeelden

Voor de selectie van praktijkvoorbeelden zijn we op zoek gegaan naar projecten bij de Vlaamse sportfederaties die aspecten van innovatie, laagdrempeligheid en/of verlichting van het sportaanbod omvatten. Hiervoor zijn we terecht gekomen bij de oproep inzake innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport & Media. Philippe Muyters, de Vlaamse minister bevoegd voor Sport, engageerde zich in zijn beleidsbrief Sport 2012-2013 (Vlaams Parlement, 2013) om, naast de structurele subsidies voor sportfederaties, ook extra ruimte te maken voor innovatieve en originele projecten die laagdrempelig sporten aantrekkelijk maken en de ontwikkeling van initiatieven tot sporten in de directe omgeving stimuleren. In 2013 werd een projectoproep gelanceerd die de sportfederaties moest uitdagen om nieuwe en vernieuwende sportdisciplines op een duurzame manier in hun sportprogramma te integreren en dit in samenwerking met partners (scholen, sportclubs, sportdiensten, bedrijven, etc.). Vijftien projecten werden ondersteund om op een innovatieve manier rond sport te werken (Departement Cultuur, Jeugd, Sport & Media, 2014). Binnen dit valorisatieproject werden deze vijftien projecten geselecteerd en verder geanalyseerd als praktijkvoorbeelden. Enkel het project 'Elke club telt!' van OKRA-SPORT werd vervangen door een voorgaand project van de federatie, namelijk 'Elke stap telt!'. Het project 'Elke club telt!' richt zich hoofdzakelijk op de ondersteuning van de werking van de sportclubs en omvat minder aspecten van verlichting van het sportaanbod. Bij het project 'Elke stap telt!' is laagdrempeligheid en een verlichting van het sportaanbod sterk aanwezig, daarom werd er voor dit project gekozen. Op de volgende slide wordt een overzicht gegeven van de vijftien praktijkvoorbeelden.

Dataverzameling- en verwerking

De dataverzameling gebeurde op basis van een interview met de projectverantwoordelijke binnen de federatie en een documentenanalyse. De interviews werden in oktober en november 2016 afgenomen. Bijkomende informatie werd verkregen op basis van de projectaanvraag en eindevaluatie die de federaties in het kader van de projectoproep bij het Departement Cultuur, Jeugd, Sport & Media moesten indienen, de artikels omtrent de innovatieve projecten in het VSF-Magazine (2013/4, 2014/1-4) en de website van de federatie en van het betreffende project (zie Scheerder e.a., 2017 voor meer toelichting).

Vervolgens werden de data voor elk project op dezelfde manier geanalyseerd in functie van het innovatieproces en de verlichting van het sportaanbod.

Toelichting bij de praktijkvoorbeelden

Overzicht van de geselecteerde praktijkvoorbeelden, indeling volgens solo-, duo- en teamsporten

Solosport	Duosport	Teamsport
<u>1. FitFree (VAL)</u>	<u>8. King Pong (VTTL)</u>	<u>10. 3x3 Basketball (VBL)</u>
<u>2. We are freerunning (Gymfed)</u>	<u>9. sChOOL-JITSU (VJIF)</u>	<u>11. 3X3 rolstoelbasketbal Fun on Wheels (Parantee)</u>
<u>3. Iedereen Krolft! (S-Sport)</u>		<u>12. High5 Korfbal (KBKB)</u>
<u>4. IKSUP! (VYF)</u>		<u>13. Streethandball (VHV)</u>
<u>5. Skateboard Academy (FROS)</u>		<u>14. Fithandbal (VHV)</u>
<u>6. Festivalwip (VlaS)</u>		<u>15. Voetbal op maat – 2v2 dribbelvoetbal (VFV)</u>
<u>7. Elke stap telt! (OKRA-SPORT)</u>		

Toelichting bij de praktijkvoorbeelden – leeswijzer

- In wat volgt wordt uitgebreid toelichting voorzien bij de vijftien geselecteerde praktijkvoorbeelden
- De resultaten van elk van de praktijkvoorbeelden worden als volgt opgebouwd:
 - **Van probleem naar oplossing:** aanleiding voor het opzetten van het project. Beknopte omschrijving van de probleemsituatie en hoe de federatie hier op inspeelt. Korte toelichting bij het concept van het project
 - **Overzicht innovatie & verlichting:** schematische samenvatting van de innovatieve elementen van het project en de mate van verlichting van het sportaanbod
 - **Innovatiedimensies:** toelichting bij de innovatieve elementen van het project volgens de drie innovatiedimensies van Scheerder e.a. (2014) (cfr. ClubSportInnovatie CSI; zie slide 11 tot en met 13 voor meer toelichting)
 - **Verlichting:** toelichting bij de manier waarop er een verlichting van het sportaanbod gecreëerd wordt
 - **Innovatieproces:** beschrijving van de manier waarop de federatie voor dit project het innovatieproces heeft doorlopen. Hierbij wordt toelichting voorzien per stap (en indien relevant ook voor de bijhorende bouwstenen) van het innovatieproces (zie slide 14 voor een schematisch overzicht van het innovatieproces)
- Bij elk praktijkvoorbeeld werden de belangrijkste succesfactoren en valkuilen geïdentificeerd. Deze worden via kleurencodes weergegeven in het overzicht van het innovatieproces:
 - Groen: succesfactor
 - Rood: valkuil
 - Rood/groen: valkuil met een bijhorende oplossing om hier op in te spelen

ClubSportInnovatie (CSI)

In dit onderzoeksproject wordt innovatie naar voor geschoven als uitgangspunt om tot de verlichting van het sportaanbod te komen. Sportfederaties zullen moeten innoveren om de *club light* idee te integreren in hun werking en die van hun sportclubs. In het kader van dit project spreken we van ClubSportInnovatie (CSI) om tot *club light* te komen.

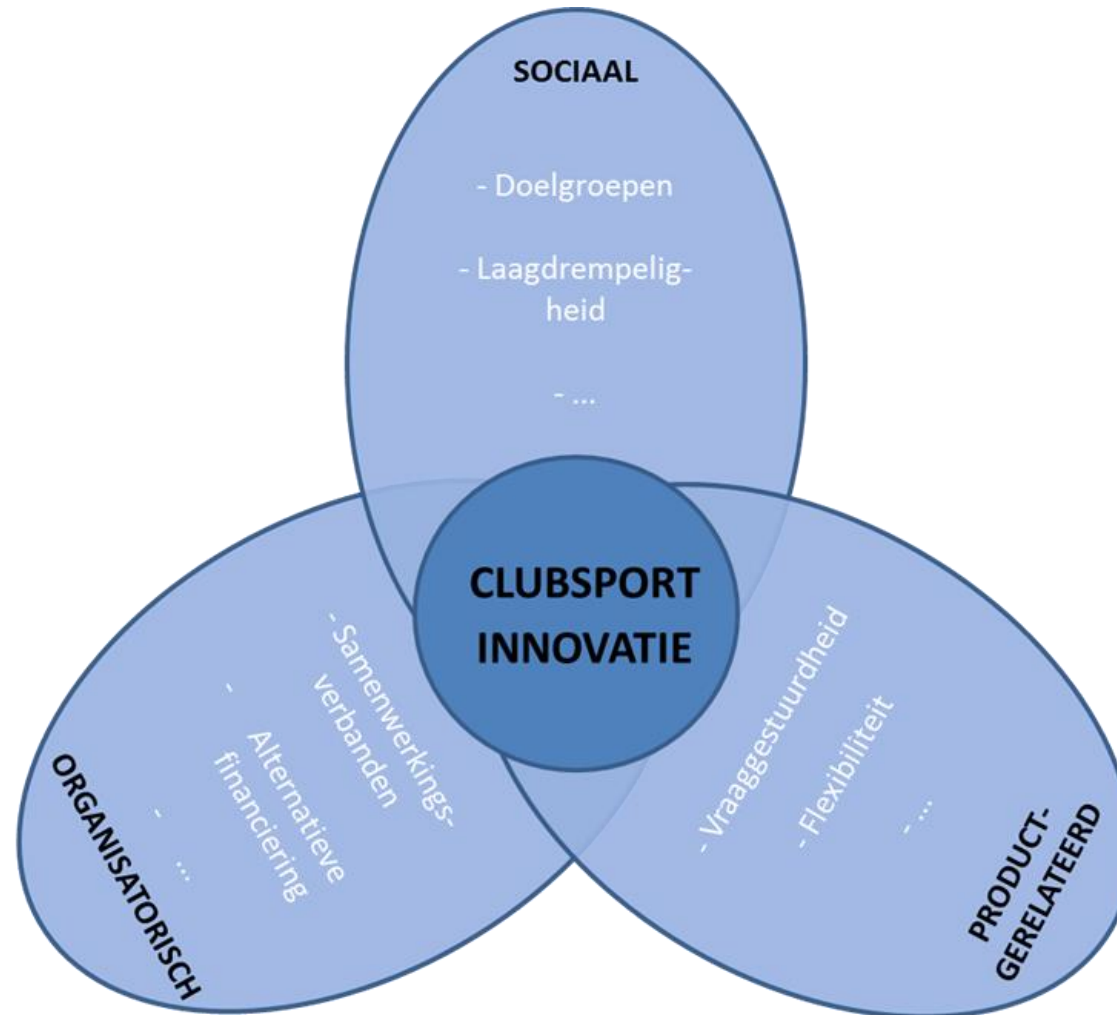
Dit onderzoeksproject situeert zich op het niveau van de sportfederaties. Gezien de middelen van de sportclubs (HRM, financieel, etc.) vaak beperkt zijn, is het aan de federaties om ondersteuning te bieden aan hun clubs om aan de slag te gaan met ClubSportInnovatie (CSI).

In voorgaand onderzoek werd een model voor ClubSportinnovatie (CSI) ontwikkeld, waarbij vernieuwing om tegemoet te komen aan huidige noden in de samenleving als uitgangspunt werd genomen (Scheerder e.a., 2014).

Daarbij wordt een onderscheid gemaakt tussen drie mogelijke dimensies van ClubsportInnovatie: (i) productgerelateerde innovatie, (ii) organisatorische innovatie, en (iii) sociale innovatie (zie Figuur op de volgende slide). In deze figuur worden de drie CSI-dimensies en de bijhorende kenmerken weergegeven. Verderop wordt meer toelichting voorzien bij de dimensies van het CSI-model en de kenmerken van de dimensies.

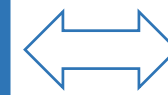

Figuur. Kenmerken toegeschreven aan productgerelateerde, organisatorische en sociale ClubSportInnovatie

Bron: Scheerder e.a. (2014: 215)

- **Productgerelateerde innovatie** houdt verband met de producten en de diensten die aangeboden worden. Een productgerelateerde innovatie kan betrekking hebben op de vier klassieke P's van de marketingmix, i.c. product, plaats, promotie en prijs. Om productgerelateerde innovatie na te streven kan ingezet worden op flexibilisering van de dienstverlening. Binnen de sportorganisatie (club, federatie) kan dit bijvoorbeeld gaan over vernieuwing in de activiteiten die georganiseerd en aangeboden worden, de differentiatie in lidmaatschapsformules, etc.
- **Organisatorische innovatie** focust op de bestuurskundige werking van een organisatie. Dit kan gaan over interne aspecten, zoals de werking of de samenstelling van de Raad van Bestuur, maar ook over externe aangelegenheden zoals vernieuwende samenwerkingsverbanden met andere organisaties, creatieve externe communicatie, etc. Organisatorische vernieuwing kan bereikt worden door onder meer nieuwe samenwerkingsverbanden op te zetten, bijvoorbeeld met andere sportclubs of verenigingen, of door op zoek te gaan naar alternatieve financieringsmodellen
- Onder **sociale innovatie** verstaan we een vernieuwende ontwikkeling gericht naar een bepaalde doelgroep of aandachtsgroep. Dit kan gericht zijn op groepen die weinig bereikt worden, zoals ouderen, mensen van een andere etnisch-culturele achtergrond, mensen in armoede, maar ook op andersgeorganiseerde sporters of potentiële leden onder non-participanten, i.c. mensen die de weg naar de (club)sport nog niet gevonden hebben. Sociale innovatie kan nagestreefd worden door in te zetten op nieuwe doelgroepen of laagdrempeligheid. Daarnaast kan via sociale innovatie worden bijgedragen aan het verhelpen van maatschappelijke problemen. Zo kan sport ingezet worden voor de integratie van mensen van een andere etnisch-culturele afkomst of de maatschappelijke re-integratie van mensen die in armoede leven (Scheerder e.a., 2014)

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

Link met
sportclubs

Samenwerking

Promotie en
communicatie

Middelen en
financiering

Stap 3.2
Actie

Testfase

Uitrol en lancering

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Innovatiecultuur

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Interactie
sportclubs

Gedragenheid
sportclubs

Figuur. Vierdelig innovatieproces met bijhorende bouwstenen en een gelijktijdig participatieproces met de sportclubs

Toelichting bij de praktijkvoorbeelden – leeswijzer

- Aangezien deze studie met praktijkvoorbeelden zeer uitgebreid is, is het voorliggende document op een interactieve manier vormgegeven. Doordat het document interne linkjes omvat, wordt de hanteerbaarheid vereenvoudigd:
 - Je kan eenvoudig van het ene praktijkvoorbeeld naar het andere springen (zie BMS-logo)
 - Je kan gemakkelijk op zoek gaan naar een specifieke stap of bouwsteen per project en van de ene bouwsteen naar de andere springen (zie CSI-logo)

Klik op het CSI-logo om terug te keren naar het overzicht van het innovatieproces voor het specifieke praktijkvoorbeeld dat je aan het bekijken bent. Hierdoor kan je gemakkelijk op zoek gaan naar een specifieke stap of bouwsteen per project en van de ene bouwsteen naar de andere springen

Klik op het BMS-logo om terug te keren naar 'Inhoudstafel'. Hierdoor kan je eenvoudig van het ene praktijkvoorbeeld naar het andere springen

TER INSPIRATIE: 15 PRAKTIJKVOORBEELDEN

1. FITFREE – VLAAMSE ATLETIEKLIGA

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

De Vlaamse Atletiekliga (VAL) stelt vast dat de drop-out bij jongeren vanaf 14 jaar zeer groot is (gemiddeld 31 procent in de jeugdcategorieën tot 18 jaar). Het competitieve aanbod van de atletiekclubs zorgt voor een drop-out bij minder getalenteerde jongeren, die de sportclub eerder zien als een ontmoetingsplaats met leeftijdsgenoten en in eerste instantie plezier willen maken. Daarnaast is er een nieuwe toestroom van leden vast te stellen rond de leeftijd van 35 jaar: terwijl de kinderen in de jeugdcategorieën deelnemen, willen de ouders ook actief zijn. Zij kiezen evenwel niet voor competitiesport maar eerder voor een gezonde, laagdrempelige sportbeoefening. Met Start 2 Run werd een aanbod gecreëerd dat een groot succes kende. Meer en meer stelt VAL vast dat er een behoefte is aan andere bewegingsvormen dan enkel het joggen. Ook de noden zijn verschillend: de jongeren hebben geen behoefte meer aan competitie maar willen wel nog een sociaal kader waarbinnen ze samen met vrienden aan hun fysiek kunnen werken. Bij de recreatieve volwassenen is er een behoefte naar méér dan alleen het joggen. VAL stelt vast dat twee derde van haar leden een competitied is en een derde een recreant. De clubs van de VAL zijn voornamelijk gericht op competitie. Daar wil men verandering in brengen. Daarnaast is er veel goede jogwerking voor volwassenen, maar weinig recreatieve werking voor jongeren (vanaf cadet). Bovendien stelt VAL vast dat de hype rond Start 2 Run over zijn hoogtepunt heen is.

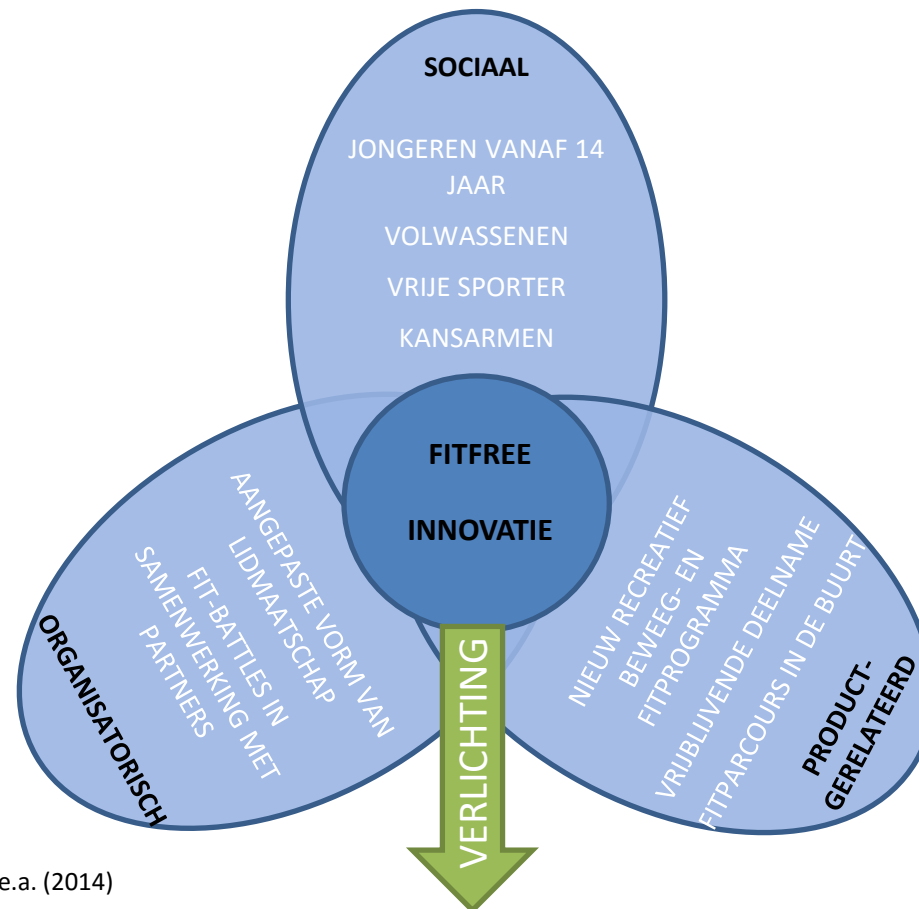

Oplossing

- De Vlaamse Atletiekliga startte in 2014 met het FitFree project, een bewegingsproject gericht naar de vrije sporter en de sporter met zeer weinig bewegingservaring. Met dit project wil de federatie de recreatieve sportbeoefening in de atletiek promoten en tegelijk drop-out vermijden bij jeugdige en volwassen atleten die niet (meer) competitief aan de slag willen gaan. Door hen een kort conditioneel programma aan te bieden, bij voorkeur in goede indooromstandigheden, wilt de VAL hen aanzetten tot het lifetime sporten. FitFree richt zich naar alle atletiekclubs in Vlaanderen. De doelgroep beslaat jongeren vanaf 14 jaar tot 65-plussers.
- Het project bestaat uit 3 luiken:
 - de FitFree bewegingslessen worden twee maal per week aangeboden gedurende 1 uur per sessie. De sessies worden over het jaar in vier modules aangeboden die telkens verlopen tussen de schoolvakanties:
 - Van januari tot april (Paasvakantie): module 1
 - Van april tot juli (zomervakantie): module 2
 - Van september tot november: module 3
 - Van november tot januari: module 4De modules worden tijdens de wintermaanden in zaal georganiseerd (module 1 en module 4) en tijdens de zomermaanden outdoor (module 2 en module 3)
 - de FitBattle is een evenement waarbij teams of individuen een uitdagend bewegingsparcours doorlopen waarbij alle motorische vaardigheden aan bod komen
 - het Fit-parcours is een omloop die doorheen de stad of in een natuurrijke omgeving kan geplaatst worden. De omloop omvat 8 à 12 panelen met oefenvormen. Het parcours kan in samenspraak met de gemeente bepaald worden en is 3 à 5km lang
- In het project staat de samenwerking centraal tussen de gemeentelijke sportdienst, de atletiekclub en de Vlaamse Atletiekliga

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

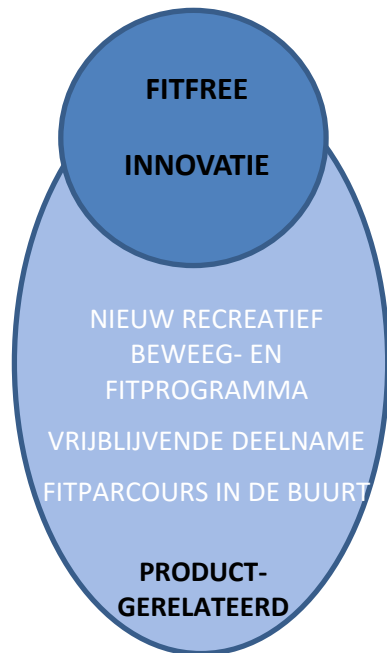
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- FitFree is een licht recreatief sportaanbod via een uitgebalanceerd beweeg- en fitprogramma
- Het FitFree project omvat een aangepaste vorm van lidmaatschap waarbij modulair betalen mogelijk is
 - Deelname per module is eveneens mogelijk
- Er is variatie mogelijk wat betreft de invulling van het FitFree project door de sportclubs

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- FitFree is een uitgebalanceerd recreatief beweeg- en fitprogramma. Door het integreren van een vrijblijvende testmethode, die elk op een zelf te bepalen moment kan uitvoeren, heeft elke sporter de mogelijkheid om de eigen doelstellingen te bepalen
- Vrijblijvende deelname: elke deelnemer kan vrij deelnemen aan de activiteiten. De sessies kunnen beschouwd worden als 'opendeur'-sessies: geen verplichting, geen controle van deelname. Op die basis kan ieder zijn/haar eigen tempo bepalen en wordt er dus ingespeeld op de huidige maatschappelijke trends. FitFree is een zuiver recreatieve bewegingsvorm die nog niet ingebed is in de atletiekclubs. Via dit project wilt VAL de clubs aantonen dat deze vorm van sportbeoefening een groot draagvlak heeft én op termijn (zeer) rendabel kan zijn voor de club. Met dit project werkt VAL aan een belangrijke mentaliteitswijziging: atletiek kan, naast het joggen, ook op andere manieren recreatief beoefend worden
- Nieuw is eveneens het idee om een FIT-programma naar de bevolking te brengen door panelen in de gemeente te plaatsen. Op die manier komt de bevolking er vaak mee in aanraking en groeit de nieuwsgierigheid naar het achterliggende programma. De borden zullen op zich overigens ook gebruikt worden om het FitFree programma en de werking van de club(s) te promoten. De borden worden zo gemaakt dat de informatie eenvoudig op regelmatige basis kan gewisseld worden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- Het FitFree project omvat een aangepaste vorm van lidmaatschap waarbij modulair betalen mogelijk is. In het project zijn vier blokken van tien weken begeleiding voorzien. Voor elke module betaald men €20 inschrijvingsgeld. Als je deelneemt aan de vier modules, komt het inschrijvingsgeld ongeveer overeen met een recreatief lidmaatschap in de clubs. Het modulair werken blijkt een succesfactor te zijn. De deelname per module is populair gebleken. Mensen die deelnemen aan module 1, de 2de overslaan om dan weer de 3de en 4de mee te doen blijkt een succes te zijn. Vooral omdat ze niet moeten betalen voor die 2de module. Een systeem van vrije aansluiting of betalen per 'les' is iets dat in de sportfederatie wellicht zal kunnen aanslaan. Dit is een onderdeel dat VAL ook al lang merkt bij Start 2 Run: mensen betalen voor de lessenreeks en nadien gaan ze vaak zelf verder joggen zonder aan te sluiten bij de club
- Om de deelname aan het project te bevorderen én het project meer uitstraling te geven worden FIT-battles georganiseerd tussen verenigingen, tussen steden, tussen scholen, ... Deze FIT-battles zijn eveneens bewegingsgericht, uitdagend en vooral gericht naar de plezierbeleving. Zo kan de gemeente in samenwerking met de atletiekclub FIT-battles organiseren tussen sportclubs, tussen scholen, tussen jongerenverenigingen, tussen bedrijven, ...

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- Met dit project wilt de VAL een brug slaan tussen de ‘vrije sporter’ en de sporter in clubverband: elke deelnemer kan vrij deelnemen aan de activiteiten. Tevens wil men, via samenwerking met plaatselijke actoren, de niet-sporter stimuleren om aan FitFree deel te nemen (laagdrempelig en verantwoord bewegen)
- Het project is gericht naar twee doelgroepen:
 - De jongeren vanaf 14jaar die niet (meer) geïnteresseerd zijn in competitiesport maar voor de plezierbeleving en het sociale karakter samen willen en kunnen sporten. Gelet op de grote drop-out vanaf die leeftijd is er een reële behoefte aan een laagdrempelige vorm van ‘sociale sportbeoefening’
 - Volwassenen die ongebonden willen sporten en die niet alleen willen joggen maar via een volledig bewegingsaanbod hun conditie/fitheid willen verbeteren
- Gezien het ongedwongen karakter van het project FitFree en de financiële laagdrempeligheid kunnen binnen de gemeenten ook kansarmen en/of verenigingen aangesproken worden waar armen het woord nemen en kan het aanbod in een systeem van vrijetijdspassen opgenomen worden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- FitFree is een licht recreatief sportaanbod via een uitgebalanceerd beweeg- en fitprogramma naast het veeleer 'zware' competitie-aanbod van de atletiekclubs. Door een bewegingsaanbod aan te bieden op verschillende niveaus, gaande van de niet-sporter tot de sporter met al enige ervaring, kan de deelnemer het eigen instapniveau bepalen. Daarnaast kan ieder, afhankelijk van de beschikbare tijd, het tempo van zijn/haar deelname kiezen
- Het FitFree project omvat een aangepaste vorm van lidmaatschap waarbij modulair betalen mogelijk is. In het project zijn vier blokken van tien weken begeleiding voorzien. Voor elke module betaald men €20 inschrijvingsgeld. Als je deelneemt aan de vier modules, komt het inschrijvingsgeld ongeveer overeen met een recreatief lidmaatschap binnen de clubs
- Het modulair werken blijkt een succesfactor te zijn. Deelname per module is populair gebleken. Mensen die deelnemen aan module 1, de 2de overslaan om dan weer de 3de en 4de mee te doen blijkt een succes te zijn. Vooral omdat ze niet moeten betalen voor die 2de module. Een systeem van vrije aansluiting of betalen per 'les' is iets dat in een sportfederatie wellicht zou kunnen aanslaan. Dit is een onderdeel dat VAL ook al lang merkt bij Start 2 Run: mensen betalen voor de lessenreeks en nadien gaan ze vaak zelf verder joggen zonder aan te sluiten bij de club
- Daarnaast is er variatie mogelijk wat betreft de invulling van het FitFree project. Er is ruimte om flexibel te denken, de deelnemers en de clubs kunnen een selectie maken in de modules indien wenselijk, er kan een verschillende invulling gegeven worden aan de modules, bijvoorbeeld als er een tekort aan infrastructuur is. Zo kan een module eveneens ingevuld worden door een Start 2 Run-aanbod

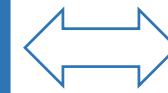
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

FitFree – VAL

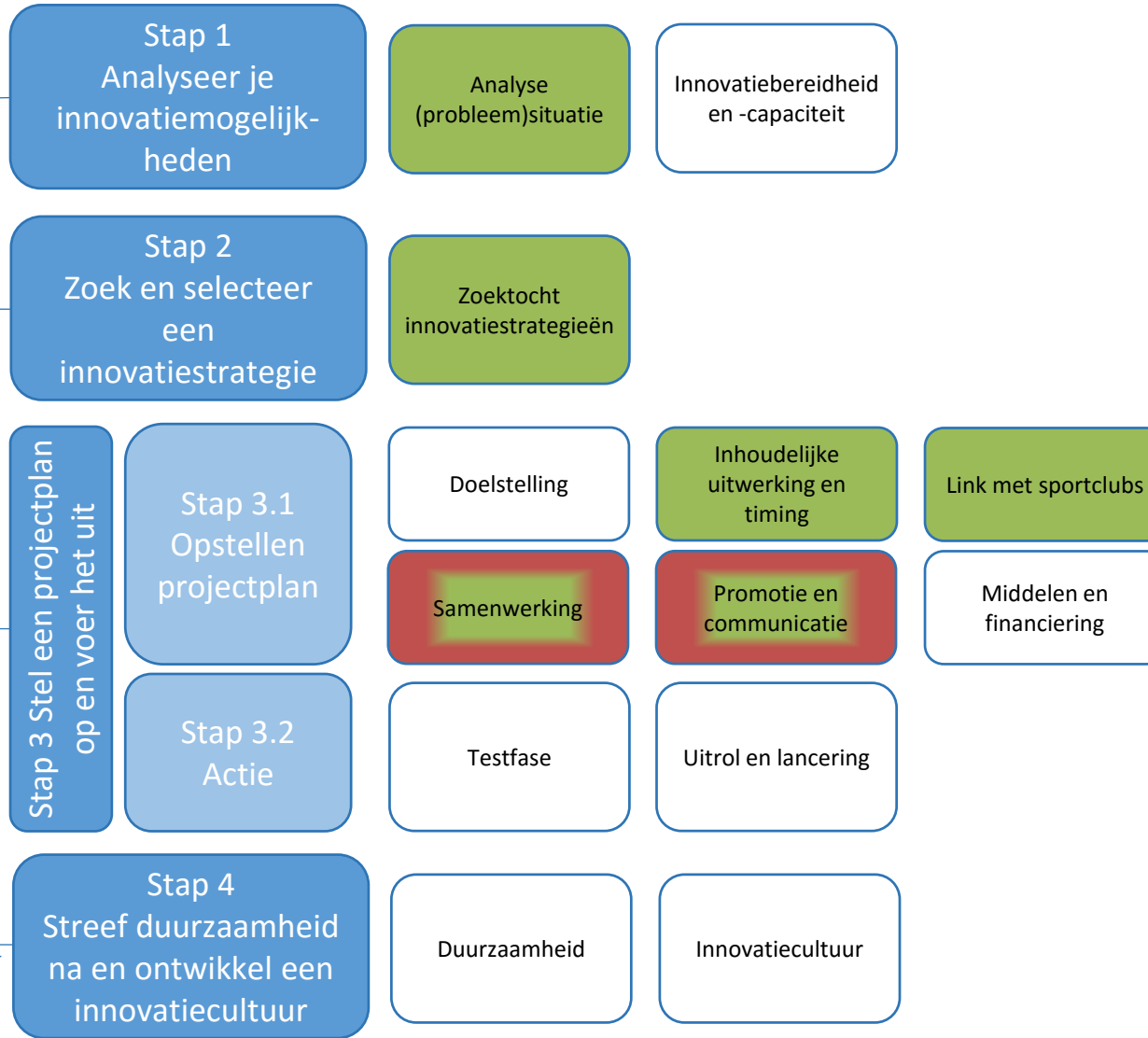
INNOVATIEPROCES

- Een grondige vernieuwing doorvoeren binnen de conservatieve clubs van VAL blijkt erg moeilijk. Atletiekverenigingen van VAL beschouwen het competitieaanbod als hun core business en enkel het joggen als het bijpassende recreatieve luik. FitFree staat daar voor hen te ver af. Ondanks clubbezoeken, infosessies en bijscholingen voor begeleiders is er te weinig respons. VAL werkt aan verdere stimulering van het recreatieve luik binnen de federatie maar dat verloopt zeer moeizaam
- Clubs houden niet van verandering. Het kost de federatie dus redelijk wat tijd om verandering door te voeren en dan nog merkt men dat iedereen er graag zijn eigen draai aan geeft. Dat moet dus ook blijvend opgevolgd worden.
- Het modulair werken blijkt een succesfactor te zijn. Deelname per module is populair gebleken. Mensen die deelnemen aan module 1, de 2de overslaan om dan weer de 3de en 4de mee te doen blijkt een succes te zijn. Vooral omdat ze niet moeten betalen voor die 2de module. Een systeem van vrije aansluiting of betalen per 'les' is iets dat in een sportfederatie wellicht zou kunnen aanslaan. Dit is een onderdeel dat VAL ook al lang merkt bij Start 2 Run: mensen betalen voor de lessenreeks en nadien gaan ze vaak zelf verder joggen zonder aan te sluiten bij de club

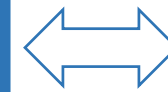
FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

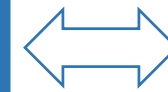
Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

De Vlaamse Atletiekliga (VAL) stelt vast dat de drop-out bij jongeren vanaf 14 jaar zeer groot is (gemiddeld 31 procent in de jeugdcategorieën tot 18 jaar). Het competitieve aanbod van de atletiekclubs zorgt voor een drop-out bij minder getalenteerde jongeren, die de sportclub eerder zien als een ontmoetingsplaats met leeftijdsgenoten en in eerste instantie plezier willen maken. Daarnaast is er een nieuwe toestroom van leden vast te stellen rond de leeftijd van 35 jaar: terwijl de kinderen in de jeugdcategorieën deelnemen, willen de ouders ook actief zijn. Zij kiezen evenwel niet voor competitiesport maar eerder voor een gezonde, laagdrempelige sportbeoefening. Met Start 2 Run werd een aanbod gecreëerd dat een groot succes kende. Meer en meer stelt VAL vast dat er een behoefte is aan andere bewegingsvormen dan enkel het joggen. Ook de noden zijn verschillend: de jongeren hebben geen behoefte meer aan competitie maar willen wel nog een sociaal kader waarbinnen ze samen met vrienden aan hun fysiek kunnen werken. Bij de recreatieve volwassenen is er een behoefte naar méér dan alleen het joggen. VAL stelt vast dat twee derde van haar leden een competitielid is en een derde een recreant. De clubs van de VAL zijn voornamelijk gericht op competitie. Daar wil men verandering in brengen. Daarnaast is er veel goede jogwerking voor volwassenen, maar weinig recreatieve werking voor jongeren (vanaf cadet). Bovendien stelt VAL vast dat de hype rond Start 2 Run over zijn hoogtepunt heen is.

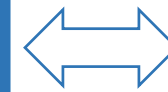
FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Met de komst van een nieuwe algemeen directeur binnen de VAL kwam er meer nadruk te liggen op recreatie voor meer ledengroei. De ontwikkeling van een innovatief, laagdrempelig en recreatief project werd besproken in overleg met de recreatiecommissie van de VAL.

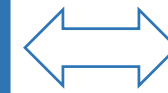
FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

Het initiatief tot de opstart van dit recreatieproject is ontstaan naar aanleiding van de vaststellingen (zie analyse probleemsituatie). Vervolgens is de VAL gaan zoeken naar mogelijkheden om de recreatieve werking in de clubs op te waarderen. Dit is gebeurd in overleg met de recreatiecommissie en op basis van de vaststellingen die voortkwamen uit het cijfermateriaal. Vervolgens is de VAL voor de verdere ontwikkeling van het project een samenwerking aan gegaan met een externe partner, Peter De Voght. Hij had in samenwerking met scholen al sterk ingezet op recreatiesport bij jongeren en is creatief in het ontwikkelen van sportieve programma's. Daarnaast was ook Axitect, een marketingbureau, betrokken bij de ontwikkeling. Dit is een ontwikkelaar van bewegingsprojecten rond gezondheid en voeding en beschikt eveneens over een groot netwerk. Met deze partijen heeft VAL een brainstorm gedaan. Hieruit is het FitFree concept naar voor gekomen, met als uitgangspunt dat atletiek niet alleen lopen, werpen, springen is, maar ook het opbouwen van conditie. Dit concept wil men gebruiken om voor recreatieve jeugd en voor volwassen die uit Start 2 Run vallen een alternatief te bieden.

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

- Voorafgaand aan de ontwikkeling van het project heeft VAL een rondvraag gedaan bij haar sportclubs. Hierbij werd gevraagd welke werking er momenteel in de clubs bestaat voor recreanten, of er een aanbod voor jongeren (vanaf 14 jaar) is en of er een recreatief aanbod voor volwassenen is naast Start 2 Run
- Valkuil: De VAL heeft echter vastgesteld dat er bij de besprekingen vooraf niet genoeg betrokkenheid was vanuit het veld. Door de tijdsdruk is de federatie vrij snel met de externe partner het project beginnen ontwikkelen zonder het af te toetsten met het veld. De VAL heeft ondervonden dat haar clubs gestimuleerd moeten worden om vernieuwend te denken. Bepaalde clubs willen gewoon geen recreatief aanbod integreren in hun werking, deze zijn al te veel belast met andere competitieve taken

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat?

Met een concreet onderbouwd en uitgebalanceerd beweeg- en fitprogramma wil de Vlaamse Atletiekliga enerzijds de jeugd en anderzijds de volwassenen bereiken. Daarbij richt de federatie zich naar de niet-sportbeoefenaars, de recreanten en de 'vrije sporters'. Er wordt een sociale context gecreëerd waarin men samen op een leuke manier aan de gezondheid en fysieke conditie kan werken.

Het project voorziet modulair het hele jaar door een 'beweeg-fitprogramma' in verschillende niveaus waar elkeen vrij kan aansluiten tijdens één of twee bewegingssessies van 1 uur per week. Op regelmatige basis (tweemaandelijks) wordt een vrijblijvende testmethode voorzien zodat elke deelnemer de eigen progressie van de fysieke conditie kan meten. Binnen het programma wordt ook een FIT-parcours voorzien dat in overleg met de steden en gemeenten gerealiseerd wordt en waar ieder persoon vrij gebruik van kan maken. Dit beweegparcours beslaat naar keuze 3 à 5 km en bestaat uit panelen met conditionele oefeningen en tests, waardoor eenieder zich te allen tijde kan meten met zichzelf.

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Hoe?

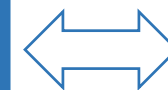
Als federatie zorgt VAL voor de praktische organisatie (inhoud, programma's, vormgeving, communicatie en promotie) en de opleiding van begeleiders (ook wel 'entertainers' genoemd) om de trainingsprogramma's te begeleiden. Deze begeleiders worden verloond via de federatie.

Van de atletiekclubs wordt verwacht dat ze binnen hun eigen werking het FitFree bewegingsaanbod promoten bij enerzijds de jongeren die niet competitief ingesteld zijn en anderzijds bij volwassenen. De gemeentelijke sportdiensten vormen een belangrijke partner om het FIT-parcours te installeren in de gemeente en om de lokale promotie van het programma te voeren bij de niet-sportbeoefenaar.

Voor dit project wordt ook samengewerkt met het eventbedrijf Axitect en de medewerker Recreatie van VAL volgt dit innovatief project van nabij op.

Waarom?

De VAL stelt een belangrijke drop-out vast bij enerzijds jongeren rond de leeftijd van 14-15 jaar en anderzijds bij mensen die het Start 2 Run programma gevolgd hebben. De noden zijn verschillend: de jongeren hebben geen behoefte meer aan competitie maar willen wel nog een sociaal kader waarbinnen ze samen met vrienden aan hun fysiek kunnen werken. Bij de recreatieve volwassenen is er een behoefte naar méér dan alleen het joggen. Door hen een kort conditioneel programma aan te bieden, bij voorkeur in goede indooromstandigheden, wilt de VAL hen aanzetten tot het lifetime sporten. VAL stelt vast dat twee derde van haar leden een competitieid is en een derde een recreant. Daar wil men verandering in brengen.

Concept

Het project bestaat uit 3 luiken: (1) de FitFree bewegingslessen, (2) de FitBattle, en (3) het Fit-parcours

- De **FitFree bewegingslessen** worden twee maal per week aangeboden gedurende 1 uur per sessie. De sessies worden over het jaar in vier modules aangeboden die telkens verlopen tussen de schoolvakanties:

- Van januari tot april (Paasvakantie) module 1
- Van april tot juli (zomervakantie) module 2
- Van september tot november module 3
- Van november tot januari module 4

De modules worden tijdens de wintermaanden in zaal georganiseerd (module 1 en module 4) en tijdens de zomermaanden outdoor (module 2 en module 3). De invulling van de modules is telkens anders:

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

- Indoormodules: type 1 = circuitmodule, type 2 = teammodule

- Outdoormodules: type 1 = fartlekmodule, type 2 = atletiekmodule

De verenigingen bepalen zelf welke module ze aan bod willen laten komen, maar jaarlijks moet elke module aan bod komen

- De **FitBattle** is een evenement waarbij teams of individuen een uitdagend bewegingsparcours doorlopen waarbij alle motorische vaardigheden aan bod komen. De FitBattle kan zuiver recreatief of als competitievorm georganiseerd worden: teams of individuen nemen het tegen mekaar op in verschillende spelvormen.

De FitBattle wordt bij voorkeur georganiseerd op publieke plaatsen: op een marktplein, op de parking van een warenhuis, etc. Verschillende doelgroepen kunnen hierbij aangesproken worden: scholen, bedrijven, jeugdverenigingen, sportverenigingen, etc. of men kan de FitBattle vrij open stellen

- Het **Fit-parcours** is een omloop die doorheen de stad of in een natuurlijke omgeving kan geplaatst worden. De omloop omvat 8 à 12 panelen met oefenvormen. Het parcours kan in samenspraak met de gemeente bepaald worden en is 3 à 5km lang. Het Fit-parcours kan als 3de sessie in de week aangeboden worden: stappend of lopend wordt het parcours zelfstandig of in groep afgewerkt. Daarnaast kan het een toeristisch nut krijgen door de panelen op toeristische plaatsen in te planten en zo een 'stadsverkennd' parcours te maken. Het Fit-parcours is voor iedereen vrij toegankelijk, waardoor ook kansengroepen zich gemakkelijker aangesproken zullen voelen

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en
timing**Lidmaatschap**

De deelnemers betalen per module €20 aan de club. In het pilootproject wordt de eerste €20 door de Vlaamse Atletiekliga aan de club gefactureerd voor lidmaatschap, verzekering en een deel van de lesgeverskosten. De bijdragen voor de volgende modules (optimaal 3 x €20 = €60) gaat naar de organiserende club. Deelnemers kunnen vrij kiezen in welke module ze starten, zo kan bijvoorbeeld deelgenomen worden aan module 1 en module 4 maar niet aan module 2 en 3. In dat geval gaat tijdens het pilootproject €20 naar de deelnemer en €20 naar de organiserende vereniging. De deelnemer wordt bij de federatie aangesloten als recreant en is verzekerd voor sportongevallen. Elke deelnemer ontvangt van de federatie een FitFree-lidkaart. Na het pilootproject (einde oktober 2015) gaat de bijdrage volledig naar de vereniging maar staat deze ook in voor de verloning van de begeleider.

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Taakverdeling sportfederatie – sportclubs**

De inbreng van de *Vlaamse Atletiekliga* bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van FitFree bewegingslessen:

- uitwerken van de beweessessies
- opleidingen verzorgen van de entertrainers
- samen met de lokale vereniging de trainer ter beschikking stellen
- promotionele flyers en affiches aanmaken
- het project opvolgen, aansturen en evalueren

bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van Fit-Battle:

- uitwerken van het scenario

bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van FitFree-parcours:

- uitwerken van de doe-opdrachten
- visualisatie van de borden
- coördinatie van de productie
- integratie van het parcours in de FitFree-bewegingslessen

De inbreng van de *plaatselijke atletiekclub* bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van FitFree bewegingslessen:

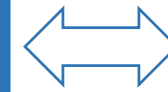
- de trainer ter beschikking stellen waar mogelijk
- promotionele flyers en affiches verspreiden, zowel binnen de club als er buiten
- promotie maken via clubmailing, facebook, ...
- de activiteiten opvolgen

bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van Fit-Battle:

- uitwerken van de verschillende standen volgens de plaatselijke mogelijkheden
- praktische organisatie (logistiek en sportief, in overleg met de sportdienst)
- totale coördinatie van de voorbereiding en het verloop zelf

bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van FitFree-parcours:

- assistentie bij het uitzetten van de parcours
- integratie van het parcours in de FitFree-bewegingslessen

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Stimulansen vanuit de federatie**

VAL heeft een Recreatiesportfonds op basis waarvan de clubs die een recreatieve werking hebben ondersteund worden. Dit geldt voor Start 2 Run, FitFree en andere recreatieve activiteiten binnen de club. De clubs kunnen dus geld krijgen voor hun recreatieve werking. VAL wilt het aandeel van FitFree hierin nog vergroten om zo meer clubs te laten instappen. Hier merkte de federatie het voorbij jaar al een effect. Op deze manier is de federatie ook op de hoogte van welke clubs een FitFree aanbod hebben. Deze financiële insteek is heel belangrijk, zodat de clubs niet zelf moeten investeren. De federatie voorziet en betaalt binnen het pilootproject ook de lesgevers. De sportfederatie voorziet een kader en ondersteuning waar de clubs op kunnen intekenen. Op deze manier hoopt de VAL dat het project begint te rollen. Als de clubs het verderzetten, betaalt het zichzelf terug.

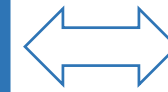

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Lessen en begeleiding**

De Vlaamse Atletiekliga staat in voor de begeleiding en de bijscholing van de FitFree begeleider. Aan de hand van kijkwijzers en oefenvormen ontvangt elke begeleider een welomschreven inhoud van elke module. Er worden geen opleidingsvereisten gesteld voor de begeleider, al is het beschikken over een diploma van Jogbegeleider, Bewegingsanimateur, Initiator of LO-gediplomeerde een pluspunt. De begeleider is in de eerste plaats een 'entertrainer', een enthousiaste trainer die een aangename sfeer kan creëren en rekening kan houden met de individuele noden van de deelnemers. De begeleider wordt tijdens het pilootproject voor twee sessies per week aan 1 uur per sessie verloond via de Vlaamse Atletiekliga (€15/u). De begeleider werkt onder het statuut van zelfstandige of met een vrijwilligerscontract. Voor verenigingen die niet over een geschikte kandidaat beschikken zal de Vlaamse Atletiekliga mee zoeken naar een FitFree begeleider.

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- De Vlaamse Atletiekliga werkt voor dit project nauw samen met de respectievelijke gemeentelijke sportdiensten voor:
 - het vastleggen van indooraccommodatie voor de bewegingstrainingen
 - implementatie van het FIT-parcours, mogelijk in samenwerking met verschillende gemeentelijke actoren
 - de lokale promotie van het programma bij de niet-sportbeoefenaar
 - de samenwerking met scholen, verenigingen (sport, jeugd, senioren, ...) en andere organisaties die wensen aan te sluiten bij het programma
- Sportdiensten heb je nodig om tot bij de mensen te kunnen komen, tot bij de niet-clubgebonden sportbeoefenaar. De club kan wel de communicatie en promotie doen via de clubleden en hun familie doen. Om mensen buiten de club te bereiken werkt de VAL samen met lokale sportdiensten, maar ook met andere organisaties (sociale). Deze samenwerking is wel intensief om als federatie te doen, dit zou idealiter vanuit de clubs moeten vertrekken
- Valkuil: Soms claimen sportdiensten het recreatieve sportaanbod binnen de gemeente. Ze gaven geen ruimte aan het FitFree project. Bijgevolg het project kon hier niet verder gaan

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

De inbreng van de *gemeente/stad* bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van FitFree bewegingslessen:

- aanbieden van indoorinfrastructuur tijdens de wintermaanden (november/maart) en outdoorinfrastructuur tijdens de zomermaanden (april-oktober) 2x/week gedurende 1uur
- bedeling van flyers / affiches bij de publieke locaties en/of specifieke organisaties (scholen, verenigingen, ...)
- promotie van de FitFree bewegingslessen via de kanalen van de gemeente/stad

- organisatie van een persmoment i.s.m. met de organiserende vereniging

bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van Fit-Battle :

- ter beschikking stellen van infrastructuur (indoor/outdoor)
- veiligheid garanderen (vb. nadars ter beschikking stellen)
- promotie van de Fit-Battle naar de beoogde doelgroep toe (scholen, verenigingen, middenstand, bedrijven, ...)
- inzet van de hulpdiensten (vb. rode kruis) op die dag
- de organisatie mee promoten via de kanalen van de gemeente/stad
- eventueel organisatie van een persmoment in overleg met de organiserende vereniging

bestaat uit de volgende onderdelen in de realisatie van FitFree-parcours:

- uitstippelen van het parcours, in samenwerking met de plaatselijke vereniging
- toelatingen regelen voor de plaatsing van palen/borden
- plaatsing van de palen/borden
- kosten dragen van palen/borden
- promotie van het FitFree beweegparcours via de kanalen van de gemeente/stad
- organisatie van een persmoment / inhuldiging / voorstelling ism met de vereniging

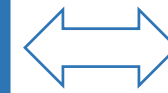
FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanPromotie en
communicatie

- De promotie van het project gebeurt:
 - via de plaatselijke atletiekvereniging: d.m.v. brochures, uithangborden, mond-aan-mond reclame, advertenties in regionale media
 - via samenwerking met derden: jongerenverenigingen, scholen, buurtsportwerking, verenigingen voor kansengroepen, artsen, kiné's, etc.
 - via de gemeentelijke sportdiensten: d.m.v. gemeentelijke infoborden, website van de gemeente, infofolders, aanbod in het kader van de Vrijetijdspas,...
 - via de atletiekfederatie: d.m.v. een persontmoeting, website, nieuwsbrieven
 - via het Fonds voor vrijetijdparticipatie door het project te integreren in hun aanbod
- Sportdiensten heb je nodig om tot bij de mensen te kunnen komen, tot bij de niet-clubgebonden sportbeoefenaar. De club kan wel de communicatie en promotie doen via de clubleden en hun familie doen. Om mensen buiten de club te bereiken werkt de VAL samen met lokale sportdiensten, maar ook met andere organisaties (sociale). Deze samenwerking is wel intensief om als federatie te doen, dit zou idealiter vanuit de clubs moeten vertrekken
- Valkuil: De nationale promotiecampagne was te beperkt. Er werd éénmalig een persconferentie gehouden met Kim Gevaert als meter van het project. Dat was te beperkt. Bij de uitrol van Start 2 Run was de CM een belangrijke partner in het project. Zij hebben enorme promotie gemaakt via hun kanalen en dat zorgde voor een enorme bekendheid

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

- Om te beginnen heeft VAL informatie rond het FitFree project doorgestuurd naar al haar sportclubs. Vervolgens heeft men een infosessie georganiseerd voor de clubs om de manier van aanpak toe te lichten. Hierna konden de bereidwillige clubs intekenen en een intentieverklaring bezorgen. Hierna volgde de ondersteuning vanuit federatie
- Via ISB heeft de VAL bij de gemeentelijke sportdiensten uitleg gegeven over het project. Ook de sportdiensten konden zich kandidaat stellen. Indien dit het geval was, werd een link gezocht met een lokale club en werd een begeleider gezocht
- Bij de infosessies stelde VAL als snel vast dat de focus heel sterk naar de volwassenwerking ging. Voor de jeugd waren er minder goede begeleiders te vinden. Jogbegeleiders voor de volwassenen waren gemakkelijker te vinden. Bijgevolg heeft men besloten om de doelgroep bij te sturen en zich voornamelijk op volwassenen de richten
- Het FitFree project is vertrokken vanuit een enthousiasme binnen de federatie om iets met recreatie te doen. Nu geeft VAL aan dat ze beter meer tijd genomen hadden om de communicatie richting clubs en deelnemers beter te onderbouwen. De clubs hebben te weinig nagedacht of dit project een meerwaarde voor hen zou kunnen zijn, ze hebben het project te gemakkelijk van zich afgeschoven. Je hebt binnen de federatie iemand nodig die de flow er in houdt, regelmatige mails uitstuurt, posts op Facebook plaatst, kortom er voldoende tijd kan in steken. Enkele goede trekkers voor het project zijn cruciaal. Zo kan ook het mediagezicht een permanentere rol spelen in de promotie door regelmatig via diversie mediakanalen video's, quotes, etc. te verspreiden

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

Omdat de opstarttijd voor de federatie zeer kort was werd geen testfase in de clubs gehouden maar was er één club die als test steeds één module voorop liep. De begeleider van die club, een personeelslid van de federatie, zorgde ook voor het uitschrijven van de lessen zodat deze kant en klaar aan de nieuw opstartende verenigingen konden bezorgd worden voor aanvang van de nieuwe module.

FitFree – VAL

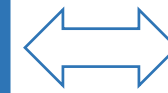
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol

VAL heeft een infosessie georganiseerd voor de clubs om de manier van aanpak binnen het FitFree project toe te lichten. Hierna konden de bereidwillige clubs intekenen en een intentieverklaring bezorgen. Vervolgens werd het FitFree aanbod in de deelnemende sportclubs geïmplementeerd, met ondersteuning vanuit federatie.

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

- VAL heeft vrij grote clubs waarvan de vrijwilligers al zwaar belast zijn met de basiswerking die veelal competitiegericht is. De clubs beschouwen competitie, naast het start 2 Run, als hun basiswerking. FitFree was te ver van hun bed, de clubs konden zich er niet in vinden. Binnen het pilootproject hebben twaalf clubs FitFree opgenomen in hun aanbod. Op dat moment hadden ze er zelf geen kosten aan. Na afloop van het pilootproject moesten ze het zelf verder oppakken, nu blijven er nog zes clubs over
- Enkele struikelblokken zijn dat de clubs het belang van recreatie niet inzien en dat veel clubs een conservatieve houding hebben met een focus op competitie. Daarnaast steunen de clubs ook sterk op vrijwilligerswerk en het is niet altijd gemakkelijk om mensen te motiveren voor een bijkomend project

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden
sportclubs

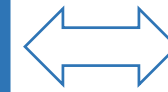
FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

- Via het project heeft de federatie gedurende de twee eerste jaren de loonkosten gedragen van de bewegingsanimatoren. In die tijd werd ook een budgetplan opgesteld voor de sportclubs om aan te tonen dat een goede werking zichzelf (inschrijvingsgelden) in stand kan houden en zelfs een meerwaarde biedt aan de club
- De gemeentelijke actoren worden nauw bij het project betrokken zodat het structureel in de werking verankerd wordt. De gemeente kan aan haar bevolking een programma aanbieden voor jong en oud dat voor iedereen bereikbaar is

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

FitFree – VAL

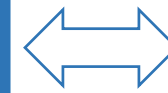
INNOVATIEPROCES

Toekomst

- VAL zal FitFree bij de clubs blijven promoten binnen het recreatieve aanbod
- De clubondersteuner van de federatie neemt het project verder op in het aanbod van de clubs
- Clubs die gemeld hebben dat ze al een soortgelijke werking hebben, worden door VAL opgevolgd en men probeert hen te overtuigen om het project FitFree te noemen zodat er naar gelijkvormigheid meer bekendheid komt
- VAL heeft een recreatiesportfonds (subsidies voor clubs met een recreatieve werking). Club kunnen dus geld krijgen voor hun werking. Men wilt het aandeel van FitFree hier ook in behouden om zo meer clubs te laten instappen
- Gezien het struikelblok van de conservatieve atletiekclubs die louter op competitie focussen, wil VAL een nieuwe weg inslaan. Men streeft er naar om nieuwe clubs op te richten die louter op recreatie gericht zijn
- De expertise die rond recreatie werd uitgebouwd, zal gebundeld worden in een recreatiemap die in de toekomst verder zal gebruikt worden
- Binnen de nieuwe opleiding Initiator Running zal het FitFree concept opgenomen worden

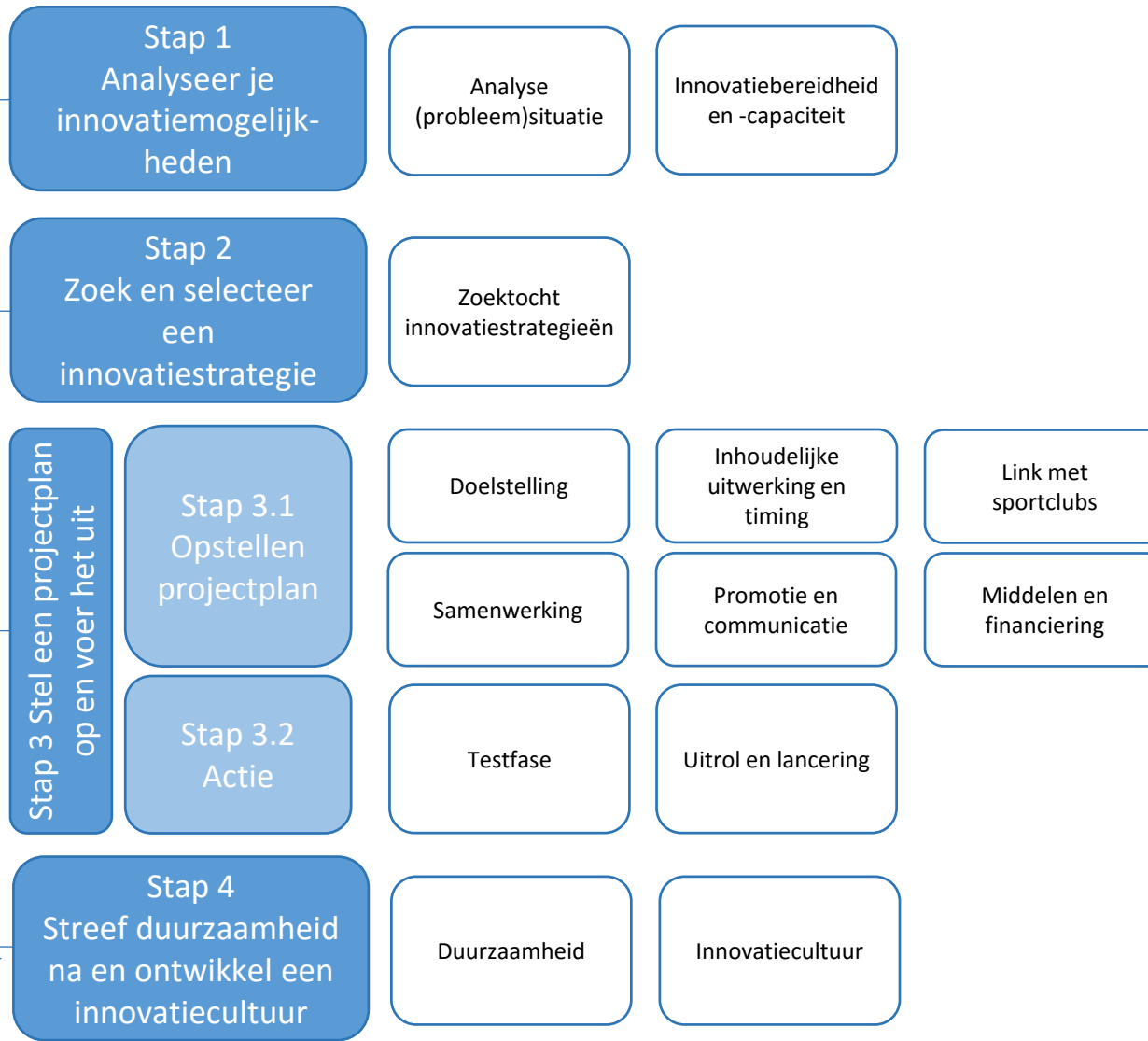
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

FitFree – VAL

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

2. WE ARE FREERUNNING – GYMNASTIEKFEDERATIE VLAANDEREN

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

We are freerunning – Gymnastiekfederatie Vlaanderen

Probleem

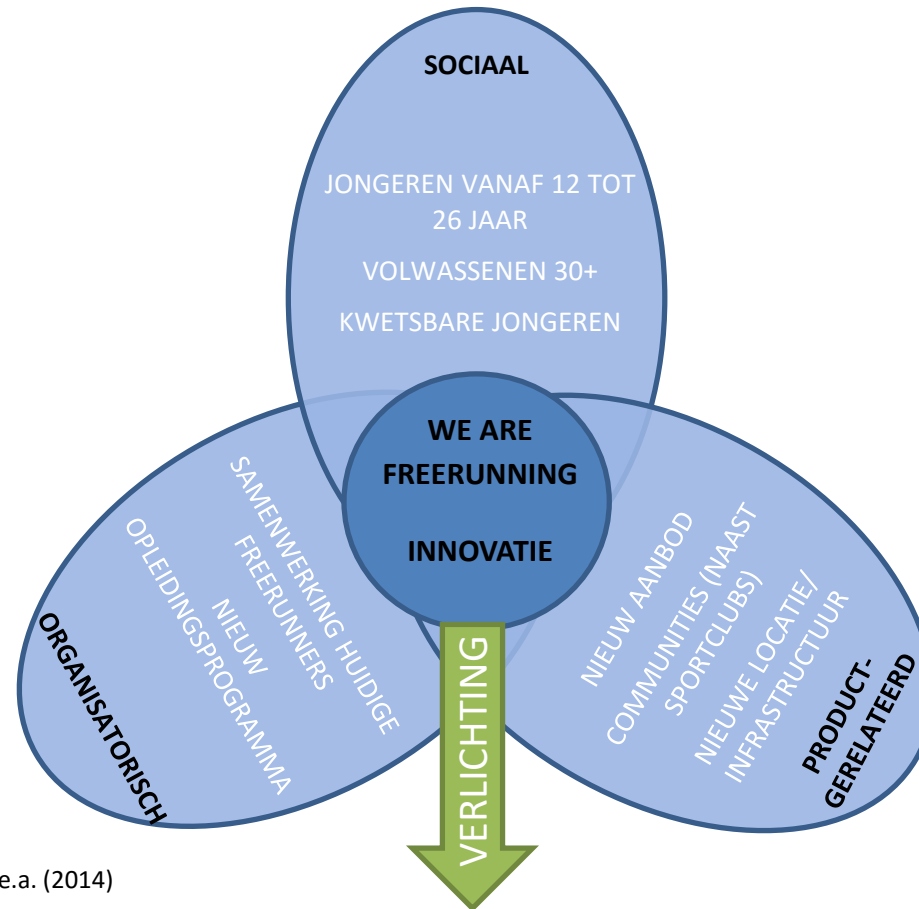
- Freerunning en parcours is een opkomende trend bij de jongeren. Door middel van gymnastische technieken worden verschillende obstakels overwonnen. Deze nieuwe trend willen veel jongeren en volwassenen doen, maar momenteel vinden ze hier nog geen georganiseerde aanbod voor.
- Er is een gebrek aan een aanbod binnen de Gymfed voor jongeren vanaf 12 jaar. Momenteel heeft de Gymfed een aanbod voor kinderen en senioren, maar bereikt men de groep jongeren en volwassenen nog te weinig. Door freerunning en parcours op te nemen als aanbod binnen de clubs, zullen de federatie een aanbod hebben op het moment dat gymnasten afhaken of voor gymnasten die momenteel nog geen aansluiting vinden bij het reguliere aanbod.

Oplossing

- Vanuit de Gymfed wordt er een project (of aanbod) opgezet zodat jongeren en volwassenen op een verantwoorde manier aan freerunning/parcours kunnen doen. Dit project richt zich op de doelgroep van jongeren vanaf 12 jaar tot volwassenen 30+. Door deze vorm aan te bieden in de federatie kan de drop-out in deze leeftijdscategorie tegen gegaan worden en kan men eveneens een volledig nieuwe doelgroep aanspreken binnen de federatie. Aangezien de discipline in het straatbeeld is ontstaan, is deze trend ook laagdrempelig, is er snel succesbeleving en kunnen de basisvaardigheden op korte termijn aangeleerd worden.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

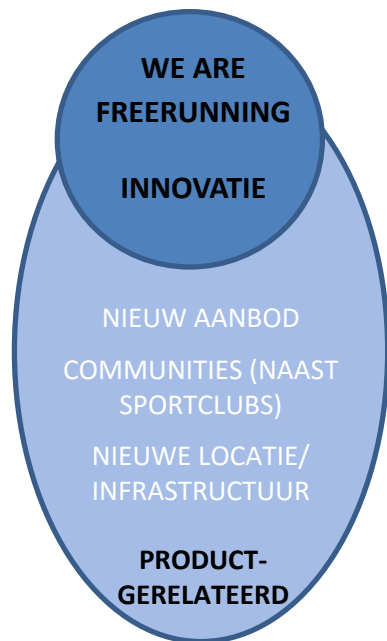
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Georganiseerd en kwalitatief kader voor freerunning als opkomende trend
- Zeer lage drempel om in te stappen (o.a. wegens beoefening in lokale sportzalen en op buurtpleintjes)
 - Administratieve vereenvoudiging voor clubs
- Communities voor freerunning (naast de sportclubs): laagdrempelige manier van aansluiting bij de federatie, weinig tot geen administratie, verzekering, gerichte communicatie, gericht op participatie van kansengroepen

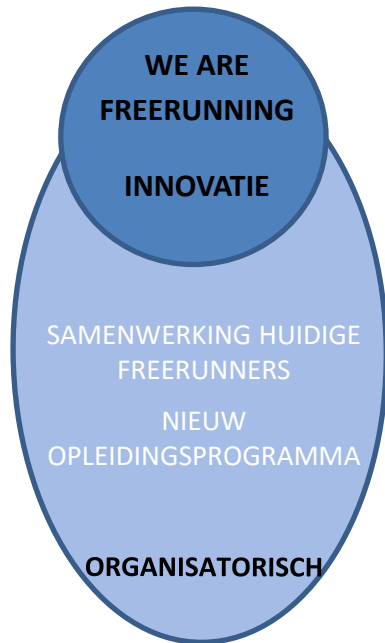
INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Freerunning en parcours vormen een opkomende trend binnen de jongerencultuur. Gymfed zag in deze sportdiscipline een kans om deze sport (die gebruik maakt van gymnastische skills en technieken gebruikt uit verschillende gymdisciplines) te ondersteunen en te ontwikkelen. Door een georganiseerd aanbod aan te bieden kan het freerunnen en parcours uitgroeien tot een nieuwe discipline binnen de federatie. Op deze manier kan een verruimd aanbod binnen de werking van de huidige club verwezenlijkt worden en kunnen dus meer leden aangetrokken worden.
- Freerunning is niet enkel een vernieuwende manier van gymnastiek voor de leden, het is ook een nieuwe manier van werken voor de federatie. Hierbij staat de laagdrempeligheid voor de nieuwe leden én voor huidige en nieuwe sportclubs centraal. Gymfed ontwikkelde een manier om clubs laagdrempelig te laten aansluiten, waarbij vooral werk gemaakt werd van administratieve vereenvoudiging. Naast de aansluiting bij een bestaande club, is er eveneens de mogelijkheid om met een groep freerunners als community aan te sluiten bij de federaties. Communities zijn kleine clubs van 10-50 leden, zij hebben geen tijd om aan de verschillende verplichtingen van een club te voldoen (vb. stimuleren om vzw te worden). Communities zijn heel laagdrempelig, ze zijn verzekerd en kunnen aan alle activiteiten van freerunnen meedoen. Bovendien is de communicatie vanuit de federatie specifiek afgesteld, zo is er bijvoorbeeld geen communicatie omtrent de traditionele gymnastiek. De communities organiseren zich zelf, de federatie biedt ondersteuning en opleiding. De sportfederatie moet zich soepel opstellen, er worden geen hoge eisen gesteld, naar administratie bijvoorbeeld.
- Voor het beoefenen van freerunning is men niet gebonden aan specifieke infrastructuur. Via deze weg kunnen nieuwe locaties, buiten de traditionele clubsfeer betreden worden. Belangrijk is dat freerunning/parcours ook andere locaties zal aanspreken dan de turnzaal. Freerunning is een sport die zijn oorsprong kent buiten op straat en op pleintjes. Dus er wordt niet enkel getraind in een gymzaal, maar de groepslessen worden ook regelmatig naar buiten gebracht. Hierdoor kan de sport ook buiten de lesuren worden beoefend, maar op een veilige en verantwoorde manier.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- De Gymfed heeft een samenwerking opgezet met de jongeren die reeds aan freerunning deden. De federatie vond het belangrijk om de jongeren die al veel ervaring hebben met freerunning en zelf al les geven te betrekken bij het project. Hierbij werd samen gekeken hoe men freerunning binnen de Gymfed zou kunnen opnemen om zo samen het aanbod en de inhoud te bepalen. Op deze manier kreeg men inzicht in waar de jongeren nood aan hebben en hoe de federatie hier op in kan spelen. Dit stelde de Gymfed in staat om het project op maat van de jongeren te maken, via een bottom-up werking.
- De opleiding van lesgevers is een belangrijke pijler in het project. Dit is belangrijk om zowel voor de gevormde gymnasten als de nieuwkomers een kwalitatief aanbod te bieden. De opleiding van lesgevers gebeurt in drie fases zodat de lesgevers steeds meer ervaring krijgen. Voor deze opleiding wordt samengewerkt met Jump Freerun, een organisatie die in Nederland al samenwerkt met de KNGU (Nederlandse GymUnie) om hun lesgevers kwaliteitsvol op te leiden. Bovendien wordt de traditionele stijl van lesgeven doorbroken en is de relatie tussen trainer en gymnast veel dichter. Dit komt doordat een nieuwe doelgroep wordt aangesproken waarbij de leeftijdsverschil tussen 'trainer' en 'sporter' klein is.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- Via het freerunnen spreekt de federatie een heel andere en nieuwe doelgroep aan binnen de gymnastiek, namelijk jongeren vanaf 12 jaar. Bij deze doelgroep kent de federatie een grote drop-out. Door het aanbieden van freerunning/parcours wenst de federatie een uitdagende variatie op gymnastiek te bieden voor jongeren tussen 12 en 26 jaar die jarenlang geturnd hebben. Bovendien kan een nieuwe instroom van jongeren vanaf 12 jaar gecreëerd worden. Daarnaast worden ook mensen van 30 jaar of ouder aangesproken worden. Freerunning spreekt deze leeftijdsgroep nog aan, maar zij willen dit niet meer op straat uitvoeren. Ze hebben meer nood aan een sporthal waar zij deze technieken op een veilige en georganiseerde manier kunnen uitvoeren. Nu is het moeilijk om deze jongeren en volwassenen te motiveren, maar door het opnemen van freerunning in het aanbod kunnen zij gemotiveerd worden om naar een club te stappen. Men stelt vast dat deze jongeren en volwassenen de trend freerunning heel graag willen volgen, maar nood hebben aan begeleiding zodat ze dit veilig kunnen uitvoeren. Belangrijk is ook dat jongeren later kunnen blijven freerunnen wanneer ze volwassen zijn (30+).
- Daarnaast kunnen ook kwetsbare doelgroepen aangesproken worden. Freerunning is een sport die op de straat is ontstaan, die door kansarme jongeren spontaan wordt beoefend. Door georganiseerde lessen aan te bieden, die niet alleen in de zaal, maar ook op straat worden aangeboden, wordt ook rekening gehouden met deze doelgroep en kan deze doelgroep geïntegreerd worden in het verenigingsleven door de laagdrempeligheid van het project. De federatie gaat met de sportclub naar de doelgroep, en neemt op die manier een grote drempel weg.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

- Freerunning is een opkomende trend. Toch vinden veel jongeren nog niet de weg naar deze discipline door gebrek aan een georganiseerd kader (= clubs waar een effectieve opleiding wordt gegeven). Veel jongeren hebben interesse maar vinden momenteel nog niet de nodige ondersteuning. Voor veel ouders en begeleiders is ook de veiligheid heel belangrijk wat ervoor zorgt dat deze op zoek gaan naar een veilig en georganiseerd kader.
- Freerunning biedt enorm veel mogelijkheden. Doordat freerunning op straat wordt beoefend, is de drempel om in te stappen zeer laag. Door lesgevers op te leiden, kunnen zij kwalitatieve lessen aanbieden. Hierdoor zal de toegankelijkheid van sport verhoogd worden waardoor laagdrempelig sporten wordt gestimuleerd. Daarnaast zal dit de trend ook alleen maar aantrekkelijker maken doordat jongeren effectief lessen freerunning kunnen volgen. Daarnaast wordt freerunning beoefend in de lokale sportzalen en sportpleintjes. Hierdoor zullen de geïnteresseerde zich niet ver hoeven te verplaatsen en kunnen ze de sport in de buurt ontdekken.
- Belangrijk hierbij is dat de administratieve organisatie binnen de clubs zo klein mogelijk is, zodat het voor clubs gemakkelijk is om freerunning aan te bieden. Leden hoeven zich enkel aan te sluiten bij een club zodat ze in een georganiseerde structuur de lessen freerunning kunnen volgen. De federatie streeft enerzijds naar een administratieve vereenvoudiging en anderzijds naar een kwaliteitsvolle ondersteuning van freerunning binnen een lokale club.
- Freerunning is niet enkel een vernieuwende manier van gymnastiek voor de leden, het is ook een nieuwe manier van werken voor de federatie. Hierbij staat de laagdrempeligheid voor de nieuwe leden én voor huidige en nieuwe sportclubs centraal. Gymfed ontwikkelde een manier om clubs laagdrempelig te laten aansluiten, waarbij vooral werk gemaakt werd van administratieve vereenvoudiging. Naast de aansluiting bij een bestaande club, is er eveneens de mogelijkheid om met een groep freerunners als community aan te sluiten bij de federaties. Communities zijn kleine clubs van 10-50 leden, zij hebben geen tijd om aan de verschillende verplichtingen van een club te voldoen (vb. stimuleren om vzw te worden). Communities zijn heel laagdrempelig, ze zijn verzekerd en kunnen aan alle activiteiten van freerunners meedoen. Bovendien is de communicatie vanuit de federatie specifiek afgesteld, zo is er bijvoorbeeld geen communicatie omtrent de traditionele gymnastiek. De communities organiseren zich zelf, de federatie biedt ondersteuning en opleiding. De sportfederatie moet zich soepel opstellen, er worden geen hoge eisen gesteld, naar administratie bijvoorbeeld.

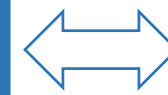
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

We are freerunning - Gymfed

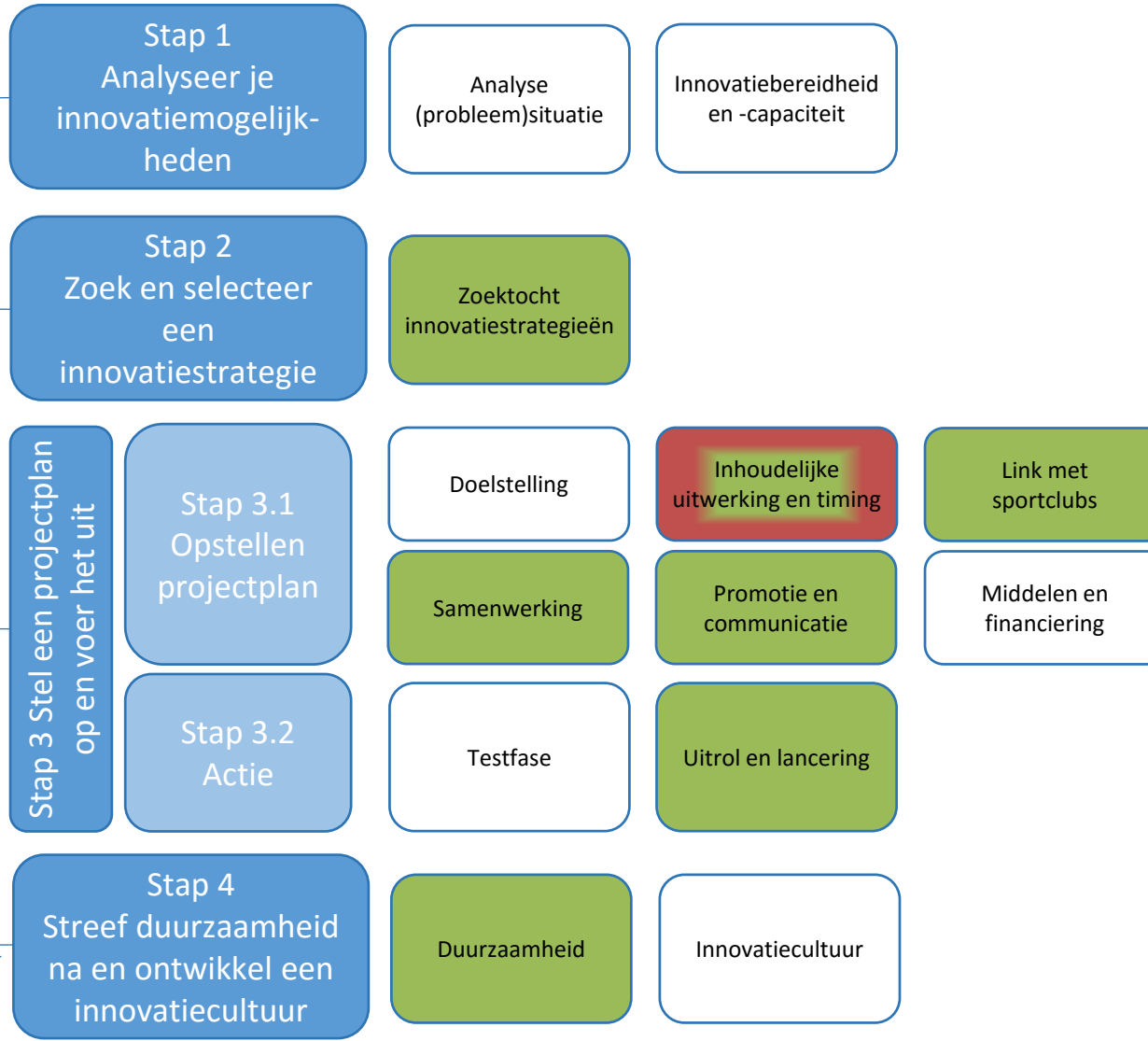
INNOVATIEPROCES

- Doorheen het project 'We are freerunning' is het de federatie duidelijk geworden dat men meer moet inzetten op de laagdrempelige sportclub. De hoge vereisten inzake administratie, verplichtingen, etc. houden sommige groepen tegen om aan te sluiten bij de federatie en belemmeren op termijn ook de groei van de federatie. De administratieve lasten en drempels voor de clubs moeten verlaagd worden. Dit vergt bewustwording en veranderingsmanagement binnen de federatie. Een uitdaging waar de federatie de volgende jaren op zal inzetten.
- Benadering moet afgesteld zijn op de doelgroep (vb. via sociale media jongeren bereiken)
- Inzetten op 'beleving' (in plaats van op prestatie of kunnen) op de events: fun, saamenhorigheid, respect, ...
- Samenwerking uitbreiden met welzijnswerkers van de gemeente, naast of in de plaats van samenwerking met de sportdienst
- Aantrekken van 'nieuwe partners' met eigen expertise, vb. Demos
- Als federatie moet je uit je eigen comfortzone durven komen

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

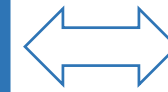

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid sportclubs

Interactie sportclubs

Gedragenheid sportclubs

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Er is nood aan een aanbod binnen de federatie voor jongeren vanaf 12 jaar. Momenteel heeft Gymfed een aanbod voor kinderen en senioren, maar bereikt men de groep jongeren en volwassenen van 30 jaar en ouder nog niet goed. Deze nood situeert zich voornamelijk bij de jongens. Door freerunning en parcours op te nemen als aanbod binnen de clubs, tracht de federatie een aanbod te voorzien op het moment dat gymnasten afhaken of voor gymnasten die momenteel nog geen aansluiting vinden bij het reguliere aanbod.

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Het initiatief is gegroeid vanuit de werkgroep rond recreatieve gymnastiek

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

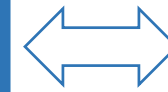
Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

- Freerunning en parcours is een opkomende trend bij jongeren. Door middel van gymnastische technieken worden verschillende obstakels overwonnen. Veel jongeren en volwassenen willen deelnemen aan deze nieuwe trend, maar momenteel vindt men hier nog een onvoldoende georganiseerd aanbod voor
- De Gymfed heeft inspiratie opgedaan op een congres van de internationale turnfederatie. Hier werd een goed voorbeeld voorgesteld van een federatie die freerunning reeds implementeerde. Ook in Nederland was men er reeds mee van start gegaan
- Uit cijfers van Nederland blijkt dat freerunning een groot succes heeft. De KNGU (Nederlandse GymUnie) startte in 2012 met de opleiding van de lesgevers. In 2013 werd het dan effectief geïmplementeerd in de clubs wat leidde tot 57 nieuwe clubs

De groei van deze clubs blijft maar stijgen doordat freerunning een blijvende trend is. Ook in België is er enorm veel interesse van jongeren en volwassenen om freerunning en parcours te volgen, maar vaak vinden zij geen club om dit in een georganiseerd kader te volgen. Daarom is het belangrijk om deze vanuit een federatie aan te bieden

- Vanuit de Gymfed wordt er een project (of aanbod) opgezet zodat jongeren en volwassenen op een verantwoorde manier aan freerunning/parcours kunnen doen. Door deze vorm aan te bieden in de federatie wenst de Gymfed de drop-out bij jongeren tegen te gaan en een volledig nieuwe doelgroep binnen de federatie aan te spreken. Bovendien is het project laagdrempelig omdat deze trend in het straatleven is ontstaan, zo is de instapmogelijkheid voor iedereen mogelijk

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Bekendmaking en promotie is gestart n.a.v. het WK Turnen in 2013 in Antwerpen. De clubs werden op de Algemene vergadering (maart 2014) over de plannen van Gymfed geïnformeerd. Ondertussen werd al met drie pilootclubs gewerkt. Gymfed organiseerde drie trials (Gent, Leuven en Antwerpen) en een eerste instructorcursus. In september 2014 startten uiteindelijk 28 clubs met freerunning o.l.v. van een opgeleide instructor. Een uitgebreide communicatiecampagne 'We are freerunning' ondersteunde het project.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

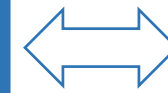
Doelstelling

Wat?

Freerunning en parcours is een opkomende trend binnen de jongerencultuur. De Gymfed speelt hier sinds 2014 op in. Door een georganiseerd aanbod aan te bieden kan het freerunning en parcours uitgroeien tot een nieuwe discipline binnen de federatie. Op deze manier kan een verruimd aanbod binnen de werking van de huidige club verwezenlijkt worden en kunnen dus meer leden aangetrokken worden.

Concept en uitgangspunt van het freerunning project:

de focus ligt heel sterk op recreatie, op de fun, samenzijn, met vrienden onder elkaar, uitdaging. Men laat de ontwikkeling van het aanbod vooral vanuit de groepen zelf komen. De sportfederatie heeft zich altijd nederig opgesteld en op het advies van de jongeren zelf ingegaan. De discipline houdt in dat de groep zelf de regels bepaald. Zo mogen de jongeren ook zelf een reglement opstellen.

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

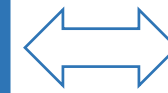
Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wie en waarom? Via het freerunnen spreekt de federatie een heel andere en nieuwe doelgroep aan binnen de gymnastiek, namelijk jongeren van 12 jaar tot volwassen 30+. Bij deze doelgroep kent de federatie een grote drop-out. Door het aanbieden van freerunning/parcours wenst de federatie een uitdagende variatie op gymnastiek te bieden voor jongeren tussen 12 en 26 jaar die jarenlang geturnd hebben. Bovendien kan een nieuwe instroom van jongeren vanaf 12 jaar gecreëerd worden. Daarnaast worden ook mensen van 30 jaar of ouder aangesproken worden. Freerunning spreekt deze leeftijdsgroep nog aan, maar zij willen dit niet meer op straat uitvoeren. Ze hebben meer nood aan een sporthal waar zij deze technieken op een veilige en georganiseerde manier kunnen uitvoeren.

Waar aanvankelijk ingezet wordt op jongeren vanaf 12 jaar ziet men nu ook een bredere interesse in de leeftijdsgroep 6-12 jaar. Het betreft meestal kinderen die niet voor gymnastiek zouden kiezen maar in freerunning wel hun sport zien. 85 procent van de aangesloten freerunners zijn nieuwe leden binnen de federatie. De overige 15 procent beoefent naast freerunning ook nog een andere gymdiscipline (meestal trampoline of tumbling).

Daarnaast kunnen ook kwetsbare doelgroepen aangesproken worden. Freerunning is een sport die op de straat is ontstaan, die door veel kansarme jongeren wordt beoefend. Door georganiseerde lessen aan te bieden, die niet alleen in de zaal, maar ook op straat worden aangeboden, wordt ook rekening gehouden met deze doelgroep en kan deze doelgroep geïntegreerd worden in het verenigingsleven door de laagdrempeligheid van het project. De federatie gaat met de sportclub naar de doelgroep, en neemt op die manier een grote drempel weg.

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Projectteam:

De uitwerking van het project gebeurt door de Gymfed zelf. Uitwerken van de opleiding, promotiestrategie, etc. In het projectteam zijn eveneens enkele oorspronkelijke freerunners, en enkele nieuwkomers in het freerunnen via de federatie betrokken. De Gymfed is dus de huidige freerunners gaan benaderen. Hierbij werd er contact gezocht via Youtube en Facebook. Aanvankelijk verliep dit contact moeilijk, want je moet als federatie, als externe, een meerwaarde kunnen bieden voor die jongens. Deze jongeren hebben een andere mentaliteit, wat het niet altijd gemakkelijk maakte om mee te werken. In het begin was er weerstand van de originele freerunners, aangezien ze de Gymfed als een belemmering beschouwden, ze zagen de meerwaarde niet. Gymfed heeft proberen duidelijk te maken dat men het freerunnen niet wou claimen, maar wel een georganiseerd aanbod wil voorzien. Toen heeft Gymfed zich nederig opgesteld en goed geluisterd naar de jongeren. De Gymfed vond het belangrijk om de jongeren die al veel ervaring hebben met freerunning en zelf al les geven te betrekken bij het project. Hierbij werd samen gekeken hoe men freerunning binnen de Gymfed zou kunnen opnemen om zo samen het aanbod en de inhoud te bepalen. Op deze manier kreeg men inzicht in waar de jongeren nood aan hebben en hoe de federatie hier op kan inspelen. Dit stelde de Gymfed in staat om het project op maat van de jongeren te maken en een werking op te bouwen samen met de jongeren. Hoewel dit een nieuwe manier van werken is, was dit ook juist zeer interessant. Vanuit de basis werd het project opgebouwd en werden ideeën gelanceerd, heel bottom-up.

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

Opleiding: De opleiding van lesgevers is een belangrijke pijler in het project (om zowel voor de gevormde gymnasten als de nieuwkomers een kwalitatieve opleiding te bieden). De opleiding van lesgevers gebeurt in drie fases zodat de lesgevers steeds meer ervaring krijgen. Voor deze opleiding wordt onder meer samengewerkt met Jump Freerun, een organisatie die in Nederland al samenwerkt met de KNGU (Nederlandse GymUnie) om hun lesgevers kwaliteitsvol op te leiden. Via promotie en opleiding streeft de federatie er naar dat een aanbod binnen de clubs wordt gecreëerd voor freerunning en parcours, zodat er dan clubs kunnen worden opgericht of dat er binnen de bestaande clubs groepen worden opgericht. Hierdoor kunnen jongeren zich aansluiten bij een club in de buurt. De lesgever is meer een coach dan een lesgever, die staat er midden in, doet ook zelf mee en geeft vooral sturing. De opleiding van lesgevers blijft voortgaan. Op deze manier zal freerunning en parcours op een kwaliteitsvolle manier worden geïmplementeerd in de clubs.

Timing: zie volgende slides voor de timing van de realisatie van het We are freerunning-project.

Ter illustratie: timing van het We are freerunning-project (2013-2016)

Timing	Wat
Juli-augustus 2013	- Contact met Jump Free run (Nederlands organisatie die op een kwalitatieve manier freerunning uitvoert). Bekijken hoe we freerunning in Vlaanderen kunnen uitbouwen zodat het net als in Nederland dit op een georganiseerde manier kunnen aanbieden. - Daarnaast wordt ook gekeken naar de kosten om het project in te implementeren en op termijn zelfstandig verder te zetten. - Contact met ISB: informatie verzamelen van sportdiensten die willen meewerken om zoveel mogelijk jongeren en volwassenen te bereiken in de provincies (www.streetaction.be)
September 2013	Contact met Belgische freerunners: jongeren die al veel ervaring hebben met freerunning en zelf al les geven hierin. Hierbij zal gekeken worden hoe we freerunning binnen de Gymnastiekfederatie kunnen opnemen om zo ons aanbod en inhoud te bepalen. Zo bekijken we waar jongeren nood aan hebben en hoe we hier op inspelen. Zo kan het project op maat gemaakt worden van de jongeren.
Oktober 2013	- Op het WK artistieke gymnastiek in Antwerpen zal het turnpubliek voor het eerst kennis kunnen maken met freerunning en mee opgenomen worden in het promotie- en mediagebeuren van het evenement. Dit aan de hand van een grote demonstratie door ervaren freerunners. Daarnaast kunnen jongeren zelf voor het eerst freerunning uitproberen. - Contact met Sportdiensten: kijken met de sportdiensten of we freerunning/parcours kunnen aanbieden aan jongeren en volwassenen door gerichte workshops of sportkampen te laten geven in het 2014 (vanaf april). Hierdoor zullen jongeren proeven van freerunning/parcours en zal zo de stap naar het clubleven worden bevorderd. Belangrijk is dat we hier de opgeleide lesgevers van de clubs aanspreken. - Contact met reclamebureau: kijken hoe we op een leuke manier freerunning kunnen aanbieden aan de jongeren. Hier werken met sociale media zoals facebook en twitter om jongeren te bereiken. - Praktische inhoud bepalen van het project
November 2013	- Op het jaarlijks kaderweekend van de Gymnastiekfederatie worden verschillende sessie omtrent gymnastiek gegeven voor trainers binnen de verschillende disciplines. Op dit kaderweekend zal er ook een sessie freerunning worden gegeven waar lesgevers voor het eerst in contact worden gebracht met een georganiseerde vorm van freerunning. Tijdens deze sessie worden geïnteresseerde trainers warm gemaakt om freerunning te geven. Ze leren kennismaken met de fundamentele beginselen van freerunning aan de hand van een praktische sessie. - Start communicatiecampagne: kennismaking met freerunning + warm maken om opleiding te volgen in januari.
Januari 2014	- Opleiden trainers: Vanaf januari starten de eerste opleiding (level 1-2). Tijdens deze opleiding kunnen trainers zich oefenen om in het seizoen 2014-2015 zelf een werking op te zetten. Doel is om het eerste jaar 50-tal lesgevers op te leiden. 3 pilootclubs (Blauwput omnisport, Atlis Eeklo en Ritmica Belsele) die freerunning al aanbieden, ondersteunen en hun werking optimaliseren - Verder promotie van freerunning in de jongerenwereld door in te spelen op sociale media - Workshops freerunning geven voor jongeren georganiseerd in samenwerking met sportdiensten
Vanaf september 2014	- Start van aanbod freerunning en parcours in de clubs van de Gymnastiekfederatie aan de hand van een stappenplan (zie stappenplan introductie Freerunning en parcours binnen de clubs) Deze clubs mee opvolgen. De bedoeling is dat er ongeveer 50 lesgevers zullen worden opgeleid in het eerste jaar. Hierdoor kunnen vanaf het 2de projectjaar een 40-tal clubs - Blijvende opleidingen organiseren level 1 t.e.m. 4 voor lesgevers i.s.m Jump Free run - Blijvende workshops voor jongeren en volwassenen uit steden en gemeentes organiseren i.s.m lesgevers uit de clubs
Evaluatie van de doelstellingen na 2 jaar. Bekijken waar we vanuit de federatie gaan bij sturen. Blijvende implementering van freerunning in georganiseerd kader binnen de Gymnastiekfederatie. Afsluiten met een groot freerunning evenement.	
Seizoen 2015-2016	- Bestaande clubs verder ondersteunen - Nieuwe clubs ondersteunen bij de opstart van het aanbod - Opleidingen verder organiseren i.s.m Jump Free run - Workshops blijvend organiseren met sportdiensten - Blijvende evaluatie van de doelstellingen - Freerunning en parcours blijven ondersteunen zodat het een discipline is waarbij opleiding, blijvende inspelen op de discipline centraal staat.
September 2015 September 2016	In september 2015 (Gent) en 2016 (Antwerpen) organiseerde Gymfed 'MOVE', een freerunning-event met de grootste set up in de Benelux. Voor dit event kreeg men de steun van de steden Gent en Antwerpen

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

Stappenplan introductie freerunning binnen de clubs:

- Interesse bij de clubs wekken door uitleg wat freerunning is. Dit aan de hand van filmpjes, initiaties (bv. kaderweekend gymnastiek)
- Opleiden van geïnteresseerde lesgevers
- Bestuurders ondersteunen voor de opname van freerunning en parcours binnen de club door promotie te maken over freerunning, samenwerken met de plaatselijke sportdienst om leden naar de club te brengen.
- Lesgevers verder opleiden en ondersteunen zodat zij binnen de club georganiseerde en veilige lessen freerunning kunnen aanbieden.
- Blijvende ondersteuning van de federatie naar de clubs zowel in opleiding en bijscholing van lesgevers als ondersteunen van het bestuur, vb. zoektocht naar lesgevers, maatbegeleiding van de clubs, ondersteuning door een lesgever te voorzien, snel iemand van de groep laten opleiden, een promotiepakket voorzien

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

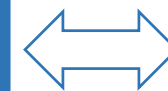
Naar **aansluitingsvoorwaarden** heeft de federatie aanpassingen gedaan. Als freerunner in de bestaande clubs betaalt men 8 euro in plaats van 12 euro zoals de reguliere leden. Daarnaast wordt ook de mogelijkheid voorzie voor aparte freerun-groepen om aan te sluiten aan de prijs van 8 euro per lid. Het lidgeld wordt lager gelegd aangezien het niveau van het aanbod nog niet even hoog is als de traditionele gymnastiek, en omdat er (nog) geen competitiecircuit is. Momenteel ligt de focus vooral op het recreatief beoefenen, samenzijn en het organiseren van events.

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

Naast de aansluiting bij een bestaande club, is er eveneens de mogelijkheid om met een groep freerunners als **community** aan te sluiten bij de federatie. Communities zijn heel laagdrempelig, ze zijn verzekerd en kunnen aan alle activiteiten van freerunnen meedoen. Bovendien is de communicatie vanuit de federatie specifiek afgesteld, zo is er bijvoorbeeld geen communicatie omtrent de traditionele gymnastiek. De communities zijn kleine clubs van 10-50 leden, zij hebben geen tijd om aan de verschillende verplichtingen van een club te voldoen (vb. stimuleren om vzw te worden). De communities organiseren zichzelf, de federatie biedt ondersteuning en opleiding. De sportfederatie moet zich soepel opstellen, er worden geen hoge eisen gesteld, naar administratie bijvoorbeeld. Via de communities wenst Gymfed vooral in te zetten op het aansluiten van kansengroepen, al dan niet met ondersteuning van de jeugddienst/jeugdwelzijnswerkers van de gemeenten. Via deze weg wenst de federatie ook haarmaatschappelijke rol op te nemen om zoveel jongeren een leuke vrijetijdsbesteding aan te bieden en de integratie in de sportclub te vereenvoudigen. Men ziet immers dat jongeren uit kansengroepen zich niet gemakkelijk aansluiten bij een reguliere gymclub die eerder het imago heeft van een strikte structuur, discipline, regeltjes,... Een setting waar deze jongeren niet onmiddellijk naar op zoek zijn.

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- Voor de **opleiding** wordt samengewerkt met Jump Freerun, een organisatie die in Nederland al samenwerkt met de **KNGU (Koninklijke Nederlandse Gymnastiek Unie)** om hun lesgevers kwaliteitsvol op te leiden
- Samenwerking met **sportdiensten** van de gemeenten:
 - Enerzijds heeft het **ISB** (Vlaams Instituut voor sportbeheer en recreatiebeleid) bij aanvang geholpen in de communicatie. Zij hebben een project waarbij steden/gemeentes kunnen inspelen op nieuwe trends die op straat ontstaan zijn (www.streetaction.be). Deze gemeentes en steden werden in eerste instantie ingeschakeld, nadien volgden alle andere gemeentes die interesse hebben (door een oproep via de nieuwsbrief van ISB)
 - Anderzijds wordt er samengewerkt met de plaatselijke sportdienst waarbij ze gestimuleerd worden om initiatiemomenten te organiseren om zo leden naar de club te laten doorstromen. Steden en gemeentes kunnen een materiaalpakket huren en worden door de federatie verder geholpen via het ter beschikking stellen van lesgevers. Met steden/gemeentes die de samenwerking ruimer zien in kader van **participatie van kansengroepen** (cfr. Vilvoorde) zet de federatie een aparte werking op. Momenteel lopen er, naast het pilootproject Vilvoorde, ook projecten in Izegem, Antwerpen en Gent
- Samenwerking met **jeugddiensten** van de gemeenten. De jeugdwelzijnswerkers van de gemeente worden in contact gebracht met de lokale clubs. De federatie neemt zelf contact op met deze jeugdwelzijnswerkers. Deze werkers staan dicht bij de lokale groepen jongeren en zo kan de federatie zicht krijgen op wat de jongeren willen en waar men nood aan heeft
- Met **Demos vzw**, het kenniscentrum actief in het Vlaams Participatiedecreet, werd in 2015 een samenwerking opgezet met als doel kansengroepen te integreren in de werking. De ondersteuning die de federatie kreeg heeft de federatie zeker en vast op weg geholpen in een materie waar men nog weinig expertise in hebben
- **Ethias (verzekeringsmaatschappij van Gymfed)** is partner van het project. De ongevallenstatistiek was te verwaarlozen laag en scoort zelfs beter dan de statistiek van de gymnasten. Met Ethias werd afgesproken om sterk in te zetten op opleiding en preventie van blessures. Een opzet waar men in geslaagd is

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- In een eerste projectjaar focust men op de **promotie en bekendmaking** van de discipline bij de clubs en jongeren en volwassenen. Hierbij werd freerunning/parcours aan de hand van **demonstraties** op het WK en verschillende **workshops** zowel in de **clubs als in scholen** geïntroduceerd. Tijdens deze workshops wordt er gedurende 2 uur kennis gemaakt met de eerste beginselen van freerunning. Freerunning werd op een aantal activiteiten van Gymfed als nevenactiviteit aangeboden (vb. op wedstrijden)
- Bovendien wordt er ook verder promotie gemaakt bij **sportdiensten** zodat zij ook initiatiemomenten freerunning en parcours opzetten zodat de doorstroom van leden naar de clubs wordt gegarandeerd. De federatie is naar scholen en naar gemeenten gegaan om initiatielessen te geven. Hier leren de clubs en gemeenten de sport freerunning kennen en hoe deze op een georganiseerde manier kan worden beoefend door de jongeren. Daaruit is de werking met de sportdiensten gegroeid waardoor men lesgevers en een promotiepakket kan aanvragen
- De nieuwe discipline werd onder de aandacht gehouden door een **permanente communicatie via website en social media**. Hierbij is het van belang om de communicatie specifiek af te stemmen op de doelgroep. Freerunners willen niet meegenomen worden in de turncommunicatie. De focus ligt op freerunning, ze willen niet echt geassocieerd worden met gymnastiek. Het is cruciaal om de mensen warm te houden voor freerunning, via promotie, filmpjes, Facebook sociale media
- **Event:** de Gymfed organiseerde op DOK Noord in Gent een Freerunning-event 'MOVE'. 250 freerunners tekenden present voor een namiddag freerunnen op een uniek, voor de gelegenheid gebouwd, parcours. Het was meteen de grootste freerunning-organisatie in 2015 binnen de Benelux

We are freerunning - Gymfed

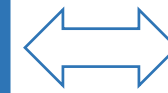
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- Na de subsidies die verkregen werden via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd het project verder gezet. De Gymfed heeft er expliciet voor gekozen om te blijven inzetten de doelgroep. Bijgevolg kost het project nog steeds geld. Binnen de werking van de Gymfed zijn er personeelsmiddelen voorzien en een budget voor de ondersteuning van events
- Daarnaast heeft de federatie een aanvraag gedaan bij de Vlaamse Gemeenschap aangaande participatie in sport. Via deze weg tracht men een medewerker op het project te zetten. Voor het project 'Participatie van jongeren' werden geen subsidies toegekend. In augustus 2017 zal Gymfed een nieuwe aanvraag indienen

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

- Op de **algemene vergadering** werd het voorgesteld aan de clubs om hen te sensibiliseren. Daar werd gevraagd welke clubs interesse hadden om deel te nemen aan het project. Met die clubs is de Gymfed aan de slag gaan. Eerst en vooral heeft men er voor gezorgd dat er een cursus was om instructors op te leiden (via een weekend met een 16-urige cursus), om de kwaliteit te waarborgen
- **Interesse bij de clubs wekken** door uitleg wat freerunning is. Dit aan de hand van **filmpjes, initiaties** (bv. op het kaderweekend gymnastiek)
- De clubs werden via de **Startvergaderingen** (10 regio's - augustus/september) op de hoogte gebracht van de werking en de ondersteuning die de federatie biedt voor deze discipline
- Door de clubs kennis te laten maken met een nieuw aanbod en hier hen ook in te ondersteunen, kunnen zij dit binnen de club opnemen. De **bestuurders duidelijke maken dat ze zullen ondersteund worden door de federatie** bij de opname van freerunning en parcours binnen de club, onder andere door promotie te maken over freerunning, samenwerken met de plaatselijke sportdienst om leden naar de club te brengen

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

We are freerunning - Gymfed

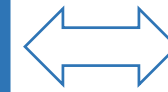
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

- Drie pilootclubs die freerunning al aanboden, werden verder ondersteund en hun werking werd geoptimaliseerd
- Op de algemene vergadering werd het voorgesteld aan de clubs om hen te sensibiliseren. Daar werd gevraagd welke clubs interesse hadden om deel te nemen aan het project. Met die clubs is de Gymfed aan de slag gaan

We are freerunning - Gymfed

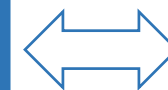
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

- Gymfed laat geen gelegenheid onbenut (vergaderingen, regionale ontmoetingen, ...) om clubs die met freerunning gestart zijn hun **ervaringen met andere clubs te laten delen**
- Veel clubs hadden bij de aanvang van het project een afwachtende houding. Er was wat drempelvrees of de discipline wel zou matchen met het 'striktere' aanbod van gymnastiek in de club, het aantrekken van jonge adolescente jongeren,... . Daarnaast was er binnen de clubs is er soms schrik dat er talenten voor traditionele gymnastiek gemist gaan worden omdat ze gaan freerunnen. Nu is het de idee om binnen de freerungroepen ook initiaties te voorzien voor gymnastiek, maar ook voor ropeskipping, breakdance. Om zo een wisselwerking en globaal een meer urban imago te creëren

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

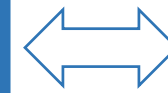
Uitrol en lancering

Bijsturing en toekomstmogelijkheden:

- De discipline zal in de toekomst meer en meer aan belang winnen in het kader van het participatieproject waarmee de federatie in 2015 van start is gegaan. Door het aanbieden van freerunning binnen de clubs werd voornamelijk de blanke middenklasse bereikt. De freerunners die buiten op de straat oefenen werden eigenlijk niet bereikt. De link met gymnastiek was ook niet echt hun ding. Hier wou men een oplossing voor zoeken, want deze jongeren verzamelen zich vrij organisch, buiten de sportclubs. In samenwerking met de jeugddiensten van de gemeenten is men gestart om die jongeren samen te brengen in een community, een veel lossere vorm van aansluiten.
- Gymfed wil ook voor kansarme jongeren een aanbod op hun maat voorzien waar laagdrempeligheid, community-gevoel, laag lidgeld en opleiding van instructors de belangrijkste pijlers zijn. In de loop van 2015 is men met een pilootproject in Vilvoorde gestart dat inzet op het bereiken van jongeren uit kansengroepen (personen in armoede en etnisch-cultureel diverse achtergrond). Vilvoorde had problemen met jongeren die men kwijt geraakten en gingen radicaliseren. Met de jeugddienst van de stad heeft men hier op ingezet. Deze jongeren verzamelden steeds samen onder de brug in Vilvoorde. Samen met die jongeren is de jeugddienst van Vilvoorde begonnen om freerunning te organiseren. Dan heeft men contact opgenomen met Gymfed voor meer begeleiding. Momenteel is er een opleiding en een loods die door gemeente wordt opengesteld. In ruil moeten de jongeren twee per week initiaties geven aan de lokale jongeren. Hier komen heel goede reacties op van de buurt zelf. Bovendien komt ook de blanke middenklasse naar daar om te gaan freerunnen, het is een mooi integratietraject. Dit wenst men verder uit te werken over gans Vlaanderen, vooral in de centrumsteden. Hierbij is de jeugdwelzijnswerker van de stad de contactpersoon van de federatie. De bedoeling is om naar een verzelfstandiging te gaan, of om ze als onderafdeling in een club te integreren.

Hiermee wil de federatie haar maatschappelijke verantwoordelijkheid opnemen:

- Inspelen op de maatschappelijke evoluties en een actieve rol spelen in het integratieproces van kansarme jongeren.
- Jongeren uit kansengroepen bereiken via de We are Freerunning-community en via ontwikkeling van competenties streven naar een duurzame werking in de lokale omgeving.
- Jongeren via freerunning laten doorstromen naar de gymclubs of lokale communities.
- Expertise opbouwen rond kansengroepen en laagdrempelig sporten in de federatie en de aangesloten clubs.

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

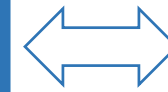
Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.2 Actie

- Er was niet meteen veel draagvlak voor het project. Er waren ook clubs die schrik hadden om de discipline van de gymnastiek te verliezen als men freerunning zou opnemen in hun aanbod. De federatie heeft dit gecounterd door goede voorbeelden te delen en een kwaliteitsvolle opleiding en een verzekering te voorzien. Ethias is zelfs partner geworden van het initiatief. Gymfed wou een verzekering voor zowel binnen als buiten en 24/24 7/7, maar wel zolang er een instructor aanwezig is. Uiteindelijk blijkt dat er bij freerunning minder ongevallen zijn dan bij de traditionele werking. Als je de eerste drempels voorbij bent, en er zijn een aantal pilootclubs, dan is het cruciaal om hier veel forum aan te geven. Er waren onmiddellijk een aantal goede voorbeelden. De federatie heeft de ervaringen van deze clubs zelf laten vertellen aan de andere clubs
- Oorspronkelijk heerste er het beeld bij de clubs dat freerunning gevaarlijk is, er waren veel misconcepties over de sport. De eerste clubs waren een goed voorbeeld voor de rest. Hierna was de mening van de meeste clubs bijgestuurd. Het toevoegen van freerunning in het aanbod bleek zelfs voor een andere dynamiek in de clubs te zorgen

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden sportclubs

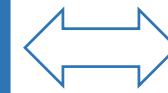
We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

- Door in de eerste twee jaren van het project voldoende lesgevers op te leiden, kan het project op lange termijn implementeerbaar blijven. De opgeleide lesgevers kunnen ook mee ingeschakeld worden om nieuwe lesgevers op te leiden. Daarnaast kan de samenwerking met sportdiensten blijvend zijn om jongeren in contact te laten komen met freerunning (sportkampen, sportactiviteiten op scholen, ...). Hierdoor zal er een blijvende instroom naar de clubs toe worden gewaarborgd
- Dankzij de subsidies verkregen via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' heeft de federatie een mooie basis kunnen leggen voor de implementatie van de discipline (aankoop materiaalpakket, ontwikkeling Instructor-cursus, promotieacties, promotiemateriaal). Om te voorkomen dat de ondersteuning vanuit de overheid na twee jaar teniet gedaan wordt, heeft de federatie in het beleidsplan en de begroting bewust voor freerunning gekozen als project gericht naar laagdrempelig sporten en de participatie van kansengroepen. Bovendien zijn een aantal activiteiten (cursussen, masterclasses, ...) een vaste waarde geworden binnen het aanbod van de federatie. De implementatie van de discipline levert in de reguliere gymclub geen noemenswaardige problemen op en wordt de groep als een echte meerwaarde aanzien binnen de club. Gymfed heeft voor 2016 een aanzienlijk budget voorzien om het project verder uit te bouwen en heeft de ambitie om het aantal gymclubs met freerunning per jaar met 10 à 15 clubs te verhogen
- Freerunning is een volwaardige aparte 'discipline' geworden in het aanbod van de federatie (zoals toestelturnen, trampoline,...). De discipline heeft hierdoor op de website www.Gymfed.be een aparte rubriek. Aangezien de doelgroep en de info die ze wensen verschilt van de gymcommunity werd de website www.wearefreerunning.be behouden en blijft dit het voornaamste platform voor de communicatie met potentiële clubs/communities en freerunners

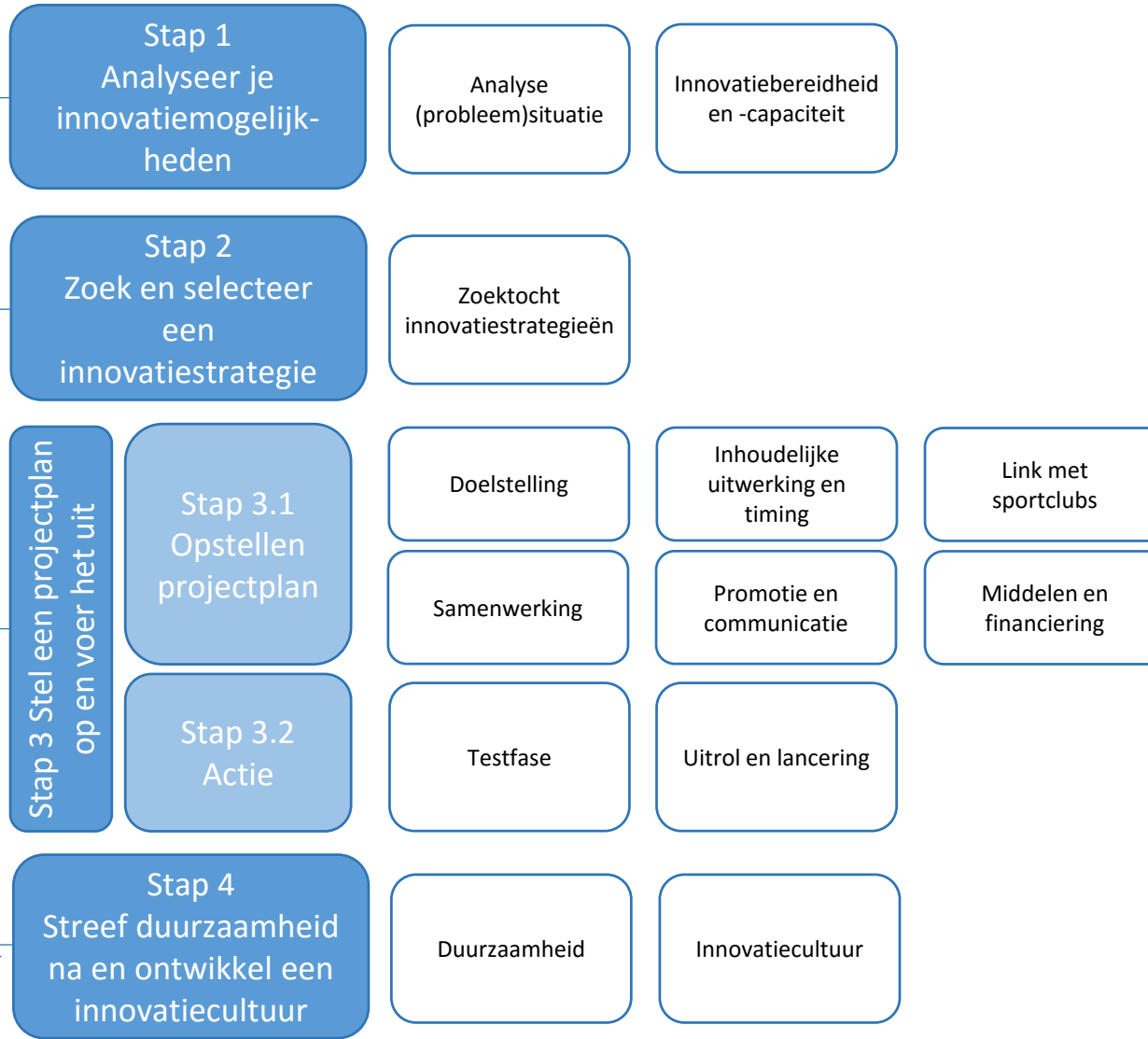
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

We are freerunning - Gymfed

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Interactie
sportclubs

Gedragenheid
sportclubs

3. IEDEREEN KROLFT! – S-SPORT

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

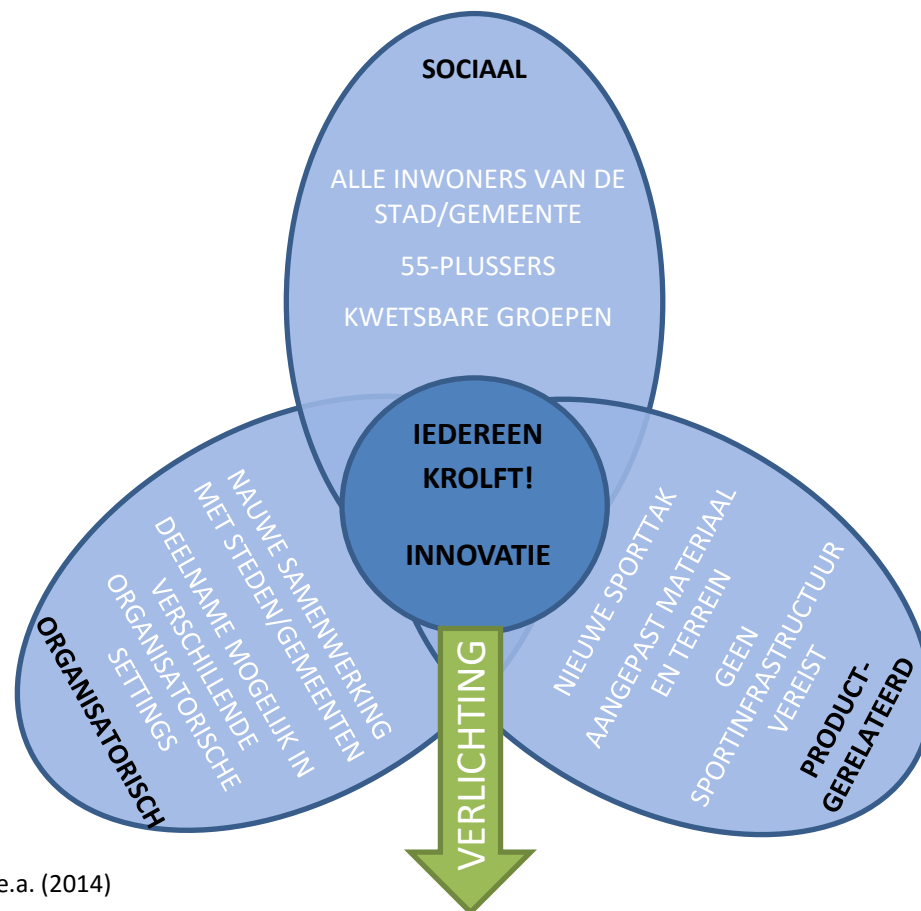
Het is S-Sport haar missie om een toegankelijk, uitgebreid, betaalbaar en kwaliteitsvol beweeg- en sportaanbod te voorzien voor elke 50-plusser, inclusief voor specifieke doelgroepen. Zowel met betrekking tot de sporttak zelf als op financieel vlak streeft men hierbij naar laagdrempeligheid. Hiervoor was de federatie op zoek naar een aanvullend aanbod.

Oplossing

S-Sport wil met het project 'Iedereen Krolft!' een nieuwe sport introduceren in Vlaanderen, namelijk Krolf. Dit is een zeer aangename, laagdrempelige, innovatieve variant van croquet en golf die door jong en oud kan gespeeld worden in de natuur. De spelvorm is gelijklopend met golf (spelen naar 12 holes), maar de techniek is veel eenvoudiger doordat er een hamer aan het uiteinde van de stok is gemonteerd en de bal groter is om te raken. Krolf is een sociale sport waar in groep gespeeld wordt in de open natuur. De sport is gemakkelijk te implementeren en te spelen. Het terrein moet vooraf niet bewerkt worden, elke natuurlijke hindernis (hoog gras, boomstammen, wortels e.a.) moet omzeild worden. Naast een terrein (weide/park/grasveld, ...) heeft men enkel een Krolfset nodig bestaande uit kunststoffen stokken en veldhockeyballen. In samenwerking met enkele steden/gemeenten verspreid over de vijf Vlaamse provincies (vijf in het eerste werkjaar en tien in het tweede werkjaar) wordt een Krolfterrein geopend en gedurende tien weken lang gratis ter beschikking gesteld aan hun inwoners. Via een structureel Krolfaanbod wil S-Sport meer mensen bereiken en aanzetten tot levenslang sporten.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Krolfterreinen worden gedurende tien weken opengesteld waardoor zowel individuen, lichte gemeenschappen (bv. vriendengroepen) als verenigingen kunnen deelnemen
 - Je kan Krolf spelen in je directe omgeving, wanneer het jou goed uitkomt
- Krolf is laagdrempelig te organiseren doordat er geen specifieke sportinfrastructuur vereist is
 - Krolf is op technisch en fysiek vlak zeer laagdrempelig
- Gratis toegang tot het Krolfmateriaal, het Krolfterrein en het aanvragen van initiatiesessies

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Krolf is als sporttak vernieuwend in Vlaanderen. Krolf kan beschouwd worden als een goed alternatief en een innovatieve variant van golf. De spelvorm is gelijklopend (spelen naar 12 holes), maar de techniek is veel eenvoudiger doordat er een hamer aan het uiteinde van de stok is gemonteerd en de bal groter is om te raken. S-Sport streeft ernaar elke 50-plusser levenslang in beweging te brengen. Krolf is door zijn laagdrempeligheid de ideale sport om deze doelgroep aan te zetten om te starten met bewegen: de sport is op technisch en fysiek vlak gemakkelijk te beoefenen en is attractief voor de doelgroep
- Het terrein moet vooraf niet bewerkt worden, elke natuurlijke hindernis (hoog gras, boomstammen, wortels e.a.) moet omzeild worden. Naast een terrein (weide/park/grasveld, ...) heeft men enkel een Krolfset nodig bestaande uit kunststoffen stokken en veldhockeyballen. Krolf is een sociale sport waar in groep gespeeld wordt in de open natuur. Via de uitleendienst kan iedereen op eigen tijdstip een Krolfset ontfemen en zelf aan de slag gaan met de sport
- Daarenboven is er geen vast infrastructuur nodig. Elke burger kan deelnemen in zijn directe omgeving op een door hem uitgekozen tijdstip. Men heeft geen specifieke sportaccommodatie nodig om de sport te beoefenen. Een grasterrein van 50 op 20 meter is voldoende. Dit terrein moet vooraf niet bewerkt worden. Er worden enkel holes (8 à 12) gemaakt, die opnieuw kunnen dicht gemaakt worden zonder het gras te beschadigen. Krolf kan alleen buiten gespeeld worden. Hiervoor zijn er holes nodig in het veld, wat de stad of gemeente niet altijd apprecieerde. Hiervoor heeft S-Sport een oplossing gezocht bij een bedrijf waardoor men nu een stuk grond los kan maken en dit er na terug kan in plaatsen

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- Krolf wordt opgestart in samenwerking met een stad of gemeente
- Er kan in verschillende contexten kennis gemaakt worden met Krolf: individuen, lichte gemeenschappen, verenigingen, bedrijven, scholen, dienstencentra, rusthuizen,... 'Iedereen Krolft!' zal op verschillende vlakken de directe omgeving aanzetten tot het beoefenen van Krolf:
 - Officiële opening van het Krolfterrein, waarbij geïnteresseerden onder begeleiding kennis kunnen maken met de sport
 - Groepen (verenigingen/scholen/dienstencentra/...) kunnen gedurende tien weken via de gemeente materiaal en/of begeleiding aanvragen om Krolf te spelen
 - Vaste oefensessies in samenspraak met steden/gemeenten worden aangeboden gedurende de tien weken om de individuele geïnteresseerden wegwijs te maken in het spel (onder begeleiding van Krolfpromotor).
 - Op het einde van de tien weken zal in samenspraak met de gemeente/stad een gemeentelijk kampioenschap georganiseerd worden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- Het project wil alle inwoners van de deelnemende steden/gemeenten bereiken. Hierbij mikt men zowel op individuen waaronder specifieke doelgroepen zoals ouderen, jongeren, rusthuisbewoners, personen met een beperking, allochtonen, als op organisaties zoals verenigingen, scholen, bedrijven e.a.
- Aangezien S-Sport een seniorenportfederatie is, richt het project zich specifiek naar de 50-plussers (zowel bestaande clubs en leden als potentële leden). Zo zal er specifieke aandacht zijn voor rusthuizen, dienstencentra e.a. S-Sport ziet in de Krolfsport ook de ideale sporttak om grootouder en kleinkind samen aan het sporten te brengen. Naast de doelgroep 'ouderen' gaat er in samenspraak met de stad/gemeente ook aandacht naar andere doelgroepen, dit in functie van de lokale situatie en setting:
 - Jongeren: Scholen kunnen intekenen en een begeleide Krolfinitiatie aanvragen
 - Bedrijven kunnen intekenen en een begeleide Krolfinitiatie aanvragen
 - Verenigingen/groepen/lichte gemeenschappen kunnen intekenen en een begeleide Krolfinitiatie aanvragen
 - Individuen: Tijdens de tien weken zullen er in samenspraak met de gemeente/stad vaste oefensessies georganiseerd worden waaraan individuen kunnen deelnemen
 - Kwetsbare doelgroepen: Rusthuisbewoners, personen met een beperking, kansarmen, sedentairen, allochtonen tracht S-Sport te bereiken via samenwerking met rusthuizen, dienstencentra, verenigingen voor personen met een beperking, OCMW's, integratiediensten
- Via participatie aan Sport Vlaanderen-evenementen zullen verschillende doelgroepen bereikt worden (jongeren, scholen, ouderen,...)

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- De methodiek, het gedurende tien weken onbeperkt open stellen van een Krolfterrein, is vernieuwend. Van zodra een Krolfterrein geopend is, kan iedereen aangesproken worden om Krolf te spelen. Zo kunnen zowel individuen, lichte gemeenschappen (bv. vriendengroepen) als verenigingen deelnemen aan het project
- Daarenboven kan elke burger deelnemen in zijn directe omgeving op een door hem uitgekozen tijdstip. Via de uitleendienst kan iedereen op eigen tijdstip een Krolfset ontlenuen en zelf aan de slag gaan met de sport. Hierdoor speelt het project in op de huidige tendens: mensen bewegen en sporten wanneer dit voor hen het best uitkomt
- Daarnaast is de sport op organisatorisch vlak laagdrempelig. Men heeft geen specifieke sportaccommodatie nodig om de sport te beoefenen. Een grasterrein van 50 op 20 meter is voldoende. Dit terrein moet vooraf niet bewerkt worden. Er worden enkel holes (8 à 12) gemaakt, die opnieuw kunnen dicht gemaakt worden zonder het gras te beschadigen
- De sport is ook op technisch en fysiek vlak laagdrempelig, waardoor Krolf gemakkelijk haalbaar is en dus attractief voor iedereen. Men hoeft vooraf geen specifieke technische vaardigheden te bezitten om de sport te beoefenen. Door de eenvoudige techniek is er ook minder kans op blessures. Op fysiek vlak is men continu in beweging, hoewel de holes maximum 40 meter uit elkaar liggen. Dit heeft als positief gevolg dat iedereen Krolf kan spelen: jongeren, ouderen, mensen met beperkingen, rusthuisbewoners, ...
- Elke burger kan gratis gebruik maken van het Krolfterrein en het Krolfmateriaal en kan eveneens gratis een initiatie aanvragen, wat de participatiedrempel verlaagt. Hiervoor werd een eenvoudig reservatiesysteem opgestart

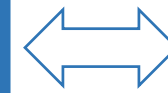
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

Iedereen Krolft! – S-Sport

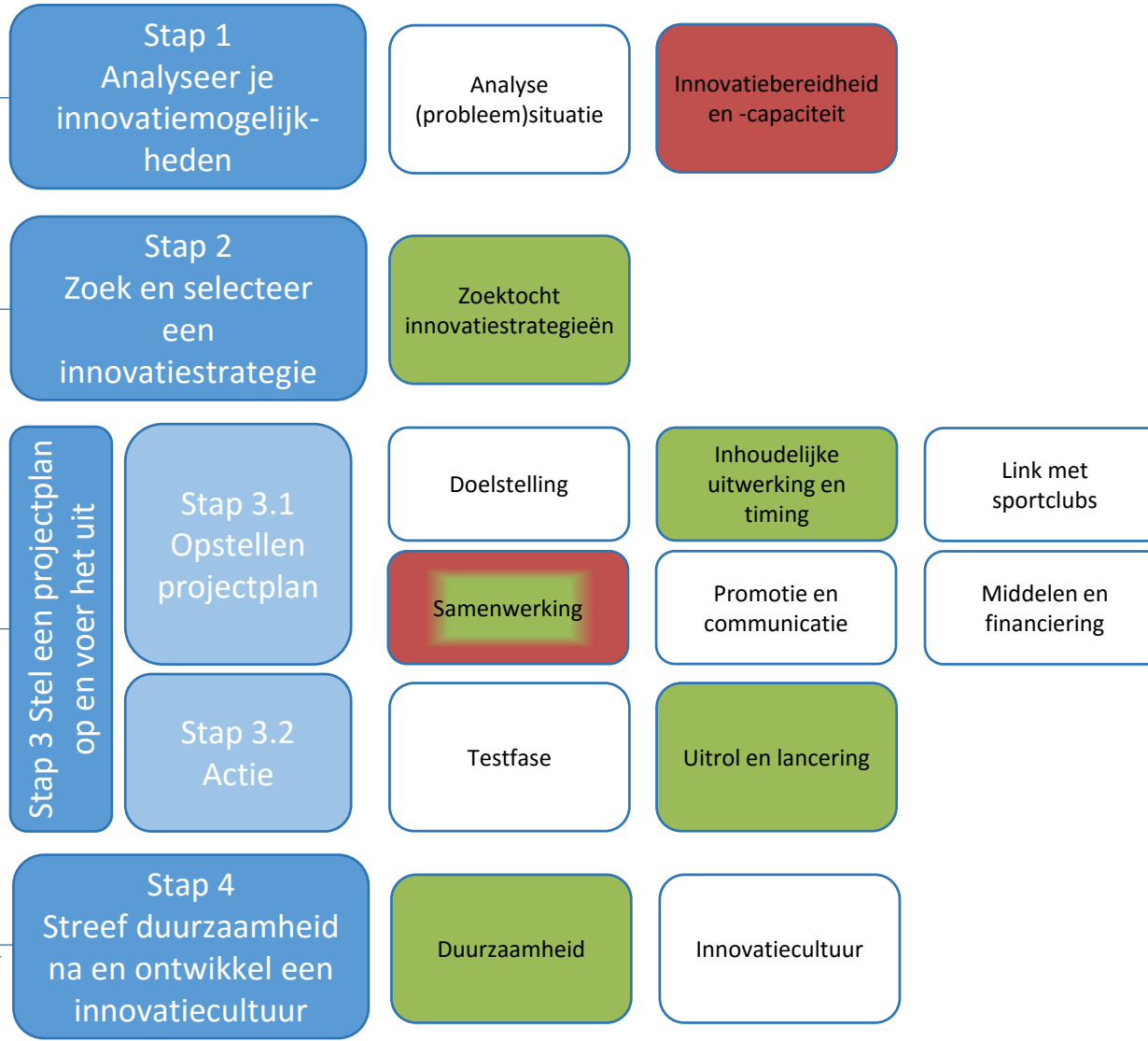
INNOVATIEPROCES

- Als je als federatie een vernieuwend project probeert te implementeren, moet je je bewust zijn dat er een verschil is tussen het uitschrijven en het implementeren van een project. Bij de implementatie moet je open staan voor aanpassingen. Daarnaast is het belangrijk om er over te waken dat je innovatief project, ook effectief innovatief en laagdrempelig is. Als je het implementeert kom je bepaalde drempels tegen waar je je toch aan moet aanpassen. Er moeten altijd aanpassingen gebeuren aan de situatie zoals ze zich op dat moment voor doet. Hierbij is het belangrijk om drempels weg te nemen
- Je moet een goed concept hebben, het moet werken. Het is belangrijk om innovatief te blijven denken en niet te veel bij het traditioneel aanbod te blijven
- Het is cruciaal om er steeds over te waken dat je project voldoende op maat is van de doelgroep. Wanneer krolf werd geïntroduceerd bij personen met een beperking werden de nodige aanpassingen gedaan om de sport toegankelijk te maken voor deze doelgroep. Afhankelijk van de beperking werden steeds andere aanpassingen gedaan (aantal holes, aanpassingen in het terrein,...).

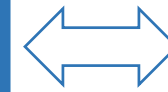
Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Het is S-Sport haar missie om een toegankelijk, uitgebreid, betaalbaar en kwaliteitsvol beweeg- en sportaanbod te voorzien voor elke 50-plusser, inclusief voor specifieke doelgroepen. Zowel met betrekking tot de sporttak zelf als op financieel vlak streeft men hierbij naar deze laagdrempeligheid. Hiervoor was de federatie op zoek naar een aanvullend aanbod.

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Aanvankelijk was er binnen de federatie de discussie om met het project van start te gaan of niet. Want in 2014, op basis van de voorgaande sporttakkenlijst, was Krolf niet subsidieerbaar. Dit betekent dat eventuele nieuwe Krolfleden niet als subsidieerbaar konden doorgegeven worden aan Sport Vlaanderen. Uiteindelijk heeft de federatie besloten om het toch te implementeren omdat men er van overtuigd was dat men in een nieuwe Krolfclub ook andere erkende sporttakken kon toevoegen. Op deze manier kunnen leden in deze clubs naast Krolf ook andere sporten beoefenen (multisportclub).

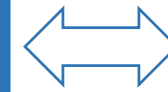
Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

S-Sport heeft haar inspiratie gehaald op een buitenlands congres rond sporten die in andere landen recreatief worden aangeboden. Men heeft de sporttak Krolf overgenomen en aanpassingen doorgevoerd in functie van Vlaanderen. De sport heeft haar degelijkheid en nut al bewezen in landen zoals Denemarken waar meer dan 135 clubs de sport beoefenen. Bovendien is er een groeiende interesse vanuit Engeland, Duitsland en Oostenrijk.

Iedereen Krolft! – S-Sport

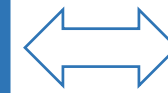
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

- S-Sport organiseert maandelijks een overleg met mensen die in contact staan met de clubs. Deze provinciale medewerkers staan in voor de sportclubbegeleiding. Als er projecten worden uitgewerkt (nationaal), rollen deze medewerkers het mee uit naar de clubs. Ook bij de beslissing om met het project van start te gaan werden de provinciale medewerkers betrokken, zij staan het dichtste bij de sportclubs en weten wat er lokaal leeft
- Daarnaast probeert de federatie haar clubs van bij het begin zo veel mogelijk te betrekken om draagvlak te creëren en af te stemmen met de clubs of het project wel ingang zal kunnen vinden. De federatie organiseert klankbordgroepen met de clubs om te weten wat de noden zijn van de doelgroep en past deze feedback dan toe op het project dat men voor ogen heeft

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

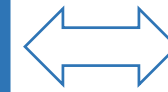
Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat? Met 'Iedereen Krolft!' wil S-Sport Krolf lanceren in Vlaanderen. Krolf is een gloednieuwe sport, overgewaaid uit Denemarken. Het Krolfspel lijkt sterk op golf, maar dan met een vleugje croquet qua materiaal, minigolf qua puntentelling en petanque qua spelwijze. Je speelt het in een groepje van vier à vijf personen. Je probeert elk met een hamerstok een gekleurde bal in zo weinig mogelijk slagen naar een hole te slaan. De holes (maximum 12) liggen verspreid over een natuurlijk terrein en liggen tussen 5 en 40 meter van elkaar verwijderd. Nadat alle holes gespeeld zijn, wordt het aantal slagen opgeteld. Wie hierbij het minst aantal beurten nodig heeft, wint. Krolf is zo gemakkelijk aan te leren en te installeren dat jong en oud het kunnen spelen. Krolfen doe je best in een natuurlijke omgeving: parken, weiden, open ruimtes in het bos. Omgevallen bomen, hoog gras, grachten, ... fungeren hierbij als hindernis. S-Sport heeft in het eerste werkjaar samen met Aarschot, Antwerpen, Brugge, Gent en Hasselt officiële krolfterreinen geopend. Inwoners kunnen er gedurende tien weken gratis kennismaken met de sport. Op het einde wordt er telkens een gemeentelijk Krolfkampioenschap georganiseerd, waarin iedereen kan meedingen naar de titel.

Wie? Het project wil alle inwoners van de deelnemende steden en gemeenten bereiken, waaronder specifieke doelgroepen zoals ouderen, jongeren, rusthuisbewoners, personen met een beperking, allochtonen, maar ook verenigingen, scholen en bedrijven.

Waarom? S-Sport streeft ernaar elke 50-plusser levenslang in beweging te brengen. Krolf is door zijn laagdrempeligheid de ideale sport om deze doelgroep aan te zetten om te starten met bewegen: de sport is op technisch en fysiek vlak makkelijk te beoefenen en is attractief voor de doelgroep. Daarnaast heb je geen specifieke sportaccommodatie nodig om de sport te beoefenen. Een grasterrein van 50 op 20 meter is voldoende. Je kan de sport daarenboven beoefenen in verschillende contexten: in de S-Sport club, maar ook in rusthuizen, in service-flats, tijdens intergenerationele sportactiviteiten (grootouders samen met kleinkinderen), ...

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Concept: S-Sport heeft een sporttak overgenomen uit een ander land, en aanpassingen doorgevoerd in functie van Vlaanderen. Hiervoor heeft men bepaalde aanpassingen gedaan in de reglementering, de afstand tussen de holes, de manier van punten scoren, etc. Hierdoor wilde S-Sport de laagdrempeligheid bevorderen en het afstemmen op maat van de doelgroep.

De federatie heeft er bewust voor gekozen om het project met een laagdrempelige opbouw vorm te geven door te starten met een Krolfbijscholing voor vrijwillige lesgevers (verhogen betrokkenheid binnen de gemeente), het voorstellen van de sport via laagdrempelige introductiedagen om dan pas over te gaan naar de effectieve organisatie van het project, namelijk tien weken waarin Krolf kon gespeeld worden.

Er kan in verschillende contexten kennis gemaakt worden met Krolf: individuen, lichte gemeenschappen, verenigingen, bedrijven, scholen, dienstencentra, rusthuizen,... 'Iedereen Krolft!' zal op verschillende vlakken de directe omgeving aanzetten tot het beoefenen van Krolf:

- Officiële opening van het Krolfterrein, waarbij geïnteresseerden onder begeleiding kennis kunnen maken met de sport
- Groepen (verenigingen/scholen/dienstencentra/...) kunnen gedurende tien weken via de gemeente materiaal en/of begeleiding aanvragen om Krolf te spelen
- Vaste oefensessies in samenspraak met steden/gemeenten worden aangeboden gedurende de tien weken om de individuele geïnteresseerden wegwijs te maken in het spel (onder begeleiding van Krolfpromotor)
- Op het einde van de tien weken zal in samenspraak met de gemeente/stad een gemeentelijk kampioenschap georganiseerd worden

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Projectteam:

- Het projectteam bestaat uit twee verantwoordelijken binnen de federatie. Men heeft hier bewust voor gekozen omdat men op deze manier van elkaar kan leren en er een kruisbestuiving ontstaat
- De sporttechnisch medewerker coördineert het project. Hij heeft contacten met Denemarken en geeft het project lokaal verder vorm in nauwe samenwerking met de partnersteden. Zo staat hij in voor de zoektocht naar Krolfbegeleiders, de organisatie van de Krolfbijtscholing, de officiële opening van de Krolfterreinen en de Krolfkampioenschappen in de partnersteden

Opleiding:

Een opleiding Krolfbegeleider werd voorzien vanuit de federatie. Deze bijscholing werd gegeven aan sportfunctionarissen, vrijwilligers (50+ers), de eigen provinciale medewerkers. De Krolfbegeleiders worden vergoed door de gemeenten. De gemeenten zijn in samenwerking met S-Sport verantwoordelijk voor het vinden van voldoende begeleiders en hier zelf promotie voor te voeren.

Iedereen Krolft! – S-Sport

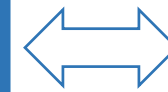
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing

Doelstellingen en prestatie-indicatoren: deze werden zowel opgesteld voor de opening van lokale Krolfterreinen als voor de implementatie in de S-Sportclubs:

1. De opening van lokale Krolfterreinen waarbij men de lokale bevolking van een gemeente/stad aanzet om te starten met Krolf:
Doelstellingen voor de volledige duur van het project:
 - Tegen 31/10/2015 zijn minstens 15 Krolfterreinen verspreid over de 5 Vlaamse provincies geopend gedurende minimum 10 weken (5 in het eerste werkjaar en 10 in het tweede werkjaar)
 - Tegen 31/10/2015 hebben minstens 60 personen deelgenomen aan een Krolfbijtscholing (4 per stad/gemeente)
 - Tegen 31/10/2015 hebben minstens 750 personen deelgenomen aan de introductiedagen (50 deelnemers per stad/gemeente)
 - Tegen 31/10/2015 hebben minstens 450 personen deelgenomen aan een lokaal Krolfkampioenschap (30 deelnemers per stad/gemeente)
 - Tegen eind 2015 hebben minstens 2400 personen Krolf gespeeld op een lokaal Krolfterrein (2 ontleningen per week met een gemiddelde van 8 deelnemers per ontlening; gemiddeld 160 personen per stad/gemeente)
 - Evaluatie:
 - Effectevaluatie door meting van het aantal opgestarte Krolfterreinen en aantal bereikte personen: zie doelstellingen hierboven
 - Procezevaluatie via de opmaak en finalisering van een draaiboek, alsook via een evaluatievergadering met de partners
 - Evaluatie per initiatief: Elke stad/gemeente die aan volgende voorwaarden voldoet, ontvangt één gratis Krolfset:
 - Meten van het aantal ontleningen tussen 1 mei en 1 december Voorwaarde: minstens 8x buiten de 10 weken campagne
 - Aantal maal dat de Krolfset van de sportdienst gebruikt wordt tijdens sportdagen tussen 1 mei en 1 december Voorwaarde: minstens 5x buiten de 10 weken campagne
 - Structurele verankering via club of vereniging
- Voorwaarde: minstens 1 club of vereniging (bij voorkeur een S-Sport club) biedt Krolf aan op structurele basis.

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing

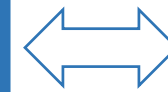
Doelstellingen en prestatie-indicatoren: deze werden eveneens opgesteld voor de implementatie in de S-Sportclubs:

2. De implementatie van Krolf in de clubwerking van S-Sport:

- Tegen 31/10/2015 heeft S-Sport minstens 25 Krolf-initiaties gegeven in de lokale clubs (10 initiaties het eerste werkjaar en 15 initiaties het tweede werkjaar)
- Tegen 31/10/2014 is er een duurzaam Krolfaanbod in 5 S-Sport clubs in Vlaanderen
- Tegen 31/10/2015 is er een duurzaam Krolfaanbod in 10 S-Sport clubs in Vlaanderen
- Tegen 31/10/2015 is Krolf ingebed in de algemene werking van de federatie via een Krolfcommissie die de sport verder promoot en die na de afloop van het project de organisatie van interclubs en eventuele provinciale en nationale toernooien op zich neemt

→ Evaluatie:

- Effectevaluatie door meting van aantal Krolfinitiaties, aantal S-Sport clubs met Krolfaanbod: zie doelstellingen hierboven
- Procesevaluatie via evaluatie met nationale en regionale medewerkers op de sportcommissie
- Procesevaluatie via evaluatie met medewerkers en vrijwilligers op de opgestarte Krolfcommissie najaar 2015

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Taakverdeling sportclubs – sportfederatie:**

- Gedurende het project is het de taak van de sportfederatie om op zoek te gaan naar Krolfbegeleiders, de Krolfbijscholingen te organiseren, de officiële opening van de Krolfterreinen te regelen en de Krolfkampioenschappen in de partnersteden mee te organiseren. De provinciale medewerkers van de federatie zochten contact met de lokale clubs. Het promotiemateriaal voor het project werd hapklaar aangeleverd aan de clubs
- Eenmaal de federatie een samenwerking had opgezet met een stad of gemeente, ging men kijken welke clubs er in de omgeving actief zijn. Aan deze clubs liet men weten dat er Krolf zou opgestart worden in samenwerking met de gemeente en of de club interesse had om mee te werken. Op deze manier trachtte men de toeleiding naar de club te vergemakkelijken. Als er geen club in de omgeving is, dan bleek het project niet duurzaam te werken en stopte het na een bepaalde tijd
- Aan de clubs werd gevraagd of er interesse was om de opleiding voor Krolfbegeleider te volgen. Als een club Krolf wou aanbieden, dan konden zij gratis Krolfmateriaal gebruiken van de sportfederatie (via de provinciale afdeling). De clubondersteuning gebeurt lokaal via de provinciale medewerkers. Als er clubs opgericht worden na initiaties, krijgt men een Krolfzak gratis ter beschikking voor een jaar, nadien kan men deze aan voordelige prijs overkopen. Het materiaal kan ook aangekocht worden, zowel door sportclubs als door externen

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

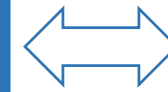
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- Het 'Iedereen Krolft!'-project wordt in nauwe samenwerking met steden/gemeenten lokaal geïmplementeerd. Elk lokaal project wordt dus opgestart in partnership met een stad of gemeente. Men is van start gegaan in vijf grote steden, elk in één provincie. Hierbij was er een samenwerking met de sportdienst of met de verantwoordelijke voor senioren. In het tweede werkjaar werd het project uitgerold naar tien kleinere gemeenten. Dit verliep moeilijker omwille van beperktere financiële mogelijkheden van de gemeenten naar promotie en mankracht toe
- Door samen te werken met steden en gemeenten kunnen mensen bereikt worden die men voorlopig niet bereikt in de clubs
- In eerste instantie wordt het krolfterrein in de stad/gemeente officieel geopend met een introductiedag en blijft gedurende tien weken ter beschikking van de inwoners. Er is eveneens de mogelijkheid om een gratis initiatie te volgen. Na tien weken wordt een officieel gemeentelijk Krolf-kampioenschap georganiseerd. Nadien wordt getracht om Krolf via de gemeente/stad of via een lokale vereniging (S-Sportclub) blijvend aan te bieden. Na het eerste werkjaar wordt een draaiboek opgemaakt zodat het project kopieerbaar wordt naar andere steden en gemeenten in Vlaanderen

- Veel steden en gemeenten hebben S-Sport leren kennen door het Krolfproject. Een valkuil die S-Sport vaststelde was dat de samenwerking met bepaalde gemeenten problematisch verliep omdat S-Sport deel is van de socialistisch mutualiteit. Hier speelde de politieke kleur een rol. Daarnaast vormt ook de bureaucratie van gemeenten een valkuil, alles duurt lang voordat er beslissingen worden genomen. De boodschap is om ruim op tijd het eerste contact te leggen met de steden/gemeenten en een goede opvolging te verzorgen. Het is nodig om de partners er regelmatig aan te herinneren dat het project maar loopt over een beperkte periode, en dat er nog tijd genoeg moet zijn om op een kwalitatieve en doeltreffende manier promotie te voeren en het project effectief uit te rollen

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- Het project en de bijhorende acties worden vooraf via de lokale promotiekanalen alsook de kanalen van de federatie naar de bevolking verspreid door middel van persteksten, flyers, berichten in gemeentelijk dagblad, website, nieuwsbrief, etc. S-Sport werkt telkens in samenspraak met de stad/gemeente een lokale promotiecampagne uit. Daarenboven biedt S-Sport Krolfinitiaties aan op lokale seniorensportdagen, alsook op promotie-evenementen van Sport Vlaanderen
- Hierbij is het cruciaal om op de juiste manier promotie te voeren. Deze promotie moet tijdig gebeuren maar ook niet te vroeg en dient afgesteld te zijn op de doelgroep

Iedereen Krolft! – S-Sport

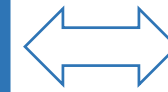
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

S-Sport is met dit project van start gegaan via subsidies die verkregen werden via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Zonder deze financiële ondersteuning was het niet mogelijk om dit project te ontwikkelen en te implementeren.

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

S-Sport vindt het belangrijk om de eigen sportclubs goed te betrekken bij het project van bij de start. Veel sportclubs zijn echt bereid om hun schouders onder het project te zetten. Bovendien kennen zij vaak veel beter dan ons wat lokaal leeft, en kunnen ze op die manier een belangrijke bijdrage leveren in de promotie.

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

S-Sport heeft in het eerste werkjaar samen met Aarschot, Antwerpen, Brugge, Gent en Hasselt officiële Krolfterreinen geopend. Inwoners konden er gedurende tien weken gratis kennismaken met de sport. Op het einde wordt er telkens een Krolfkampioenschap georganiseerd, waarin iedereen kan meedingen naar de titel.

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

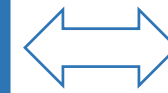
Uitrol en lancering

Uitrol:

Na de testfase heeft men kunnen leren uit de ervaringen van het project in de vijf grote steden. Op basis van de testfase werd een draaiboek opgesteld zodat het project kon uitgerold worden naar andere steden en gemeenten over heel Vlaanderen.

Toekomst & bijsturing:

In de toekomst wenst S-Sport verder te gaan met het project, maar via een andere manier van implementatie. In het vervolgtraject zal men zich richten op mensen met een beperking. En dit op basis van initiaties in plaats van op basis van een tiendelige lessenreeks. De lessenreeks van tien weken was heel intensief, maar hierbij was dan ook heel de bevolking de doelgroep. In het vervolgtraject wil men proberen om voorzieningen voor mensen met een beperking te prikkelen, op basis van een initiatie, om nadien zelf verder te gaan met Krolf en zelf een sportclub op te richten.

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

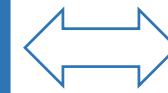
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

S-Sport heeft draagvlak proberen creëren door het betrekken van de sportclubs van bij het begin van het project. Daarnaast heeft men afgestemd met de clubs of er interesse was om zelf Krolf aan te bieden. Door klankbordgroepen te organiseren kreeg de federatie inzicht in wat de doelgroep nodig heeft en heeft hier het project op afgesteld.

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden
sportclubs

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

- De federatie heeft de sport ingebed in de algemene werking door de oprichting van een Krolfcommissie met als doelstelling de verdere verspreiding van de sport, de organisatie van interclubs en eventuele provinciale en Vlaamse toernooien. 50-plussers worden nadien ook gemotiveerd om deel te nemen aan andere aangeboden sporttakken. S-Sport ziet Krolf als laagdrempelige opstap naar een ruimer, duurzaam sportaanbod
- Veel S-Sportclubs hebben door het 'Iedereen Krolft!'-project kennisgemaakt met Krolf. Een aantal sportclubs hebben Krolf opgenomen in hun reguliere sportaanbod. Op deze manier blijft Krolf onderdeel van de werking van S-Sport. Senioren die willen Krolfen kunnen terecht in deze S-Sportclubs
- In het tweede projectjaar werd voor het eerste een nationaal Krolfkampioenschap georganiseerd. Iedereen die tijdens het afgelopen jaar kennis gemaakt heeft met Krolf kon zich inschrijven voor deze recreatieve competitie. Dit kampioenschap zal ook de komende jaren georganiseerd worden zodat Krolf binnen de federatie blijft leven
- Door het wegvallen van de subsidie kan S-Sport geen actieve rol meer spelen in de implementatie van Krolf binnen het sportaanbod van andere steden en gemeenten in Vlaanderen. De opstart van Krolf in een gemeente is voor S-Sport zeer tijdsintensief: contacten leggen met de juiste personen binnen de gemeente, toestemming krijgen van de gemeente om op te starten, afspraken maken, Krolfbijtscholing organiseren voor potentiële vrijwillige lesgevers, ... Op dit moment zorgt S-Sport nog voor de aankoop van materiaal (Krolfzak kost tussen 400-500€) en de opleiding van Krolfbegeleiders. Het Krolfmateriaal wordt aangekocht in Denemarken en nadien verkocht met amper winst door S-Sport. Daarnaast verzorgt de federatie nog initiaties op events en deelt het haar expertise inzake Krolf met onder andere sportdiensten

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

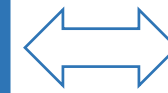
Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

- Het project kan zeker succesvol verdergezet worden indien de steden en gemeenten bereid zijn op zelfstandige basis Krolf uit te rollen in hun gemeente. Aangezien een concreet draaiboek werd ontwikkeld, kunnen de gemeenten op zelfstandige basis Krolf introduceren bij hun bevolking. Op deze manier wordt het project bestendig buiten de eigen werking. S-Sport blijft natuurlijk altijd bereid tot het beantwoorden van vragen en het bieden van minimale ondersteuning. Dit blijft voor S-Sport ongetwijfeld een opportuniteit om nieuwe sportclubs op te richten: Krolfclubs. Deze clubs kunnen starten met Krolf, en later nog andere sporttakken aan hun aanbod toevoegen
- Een aantal steden en gemeenten waar S-Sport tijdens de eerste twee projectjaren heeft mee samengewerkt hebben al aangegeven dat ze na het project verder gaan met het aanbieden van Krolf in hun gemeente en dit soms zelfs nog uitbreiden (bijvoorbeeld Antwerpen en Gent)
- Een aantal provinciale domeinen lieten reeds weten interesse te hebben in de aanleg van een vast Krolfterrein. In de Blaarmeersen in Gent zijn hier reeds concrete plannen voor. In de Gavers in Geraardsbergen werd het idee ook reeds besproken met S-Sport

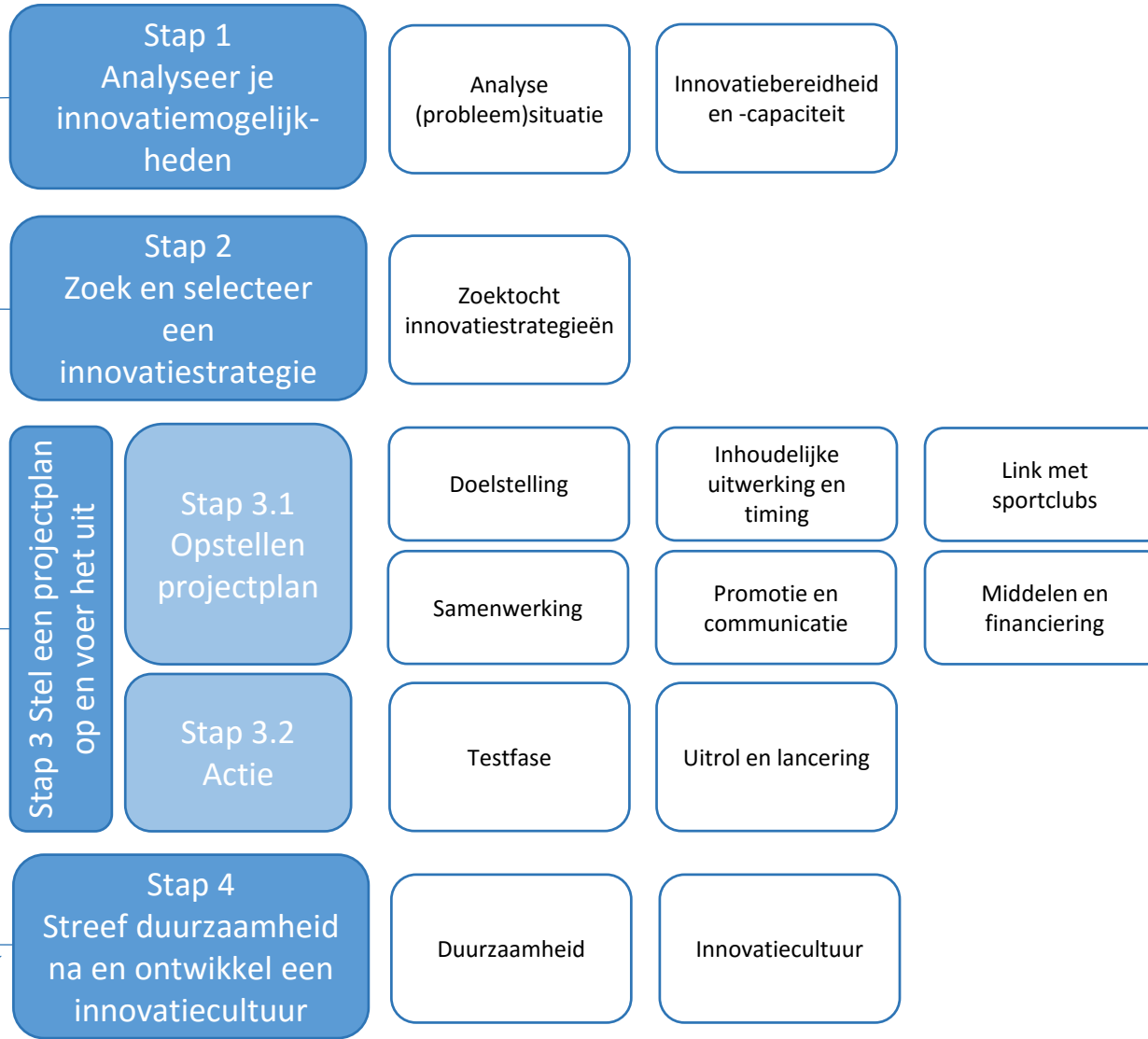
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Iedereen Krolft! – S-Sport

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

4. IKSUP! – VLAAMSE YACHTING FEDERATIE

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

Het Standup Paddle (SUP of suppen) is een bestaande surfdiscipline die reeds aangeboden werd op vele evenementen en eigen activiteiten van de Vlaamse Yachting Federatie (VYF). Deze discipline neemt enorm aan populariteit toe. Enerzijds doordat deze surfdiscipline heel toegankelijk is en kan beoefend worden vanaf zes à tien jaar oud. Anderzijds doordat je deze surfsport zowel op vlak water, op minigolfjes als in woeste zoutwater van de zee kan uitproberen. Tijdens haar evenementen kreeg de federatie de vraag van veel mensen waar ze het suppen zelf kunnen leren. Ook via de clubs van VYF was er reeds een aanbod voor het suppen, maar de drempel naar de club is te groot voor veel mensen, waardoor velen afhaken.

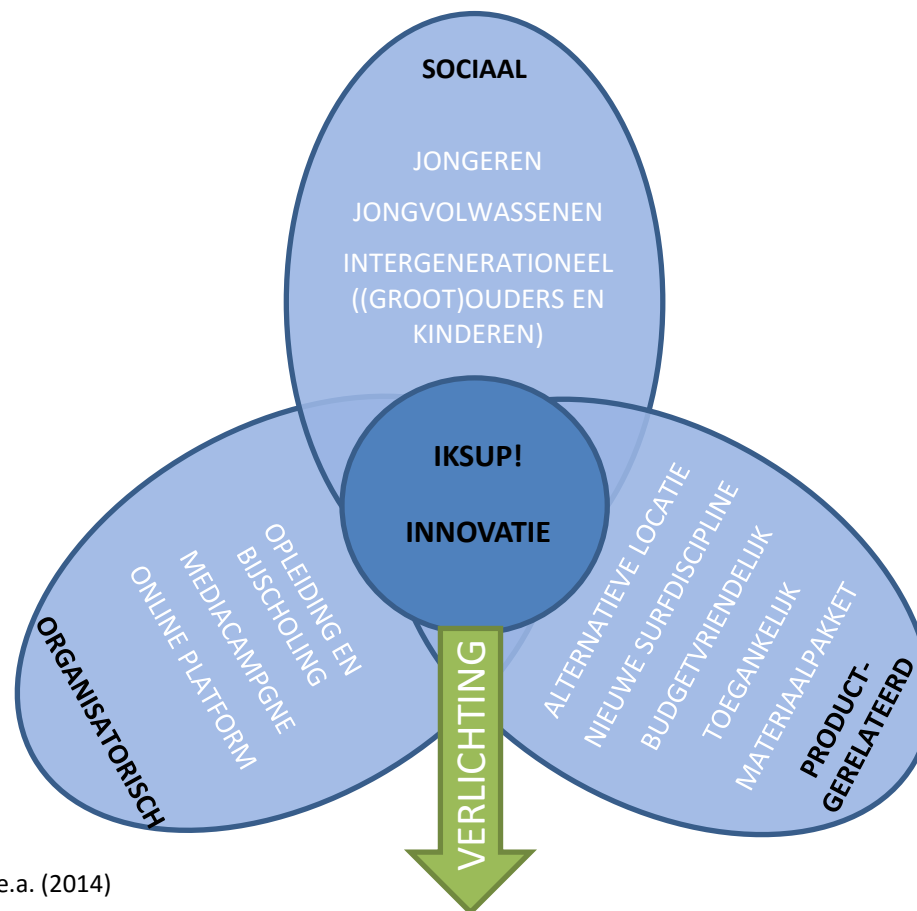

Oplossing

Om hier op in te spelen is de VYF zelf een aanbod van kennismakingslessen beginnen organiseren, aanvankelijk onder de naam Peddelen door Vlaanderen SUP. Met een Peddelen door Vlaanderen SUP 'roadshow' doorheen Vlaanderen, op basis van initiatiedagen, wil de VYF, in samenwerking met haar clubs en commerciële partners, de surfsporten uit hun natuurlijke context halen en op een innovatieve en laagdrempelige manier aanbieden op, in en rond rivieren en kanalen binnen de Vlaamse stadskernen. Het doel is jongeren en jongvolwassenen die de surfsporten niet erkennen als volwaardige vrijetijdsbesteding in hun directe leefomgeving een dag van laagdrempelige initiatie in de surfsporten aan te bieden. Niets belet echter dat de actieve senior samen met zijn kleinkind deze sport uit zou proberen of dat dit door het volledige gezin kan uitgeoefend. Tijdens deze surfdag binnen de stadskern wordt gefocust op initiaties in de puurste vormen van surfen: golfsurfen, en in het bijzonder de nieuwe surfdiscipline Standup Paddle. Het doel op korte termijn van deze "downtown" surfdagen is het verwerven van bekendheid van de surfsporten naar doelgroepen die binnen hun leefomgeving niet in aanraking komen met de watersporten. Het doel op lange termijn is een meer duurzame band creëren tussen de noden van de nieuwe surf-aspiranten en het aanbod van de surfclubs uit de respectievelijke stadsregio's.

Aanvullend op de Peddelen door Vlaanderen SUP roadshow, dat hoofdzakelijk door de federatie georganiseerd wordt, tracht de VYF ook het SUP-aanbod in de lokale clubs te promoten. Hierbij wordt sterk ingezet op laagdrempelige en kwaliteitsvolle SUP-initiaties, bestaande uit een sessie van drie uur voor maximaal acht personen met een gekwalificeerde lesgever voor 15 Euro per persoon. Dit aanbod wordt, onder de naam IKSUP!, verzameld op een website waar potentiële deelnemers terecht kunnen. Hier wordt het aanbod van initiaties van alle disciplines verzameld (dus niet alleen het suppen). Op deze site kan men selecteren op discipline, op datum, op leeftijdsgroep, etc. en zich inschrijven voor een initiatiesessie. Deze site en de bijhorende database wordt bijgehouden door de federatie. De clubs kunnen hun aanbod doorgeven zodat dit mee op de site geplaatst wordt. De federatie voorziet richtlijnen voor de initiaties en verzorgt de website. De clubs zijn verantwoordelijk voor het organiseren van de initiaties en ontvangen ook integraal de 15 Euro deelnamekosten. De doelstelling is om meer mensen te bereiken om deze uiteindelijke in de club te krijgen. Men probeert dus via een occasionele deelname de mensen aan de club te binden.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Het aanbod wordt naar de mensen in de stadskern gebracht, men hoeft zich zelf niet ver te verplaatsen naar de zee of een recreatiedomein
 - De drempel om een surfclub binnen te stappen wordt weggenomen
 - Budgetvriendelijk
 - Initiatiesessies zonder verdere verplichtingen of lidmaatschap
 - Eenvoudig inschrijven via de online registratietool

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

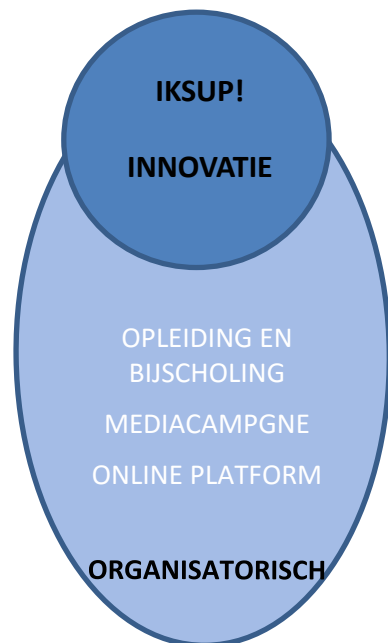
- Peddelen door Vlaanderen SUP is vernieuwend zowel naar de wijze van beoefening, als de plaats van beoefening. De nieuwste surfdisciplines en afgeleide activiteiten worden tijdens de peddelen door Vlaanderen SUP dagen aangeboden op een locatie die ver buiten de traditionele plaats van beoefening ligt
- Tijdens deze surfdag binnen de stadskern wordt gefocust op initiaties in de puurste vormen van surfen: golfsurfen, en in het bijzonder de nieuwe surfdiscipline Standup Paddle
- Deze nieuwe budgetvriendelijke surfdiscipline kan beoefend op een voor iedere aspirant-surfer haalbare locatie, onafhankelijk van wind- en golfomstandigheden
- Het zwaartepunt van de initiatie dag ligt bij de stand up paddlen activiteit. Stand up paddlen, suppen of kortweg SUP, is de nieuwe surfdiscipline die enorm aan populariteit toeneemt. Enerzijds doordat deze surfdiscipline heel toegankelijk en kan beoefend worden vanaf zes à tien jaar oud, en anderzijds doordat je deze surfsport zowel op vlak water, op minigolfjes als in het woeste zoutwater van de zee kan uitproberen. Binnen dit project worden SUP-initiaties naar de stadskernen gebracht, met een SUP-groepstocht (de paddle-out) als apotheose van de surfdag binnen de stadskern
- De VYF biedt een SUP- en SURF-unit aan waarmee de clubs op eigen initiatief met sterke ondersteuning van de federatie de clubwerking naar de stadskernen kunnen brengen. Deze SUP-unit bestaat uit 25 opblaasbare SUP's. Het opgestarte initiatief tijdens het eerste jaar wordt door de clubs opnieuw in de stad herhaalt, maar in een minder uitgebreide vorm.

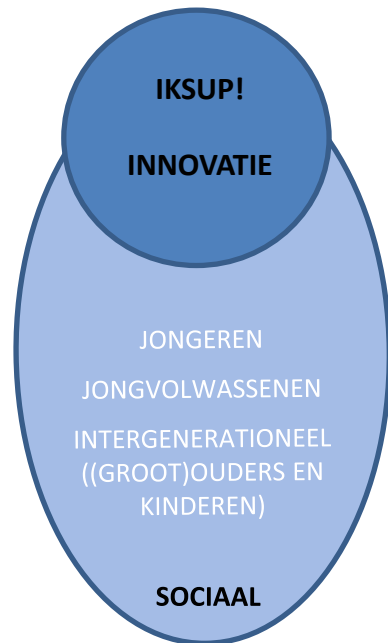
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- Het project voorziet een opleiding en bijscholingsprogramma om de initiators en jeugdsportbegeleiders binnen de deelnemende clubs een technische en methodische basis te geven om SUP op een kwalitatieve manier te kunnen aanbieden. Dit zowel binnen de drie projectdagen, als in de eigen club en omgeving
- Om de vooropgestelde doelgroepen te bereiken wordt in samenwerking en met advies van evenementenbureau Fast Forward Events een communicatieplan uitgewerkt om de verschillende beoogde doelgroepen zo effectief mogelijk te bereiken. De pijlers van deze mediacampagne zijn:
 - Gerichte acties via sociale media. Zowel bij de aankondiging van het peddelen door Vlaanderen SUP project, als tijdens en na de peddelen door Vlaanderen SUP actiedagen, een zo groot mogelijke binding met de verschillende doelgroepen aangaan via de sociale media.
 - Een poster en flyer campagne binnen de deelnemende steden en hun sportdiensten, om zo ook niet online connecterende doelgroep te bereiken.
 - Verschillende pers-ruildeals via een vast persbureau naar nationale en lokale pers
- Het SUP-aanbod in de clubs wordt, onder de naam IKSUP!, verzameld op een online platform waar potentiële deelnemers terecht kunnen. Hier wordt het aanbod van initiaties van alle disciplines verzameld (dus niet alleen het suppen). Op deze site kan men selecteren op discipline, op datum, op leeftijdsgroep, etc. en zich inschrijven voor een initiatiesessie. Deze site en de bijhorende database wordt bijgehouden door de federatie. De clubs kunnen hun aanbod doorgeven zodat dit mee op de site geplaatst wordt

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- De doelgroep van het peddelen door Vlaanderen SUP-project is intergenerationeel. Dit betekent dat de federatie mikt op de jeugd in combinatie met ouders of zelf grootouders. De definiëring van de afzonderlijke doelgroepen binnen deze combinatie zijn:
 - Jongeren (8-18 jaar) die de weg naar de surfclubs niet kennen, of een drempel (zowel financieel als sociaal) ervaren om toe te treden tot één van de surfverenigingen en hun aanbod. Dit zowel onder begeleiding van hun ouders (8-14 jaar) als zelfstandig (15-18 jaar)
 - Jonge volwassenen die de surfsporten niet als volwaardige sport erkennen, en niet in aanraking komen uitgebreide aanbod van de Vlaamse surfclubs en de federatie
 - Jonge ouders en grootouders die in de surfdisciplines voor hun (klein)kinderen een vrij maar ook volwaardig alternatief zien voor het huidige aanbod in de sporttakken en clubs en dit ook zelf kunnen beoefenen

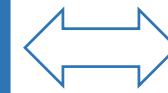
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

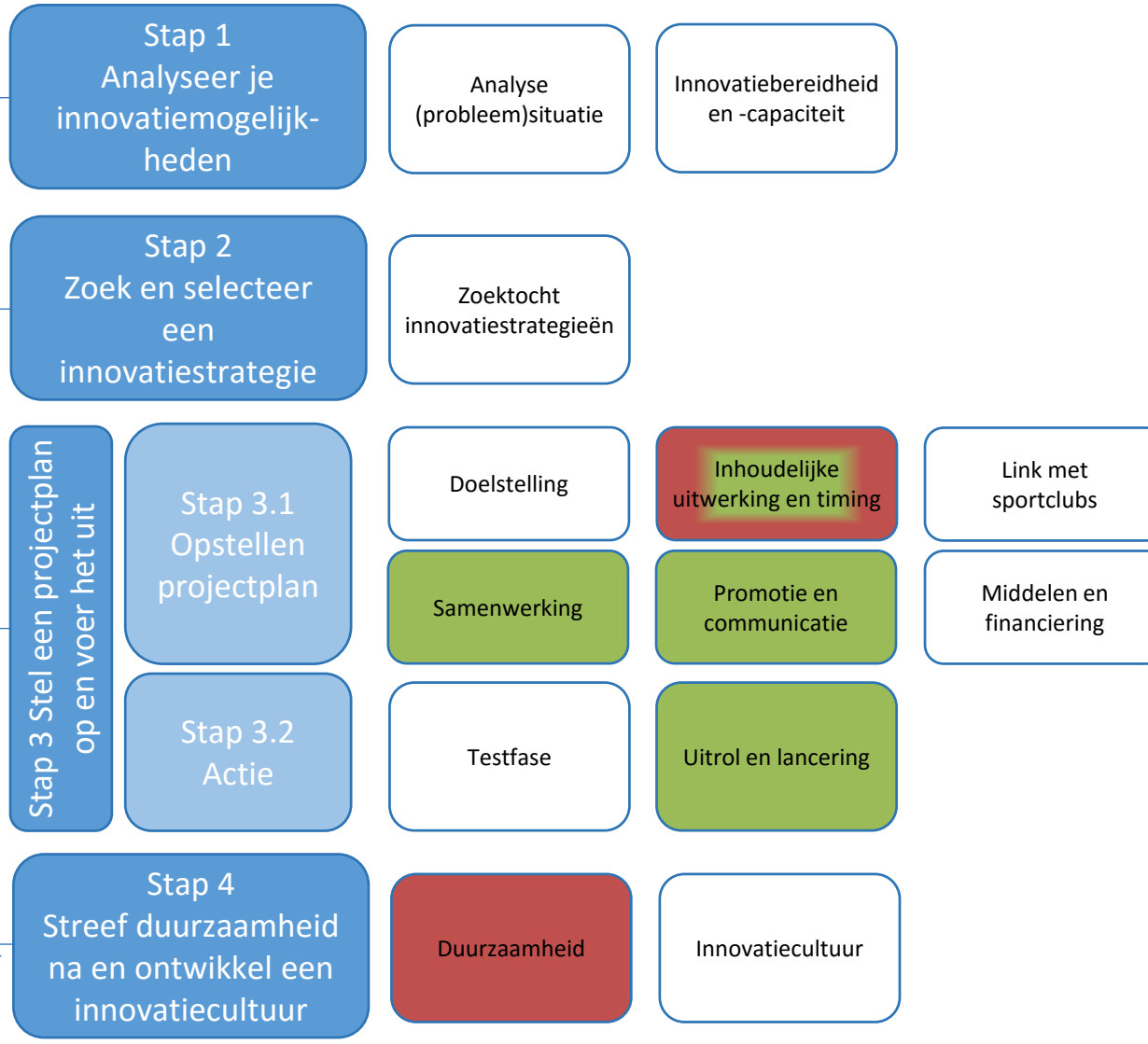
- Deelnemers aan de peddelen door Vlaanderen SUP moeten zich niet ver verplaatsen of niet in de file gaan staan naar de zee of recreatiedomein om kennis te maken met de surfsporten, de federatie brengt de zee naar de stadskern
- De drempel die door sommigen wordt ervaren om een surfcentrum binnen te stappen verdwijnt wanneer je een surfdorp voor de eigen stadsdrempel brengt.
- De initiaties tijdens de Peddelen door Vlaanderen roadshow zijn volledig gratis. De daarop volgende initiatiesessies binnen het IKSUP!-project worden aangeboden aan een democratische prijs van 15 Euro
- Initiatiesessies zonder verdere verplichtingen of lidmaatschap
- Eenvoudig inschrijven via de online registratietool

INNOVATIEPROCES

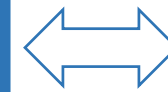
IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

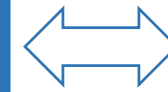
IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Het Standup Paddle (SUP of suppen) is een bestaande surfdiscipline die reeds aangeboden werd op vele evenementen en eigen activiteiten van de Vlaamse Yachting Federatie (VYF). Deze discipline neemt enorm aan populariteit toe. Enerzijds doordat deze surfdiscipline heel toegankelijk is en kan beoefend worden vanaf zes à tien jaar oud. Anderzijds doordat je deze surfsport zowel op vlak water, op minigolfjes als in woeste zoutwater van de zee kan uitproberen. Hier kreeg de federatie de vraag van veel mensen waar ze het suppen zelf kunnen leren. Ook via de clubs van VYF was er reeds een aanbod voor het suppen, maar de drempel naar de club was te groot voor veel mensen, waardoor velen afhaken.

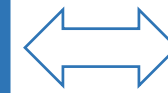
IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Via de projectoproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media is het project voorgesteld aan de Raad van Bestuur. De goedkeuring van de subsidies voor het project was voor de Raad van Bestuur de impuls om het project te valideren. Hierbij was het belangrijk dat er budgettaire ruimte was voor externe partners (eventbureau) en dat er ondersteuning was via een stagiaire vanuit de Universiteit Gent. Er was bereidheid binnen de Raad van Bestuur om het project uit te werken en op te starten als dit project binnen het beschikbare budget en de vaste personeelsploeg kon uitgevoerd worden.

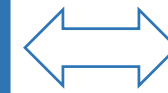
IKSUPi - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

Het concept is overgewaaid vanuit het buitenland en men zag dat het interessant was voor de federatie. Bovendien werden op dat moment enkele innovaties op het vlak van materiaal ontwikkeld, zoals opblaasbare planken waardoor het materiaal gemakkelijk te transporteren is. Hierdoor kwam er een kans bloot te liggen waarop men vanuit de federatie heeft ingespeeld.

IKSUP! - VYF

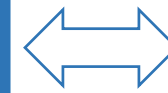
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

SUP als surfdiscipline is zeer sterk in populariteit toegenomen, dit zagen zowel de federatie als de clubs. Dus ook de club zagen kansen bij het suppen waar op ingespeeld kon worden.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat?

Het project wenst de surfsporten te positioneren als volwaardig alternatief voor de meer traditionele sporttakken en - disciplines. Dit door een professionele mediacampagne, en via de samenwerking met de verschillende betrokken surfclubs en sportdiensten. Het doel is mensen die de surfsporten niet erkennen als volwaardige vrijetijdsbesteding in hun directe leefomgeving een dag van laagdrempelige initiatie in de surfsporten aan te bieden. Tijdens deze surfdag binnen de stadskern wordt gefocust op initiaties in de puurste vormen van surfen: golfsurfen, en in het bijzonder de nieuwe surfdiscipline Standup Paddle. Het doel op korte termijn van deze "downtown" surfdagen is het verwerven van bekendheid van de surfsporten naar doelgroepen die binnen hun leefomgeving niet in aanraking komen met de watersporten. Het doel op lange termijn is een meer duurzame band creëren tussen de noden van de nieuwe surf-aspiranten en het aanbod van de surfclubs uit de respectievelijke stadsregio's.

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

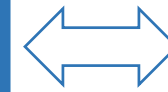
Doelstelling

Wie?

Het project heeft als doel de Vlaamse Surfclubs vertrouwd te maken met de nieuwe laagdrempelige surfdiscipline, en een meer duurzame band creëren tussen de surf-aspiranten en de Vlaamse Surfclubs. En hun doorheen opleidingen, bijscholingen, logistieke en communicatieve ondersteuning praktische tools te geven om doelgroepen buiten hun invloedgebied te kunnen aanspreken. Het doel is jongeren en jongvolwassenen die de surfsporten niet erkennen als volwaardige vrijetijdsbesteding in hun directe leefomgeving een dag van laagdrempelige initiatie in de surfsporten aan te bieden. Niets belet echter dat de actieve senior samen met zijn kleinkind deze sport uit zou proberen of dat dit door het volledige gezin kan uitgeoefend.

Waarom?

De bekendheid van de surfsporten verhogen bij doelgroepen die binnen hun leefomgeving gewoonlijk niet in aanraking komen met de watersporten (de surf-aspiranten). Daarnaast wenst men mensen te bereiken om deze uiteindelijk in de club te krijgen. Men tracht de overgang te bewerkstelligen van occasionele deelname naar clubbinding.

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing**Projectteam:**

Het project is uitgewerkt vanuit de federatie, in samenwerking met een surfmagazine, een eventbureau, een programmeur en een graficus. Vanuit de federatie werd een groep van personen betrokken die in veel clubs komen en veel mensen horen. Op deze manier heeft men zicht op wat de clubs nodig hebben, waar de sportfederatie bijkomende ondersteuning kan bieden, etc.

Concept:

Het peddelen door Vlaanderen SUP project is meer dan een aantal one-shot initiatiedagen. Het project heeft als doel de Vlaamse Surfclubs vertrouwd te maken met de nieuwe laagdrempelige surfdiscipline, en hun doorheen opleidingen, bijscholingen, logistieke en communicatieve ondersteuning praktische tools te geven om doelgroepen buiten hun invloed gebied te kunnen aanspreken. Uit Peddelen door Vlaanderen SUP, is uiteindelijk het IKSUP!-project voortgevloeid, om het project en het aanbod duurzaam te maken. De deelnemers van de IKSUP!-initiatiesessies zijn verzekerd, maar verder zijn hier geen verplichtingen aan verbonden, ze zijn geen lid bij de federatie

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing**Online platform:**

Door voor het IKSUP!-project een online platform te voorzien, konden de sportclubs zelf hun aanbod aanbieden en uitbreiden. Hier wordt het aanbod van initiaties van alle disciplines verzameld (dus niet alleen het suppen). Op deze site kunnen potentiële deelnemers terecht om het aanbod te bekijken. Men kan hier selecteren op discipline, op datum, op leeftijdsgroep, etc. en zich inschrijven voor een initiatiesessie. Deze site en de bijhorende database wordt bijgehouden door de federatie. De clubs kunnen hun aanbod doorgeven zodat dit mee op de site geplaatst wordt. Als de initiatiesessies via de database doorgegeven worden, dan zijn de deelnemers vanzelf verzekerd. Op deze manier heeft de club zelf geen administratief werk. Een valkuil betreffende het online platform was dat de sportclubs zelf geen aanpassingen konden doen op de website. Dit zorgde voor veel administratie bij de federatie. In de tussentijd werd het online platform verder aangepast en geoptimaliseerd. Momenteel kunnen de clubs zelf aanpassingen doen in de database.

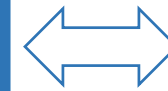
IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing**Timing en fasering:**

- Fase 1: jaar 1: peddelen door Vlaanderen SUP: grote communicatiecampagne. De VYF is als federatie initiatiefnemer en is de praktische organisator met commerciële partners, maar met een grote betrokkenheid en inspraak van clubs uit de regio. Eenduidige communicatie rond de peddelen door Vlaanderen SUP tour, maar met individuele aanpassing per locatie en betrokken clubs
- Fase 2: jaar 2: SUP-unit: aanbieden van communicatietools en een SUP- en SURF-unit waarmee de clubs op eigen initiatief met sterke ondersteuning van de federatie de clubwerking naar de stadskernen kunnen brengen. Deze SUP-unit bestaat uit 25 opblaasbare SUP's. Het opgestarte initiatief tijdens het eerste jaar wordt door de club opnieuw in de stad herhaalt, maar in een minder uitgebreide vorm. Er komen opnieuw initiatieven die moeten leiden tot de apotheose van deze dag: de paddle out (doortocht) op de binnenwateren. Het streven is dat deze 'doortocht' op het water in deze stadskernen een vaste waarde wordt in de sportieve jaarkalender van deze steden. Het initiatief wordt genomen door een samenwerking van meerdere clubs, maar met concrete en de nodige ondersteuning en begeleiding van de federatie, om dit te doen slagen. Daarnaast voorzien de clubs in hun werking voor een attractief SUP/SURF-aanbod, zodoende de mensen die de smaak te pakken hebben gekregen dit ook in deze clubs verder kunnen uitoefenen
- Fase 3: jaar 3: SUP-aanbod: de clubs kunnen zelf investeren in een SUP- en SURF-unit om op regelmatige manier innovatief hun werking te transporteren naar de doelgroepen. De club is initiatiefnemer en voorziet zijn eigen ondersteuning in de realisatie. De jaarlijkse 'SUP-happening' op de stadswateren is een feit. Het SUP-aanbod is volledig geïntegreerd in de clubwerking

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing**Prestatie-indicatoren:** Gewenste meetbare effecten zijn:

- Een bezettingsgraad van 80% van alle 1500 aangeboden initiaties (m.a.w. effectief 1200 individuen die tijdens deze 6 daagse tour door Vlaanderen van een surfsport initiatie geproefd hebben) binnen de peddelen door Vlaanderen SUP-tour
- De introductie van SUP als nieuwe innovatieve discipline binnen alle deelnemende clubs tijdens de eerste twee jaren van het project
- Een stijging van het aantal actieve surfende leden binnen de Vlaamse Surfclubs met 10%, drie jaar na de start van het peddelen door Vlaanderen SUP-project
- Een mediacampagne die als waarde de totale investering in het peddelen door Vlaanderen SUP-project

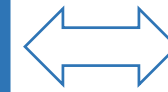
IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Taakverdeling sportfederatie–sportclubs en ondersteuning vanuit de federatie:**

- Het project heeft als doel de Vlaamse Surfclubs vertrouwd te maken met de nieuwe laagdrempelige surfdiscipline, en hun doorheen opleidingen, bijscholingen, logistieke en communicatieve ondersteuning praktische tools te geven om doelgroepen buiten hun invloed gebied te kunnen aanspreken
- De federatie begeleidt haar Vlaamse surfclubs bij dit innovatief project, door ze actief te betrekken binnen de eerste fase van het project - de peddelen door Vlaanderen SUP-tour , en ze te ondersteunen via de SUP-unit en SUP-aanbod de volgende twee opeenvolgende jaren. Voorafgaand aan het IKSUP!-project werd door de federatie de Peddelen door Vlaanderen SUP roadshow georganiseerd. Via deze startdagen wenste de federatie uit te testen of er interesse was en of er volk op af kwam. De lokale club(s) werden hier mee ingeschakeld wat voor een eerste betrokkenheid met de clubs zorgde. Vervolgens was het de bedoeling dat de clubs dit aanbod in de stadskernen verder zetten. Daarnaast voorzien de clubs in hun werking voor een attractief SUP-/SURF-aanbod, zodoende de mensen die de smaak te pakken hebben gekregen dit ook in deze clubs verder kunnen uitoefenen. Waar nodig verleent de federatie hier de logistieke steun (materiaal). Daarnaast zorgt de federatie (daar waar nodig) in de clubs voor een aangepaste opleidings- en bijscholingsprogramma's voor hun lesgevers, monitoren en trainers. Hierdoor kan op een kwalitatieve manier les gegeven worden
- Hiernaast voorziet de sportfederatie het online platform waar het aanbod van de clubs op staat en waar de deelnemers zich kunnen inschrijven. De clubs zorgen zelf voor de organisatie van de initiatiesessies en ontvangen eveneens de inschrijvingskost van 15 Euro per persoon
- Bovendien informeert de federatie haar clubs op basis van de cijfergegevens die ze uit de database van het online platform kunnen halen. Zo worden de clubs geïnformeerd in welke periodes van het jaar het aanbod het beste aanslaat en wanneer niet

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Stimuleren van sportclubs:**

De federatie geeft stimulansen richting de clubs om deel te nemen aan het project op basis van enkele criteria voor het kwaliteitslabel via het jeugdsportfonds. Clubs die een SUP-werking opstarten, en werken aan de kwaliteit van dit VYF-aanbod, worden beloond door de federatie via het VYF-jeugdsportfonds. Zowel voor het aanbieden van scholing, als het voor opstarten van een trainingsteam, kan de club een kwaliteitslabel behalen met de bijhorende financiële ondersteuning.

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

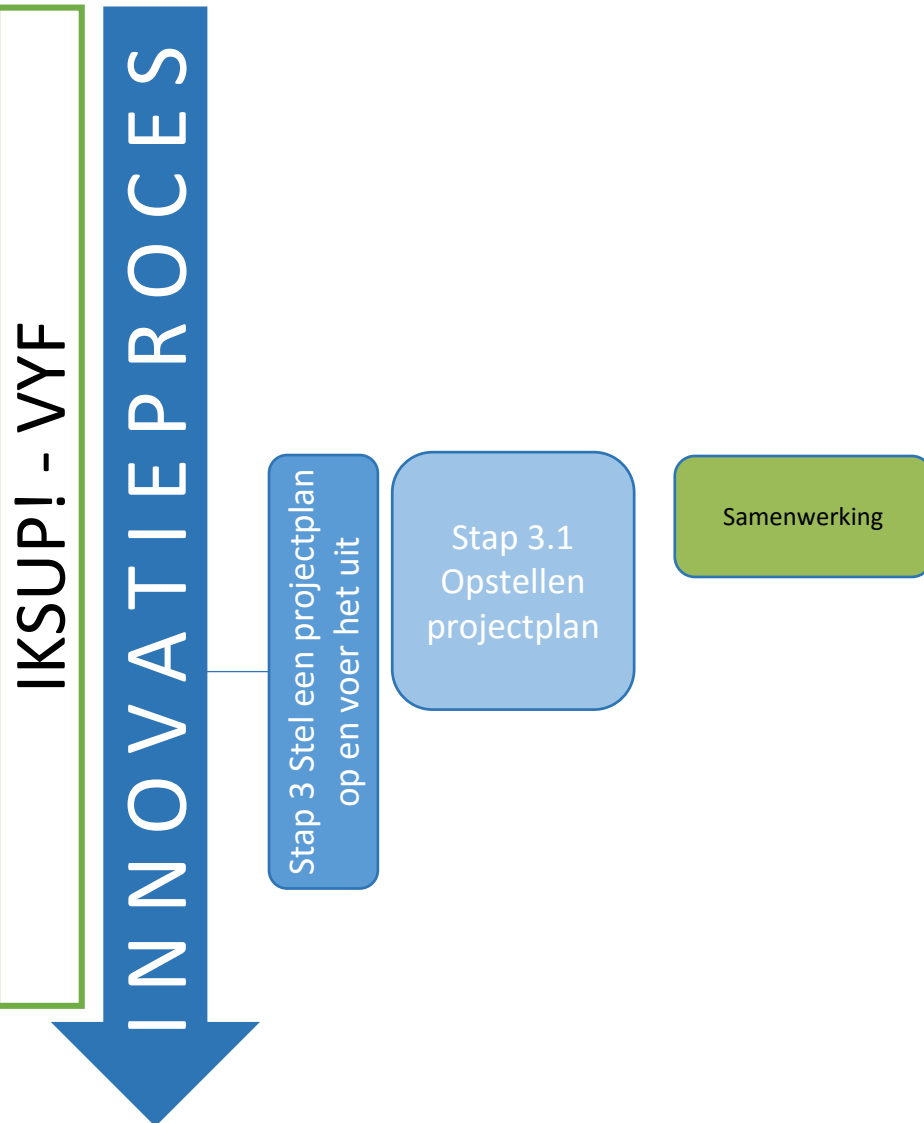
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

Voor de praktische realisatie van het project had VYF een samenwerking met het eventbureau Fast Forward Events. Zij waren onder andere verantwoordelijk voor de volgende pijlers binnen het project:

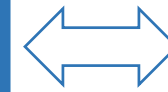
- Inhoudelijk: Vertalen van de door de federatie beoogde doelstellingen en effecten naar een concreet plan van aanpak en communicatie. Uitwerken en implementeren van een peddelen door Vlaanderen SUP productieplanning in samenwerking met de betrokken clubs, steden en federatie
- Financieel: Opmaken, opvolgen en beheren van een de budgettering. Opvolgen van leveranciers en commerciële partners
- Logistiek: Ondersteuning van alle producties binnen het peddelen door Vlaanderen SUP-project. Uitwerken van een volledige logistieke planning in overleg met de betrokken clubs en federatie
- PR: Uitwerken van media-ruildeals en opvolging en valorisatie van de behaalde persresultaten

Door de samenwerking met deze professionele partner werd eveneens een meerwaarde gecreëerd voor de opdracht gevende federatie. Er werd kennis gedeeld tussen het commerciële- en het federatieaanbod, het netwerk van de federatie werd uitgebreid, en 'good practices' werden overgenomen

Naast de in 2015 door de clubs georganiseerde initiatiedagen in de stadskernen van Gent (16mei) en Mechelen (24 mei), met ondersteuning vanuit VYF, zijn meerdere bijkomende samenwerkingen opgestart vanuit VYF met bestaande grote stadsevenementen en sportorganisaties:

- De Stichting Vlaamse Schoolsport nam, met de steun van de VYF SUP-school, tijdens meer dan 20 schoolsportdagen SUP op in hun aanbod. Ook zonder SVS werden er door samenwerking club-school meerdere schoolsportdagen in de stadskernen georganiseerd van Gent en Sint-Martens-Latem
- Tijdens watersportevenementen te Berlare, Kortrijk, Boom, Deinze, Sint-Martens-Latem, Gent, Brugge, De Haan, Sint-Niklaas... werden SUP-initiaties voor het eerst aangeboden in rechtstreeks partnerschap met een VYF-club en met gebruik van de VYF-SUP-school

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplanPromotie en
communicatie**Promotiecampagne:**

- Om de vooropgestelde doelgroepen te bereiken wordt in samenwerking en met advies van evenementenbureau Fast Forward Events een communicatieplan uitgewerkt om de verschillende beoogde doelgroepen zo effectief mogelijk te bereiken. De pijlers van deze mediacampagne zijn:
 - Gerichte acties via sociale media. Zowel bij de aankondiging van het peddelen door Vlaanderen SUP project, als tijdens en na de peddelen door Vlaanderen SUP actiedagen, een zo groot mogelijke binding met de verschillende doelgroepen aangaan via de sociale media
 - Een poster en flyer campagne binnen de deelnemende steden en hun sportdiensten, om zo ook niet online connecterende doelgroep te bereiken
 - Verschillende pers-ruildeals via een vast persbureau naar nationale en lokale pers
- Het tweede jaar werd de communicatie minder gestuurd vanuit de VYF, en meer vanuit de deelnemende VYF clubs en partners. De printaffiches, flyers en ruildeals vastgelegd door het eventbureau verdwenen. Communicatietools vanuit VYF voor de clubs werden verder ontwikkeld. De al opgestarte kanalen zoals de facebook pagina, de perscontacten en de SUP-nieuwsbrief werden verder geactiveerd en gedeeld met de deelnemende clubs. Samengevat was er minder bereik met betaalde campagnes, maar werd dit deels opgevangen met meer organisch communicatiebereik via partnerships, en het grotere netwerk van deelnemende clubs

IKSUP! - VYF

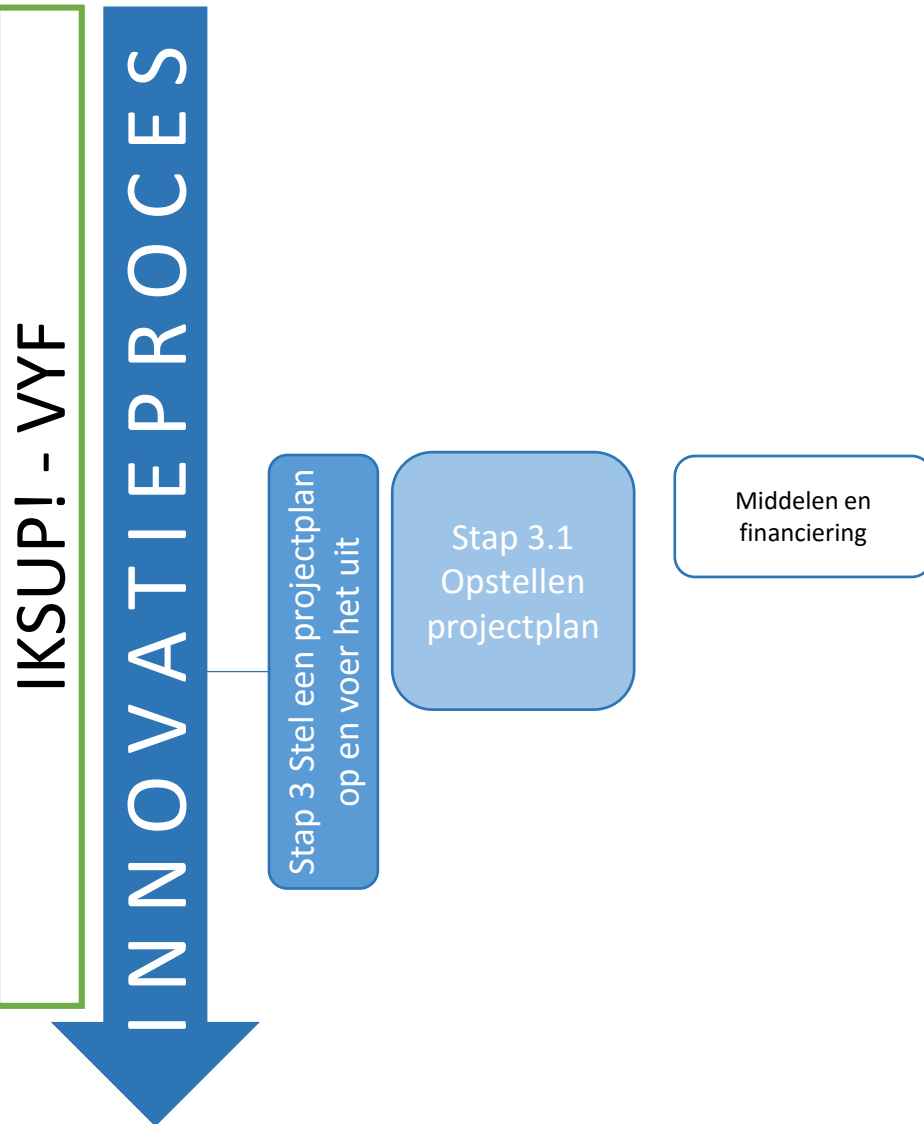
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanPromotie en
communicatie**Communicatie:**

Via de portaalwebsite www.peddelendoorvlaanderen.be, de facebook pagina <https://www.facebook.com/peddelendoorvlaanderen> en met een uniform Peddelen door Vlaanderen communicatiepakket (affiche, web banners, logo) werden de geplande club evenementen en bijkomende samenwerkingen tussen clubs, sportdiensten en commerciële evenementen ondersteund. Op de portaalwebsite en via de vernieuwde inschrijvingsmodule op www.iksup.be kon voor deze initiaties laagdrempelig en makkelijk ingeschreven worden. Bovendien kan gebruik gemaakt worden van de e-mailadressen van de personen die al een keer deelgenomen hebben aan een initiatiesessie. Via deze weg kunnen deze mensen opnieuw aangeschreven worden om promotie te maken.

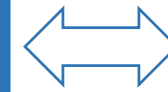
Promotie door clubs:

De clubs moeten zelf promotie maken om deelnemers te werven. Hiervoor ontvangen ze vanuit de federatie een pakket met folders en affiches waar ze zelf de data en info over hun aanbod kunnen invullen. Een mogelijk nadeel hiervan is dat clubs promotie maken, maar dat de deelnemers uiteindelijk in een andere club terecht komen. Dit wordt momenteel voor een deel gecoverd doordat de clubs nu zelf het gefilterd aanbod van het online platform op hun website kunnen zetten (via een plugin).

De subsidie die verkregen werd via de oproep voor ‘innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten’ vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media was noodzakelijk om het Peddelen door Vlaanderen SUP-project op te starten, de SUP-unit aan te kopen en om het online platform te ontwikkelen. Voor het IKSUP!-project voorziet de federatie voornamelijk ondersteuning op logistiek vlak waarvoor het materiaal voor handen is. De clubs organiseren de initiatiesessies zelfstandig en ontvangen zelf de 15 Euro die de deelnemers als inschrijvingsgeld betalen. Dit bedrag ligt onder de marktprijs, maar het IKSUP!-project is nog steeds gericht op promotie. Bovendien worden de initiatiesessies voornamelijk ingepland op lege momenten.

De impact van het wegvallen van de subsidie is dat er minder ‘above the line’ kan gecommuniceerd worden, en dat de georganiseerde evenementen een kleinere schaal hebben indien ze als uniek SUP-event worden georganiseerd.

IKSUP! - VYF

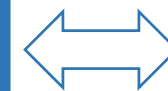
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

Het Peddelen door Vlaanderen SUP-project kan als een testfase beschouwd worden voor het IKSUP!-project dat daarop volgde. Het Peddelen door Vlaanderen SUP-project werd opgezet samen met een aantal sportclubs op de locatie waar de drie initiatiedagen plaatsvonden.

Uitrol:

Na het Peddelen door Vlaanderen SUP-project heeft de federatie andere clubs (dan de clubs betrokken vanaf het eerste jaar) warm gemaakt om een gelijkaardig initiatief op te zetten. Daarnaast werd er een vervolg gebreed aan het aanbod in de clubs zelf door het IKSUP!-project, waarbij initiatielessen op een kwaliteitsvolle manier voorzien worden. Dit aanbod wordt mee ondersteund vanuit de federatie door het voorzien van een online platform waar het aanbod van alle deelnemende clubs op teug te vinden is en waar men kan inschrijven voor een sessie(s).

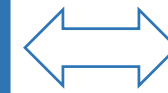
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Bijsturing:

- Via de in jaar 2 geïmplementeerde database achter www.iksup.be, die gekoppeld werd aan www.peddelendoorvlaanderen, kon elke club het eigen SUP-aanbod online zetten, de inschrijvingen centraal beheren en flexibel nieuwe initiaties toevoegen. Tijdens jaar 2 werden ook de varianten www.ikGsurf.be en www.ikGzeil.be opgestart, in dit aanbod werd ook SUP opgenomen voor sporters met een beperking. In 2017 werd het online platform verder uitgewerkt en aangepast naar www.ikwatersport.be. Op dit portaal kan men terecht voor initiatielessen voor alle waterdisciplines en dit wordt eveneens gebruikt voor de watersportdag actiemaand
- Daarnaast werden er nieuwe concepten werden uitgewerkt door de VYF clubs zoals SUP-Yoga, SUP-zondagvoormiddagtrainingen, SUP-tochten en -rally's om tegemoet te komen aan de noden van de nieuwe SUP-aspiranten. Ook voor deze initiatieven voorzag de VYF zowel communicatief (via facebook pagina), logistiek (SUP-school) als via knowhow (gediplomeerde lesgevers en advies) de nodige ondersteuning

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

- Na het Peddelen door Vlaanderen SUP-project heeft de federatie informatievergadering voor de clubs georganiseerd. Hier werd uitleg over het project en het IKSUP!-project. Aanvankelijk waren er niet zo veel bereidwillige clubs, maar men heeft de clubs proberen overtuigen om mee te stappen in het project aan de hand van statistieken. Zo heeft de federatie veel clubs kunnen warm maken voor het project. Daarnaast werden er ook via nieuwsbrieven, mailing en persoonlijk contact op de hoogte gehouden over het project
- Voor het succes van dit project is de federatie nu eenmaal afhankelijk van de bereidheid van de clubs. Leren suppen doe je in de clubs, want er is geen rechtstreekse aansluiting bij de sportfederatie

PARTICIPATIEPROCES

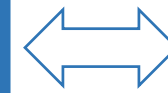
Gedragenheden
sportclubs

Duurzaamheid (1/2):

- Tijdens het tweede projectjaar verdween zoals voorzien het eventbureau als dienstverlenende partner. Het project kreeg naast de VYF-clubs en haar medewerkers ook nieuwe partners zoals SVS, provinciale en gemeentelijke sportdiensten en scholen. De samenwerking verliep steeds positief, maar werd door het wegvallen van het eventbureau meer arbeidsintensief voor de federatie. Vooral bij het afspraken maken en het opvolgen van de samenwerkingen met deze partners, die meestal niet vertrouwd waren met de SUP-discipline. Naarmate de clubs meer de trekkende kracht werden van de SUP-activiteiten binnen het Peddelen door Vlaanderen project, en de nieuwe partners zoals SVS vertrouwd werden met SUP, verminderde deze extra werklast
- Om SUP als een vaste discipline te verankeren binnen de VYF-clubs werd er ingezet op de kwaliteit van de ondersteuning, namelijk het binnenhalen van de ISA-certificering van de SUP-opleiding, en het logistiek ondersteunen van de clubinitiatieven door het ter beschikking stellen van SUP-boards via de SUP-school
- Clubs die een SUP-werking opstarten, en werken aan de kwaliteit van dit VYF-aanbod, worden beloond door de federatie via het VYF-jeugdsportfonds. Zowel voor het aanbieden van scholing, als het voor opstarten van een trainingsteam, kan de club een kwaliteitslabel behalen met de bijhorende financiële ondersteuning. Deze maatregel ondersteunt mee de duurzaamheid van het project
- Door het wegvallen van de subsidies kan er minder breed gecommuniceerd worden. Toch hoeft dit geen impact te hebben op het verder duurzaam implementeren van SUP in de clubs. Om naar een brede doelgroep te communiceren moet er samengewerkt worden met grotere organisaties en events, en over federatiegrenzen. Zo is er nu een samenwerking met de Vlaamse Kajak en Kano Federatie (VKKF). Het peddelen door Vlaanderen project is nu een aanbod van alle peddelsporten

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Duurzaamheid (2/2):

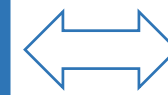
- Kritieke succesfactoren zijn de veiligheid van beoefening, en het makkelijke te bereiken aanbod garanderen. Hiervoor zal de VYF blijven inzetten op het aanbieden van SUP-opleiding, het ter beschikking stellen van de communicatietools in de IKSUP-inschrijvingsmodules, én het verder uitbreiden en vernieuwen van de SUP-boards via een update van de VYF-SUP-school. Ook het vereenvoudigen van het wettelijk kader blijft een aandachtspunt. Om SUP te blijven aanbieden buiten de gekende zeil en surfomgeving moet het aantal vrijgegeven locaties blijvend geëvalueerd worden en uitgebreid. Hiervoor is er constant overleg met de bevoegde instanties zoals Waterwegen en Zeekanaal

Toekomst:

De federatie wilt dat de clubs deze nieuwe concepten oppikken en gebruiken om de volgende stap zetten voor mensen die al een initiatieles gedaan hebben, zodat er een opvolgingstraject wordt voorzien. Ten eerste kan er gebruik gemaakt worden van de afgeleiden van het suppen (yoga, polo), de innovatieve varianten er van. Ten tweede liggen er ook mogelijkheden in het tracken van de gegevens. Zoals bij fietstochten en looptochten kan er getracket worden wie de langste afstand heeft afgelegd, wie de hoogste snelheid heeft gehaald, etc. Op deze manier kan er toch een vorm van competitie geïntroduceerd worden, door zich op andere manier te meten met anderen. Door deze toepassing kunnen mensen nog steeds zelf kiezen wanneer ze gaan suppen. Er kunnen bijvoorbeeld challenges binnen of tussen clubs opgezet worden, zodat de mensen uitgedaagd worden om te strijden voor hun club, wat de clubbinding versterkt.

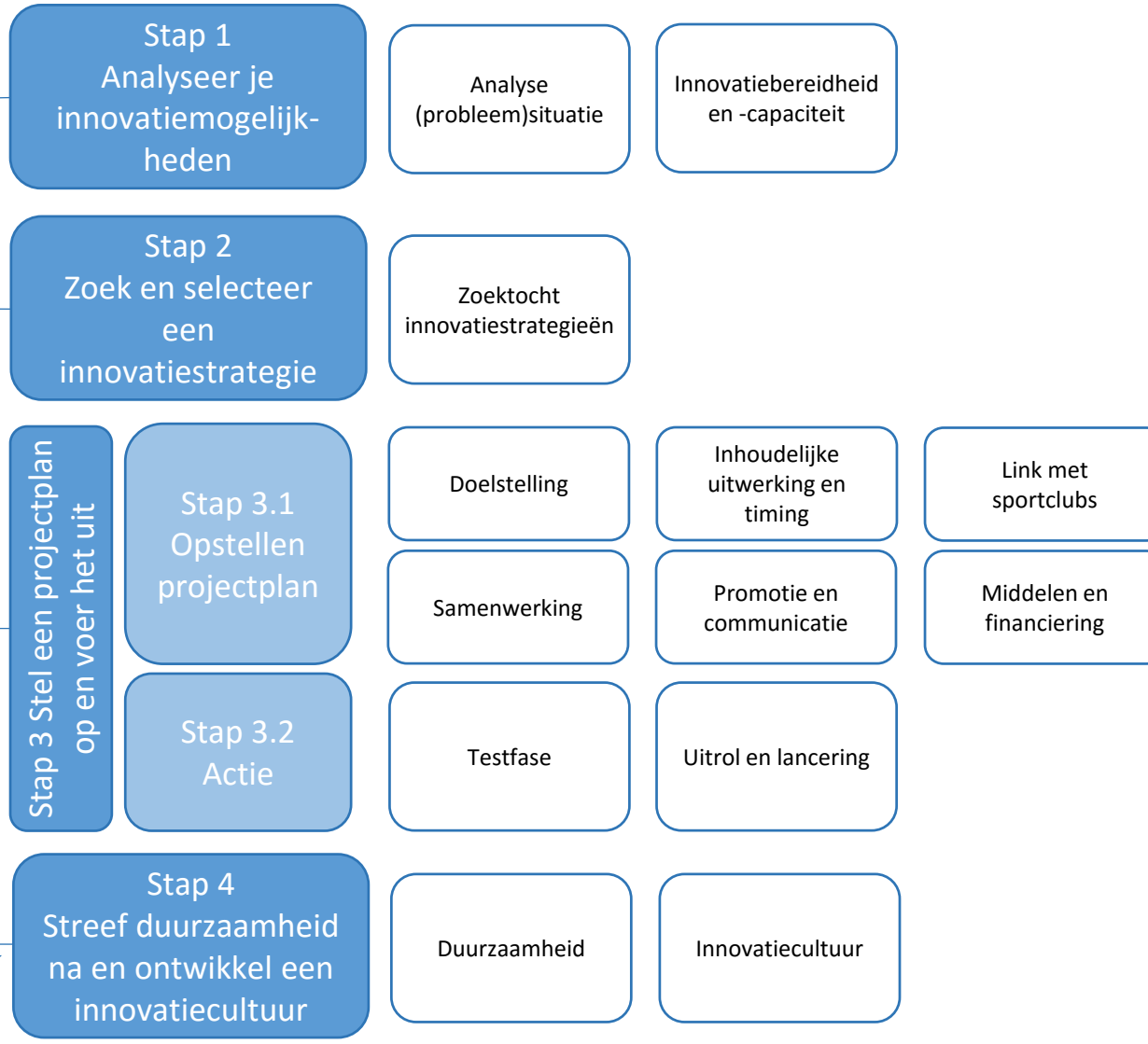
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

IKSUP! - VYF

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

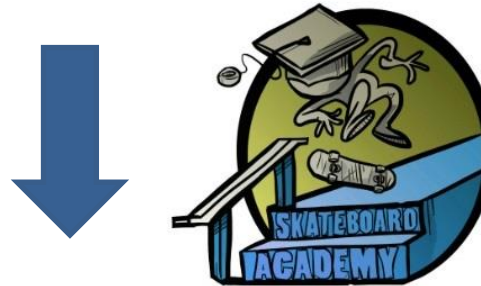
Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

5. SKATEBOARD ACADEMY – FROS

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

Op basis van forse investeringen van de Vlaamse Steden in professionele skateparken zou men kunnen afleiden dat het skateboarden een professionele sport is die de trendfase ruimschoots is ontgroeid. In totaal zijn er in België bijna 300 plaatsen opgesteld (voornamelijk outdoor) met skateboardfaciliteiten waarbij investeringen van rond de €200.000 ondertussen geen uitzondering meer vormen. Deze voorzieningen geven de sport ongetwijfeld een boost. Zo kan men uit de verkoopcijfers van het aantal skateboards afleiden dat België een kleine 20.000 recreatieve skateboarders telt. Toch is België geen skateboardland. Er is weinig structuur en voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat we vooral op pragmatisch en pedagogisch vlak tekort schieten. Bijkomend is het skateboarden ondertussen ook geëvolueerd van een culturele bezigheid voor de jeugd naar een activiteit die alle kenmerken vertoont van een volwaardige sport. Het is deze evolutie en een mentaliteitswijzing waardoor een nieuwe benadering van de sport zich opdringt, om zo een sport in volle expansie (bijkomende) kansen te bieden om zich verder te ontwikkelen. Vanuit de basis kwamen er signalen met de vraag of FROS mee kon zorgen voor een kwalitatief gestructureerd aanbod, initiaties en sportkampen inzake skateboards en bij uitbreiding een reguliere clubwerking. Voorafgaand aan het project waren er nog geen clubstructuren voor het skateboarden.

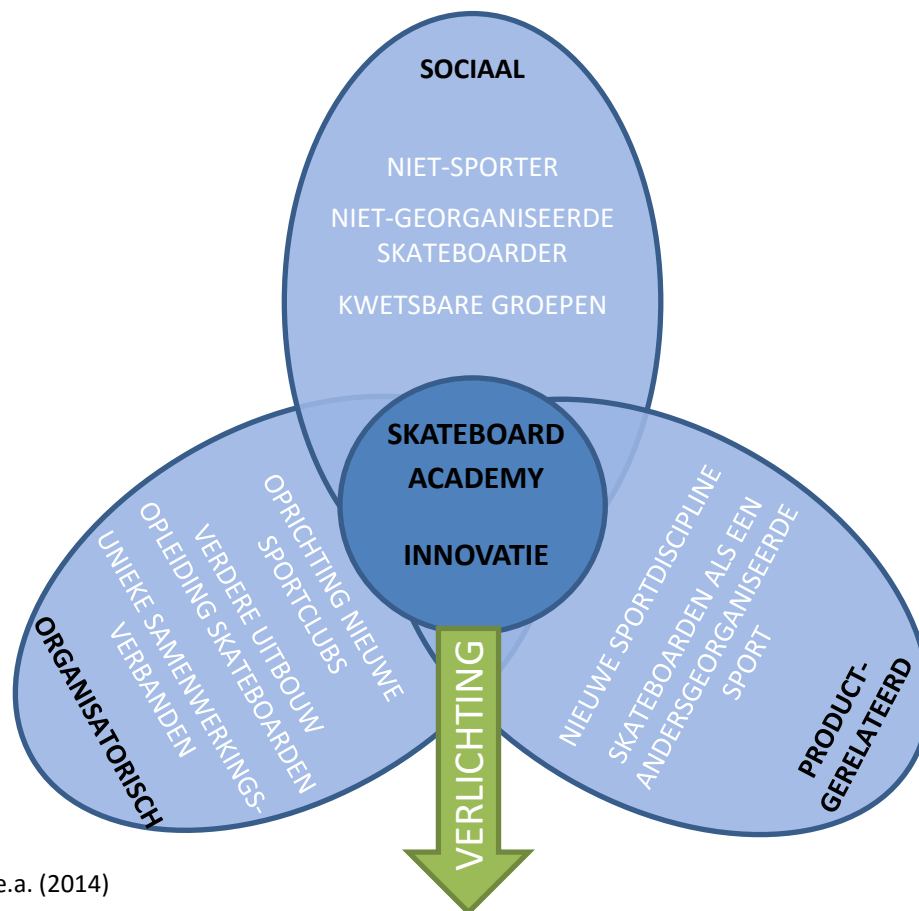

Oplossing

De Skateboard Academy is gestart als een projectwerking binnen de recreatieve multisportfederatie FROS. Bij de Skateboard Academy wenst men kinderen onder een zinvolle begeleiding laten kennismaken met het skateboarden. Hierbij wordt steeds vertrokken vanuit een lokaal gedragen initiatief en tracht men te komen tot een autonome werking met een eigen wekelijks aanbod dat opgevolgd en begeleid wordt vanuit de Skateboard Academy. Het project is vraaggestuurd ontstaan en begonnen op het moment dat er nog geen clubstructuren voor het skateboarden waren. FROS ziet de Skateboard Academy als een aanvullend aanbod bij het geheel van de skateboardwereld. Naast de promotie van de sport aan de hand van initiaties, lessenreeksen, sportkampen, etc. vertegenwoordigt de Skateboard Academy een steeds groter aantal sportclubs die vanuit een zinvolle begeleiding het skateboarden toegankelijk maken voor iedereen. Lessenreeksen worden vooral op initiatieniveau voorzien, zo tracht men de kinderen ook te stimuleren om daarnaast gebruik te maken van de infrastructuur die openbaar beschikbaar is. Door het investeren in de basis tracht de Skateboard Academy er samen met haar partners voor te zorgen dat het skateboarden zich ook als sportdiscipline in de meest optimale omstandigheden en met behoud van eigenheid verder kan ontwikkelen.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Via lessenreeksen op initiatieniveau wil men via de Skateboard Academy kinderen aanzetten tot lifetime sportbeoefening
- Er is keuze tussen een volwaardig lidmaatschap met wekelijkse training of een individueel lidmaatschap via het skatepark (beide omvatten een 24u/24u verzekering)
 - De opleiding initiator Skateboarden probeert men zo toegankelijk mogelijk te maken

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Met de Skateboard Academy wordt er een nieuwe sportdiscipline geïntegreerd in de federatie. Hierbij vertrekt men steeds vanuit een lokaal gedragen initiatief en tracht men te komen tot een autonome werking met een eigen wekelijks aanbod dat opgevolgd en begeleid wordt vanuit de Skateboard Academy. Men streeft er naar om de eigenheid van de subcultuur te bewaken
- Skateboarden als een andersgeorganiseerde sport: Logistieke investeringen, media en zelfs computergames hebben de sport een ongekende boost gegeven. Dit reflecteert zich in het groot aantal recreatieve skateboarders en een niveau dat nog nooit zo hoog is geweest. Om te vermijden dat het succes van het skateboarden uitsluitend wordt bepaald door deze variabele factoren, dient men te kunnen terugvallen op een solide basis welke rekening houdt met de eigenheid van de sport. Per project wordt er in samenwerking met de cluster van lokale actoren een kwalitatief en innovatief sportconcept op maat uitgewerkt. Dit recreatief aanbod kan per regio verschillen door logistieke omstandigheden (skateparken) en persoonlijke voorkeuren. Kwaliteit (opleiding), laagdrempeligheid en een visie op een duurzame sportbeoefening vormen de sleutelementen

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- De skateboardactiviteiten worden niet voorzien in de bestaande clubs van FROS. Rond de lokale initiatieven tracht men nieuwe sportclubs op te zetten en te betrekken bij de federatie
- Een kwaliteitsvolle opleiding van skateboardbegeleiders vormt basis van verdere ontwikkeling van de skateboardsport. Als partner binnen de Vlaamse Trainersschool zorgt FROS voor de kwalitatieve invulling en verdere uitbouw van de opleidingsstructuur binnen het skateboarden. Met de Skateboard Academy wilt FROS dan ook maximaal inzetten op zoveel mogelijk gediplomeerde lesgevers en garant staan voor een poule van gekwalificeerde skateboardinitiators
- Unieke samenwerkingsverbanden: De Skateboard Academy wil samenwerken met alle verenigingen met een duurzame visie die een meerwaarde kunnen betekenen voor het project. Elk project vertrekt van een lokaal engagement waarbij de gemeentelijke sport- en/of jeugddiensten steeds betrokken worden. Mogelijke samenwerking en raakvlakken met andere planksportfederaties en organisaties worden opgezocht (onder andere via allboardsports.be). Een uniek proefproject in samenwerking met hogescholen om het skateboarden permanent te roosteren binnen de leraren(sport)opleidingen maakt mee deel uit van het project

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

Het project richt zich tot de niet-sporter en de niet-georganiseerde skateboarder van alle leeftijden binnen de geselecteerde regio's. Bijzondere aandacht gaat er daarbij uit naar de nieuwe lichter recreatieve (beginnende) skateboarders om hen bijkomend de mogelijkheid te bieden hun sport binnen een meer omkaderde omgeving te ontwikkelen. Het skateboarden leent zich ook uitstekend tot het bereiken van kwetsbare groepen en de link met en/of aansluiting bij bestaande projecten worden daar waar mogelijk opgezocht (buurtsportprogramma's,...). FROS wilt (beginnend) jong geweld van bij de start de kans bieden hun sport op een meer georganiseerde manier te beoefenen. Door initiaties is de drempel om op jongere leeftijd in te stappen verlaagd. Na de initiatielessen hebben de jongeren de mogelijkheid om zelf te skaten in het park (stimuleren van zelfgeorganiseerd sporten).

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- De lessenreeksen zijn vooral op initiatieniveau. Zo wenst men de kinderen te stimuleren om daarnaast ook gebruik te maken van de skateboardinfrastructuur die openbaar beschikbaar is. Op deze manier wilt men de kinderen aanzetten tot lifetime sportbeoefening. FROS ziet het als haar maatschappelijke taak om ook andersgeorganiseerd sporten te stimuleren
- FROS biedt een volwaardig lidmaatschap aan met wekelijkse training. Daarnaast kan men ook individueel aansluiten via het skatepark, dan ben je verzekerd als je in het skatepark bent (= voordelige 24u/24u verzekering op maat van de skateboarder)
- Daarnaast wilt FROS de opleiding initiator Skateboarden toegankelijker maken door:
 - uitwerken van een inleidend traject tot de cursus
 - mogelijkheid tot het behalen van officiële toelatingsbrevetten op events, initiaties, etc.
 - proefproject in samenwerking met Thomas More Hogeschool

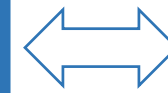
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

Skateboard Academy - FROS

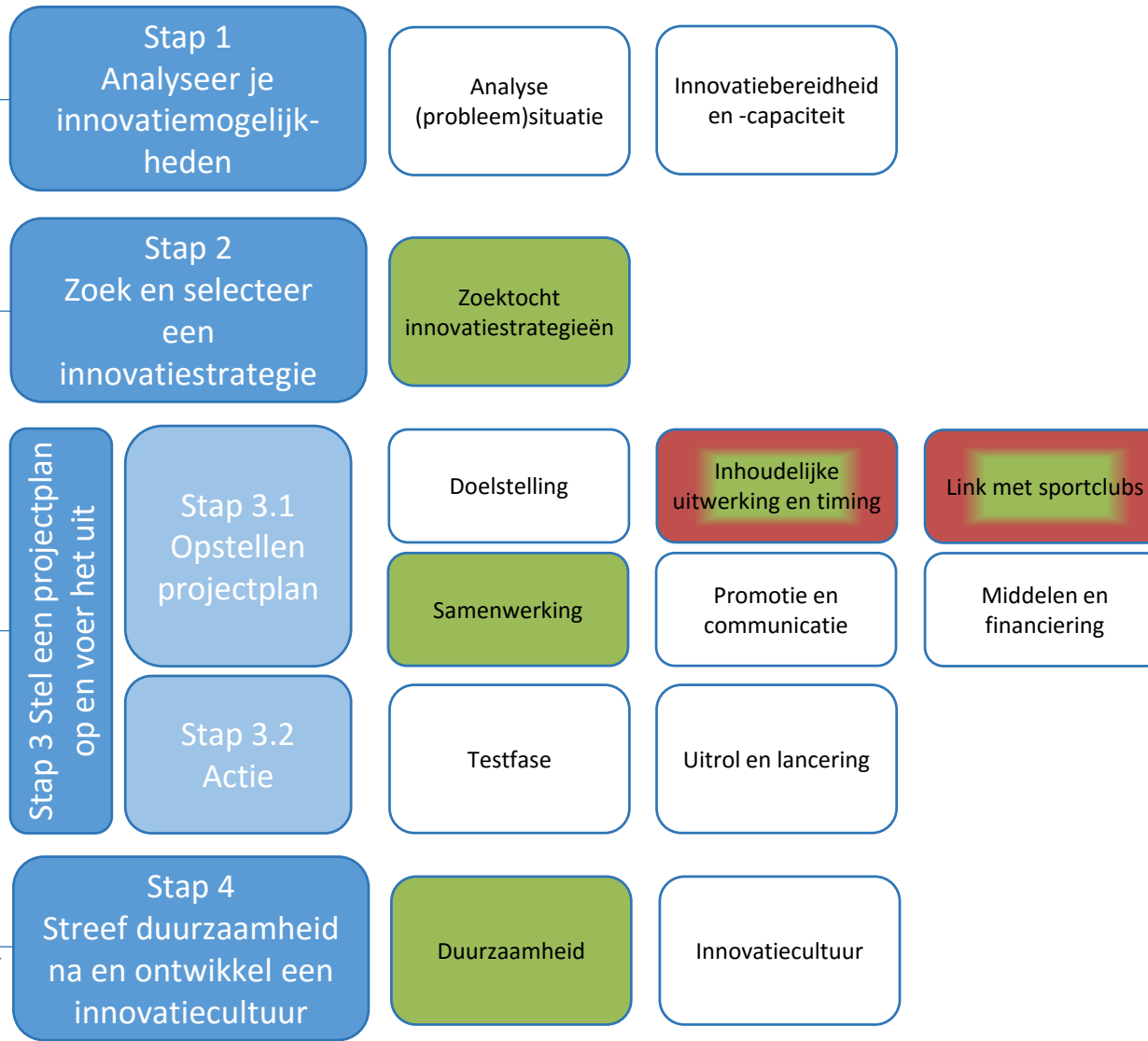
INNOVATIEPROCES

- De Skateboard Academy is een project dat van onderuit vorm heeft gekregen en waarbij er stelselmatig krediet is opgebouwd binnen de specifieke subcultuur. Het respecteren van de eigenheid van het skateboarden heeft altijd centraal gestaan. De blijvende voeling met het werkveld zal van groot belang zijn voor de verdere ontwikkeling. Maar ook een nauwere samenwerking met bevoegde (sport) instanties om van daaruit het werkveld te kunnen vertegenwoordigen zal cruciaal zijn
- Verruimen van het werkveld en het opzoeken van partners buiten het bestaande netwerk

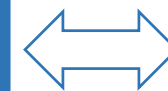
Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

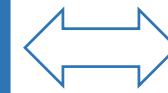
Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Op basis van forse investeringen van de Vlaamse Steden in professionele skateparken zou men kunnen afleiden dat het skateboarden een professionele sport is die de trendfase ruimschoots is ontgroeid. In totaal zijn er in België bijna 300 plaatsen opgesteld (voornamelijk outdoor) met skateboardfaciliteiten en waarbij investeringen van rond de €200.000 ondertussen geen uitzondering meer vormen. Deze voorzieningen geven de sport ongetwijfeld een boost. Zo kan men uit de verkoopcijfers van het aantal skateboards afleiden dat België een kleine 20.000 recreatieve skateboarders telt. Toch is België geen skateboardland. Er is weinig structuur en voorbeelden uit het buitenland tonen aan dat we vooral op pragmatisch en pedagogisch vlak tekort schieten. Bijkomend is het skateboarden ondertussen ook geëvolueerd van een culturele bezigheid voor de jeugd naar een activiteit die alle kenmerken vertoont van een volwaardige sport. Het is deze evolutie en een mentaliteitswijzing waardoor een nieuwe benadering van de sport zich opdringt, om zo een sport in volle expansie (bijkomende) kansen te bieden om zich verder te ontwikkelen. Vanuit de basis kwamen er signalen met de vraag of FROS mee kon zorgen voor een kwalitatief gestructureerd aanbod, initiaties en sportkampen inzake skateboards en bij uitbreiding een reguliere clubwerking. Voorafgaand aan het project waren er nog geen clubstructuren voor het skateboarden.

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

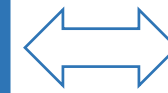
Binnen de Raad van Bestuur van FROS was er bereidheid om een vernieuwend project op te zetten en hier tijd voor vrij te maken. Het idee voor het project werd voorgelegd op de Algemene Vergadering en de Raad van Bestuur waar het werd goedgekeurd. Nadien werd het voorgesteld op de personeelsvergadering.

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

- Het project is vraaggestuurd ontstaan. Vanuit de basis kwamen er signalen met de vraag of FROS mee kon zorgen voor een kwalitatief gestructureerd aanbod, initiaties en kampen inzake skateboarden en bij uitbreiding een reguliere clubwerking. FROS is hier op in gegaan
- De doelgroep die men in dit project voor ogen had, bereik je niet op via de traditionele weg van bovenuit. Het is belangrijk om bottom-up te werken. Daarom is men vooral gaan kijken naar wat er al aanwezig was inzake skateboarden: skaten speelt zich af in skateparken, vaak openbare domeinen die gekenmerkt zijn door vrijheid van toegang. Via deze outdoor skateparken was het moeilijk om een aanspreekpunt of een contactpersoon te vinden voor de federatie. Daarnaast zijn er ook indoorparken, die vaak wel gestructureerd zijn. Daarom heeft FROS de indoor parken eerst aangesproken. Op een aantal locaties was er al op een zekere manier een georganiseerd aanbod. Met de verantwoordelijken binnen deze indoor parken heeft FROS een samenwerking opgestart

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Het project wordt niet geïmplementeerd in de huidige bestaande clubs van FROS. Er wordt naar gestreefd om rond de lokale initiatieven nieuwe sportclubs op te starten.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

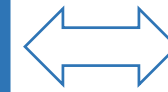
Doelstelling

Wat?

De Skateboard Academy speelt in op een steeds grotere vraag naar een kwalitatief, georganiseerd en regulier aanbod van skateboardtrainingen, -initiaties en -kampen. Hierbij wordt steeds vertrokken vanuit een lokaal gedragen initiatief en tracht men te komen tot een autonome werking met een eigen wekelijks aanbod dat opgevolgd en begeleid wordt vanuit de Skateboard Academy.

Het skateboarden heeft, met zijn eigen waarden en normen en een subcultuur die zich niet zomaar laat inpassen, altijd een ietwat aparte plek ingenomen binnen het Vlaamse sportlandschap. Het heeft een geheel eigen traject afgelegd, waarbij media-aandacht en zelfs computergames hebben bijgedragen tot de ontwikkeling van een sport. Maar het zijn uiteindelijk toch de forse logistieke investeringen van de Vlaamse steden in professionele skateparken die het skateboarden een ongekennde boost hebben gegeven. Dit vertaalt zich onder andere in het grote aantal recreatieve skateboarders en een niveau dat nog nooit zo hoog is geweest. Opmerkelijk daarbij is dat deze groep van skateboarders, door telkens de lat hoger te leggen, hun bezigheid op een geheel nieuwe wijze gaat benaderen, namelijk als een activiteit die alle kenmerken vertoont van een volwaardige sport. Met de skateboard Academy is het niet zozeer deze doelgroep die men beoogt. Wel tracht men het aanstormend (beginnend) jong geweld van bij de start de kans te bieden hun sport ook op een meer georganiseerde manier te beoefenen.

FROS heeft reeds sinds enkele jaren stelselmatig krediet opgebouwd binnen het skateboarden. Op een concrete vraag vanuit de skateboard scene tracht men vooral een hiaat in te vullen, met betrekking tot de pragmatische en pedagogische kant van het skateboarden.

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

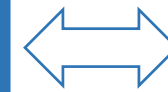
Doelstelling

Hoe?

Het opleiden van lesgevers is een belangrijke pijler binnen het project. Zoveel mogelijk VTS-gediplomeerde lesgevers is dan ook de ultieme betrachting. Naast het effectief programmeren van de opleidingscursus, werkt men vooral ook aan het creëren van een draagvlak. Dat doet men een inleidend traject te voorzien om de instap van de cursus te verlagen. Er worden workshops georganiseerd, een instructiefilmpje wordt verspreid en er worden deelnameattesten voorzien. Een nauwe samenwerking met een aantal hogescholen heeft er intussen ook toe geleid dat het skateboarden is geïmplementeerd binnen de lerarenopleiding van Thomas More Hogeschool te Turnhout.

Een vernieuwd en laagdrempelig skateboordaanbod kan uiteraard niet ontbreken. Zo was FROS tijdens het eerste projectjaar met een mobiel skatepark en initiaties actief in meer dan 40 gemeenten en steden en hebben ze met de Skateboard Academy on tour (mobiele miniramp als promotool) geparticipeerd op tal van partnerevents (Sport Vlaanderen zomertoer, sportmarkten, etc.).

De portalwebsite www.skateboardacademy.be dient als platform om het aanbod van de partners te centraliseren en bekend te maken.

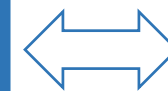
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Waarom?

Het respecteren van de eigenheid van het skateboarden en de daarbij behorende subcultuur, het samenbrengen van zoveel mogelijk kennis, de wil om met iedereen samen te werken die op een duurzame wijze het skateboarden kansen wil bieden om zich verder te ontwikkelen, en het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak. Die doelen staan centraal binnen het project. Zo wordt er geprobeerd om bij elk lokaal project een cluster samen te stellen van verschillende actoren. Samenwerkingen met jeugd- en/of sportdiensten, scholen, skateshops, etc. zijn dan ook vaak een meerwaarde. De investeringen die de afgelopen jaren zijn gebeurd in 'state of the art' skateparken zijn bijna uitsluitend buitenparken. Om minder afhankelijk te zijn van weersomstandigheden en om ervoor te zorgen dat de sport het hele jaar door kan worden beoefend, is er nood aan meer indoorparken in Vlaanderen.

Concept

1. De Skateboard Academy als inspiratiebron en aanzet om te komen tot een (anders) georganiseerde sportbeoefening: Verspreid over Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden er minimaal drie pilootprojecten geselecteerd voor het opstarten van een plaatselijke Skateboard Academy. Elk project wordt uitgevoerd door een samengestelde cluster van lokale actoren en partners. Een duurzame visie, voldoende lokale draagkracht en aandacht voor waarden en normen vormen de basis van elk project. Aan de hand van de opgedane ervaring wordt er op de website www.skateboardacademy.be een begeleidingstool samengesteld als inspiratiebron en concrete handleiding voor toekomstige projecten in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er wordt een actieplan 'opstart Skateboard Academy' opgemaakt met de lokale werkgroepen:

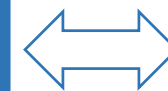
- samenstellen ondersteuningspakket (promotioneel, logistiek, administratief, sporttechnisch, etc.)

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

- gratis instuifmoment, voorafgaand aan elke Skateboard Academy
 - opstart: drie intensieve weken van begeleiding en opleiding
 - opvolging en evaluatie vanuit Skateboard Academy en federatie
2. De Skateboard Academy zet maximaal in op het opleiden van zoveel mogelijk gediplomeerde lesgevers:
 - initiatorcursus 'skateboarden' in samenwerking met Sport Vlaanderen en VTS (afspraken DSKO rolschaatsen/skateboarden)
 3. De Skateboard Academy pakt uit met een vernieuwd en laagdrempelig skateboardaanbod:
 - opleiding lesgever Skateboard Academy als voorbereidend traject op initiatorcursus
 - ontwikkelen en afnemen sporttechnisch brevet als ingangsproof initiatorcursus i.s.m. de federatie
 - proefproject 'opname skateboarden binnen het opleidingsprogramma bachelor in onderwijs'

Het project kent een gestructureerde opbouw waarbij men veel belang hecht aan het behoud van de eigenheid van het skateboarden. Skateboarden het is meer dan een sport, het is ook een subcultuur die gerespecteerd moet worden. Daarom heeft FROS getracht het project niet te schools aan te pakken, niet te afgelijnd. Doorheen de lessenreeksen probeert men de kinderen ook individueel te stimuleren, naast de basistechnieken wil men de kinderen ook stimuleren in het creatieve proces van het skateboarden.

Gestructureerde opbouw:

- In een eerste stap heeft men een regulier aanbod opgezet. Op wekelijkse basis worden trainingen of lessen gegeven in de indoor parken waarmee men een samenwerking heeft opgestart. Hierbij kon FROS zowel de lesgevers, het materiaal als de omkadering voorzien om te starten met een gestructureerd aanbod (o.b.v. de verkregen subsidies). De voorwaarde naar de parken toe was

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

dat er van de skaters uit voldoende engagement en interesse kwam, om het proces mee te volgen, de lessen mee te volgen, mee aanwezig te zijn, om het nadien het aanbod ook zelf te kunnen verder zetten. Dit werd gecombineerd met de initiatorcursus

- Het reguliere aanbod werd geleidelijk uitgebouwd met de indoor parken. Dit was een tamelijk intensief proces. De indoor parken waren wel geïnteresseerd, maar ze wisten zelf ook niet hoe ze er aan moesten beginnen en hadden zelf ook wel andere prioriteiten (vaak hoge huurkosten, zonder ondersteuning). Het aanbod en de ondersteuning vanuit FROS was goed voor de parken. Voor de reguliere skateboardlessen biedt FROS een volwaardig lidmaatschap aan met wekelijkse training. Daarnaast kan je ook individueel aansluiten via het skatepark, dan ben je verzekerd als je in het skatepark bent
- Geleidelijk aan is FROS ook de outdoor parken gaan aanspreken. Daar worden voornamelijk initiaties en kampen georganiseerd

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

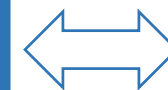
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Opleiding

Als partner binnen de Vlaamse Trainersschool zorgt FROS voor de kwalitatieve invulling en verdere uitbouw van de opleidingsstructuur binnen het skateboarden. Er was reeds een opleiding skateboarden, oorspronkelijk vanuit de Vlaamse Rollerbond, die is een eerste keer kunnen doorgaan in 2009. Maar toen was er nog geen draagvlak voor de cursus. Er was ook vooral een insteek vanuit het rolschaatsen. Het was belangrijk om de eigenheid van de sport daar proberen in te brengen. Ondertussen heeft FROS mensen kunnen verzamelen, die een Master of Bachelor Lichamelijke Opvoeding hadden en in het skatemilieu zaten, die ambitie hadden om zich mee achter de opleiding te zetten. Dan is de cursus drie jaar doorgegaan, volgens de opleiding van de Rollerbond, met enkele inhoudelijke aanpassingen vanuit FROS. Op dat moment kon FROS moeilijk aanpassingen doorvoeren. Ondertussen zit FROS mee in de denkcel van VTS en kunnen ze zo voorstellen doen voor aanpassingen in de opleiding. Op dat moment was het ongelukkig dat skateboarden als discipline onder de rollersport zat. Dat werkt contraproductief bij de verdere ontwikkeling van de opleiding.

Skateboard Academy - FROS

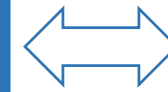
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met sportclubs

- Vanuit FROS wordt de volgende **ondersteuning** geboden richting de lokale (opstartende) sportclubs:
 - Ondersteuning: begeleiden op maat bij het opstarten en uitbouwen van een clubwerking. Dit zowel op administratief, logistiek als sportief vlak
 - Verzekering: een optimale en solide sportverzekering burgerlijke aansprakelijkheid en lichamelijke voor de leden en dit op alle door de club georganiseerde activiteiten. Mogelijke uitbreiding met individuele 24u/24u verzekering in binnen en -buitenland
 - Erkende sportclub: aansluiting bij een door Sport Vlaanderen erkende sportfederatie FROS vzw als voorwaarde voor een lokale erkenning en mogelijke (subsidie) ondersteuning als sportclub
 - Start-up: als beginnende vereniging kan een vereniging wel een extra duwtje in de rug gebruiken. Er wordt samen een starterspakket uitgewerkt, volledig op maat
 - Opleiding: Gratis toeleidingstraject (workshop) tot de VTS opleidingen. Gratis afname van de toelatingsproef. Gedeeltelijke (50%) tot volledige terugbetaling van het cursusgeld bij het behalen van diploma. Terugbetaling lidgeld voor gediplomeerde lesgevers
 - Promotie: De vereniging wordt op de 'clubkaart' geplaatst. Gratis eendagsverzekering voor niet-leden tijdens promotionele activiteiten. Gratis ontlending (enkel waarborg) van skateboards en bescherming tijdens één promotionele activiteit. Lokale promotie voor het clubaanbod tijdens de verschillende initiaties, lessenreeks, etc.
- Doordat je overal lokaal een werking moet gaan opstarten, is het een langzaam proces dat zeer geleidelijk verloopt. Dit neemt veel tijd in beslag

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- **Op lokaal vlak probeert men verschillende actoren samen te brengen.** Elk project wordt uitgevoerd door een samengestelde cluster van lokale actoren en partners. Deze bottom-up samenwerking bestaat uit vertegenwoordigers van de plaatselijke skateboardscene en/of indoorskatepark, lokale overheid (jeugd en/of sportdienst) en andere actoren die kunnen zorgen voor een duurzame meerwaarde. Het selecteren en samenstellen gebeurt aan de hand van selectiecriteria en op basis van resultaten van het eerder gevoerde behoefte onderzoek. Per project wordt er een ondersteunend pakket samengesteld (logistiek, lesgeversvergoedingen,...). Deze afspraken worden schriftelijk vastgelegd. Samen probeert men te bekijken wat men voor elkaar kan betekenen en hoe er een lokaal initiatief kan opgestart worden. Hierbij probeert FROS de andere partijen te stimuleren om mee ondersteuning te voorzien
- Daarnaast is er een samenwerking met **hoge scholen** om het skaten mee te implementeren in de opleiding (Thomas Moore in Turnhout). Ook bij andere hoge scholen wordt een kennismaking met de sport voorzien om hen te proberen te mobiliseren om naar de skateparken te gaan. Op deze manier probeert men drempelverlagend te werken om naar de skateparken gaan
- Het overlegplatform '**allboardsports.be**' streeft naar een verenigd planksportend Vlaanderen. Dit initiatief, gestart vanuit FROS (2011), brengt verschillende planksport gerelateerde federaties en organisaties samen. De expertise van deze groep staat mee garant voor een kwalitatieve ontwikkeling van de Skateboard Academy

Skateboard Academy - FROS

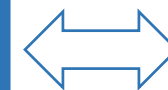
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- De communicatie en promotie wordt volledig afgestemd op de doelgroep
- De Skateboard Academy voorziet buiten de landelijke promotie (folders, website, etc.) de nodige tools via www.Skateboardacademy.be om per project en in samenwerking met de verantwoordelijke cluster van partners een lokale promotiecampagne op te zetten. Het gebruik van sociale media speelt daarin een voorname rol
- Vanuit de federatie communiceert men voornamelijk via de website en Facebook. Hierbij wordt veel gewerkt met videomontages
- De skateparken zelf staan het dichtste bij de doelgroep en kunnen de jongeren het gemakkelijkst bereiken. Dit gaat vooral via mond-aan-mond reclame, sociale media en brochures
- Ook de lokale stadsdiensten, vooral de jeugddienst, probeert men ook aan te zetten om te communiceren over het aanbod

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- Het project gestart vanuit FROS op basis van de subsidies verkregen voor twee jaar via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Daarna heeft FROS de keuze gemaakt om de Skateboard Academy onder te brengen onder een aparte entiteit, namelijk Skateboard Academy vzw. Er was veel expertise verzameld die men op deze manier kon bundelen, hierbij zijn de mensen die een opleiding gevolgd hadden betrokken. Op dit moment is het skateboarden geïmplementeerd in de federatie met de opleiding, daarnaast is er de aparte vzw. De federatie voorziet ondersteuning zoals bij alle andere FROS-clubs. De mensen hebben zich verenigd in een vzw om het project autonoom te kunnen verder zetten op basis van vrijwilligers engagement. Via deze vzw en de betrokken personen kan de eigenheid van de sport bewaakt blijven
- De beschikbare middelen zijn van bij aanvang aangewend als een impulsondersteuning om zo te komen tot een lokale autonome werking. De extra ondersteuning gaf hun bij de opstart de nodige ademruimte om een gezonde werking te kunnen opzetten. In dat opzicht zouden de opgestarte initiatieven in deze fase ook niet meer afhankelijk zijn van de extra middelen. Mogelijke gevolgen:
 - Bij nieuwe initiatieven zullen deze extra middelen niet meer beschikbaar zijn. Wel blijft er een logistieke ondersteuning mogelijk (lesmateriaal) bij aanvang en de Skateboard Academy de opgebouwde praktijkervaring meenemen naar nieuwe (skateboard) projecten
 - De landelijke promotie via gratis skateboardinitiaties (budget lesgeverskosten) zal FROS niet meer kunnen invullen. Een invulling van 'Skateboard Academy On Tour' voor 2016 is nog mogelijk indien de onkosten worden gedragen door derden (de aanvrager)
 - Financiële ondersteuning bij skateboardwedstrijden is niet voorzien voor 2016

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

Verspreid over Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest worden er minimaal drie pilootprojecten geselecteerd voor het opstarten van een plaatselijke Skateboard Academy. Elk project wordt uitgevoerd door een samengestelde cluster van lokale actoren en partners. Een duurzame visie, voldoende lokale draagkracht en aandacht voor waarden en normen vormen de basis van elk project.

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

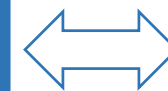
Uitrol

Vanaf het moment dat je een goed lokaal project hebt, dan is het eenvoudiger om het uit te rollen naar andere steden. Eenmaal er een aantal goed werkende lokale projecten opgestart waren, ging dit rond via mond-aan-mond reclame. Op deze manier hebben andere skateboardgroepen zelf contact opgenomen met FROS om samen te werken en hun lokale werking verder uit te bouwen. Aan de hand van de opgedane ervaring wordt er op de website www.skateboardacademy.be een begeleidingstool samengesteld als inspiratiebron en concrete handleiding voor toekomstige projecten in Vlaanderen en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Er wordt een actieplan 'opstart Skateboard Academy' opgemaakt met de lokale werkgroepen, bestaande uit:

- samenstellen ondersteuningspakket (promotioneel, logistiek, administratief, sporttechnisch, etc.)
- gratis instuifmoment, voorafgaand aan elke Skateboard Academy
- opstart: drie intensieve weken van begeleiding en opleiding
- opvolging en evaluatie vanuit Skateboard Academy en federatie

Bijsturing

Via de huidige lessenreeksen op beginnersniveau worden voornamelijk kinderen bereikt. Nu komt er een vervolgtraject naar een volgend niveau, dit hangt mee samen naar het uitschrijven van instructor opleidingen. In de tussentijd zijn er ook masterclasses ontwikkeld. Hierdoor kunnen ook jongeren bereikt worden die reeds op niveau skateborden.

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

- Momenteel zitten er heel wat projecten in de pipeline bij skateparken in Kortrijk, Gent, Mechelen en Antwerpen. Deze steden gaan mee investeren in indoor accommodatie zodat de sport een heel jaar door beoefend kan worden. FROS ondersteunt mee in de dossiers om indoorinfrastructuur aan te vragen. Hierbij wordt het park dan deels voorzien voor een vrije beoefening en een deel voor het georganiseerd aanbod. FROS speelt een rol door het stimuleren van mensen om zich te organiseren in clubvorm, en om engagement op te nemen naar exploitatie van de indoor parken
- Daarnaast zijn er ook een 5 à 6-tal initiatieven die vanuit outdoorparken georganiseerd worden. Aangezien er in outdoor skateparken minder organisatie is, wordt hier via Facebook gecommuniceerd naar de deelnemers, bijvoorbeeld als de lessen niet doorgaan. Bepaalde contactpersonen binnen deze outdoor skateparken hebben zich zelf aangediend bij FROS.

PARTICIPATIEPROCES

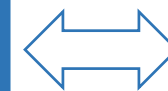
Gedragenheden
sportclubs

- De pilootprojecten hebben als voornaamste doel om een impuls te geven aan lokale partners en verenigingen om zich te structureren tot een aangepaste vorm van georganiseerde sportbeoefening. Een duurzame visie, kwaliteit en aandacht voor waarden en normen zijn belangrijke elementen bij het samenstellen van de cluster van lokale partners die verantwoordelijk zijn voor de uitvoering. De opgedane ervaring wordt verwerkt in een begeleidingsinstrument (te raadplegen via www.Skateboardacademy.be) welke andere verenigingen kan inspireren en de mogelijkheid biedt om zich met ondersteuning vanuit de federatie te organiseren. Op deze manier streeft men naar een permanente 'club'-werking (zowel indoor als outdoor) met een kwalitatief aanbod. Een hoog niveau van trainingen garandeert een kwalitatieve groei van de sport. Een kwalitatieve groei zal een toename van het aantal leden met zich meebrengen waardoor de nood aan opgeleide trainers stijgt
- Het project welke van onderuit gevormd is dankzij de partners en verenigingen en met de steun vanuit de Vlaamse Overheid heeft zich ondertussen ontwikkeld tot een aparte koepelwerking, Skateboard Academy vzw. De kerntaken bestaan uit:
 - ondersteuning van bestaande clubs (begeleiding, verzekering, etc.)
 - promotie van de sport (initiaties, pers, etc.)
 - streven naar een blijvende kwaliteitsverbetering (trainersopleiding, bijscholingen, etc.)
 - waken over de eigenheid van de sport

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

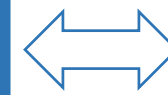
- De werking en het concept van het project werd ondertussen opgenomen binnen de dagdagelijkse werking van de federatie:
 - Clubwerking: verdere ondersteuning en omkadering van de aangesloten clubs (sporttak skateboarden). De opgebouwde specifieke expertise als basis voor begeleiding op maat bij nieuwe initiatieven
 - Opleiding: een blijvend engagement met betrekking tot toekomstige cursusorganisaties. Via een nauwere samenwerking (coöptatie denkcel) wenst FROS ook in de toekomst zich verder te kunnen engageren voor de kwalitatieve uitwerking van de opleidingsstructuur skateboarden. Een extra financiële ondersteuning voor kandidaat cursisten en geëngageerde clubs werd begroot voor 2016
 - Aanbod: De opgestarte samenwerkingen omtrent initiaties en skateboardkampen via de partnerwerkingen zullen worden verdergezet. Het eigen aanbod zal via de lesgever verdergezet kunnen worden. Op de partnerevenementen (Sport Vlaanderen zomertour, sportsterrendagen) zal het skateboarden opnieuw geprogrammeerd worden. Nieuwe samenwerkingsverbanden zullen blijvend opgezocht worden
 - Communicatie: het project Skateboard Academy is van bij aanvang opgezet als een afzonderlijke entiteit en heeft zich van onderuit ontwikkeld. Deze lijn zal ook verdergezet worden, zodanig dat het project zich verder kan ontwikkelen met een geheel eigen identiteit en een nauwe voeling met het werkveld. Voor 2016 staat er een nieuwe website op het programma

Toekomst

- Skateboard Academy heeft als toekomstig doel om de verschillende lokale projecten samen te brengen en een platform te geven
- Daarnaast wenst men meer gewicht geven richting de lokale actoren door de verschillende actoren blijvend samen te brengen. Op deze manier kan de lokale werking zelfstandig verder gezet worden, mits blijvende ondersteuning vanuit FROS (indien nodig)

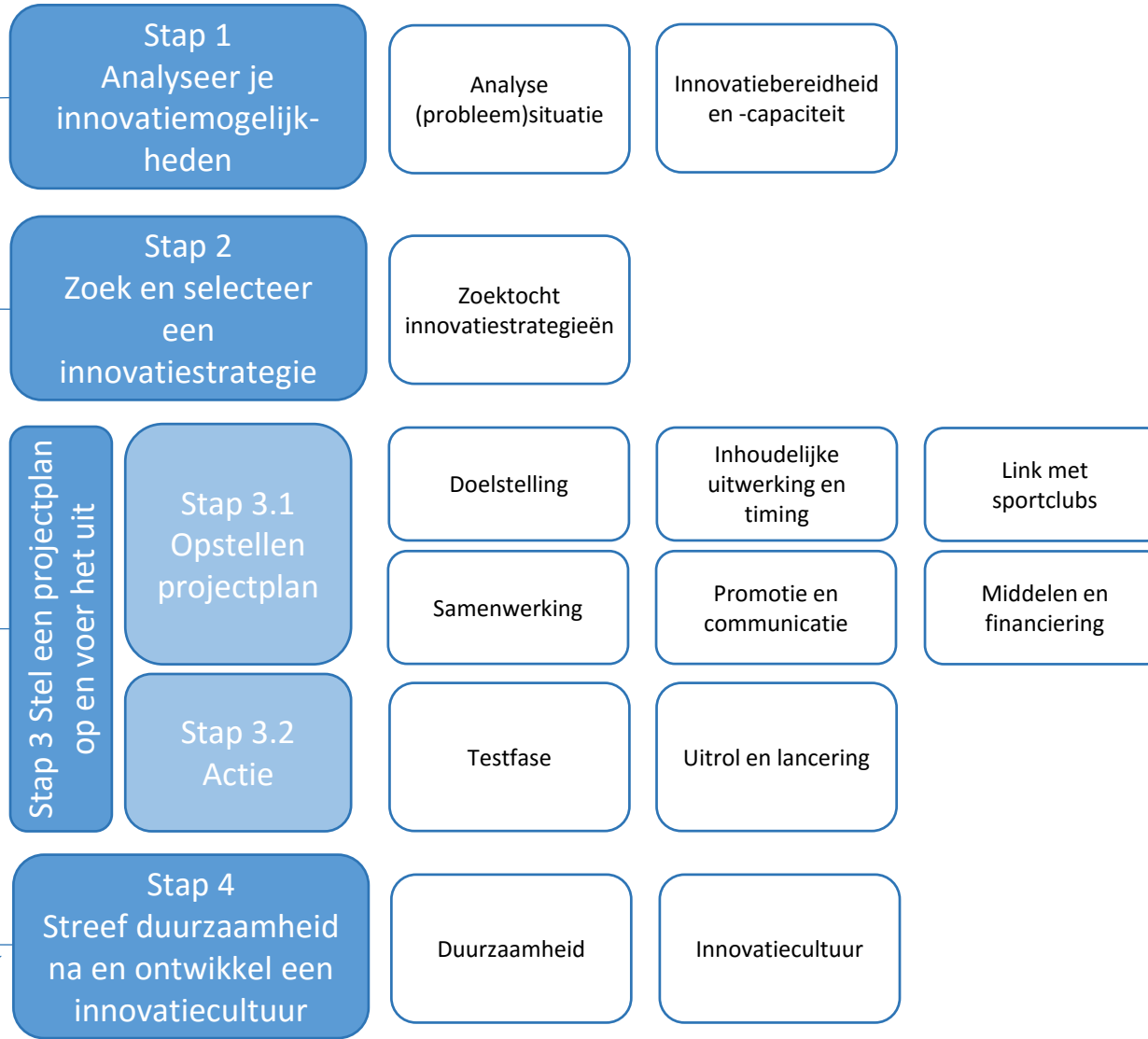
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Skateboard Academy - FROS

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

6. FESTIVALWIP – VLAS

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

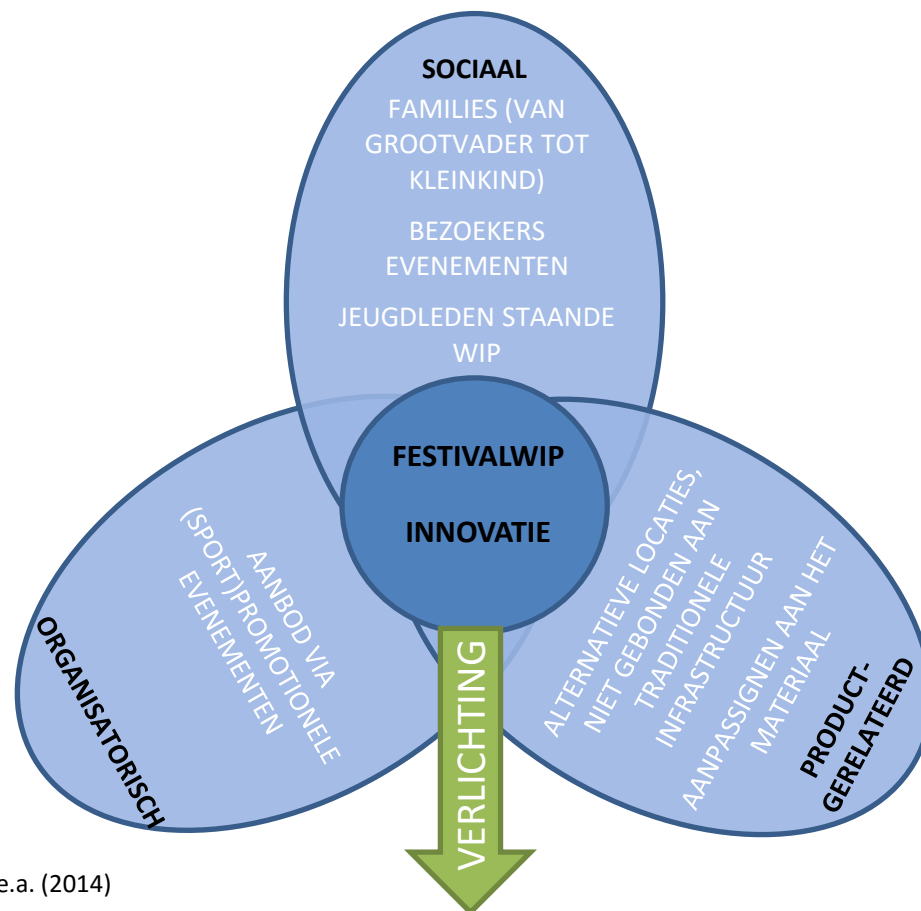
Tot voor kort was er geen mogelijkheid om het handboogschieten op de staande wip, waarbij je omhoog schiet, op een veilige en toegankelijke wijze aan te bieden aan nieuwe potentiële leden buiten de vaste schietsportaccommodaties. Ook voor kinderen uit de lagere school beschikte de organisatie voor de sportieve vrijetijdsbesteding Vlaamse Traditionele Sporten (VlaS) niet over een methode om hen te laten starten op een manier aangepast aan hun ontwikkelingsfase. Zo bleef het staande wip schieten, met 5000 aangesloten leden in Vlaanderen, afwezig op gemeentelijke, provinciale en Sport Vlaanderen-(sport)evenementen.

Oplossing

Door de introductie van de Festivalwip kan VlaS de zichtbaarheid van deze, in Vlaanderen populaire, volkssport verhogen. Tegelijk kan men via de Festivalwip de erg jonge schutters meer plezier laten beleven bij hun eerste deelname aan het handboogschieten op de staande wip. In de eerste plaats wil men de Festivalwip introduceren via festivals, sportpromotie-acties en lokale kermissen, en bijkomend ook in de boogschietverenigingen. De festivalwip is een aanbod waarbij het publiek van 8 tot 88 jaar kan kennismaken met het boogschieten op de staande wip. Een kennismaking met het staande wip schieten op locatie wordt dankzij dit nieuwe concept mogelijk gemaakt. Dat is mogelijk door een aantal aanpassingen: lagere doelen (8 meter in plaats van 28 meter), grotere doelen (ballen met 10cm diameter op kunststof pinnen in plaats van gaaiën van 2cm op metalen pinnen) en andere pijlen waarvan het uiteinde bestaat uit rubber en mousse. VlaS beschikt over zes volledige installaties. Op deze manier wilt men dit zelf ontwikkelde nieuwe concept introduceren bij het grote publiek.

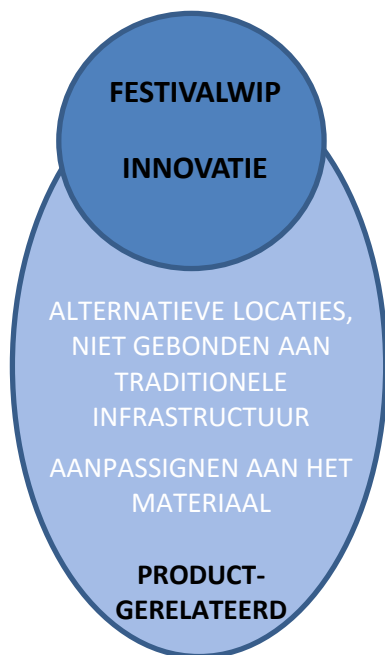
OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Door aanpassingen aan het materiaal kan de Festivalwip meegenomen worden naar (sport)promotionele evenementen, het aanbod wordt naar de mensen toegebracht
 - Deelname is mogelijk zonder voorkennis noch specifieke vaardigheden
 - De deelname is mogelijk in gewone vrijetijdskleding en is veilig
 - De focus ligt op succeservaring bij de deelnemers
 - De deelname voor het publiek op de festivals is gratis

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

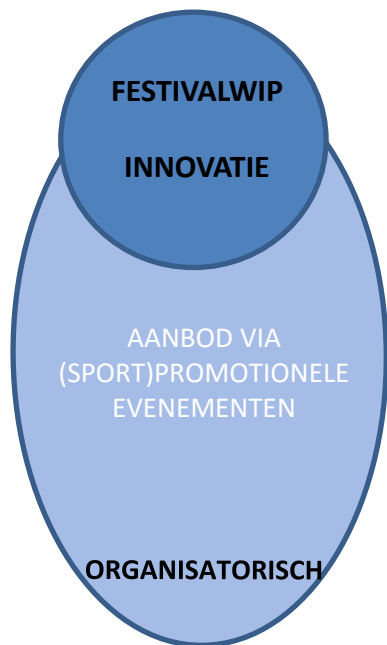
Tot voor kort was er geen mogelijkheid om het handboogschieten op de staande wip (recht omhoog schieten) op een veilige en toegankelijk wijze aan te bieden aan nieuwelingen buiten de vaste staande wipaccommodaties. Door de volgende aanpassingen in het materiaal kan men op locatie kennismaken met staande wip:

- Lagere hoogte van de doelen (8 meter in plaats van 28 meter)
- Grotere doelen (ballen van 10 cm diameter op kunststofpinnen in plaats van gaaien van 2 cm op metalen pinnen)
- Pijlen waarvan de doppen bekleed zijn met rubber en mousse
- Lichte, aluminium uitschuifbare mast die handig kan opgesteld en bijgevuld worden (vervoer mogelijk met personenwagen)

Deze aanpassingen maken de Festivalwip toegankelijk en de focus ligt sterk op de succeservaring voor de deelnemers.

Hierbij is er ook de mogelijkheid om een begeleider bij de Festivalwip mee te voorzien bij een evenement. Hiermee wilt VlaS sterk inzetten op het aanbieden van spelvormen en animatie om het aantrekkelijk te maken. Daarnaast kan op deze manier ook de kwaliteit verzekerd worden.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

VlaS beschikt over zes volledige installaties en op deze manier wilt men dit zelf ontwikkelde nieuwe concept introduceren bij het grote publiek. Dit gebeurt hoofdzakelijk via festivals, lokale kermissen en andere (sport)promotionele initiatieven.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- De doelgroep zijn families (van grootvader tot kleinkind), bezoekers van festivals, sportpromotie acties en wijkfeesten die niet aangesloten zijn bij de federatie
- Voor het deel van het project dat binnen de staande wip verenigingen verloopt, is de doelgroep kinderen jonger dan twaalf jaar en beginnelingen

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- De Festivalwip dient promotionele doeleinden voor het handboogschieten op de staande wip voor jongeren en ouderen. Bij deze promotie acties worden de lokale clubs betrokken om mee te begeleiden en toelichting te voorzien. Door aanpassingen aan het materiaal kan de Festivalwip meegenomen worden naar sportpromotionele evenementen zoals gemeentelijke, provinciale en Sport Vlaanderen-sportdagen. Dit aanbod op massa-evenementen zorgt er voor dat het publiek niet op zoek moet naar weinig bekende schietstanden. Ze ontdekken de Festivalwip tijdens hun geplande activiteit
- Aanpassing aan het materiaal om het aanbod toegankelijker te maken, zowel voor nieuwkomers/kennismakers als voor jonge schutters. De deelname is mogelijk zonder voorkennis noch specifieke vaardigheden
- De deelname is mogelijk in gewone vrijetijdskleding en is veilig
- Bij de Festivalwip ligt de focus op succeservaring bij de deelnemers, deze succeservaring wordt gestimuleerd door de begeleider
- De deelname voor het publiek op de festivals is gratis. De kost van huur en begeleiding wordt betaald door de festivalinrichters

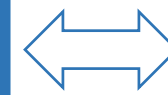
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

Festivalwip - VlaS

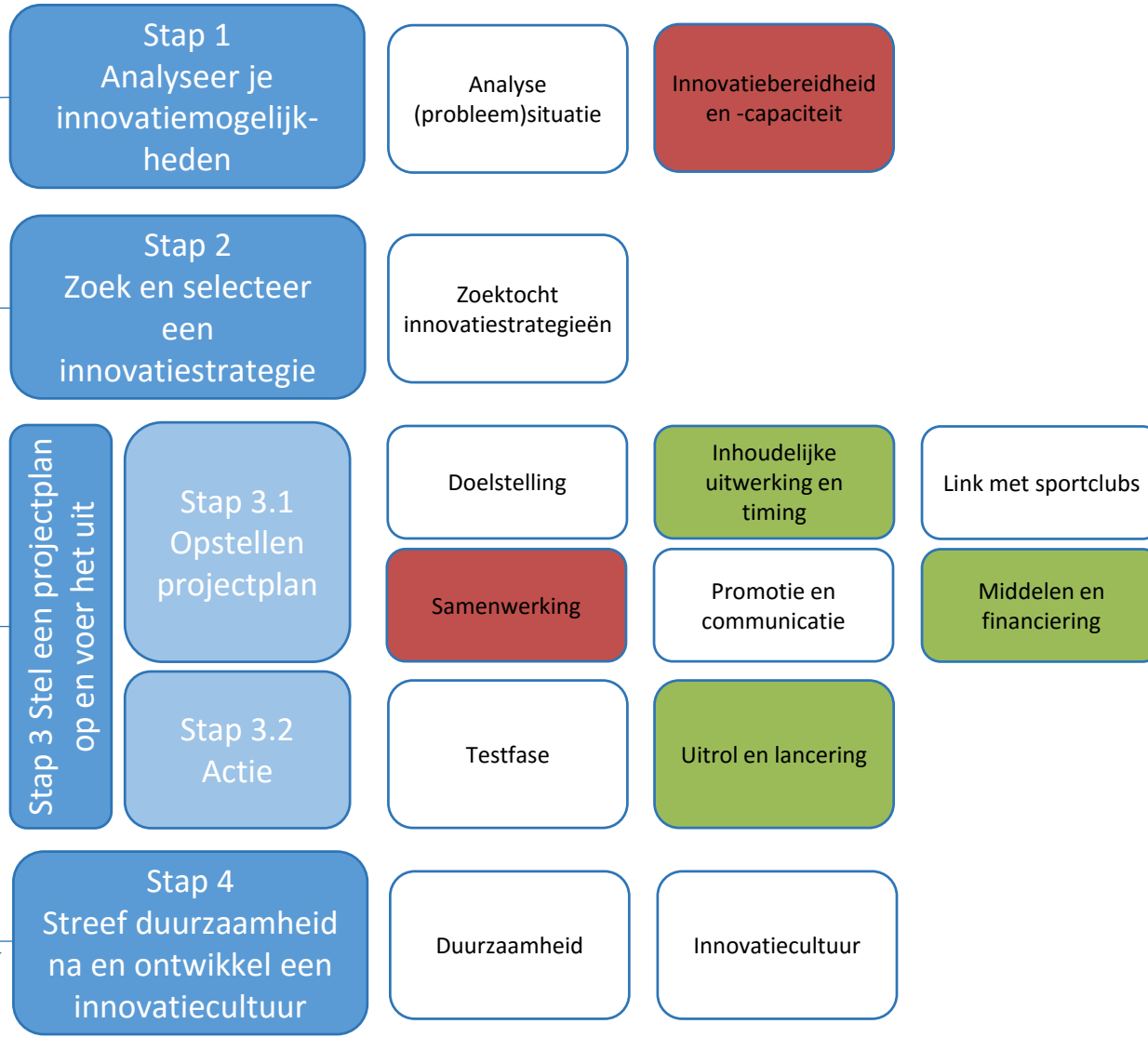
INNOVATIEPROCES

- Een innoverend project heeft tijd nodig. Doorheen de projectperiode verandert ook van alles en verkrijg je bijkomende inzichten die je bij de projectaanvraag nog niet had. Niet alles loopt altijd zoals verwacht, innoverende projecten hebben bijsturing nodig, anders is het niet innoverend als je op voorhand al wist hoe en wat. Als federatie moet je daarom ook een soepele opvolging van het project voorzien. Hoe goed je ook voorbereid bent, onverwachte zaken kan je niet altijd inschatten. VlaS geeft aan dat de subsidiërende overheid dit ook moet beseffen hier ruimte voor moet laten
- Het is cruciaal dat er iemand is die zich inzet voor het project. Iemand dat het consequent opvolgt. De personeelsinzet is zeker niet te onderschatten

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

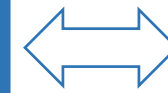

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid sportclubs

Interactie sportclubs

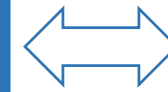
Gedragenheid sportclubs

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Tot voor kort was er geen mogelijkheid om het handboogschieten op de staande wip, waarbij je omhoog schiet, op een veilige en toegankelijke wijze aan te bieden aan nieuwe potentiële leden buiten de vaste schietsportaccommodaties. Ook voor kinderen uit de lagere school beschikte de organisatie voor de sportieve vrijetijdsbesteding Vlaamse Traditionele Sporten (VlaS) niet over een methode om hen te laten starten op een manier aangepast aan hun ontwikkelingsfase. Zo bleef het staande wip schieten, met 5000 aangesloten leden in Vlaanderen, afwezig op gemeentelijke, provinciale en Sport Vlaanderen-(sport)evenementen.

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Het concept en het materiaal is uitgedacht door VlaS zelf. Hierbij kwam weinig of geen steun van de Koninklijke Nationale Bond der Belgische Wipschutters vzw afdeling Vlaanderen (KNBBW-VI). Er was een gebrek aan medewerking van de bond, zij hadden eerder een conservatieve reflex. Aangezien er van deze kant geen steun kwam, is VlaS zelf verder gegaan met het project.

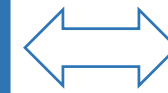
Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

Aangezien men op zoek was naar een staande wip die eenvoudig transporteerbaar is, heeft VlaS een miniwip ontwikkeld die verplaatsbaar en vervoerbaar is. Hierbij aansluitend werden aangepaste bogen, pijlen en doelen ontwikkeld. Daarnaast werd verder nagedacht over de manier waarop de Festivalwip aangeboden kan worden. Hoe je het plezier en aantrekkelijk kan maken voor zowel jeugd als senioren. Deze mogelijkheden werden intern door VlaS uitgedacht, samen met enkele vrijwilligers.

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Voorafgaand was er een mondelinge afspraak met de secretaris-generaal en de jeugdvoorzitter van de KNBBW-VI in verband met de samenwerking voor het werven van geschikte begeleiders voor de Festivalwip. KNBBW-VI zou via haar jeugdwerking de clubs sensibiliseren om het concept Festivalwip te gebruiken bij de opleiding van hun jongste leden (onder twaalf jaar). Deze samenwerking verloopt echter niet optimaal, er is weinig interesse vanuit de clubs.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat?

De Festivalwip is een aanbod waarbij het publiek van 8 tot 88 jaar kan kennismaken met het boogschieten op de staande wip. Een kennismaking met het staande wip schieten op locatie wordt dankzij dit nieuwe concept mogelijk gemaakt. Dit is mogelijk door enkele aanpassingen: lagere doelen (8m in plaats van 28m), grotere doelen (ballen met 10cm diameter op kunststof pinnen in plaats van gaaien van 2cm op metalen pinnen) en andere pijlen, waarvan het uiteinde bestaat uit rubber en mousse.

VlaS beschikt over zes volledige installaties en op deze manier wilt men dit zelf ontwikkelde nieuwe concept introduceren bij het grote publiek. In de eerste plaats via festivals, lokale kermessen en andere (sport)promotionele initiatieven. Later komen daar ook onze handboogverenigingen bij.

Hoe?

De federatie zal de begeleiding van de Festivalwip laten verlopen via gediplomeerde initiators boogschieten. Indien zij enthousiast zijn om met dit aanbod verder te gaan, voorziet de federatie de mogelijkheid voor de initiators om al het materiaal te verwerven tegen een voordeeltarief.

Samen met de federatie staande wip tracht VlaS clubs met een jeugdwerking te begeleiden om de Festivalwip een plaats te geven binnen de jeugdopleiding. Ook deze clubs zullen de Festivalwip kunnen aankopen.

De coördinatie van het volledige project gebeurt dan ook vanuit het federatiesecretariaat, in samenwerking met de jeugdvoorzitter van de staande wipfederatie.

Festivalwip - VlaS

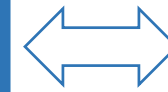
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Waarom?

Tot voor kort was er geen mogelijkheid om het handboogschieten op de staande wip, waarbij je omhoog schiet, op een veilige en toegankelijke wijze aan te bieden aan nieuwe potentiële leden buiten de vaste accommodaties. Ook voor kinderen uit de lagere school beschikte de federatie niet over een methode om hen te laten starten op een manier aangepast aan hun ontwikkelingsfase. Zo bleef het staande wip schieten, met 5000 aangesloten leden in Vlaanderen, afwezig op gemeentelijke, provinciale en Sport Vlaanderen-sportdagen.

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

Concept

- De Festivalwip is zeer toegankelijke en lichte sportactiviteit. De focus ligt op de succeservaring voor de deelnemers. Bij deze miniversie van een staande wip kunnen vier deelnemers tegelijk schieten met een zeer lichte boog en mijlen met een rubberen punt. Door deze aangepaste materialen kan er veilig geschoten worden naar de acht meter hoge paal. Doelstelling is om de vijf doelen vanboven op de paal te raken. Door de mobiele festivalwip kan je kan op locatie gaan. Op deze manier kan het staande wipschieten op veel plaatsen beoefend worden
- Bij de ontwikkeling van je concept is het belangrijk om een goede naam te kiezen. Een naam die blijft hangen.
- De festivalwip kan eveneens verhuurd worden voor allerlei (sportieve) evenementen. De Festivalwip wordt voornamelijk verhuurd aan sportjeugddiensten, en scholen en provinciale sportdiensten voor evenementen
- Hierbij is er ook de mogelijkheid om een begeleider bij de Festivalwip mee te voorzien bij een evenement. Hiermee wilt VlaS sterk inzetten op het voorzien van spelvormen en animatie om het aantrekkelijk te maken. Daarnaast kan op deze manier ook de kwaliteit verzekerd worden

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

- Indien de Festivalwip wordt ingehuurd voor een evenement dan probeert VlaS de lokale clubs te betrekken om mee begeleiding en toelichting te voorzien. Dit is voor de clubs meteen ook een kans om promotie te maken voor hun eigen aanbod. Men wilt de mensen laten proeven van de sport via een kennismaking op events. Als ze dit willen verder zetten, kan men terecht in één van de staande wip clubs in Vlaanderen en Brussel
- Samen met de federatie staande wip tracht VlaS clubs met een jeugdwerking te begeleiden om de Festivalwip een plaats te geven binnen de jeugdopleiding. Ook deze clubs zullen de Festivalwip kunnen aankopen. De clubs kunnen de Festivalwip gebruiken met jeugdleden van lagere schoolleeftijd. Zo kunnen zijn het handboogschieten op de staande wip beoefenen aangepast aan hun ontwikkelingsfase (meer gericht op coördinatie dan op kracht)

Festivalwip - VlaS

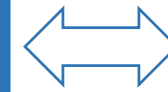
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- KNBBW-VI (staand wip federatie) zou meewerken aan het werven van geschikte begeleiders voor de Festivalwip. KNBBW-VI zou via haar jeugdwerking de clubs sensibiliseren om het concept Festivalwip te gebruiken bij de opleiding van hun jongste leden (onder twaalf jaar). Deze samenwerking verloopt echter niet optimaal. Er was een gebrek aan medewerking van de bond, zij hadden eerder een conservatieve reflex. Ondertussen heeft de KNBBW-VI een Festivalwip nagemaakt. Ze informeerden VlaS hierover. De bedoeling is dat deze Festivalwip gratis aan de eigen clubs ter beschikking wordt gesteld voor eigen gebruik
- Er is een samenwerking met Sportimonium. Ze hebben de Festivalwip in hun uitleendienst ogenomen. Deze samenwerking vlotte niet goed en is eind 2016 stopgezet

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- De communicatie en promotie rond de Festivalwip verloopt vooral via flyers en e-mails naar scholen, sportdiensten en gemeenten. Daarnaast wordt het concept ook sterk verspreid via mond-aan-mond reclame
- Verder werkt VlaS aan de bekendmaking via de webstek www.vlas.be/festivalwip. Er werd een aparte knop toegevoegd met hieronder alle info over de festivalwip: uitleg, handleiding, instructiefilmpje, foto's van ontleners. Alsook werd een apart contactformulier aangemaakt zodat de aanvraag gestructureerd verloopt en VlaS meteen alle juiste gegevens heeft van de aanvrager. VlaS heeft ook via artikels op de webstek aankondigingen omtrent de festivalwip gepubliceerd. De flyer staat online op onze webstek in het Nederlands en in het Engels
- Daarnaast werd een e-mailbanner gemaakt die als handtekening wordt gebruikt in het mailverkeer van VlaS en werden er twee roll-up banners ontwikkeld die kunnen gebruikt worden op evenementen, beursstanden, etc. Ter promotie van de Festivalwip werd er artikels in Trend gepubliceerd (tijdschrift van VlaS)

Ontwikkeling materiaal

Voor de ontwikkeling van de Festivalwip werkt VlaS samen met een schutter die technisch aangelegd is en daarnaast met enkele vrijwilligers. Samen hebben ze de aanpassingen aan het materiaal uitgedacht en uitgevoerd, zoals onder andere de aanpassing van de pijlen, het maken van een opbergdoos voor het verplaatsen van de Festivalwip. Deze ontwikkeling is zeer tijdsintensief voor VlaS en de vrijwilligers. Een uitbesteding aan een bedrijf was echter financieel niet mogelijk. Men is afhankelijk van de bereidheid van enkele personen.

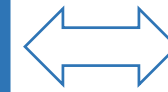
Daarnaast heeft VlaS een handleiding, een instructiefilmpje en een reservatieformulier ontwikkeld voor Festivalwip.

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- Door de verkregen subsidies vanuit de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media kon VlaS bijkomende Festivalwips laten ontwikkelen
- De verhuur van de Festivalwips levert inkomsten op. Voor VlaS is dit een zeer positief aspect aan het project aangezien er via dit project inkomsten verworven worden uit promotionele acties, een van de hoofddoelen van VlaS.

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

Testfase

VlaS heeft de Festivalwip uitgetest in de omgeving van Brugge. Dit zowel voor het testen van het materiaal als voor het zoeken naar de beste animatievorm.

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Uitrol

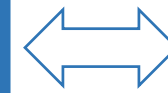
VlaS is met de Festivalwip naar verschillende (sport)promotionele evenementen getrokken om de bezoekers te laten kennismaken met het staande wip schieten, via een laagdrempelig en toegankelijk concept. Tijdens deze evenementen wordt eveneens een begeleider aangeworven die toelichting en animatie voorziet.

In 2017 werd de Festivalwip reeds verhuurd voor 66 actiedagen (meting op 30 juni 2017). In 2016 waren dit er 113. In 2017 werd de Festivalwip reeds 42 keer verhuurd met animatie (ten opzichte van 25 keer in 2016) en 29 keer zonder animatie (ten opzichte van 88 keer in 2016). Er is een toename in verhuur mét begeleiding. Dat komt omdat VlaS hierop heeft ingezet aangezien men overtuigd is van de hogere kwaliteit (spelplezier en materiaalbehoud) van de animaties.

Bijsturing

Na verloop van tijd heeft VlaS enkele zaken bijgestuurd. Deze bijsturing is vooral gebeurd doordat VlaS zelf veel begeleiding en animaties heeft voorzien op evenementen. Hier stond men in contact met de deelnemers en het publiek waardoor men veel feedback heeft ontvangen op basis waarvan men op een aantal vlakken heeft bijgestuurd:

- Op technisch vlak: bv. hoe moet je de doelen op de mast zetten?
- Op vlak van de animatie: hoe moet je begeleiden?
- Ontwikkeling van een filmpje met een handleiding: hoe materiaal opzetten en afbreken

Festivalwip - VlaS

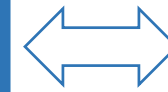
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

VlaS wou, samen met de KNBBW-VI (staand wip federatie), de clubs met een jeugdwerking overtuigen om een deel van de jeugdopleiding binnen de staande wip verenigingen via deze Festivalwip te laten verlopen. Hiervoor werd een scenario richting de club aangeboden en kregen de clubs de mogelijkheid om het materiaal voor de Festivalwip aan te schaffen om de werking in hun club te kunnen bestendigen. De clubs waren op de hoogte over de Festivalwip via het tijdschrift en andere communicatiekanalen van VlaS. Maar de clubs waren weinig of niet geïnteresseerd. Sporttechnisch gezien is de Festivalwip een zeer goede overgangsvorm naar het traditionele wipschieten. Maar de jeugdschutters in de clubs zijn de traditionele vorm gewend, zij vinden het te min om op de Festivalwip te schieten. Momenteel is VlaS volop aan het bekijken hoe men de clubs toch kan meekrijgen. Men heeft het bestuur van de staande wip bond meegenomen naar een internationaal evenement waar de Festivalwip aanwezig is, om meer draagvlak te creëren. De aanvaarding en het gebruik door staande wipbonden en maatschappijen is nog niet zoals VlaS het zou willen. Er is echter vooruitgang in de samenwerking. Tijdens de jeugdschieting Zelzate en West-Vlaanderen Vlamt was er samenwerking met de KNBBW. Ook was er begeleiding bij de Festivalwip door schutters van KNBBW op kampioenschappen andere disciplines (bijvoorbeeld krulbol Doornzele).

PARTICIPATIEPROCES

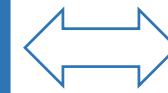
Gedragenheid
sportclubs

- Het project kan verder gezet worden. De verhuur van de Festivalwip, inclusief de animatie met begeleider, wordt een permanente actie van VlaS. Er kwamen vragen binnen of de Festivalwip te koop was, hierbij schrikte de prijs de kandidaat kopers af maar verkoop blijft wel mogelijk
- Voor het inburgeren van de festivalwip voor kennismakingen en promotie door de staande wipclubs is weloverwogen communicatie nodig. VlaS wil verder inzetten op een goede communicatiestrategie rond de Festivalwip. Men heeft een adressenlijsten verzameld die in de toekomst kan gebruikt worden. Men gaat bestuderen hoe de communicatie verbeterd kan worden: hoe en welke kanalen hebben effect. Daarnaast wil VlaS meer te weten gekomen over MassPost verzending, dit kan interessant zijn voor latere verzendingen

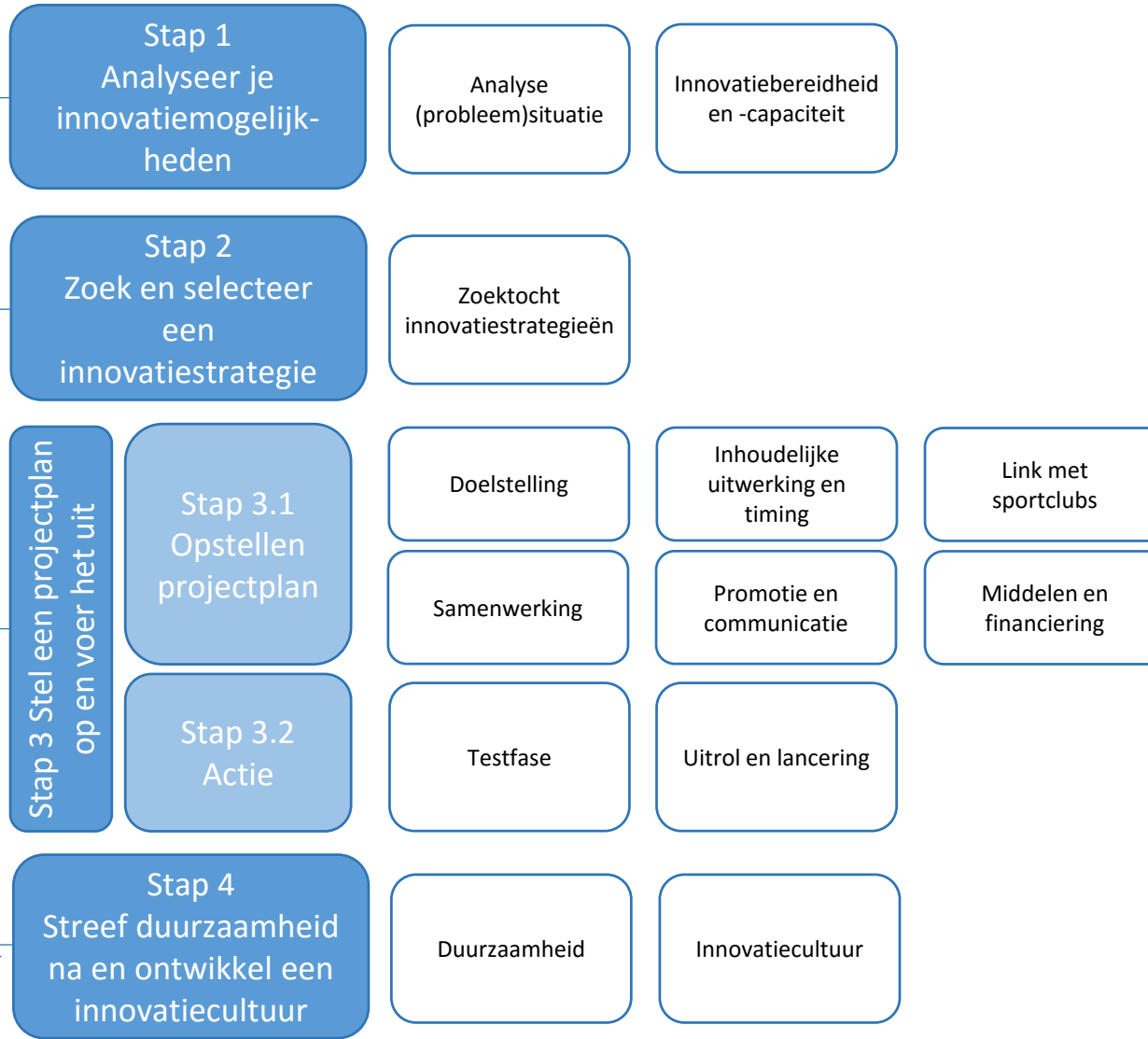
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Festivalwip - VlaS

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

7. ELKE STAP TELT! – OKRA-SPORT

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

Langs de ene kant heeft OKRA-SPORT vastgesteld dat er veel senioren zijn die weinig of niet bewegen. Wetenschappelijke studies hebben duidelijk aangetoond dat een actieve levensstijl bijdraagt tot een goede levenskwaliteit en een lager risico op ziekte bij ouderen. Toch behaalt slechts een minderheid van de 55-plussers de dagelijks aanbevolen norm van fysieke activiteit. Deze groep wilt OKRA-SPORT aanzetten tot fysieke activiteit.

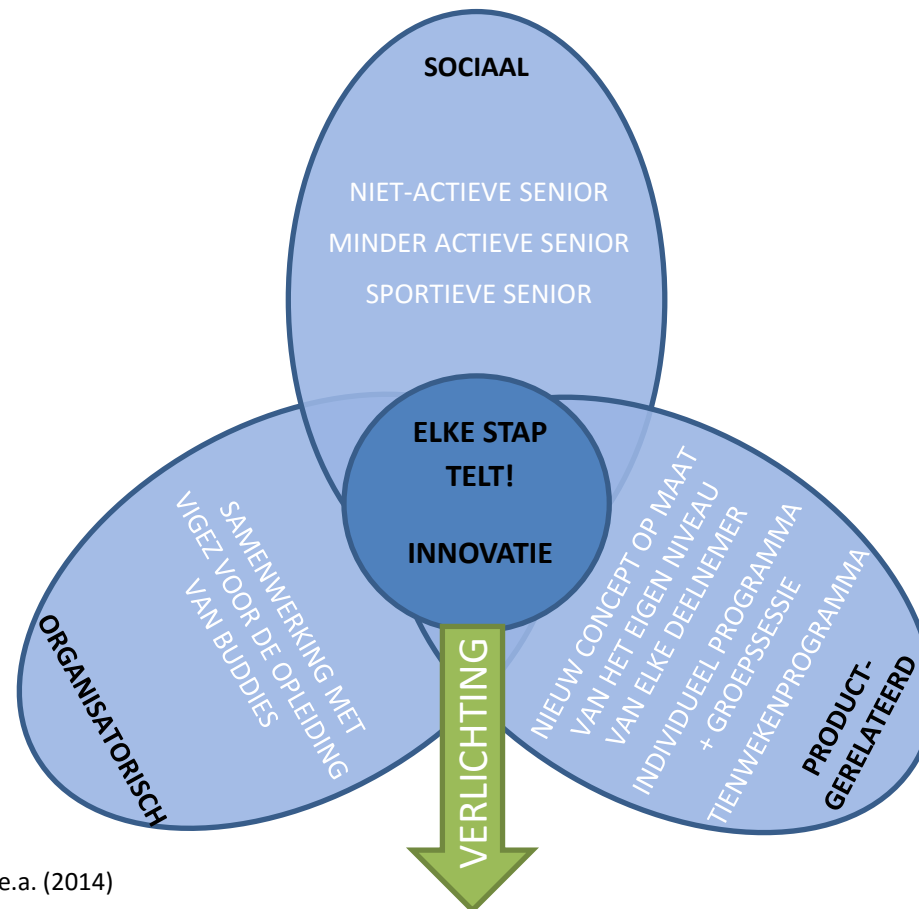
Langs de andere kant blijkt uit het onderzoek dat OKRA-SPORT gevoerd heeft in samenwerking met KU Leuven dat de motivatie bij 55-plussers om te sporten vaak gerelateerd is aan gezondheid. Daar wou men op inspelen, via een nieuw project wilt OKRA-SPORT een positief effect genereren op de gezondheid, niet alleen op fysiek vlak maar ook op mentaal en sociaal gebied.

Oplossing

Samen met deskundige partners werkte OKRA-SPORT het project 'Elke stap telt!' uit. In opdracht van OKRA-SPORT ontwikkelde KU Leuven een beweegprogramma met als doel een zo groot mogelijke groep van 55-plussers te activeren en een maximaal effect te realiseren. Via dit project wilt men 55-plussers aan het stappen krijgen. Zowel de niet actieve senioren/instappers, de minder actieve senioren, als de sportieve senioren kunnen meedoen. De ingrediënten van dit project zijn: een wandeltest bij het begin, twaalf niveaus, tien weken stappen, 21 opbouwplannen en een stappenteller. Dit zijn de vier componenten die een cruciale rol spelen in het project. Allereerst wordt rekening gehouden met het beginniveau van de deelnemer. Hierdoor blijft het programma voldoende laagdrempelig voor de minst actieve oudere maar tevens voldoende uitdagend voor de al actieve 55-plusser. Ten tweede is het programma progressief opbouwend waardoor ieder op zijn/haar niveau vorderingen maakt. Bovendien is het concept eenvoudig en kunnen de begintests door vrijwilligers (bijvoorbeeld andere ouderen) afgenomen worden. Tot slot werd er vanuit gegaan dat het gebruik van de stappenteller de deelnemer een permanente feedback oplevert die extra motiverend werkt. Elke stap telt! is een concreet afgebakend tienwekenprogramma. Elk deelnemend trefpunt krijgt van de federatie het nodige materiaal, inclusief een opleiding van vrijwilligers om de mensen aan het stappen te zetten. Elke deelnemer krijgt een persoonlijk programma om de eigen conditie op te bouwen. Hierdoor kan iedereen deelnemen en beginnen op het eigen niveau. Het project omvat een individueel programma voor de deelnemers en minstens één keer per week een groepssessie. Het project richt zich zowel naar leden als niet-leden, vooral ook naar de niet-actieve senior.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Het project is afgebakend in de tijd, het omvat een tienwekenprogramma
- Het programma van de deelnemers is afgestemd op het eigen niveau
- Het project omvat zowel een individueel programma voor elke deelnemer als een wekelijkse groepssessie in het trefpunt

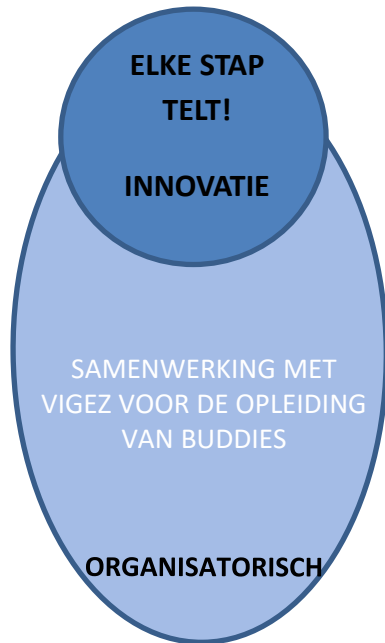
INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Bij Elke stap telt! heeft OKRA-SPORT het concept van Start 2 Run aangepast en het lopen vervangen door wandelen. Het project omvat een programma op maat van het eigen niveau van elke deelnemer. Dit beginniveau wordt bepaald aan de hand van een instaptest. Op deze manier kan iedereen laagdrempelig instappen in het project. Door de stappenteller is bovendien de eigen vooruitgang meetbaar om de motivatie te bevorderen
- Het project omvat zowel een individueel programma als een wekelijkse groepsessie. Bij aanvang van het programma krijgt iedereen een eerste fiche, en de volgende week in het trefpunt krijgen ze de volgende fiche om hen te stimuleren om naar groepsessie te komen
- Het is een duidelijk in de tijd afgebakend project van tien weken. Hierdoor wordt er zowel van de vrijwilligers in de trefpunten als van de deelnemers geen langdurig engagement verwacht

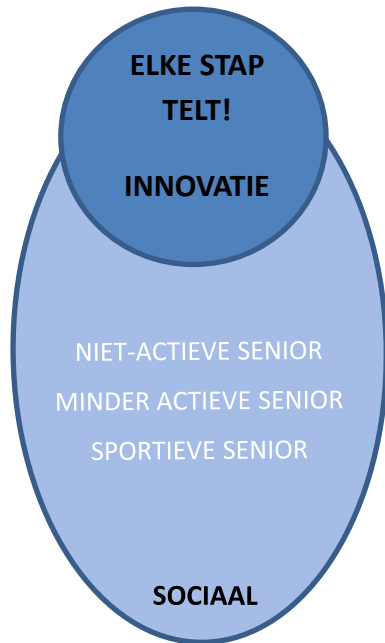
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

Binnen het project worden er per trefpunt twee buddies opgeleid in samenwerking met VIGeZ. Deze buddies zijn de verantwoordelijken voor het project binnen het trefpunt. Zij staan eveneens in voor de promotie en gaan hiervoor face-to-face gesprekken aan met zowel leden als niet-leden van OKRA om hen te overtuigen om deel te nemen aan het project. De buddies worden specifiek opgeleid om mensen te overtuigen.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

Dit project richt zich zowel tot de 'niet actieve senioren/instappers', de 'minder actieve senioren' als de 'sportieve senioren'. Doordat iedere deelnemer het programma kan aanvangen op het eigen beginniveau, heeft iedereen zijn eigen uitdaging en kan men vooruitgang boeken op het eigen niveau.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- Het project is afgebakend in de tijd, het omvat een tienwekenprogramma. Op deze manier verwacht men van de deelnemers geen langdurig engagement van bijvoorbeeld een volledig jaar
- Het programma van de deelnemers is afgestemd op het eigen niveau, gebaseerd op een wandeltest bij het begin van het project. Op deze manier kan iedereen op het eigen niveau instappen. Hierdoor blijft het programma voldoende laagdrempelig voor de minst actieve oudere maar tevens voldoende uitdagend voor de al actieve 55-plusser. Daarnaast wordt het programma progressief opgebouwd waardoor ieder op zijn/haar niveau vorderingen maakt
- Het project omvat zowel een individueel programma voor elke deelnemer als een wekelijkse groepsessie in het trefpunt. Op deze manier kunnen de deelnemers hun individueel programma behandelen wanneer en waar het voor hen goed uitkomt. Daarnaast blijven de deelnemers elkaar wekelijks ontmoeten tijdens de groepsessie waardoor ook de sociale factor behouden blijft

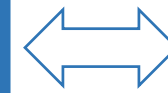
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

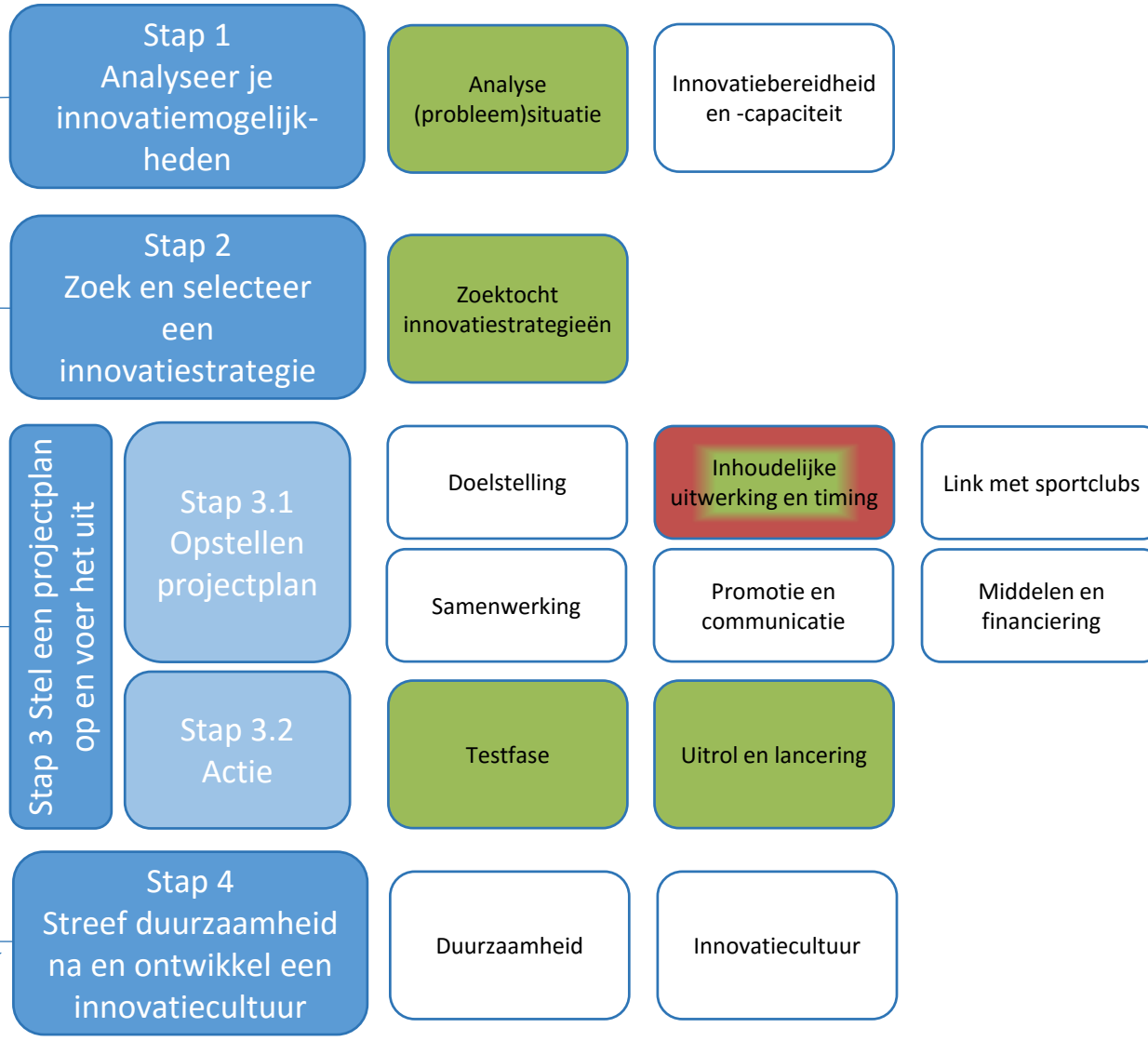
INNOVATIEPROCES

- Na Elke stap telt! heeft OKRA-SPORT besloten om met deze projectmethodiek verder te gaan. De succesfactoren van de vorige projecten worden meegenomen om de volgende projecten met meer kans op succes te kunnen afronden. Het projectmatig werken is voor OKRA-SPORT een soort van standaardwerking geworden. Wel geeft OKRA-SPORT aan dat men voorzichtig moet zijn dat de projecten niet te snel na elkaar komen. Het project Elke trap telt! kwam wat te snel na Elke stap telt! Nu heeft OKRA-SPORT besloten om per beleidsperiode aan één project te werken. De projecten zorgen voor instroom van leden in de standaardwerking

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

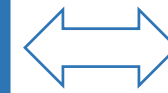

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid sportclubs

Interactie sportclubs

Gedragenheid sportclubs

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

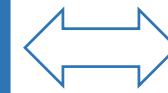
INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Langs de ene kant heeft OKRA-SPORT vastgesteld dat er veel senioren zijn die weinig of niet bewegen. Wetenschappelijke studies hebben duidelijk aangetoond dat een actieve levensstijl bijdraagt tot een goede levenskwaliteit en een lager risico op ziekte bij ouderen. Toch behaalt slechts een minderheid van de 55-plussers de dagelijks aanbevolen norm van fysieke activiteit. Deze groep wilt OKRA-SPORT aanzetten tot fysieke activiteit.

Langs de andere kant blijkt uit het onderzoek dat OKRA-SPORT gevoerd heeft in samenwerking met KU Leuven dat de motivatie bij 55-plussers om te sporten vaak gerelateerd is aan gezondheid. Daar wou men op inspelen, via een nieuw project wilt OKRA-SPORT een positief effect genereren op de gezondheid, niet alleen op fysiek vlak maar ook op mentaal en sociaal gebied.

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Op de vergaderingen van de Raad van Bestuur en de Algemene vergadering werd telkens toelichting gegeven over de werkzaamheden van de denktank. Een eerste stap was gedragenheid creëren voor het initiatief. De denktank is samengesteld uit vertegenwoordigers (beroepskrachten en vrijwilligers) vanuit elke provincie, er zetelen ook bestuursleden in. Verder waren de resultaten van het behoefteonderzoek ook doorslaggevend om met dit concrete project aan de slag te gaan.

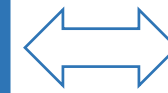
Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

Met de federatie gaat men regelmatig naar studiedagen om inspiratie op te doen. Na een van dergelijke studiedagen was men binnen de federatie bezig over het succes van het Start 2 Run concept. OKRA-SPORT wilde een gelijkaardig concept lanceren, maar aangepast aan de doelgroep en doelstellingen van de federatie. Dit heeft men verder uitgewerkt door lopen te vervangen door stappen.

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

- Op de Algemene Vergadering heeft OKRA-SPORT het idee naar voor gebracht. Hier kwamen positieve reacties en er was al snel enthousiasme om een project op te zetten, als er vanuit de federatie de nodige ondersteuning richting de trefpunten was. Geïnteresseerde sportclubs werden betrokken bij de denktank rond het project
- Een keer per jaar trekt OKRA-SPORT in Vlaanderen rond en informeert men de clubs over de plannen en kunnen de clubs ook aangeven waar er nood aan is. Hier werden de clubs ingelicht over het idee voor een nieuw project. Er werd op voorhand afgetoetst met de clubs en de kritische bedenkingen werden meegenomen in het vervolg van het project
- OKRA-SPORT stelt vast dat het cruciaal is om tijdig de trefpunten te betrekken bij een project. Het is belangrijk om op voorhand mensen vanuit de trefpunten vanuit alle regio's te betrekken

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

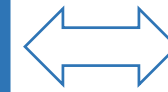
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Projectteam

- Voor het ontwikkelen van een project heeft OKRA-SPORT een *denktank*. Hierin zitten collega's van OKRA-SPORT, maar ook vrijwilligers uit de verschillende provincies. Samen wordt bekeken hoe men het project het beste aanpakt, wat zeker moet voorzien worden door de federatie, etc. OKRA-SPORT vindt het belangrijk om met de eigen vrijwilligers te kijken hoe het project georganiseerd moet worden, waar er drempels zijn, hoe men deze kan wegwerken. De mensen vanuit de trefpunten hebben het beste zicht hoe dingen realistisch te implementeren zijn. Een pluspunt is dan ook dat het een gedragen project wordt. Het wordt niet zomaar gedropt van bovenuit. Door de vrijwilligers te betrekken begint men het als een eigen project te beschouwen
- Daarnaast heeft OKRA-SPORT voor het ontwikkelen van een project ook een *expertisegroep*. Met deze groep wordt het programma inhoudelijk uitgewerkt. In het kader van het Elke stap telt! project werd VIGeZ betrokken in de expertisegroep, vooral om de vrijwilligers op te leiden om de niet-actieve senioren op een goede manier te benaderen. KU Leuven zorgde voor de uitwerking van het wandelprogramma

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Opleiding

- OKRA-SPORT heeft een vorming voor de buddies voorzien in samenwerking met VIGeZ. Van elk trefpunt worden er twee buddies opgeleid. Tijdens deze vorming van een halve dag leert men hoe je iemand zijn gedrag kan beïnvloeden en hoe je mensen kan aanzetten tot bewegen. Hierbij werd gewerkt met rollenspelen. Deze opleiding werd gefinancierd en georganiseerd door de federatie. Daarnaast was er ook een meer sporttechnische vorming. Deze werd eerst twee keer door KU Leuven voorzien en werd daarna overgenomen door de federatie. De twee trekkers per trefpunt kregen zelf het materiaal gratis. De buddies zijn zelf ook senioren. Via de opleiding heeft men de buddies geleerd om mensen aan te spreken en te overtuigen
- Alles valt of staat met mensen die al dan niet geëngageerd zijn om het project in hun trefpunt uit te voeren. Het mag daarom ook niet te moeilijk zijn. Bijvoorbeeld het afnemen van de begintest vraagt redelijk wat tijd om aan te leren aan de buddies. Bij de vorming werden mensen soms wel wat overdonderd met informatie. Op sommige locaties heeft men daarom ook twee vormingen gegeven. Daarnaast is het belangrijk om er voor te zorgen dat de vorming niet te ver van de opstart ligt zodat alles goed aansluit op elkaar. Maar langs de andere kant moet je ook voldoende tijd nemen om iedereen te bereiken

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Succesfactoren van het concept van Elke stap telt!

- Door de samenwerking met KU Leuven als externe partner heeft men een wetenschappelijk onderbouwd programma kunnen uitbouwen. Het tienwekenprogramma vertrekt vanuit twaalf verschillende startniveaus
- Het is een heel concreet en kortdurend project met opvolging van het niveau van de deelnemers (hier begin ik, daar eindig ik, begin- en eindniveau)
- De focus van het project ligt sterk op het sociale, het groepsgebeuren, het mentale welzijn. Na de tien weken zijn de deelnemers vaak blijven komen naar het trefpunt
- Het project omvat een mooi materiaalpakket. Iedere deelnemer krijgt een doosje met de eerste fiche met toelichting over het project. Na de instaptest ontvangt de deelnemers de andere fiche voor de volgende week. De volgende week krijg je de volgende fiche. Alles zat mooi bij elkaar in een doosje. De stappenteller motiveert je om meer te stappen dan anders. Meer specifiek ontvangen de deelnemers:
 - een instaptest
 - opbouwplannen verzameld in een praktisch wandeldoosje
 - een lanyard met scorekaartje voor het afnemen van de wandeltest
 - een degelijke begeleiding
 - een betere conditie in tien weken
 - een flinke portie gezondheidswinst
 - een stappenteller (mits bijbetaling)
- De vrijwilligers spelen een heel belangrijke rol, als ambassadeurs van het project. Ook van de vrijwilligers wordt een kortdurend engagement van tien weken gevraagd. Ze krijgen het nodige materiaal en vorming waarna ze zelf aan de slag kunnen binnen hun trefpunt

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

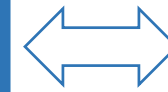
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

- De deelnemende trefpunten ontvangen een wandelbox waarmee men met 15 deelnemers aan de slag kan. De trefpunten kunnen ook meerdere boxen bestellen
- Doordat de clubs al het materiaal en de opleiding kregen, konden ze onmiddellijk van start gaan. Alles wordt kant en klaar aangeleverd aan de sportclubs. Een bijkomend voordeel voor de trefpunten is dat ze op deze manier ook extra leden kunnen aantrekken
- De trefpunten kunnen sterren verdienen als ze bepaalde doelstellingen bereiken, bijvoorbeeld als ze minsten vijf niet-actieve senioren bereikt hebben. Op deze manier probeert de federatie de trefpunten te stimuleren

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- De Vlaamse overheid ondersteunde dit project. Ook de CM is initiatieven genegen die de gezondheid van ouderen verbeteren. KU Leuven verzorgde de wetenschappelijke basis van 'Elke stap telt!' en werkte de begintest en opbouwplannen uit. VIGeZ stond in voor de vorming van de vrijwilligers rond het motiveren van leeftijdsgenoten en de evaluatie van het project. Er waren eveneens een aantal sponsors die het project financieel ondersteunden
- Aan de trefpunten werd eveneens meegegeven om bij opstart ook met de sportdienst contact op te nemen. Voornamelijk om de begintest mee te ondersteunen. Zo kon de sportdienst bovendien ook mee promotie maken

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- Op de website werd gecommuniceerd waar en wanneer er wandelprojecten plaatsvinden. Zo konden mensen direct zien of er bij hen in de buurt een project was waar ze konden deelnemen
- Via de opleiding heeft men de buddies zelf geleerd om mensen aan te spreken en te overtuigen om deel te nemen aan het project. De buddies van de trefpunten maakten zelf promotie door face-to-face gesprekken aan te gaan. De buddies gingen zelf naar de mensen (binnen OKRA en daarbuiten). Men ging deze mensen persoonlijk bezoeken en motiveren
- Er werden standaard flyers en affiches gemaakt vanuit de federatie. Elk trefpunt kreeg flyers waarop alles uitgelegd staat, en hier was ruimte om de eigen locatie en uur op in te vullen. Dit zat mee in de wandelbox. Deze flyers konden verspreid worden, onder andere ook bij huisartsen etc.

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

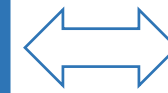
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- Vooral voor de niet-actieve senioren is de financiële drempel doorslaggevend. Daarom wou OKRA-SPORT de kosten voor de deelnemers en club beperken. OKRA-SPORT heeft een aanvraag ingediend voor extra subsidiëring bij de ministers van Welzijn en van Sport. Deze subsidies werden verkregen en heeft men vooral ingezet om de stappentellers te financieren
- De trefpunten die meededen, betaalden een bepaald bedrag voor een wandelbox voor vijftien deelnemers. Dus in eerste instantie werd het door de trefpunten gefinancierd. Deelnemers konden gratis deelnemen. Nadien konden de deelnemers aan verminderd tarief een eigen stappenteller kopen. De financiële last werd dus bij het trefpunt gelegd

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Elk jaar in oktober wordt het jaarprogramma voorgesteld voor de trefpunten op de startvergaderingen van OKRA. Via een promotiefilmpje werd het project hier in the picture gezet om de trefpunten te motiveren om in te stappen. Hierbij werd ook een meter van het project voorzien, namelijk Veerle Dejaeghere, zij was ook in het promotiefilmpje te zien. In dit filmpje waren er eveneens getuigenissen ministers van Sport en van Welzijn.

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

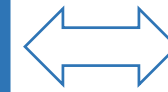
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

Toen het eerste concept klaar was, heeft men dit in samenwerking met twee studenten van KU Leuven getest in twee trefpunten. Ook hier is een filmpje van gemaakt zodat mensen konden zien hoe het in zijn werk gaat. Op basis van deze testfase zijn nog bepaalde zaken aangepast.

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

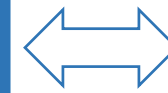
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Er waren drie startmomenten voorzien om met een tienwekenprogramma te starten. OKRA-SPORT weet uit ervaring dat sommige trefpunten liever eerst even de kat uit de boom kijken. Door verschillende startmomenten te voorzien, konden deze clubs ook nog tijdig instappen. Dit zorgt er eveneens voor dat de trefpunten gestimuleerd worden via mond-aan-mond-reclame. Clubs die niet direct mee zijn met het verhaal krijgen zo ook nog de kans om in te stappen. Bij deze startmomenten werd er rekening gehouden met wanneer mensen geneigd zijn om fysiek actief te zijn, men is dus niet direct in de winter van start gegaan.

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

Het project Elke stap telt! heeft twee jaar gelopen binnen OKRA-SPORT. Er stapten 390 trefpunten in het project in. Elke stap telt! duurde tien weken. Dat wil dus zeggen dat er 3.900 groepssessies werden georganiseerd. Deze namen samen 11.700 uren in beslag. 36 procent van de deelnemende trefpunten heeft zijn wandelwerking sinds de deelname aan het project uitgebreid. Het OKRA-trefpunt Kasterlee kreeg de grootste groep samen met 138 deelnemers.

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden
sportclubs

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

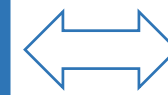
INNOVATIEPROCES

Het verdere verloop van het project

- In de federatie heeft het project gedurende twee jaar gelopen. Nu wordt de wandelbox af en toe nog aangevraagd door de trefpunten. Vooral voor de trefpunten die nog geen sportwerking hebben, is de wandelbox een goede mogelijkheid om op te starten. Nadien kan men dan overgaan naar reguliere wandelactiviteiten
- Daarnaast is het project ook verder verspreid naar Psylos. Ook in Zeeland (Nederland) is het project opgepikt en het wordt eveneens gebruikt in gevangenissen van Brugge en Beveren

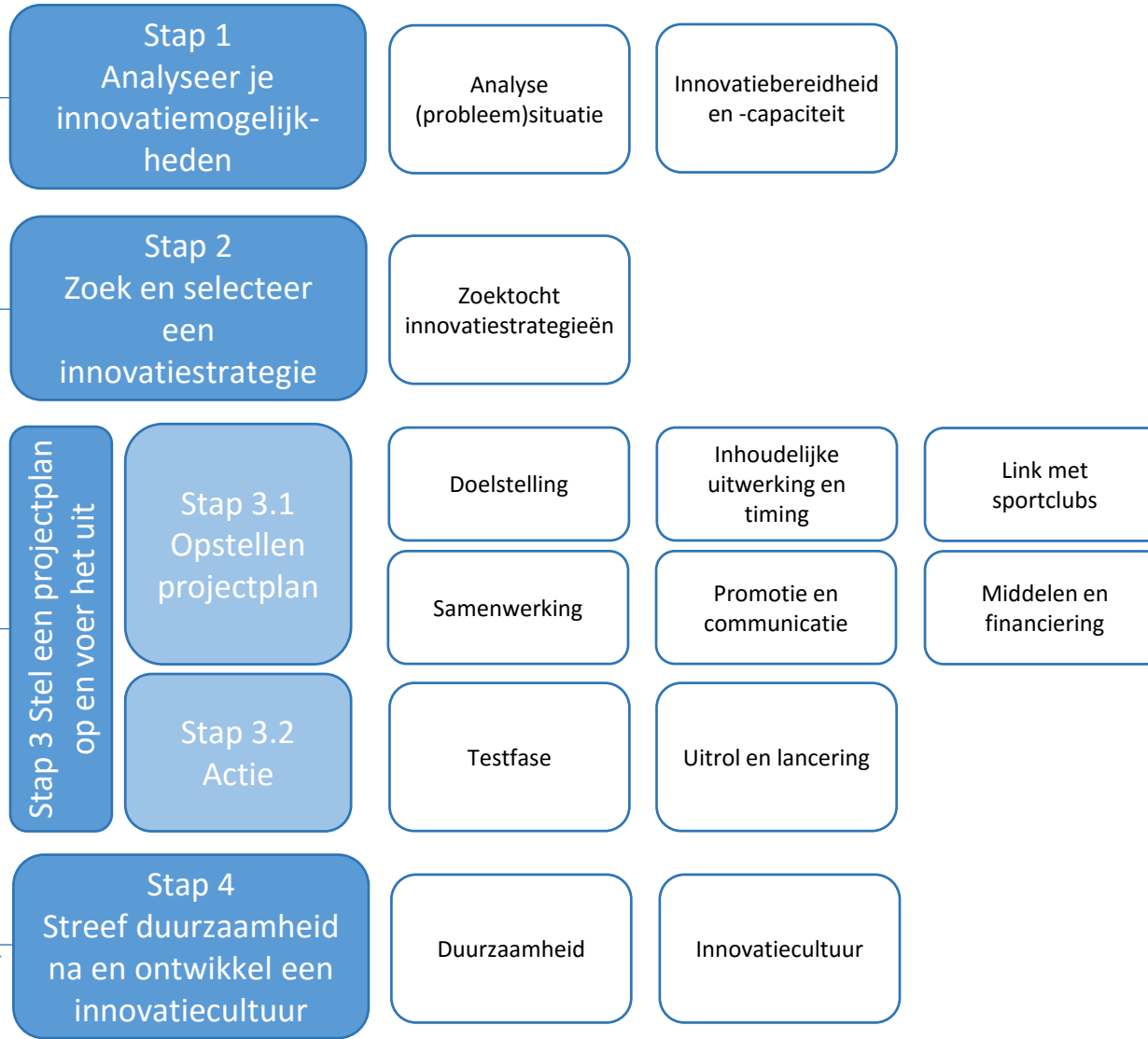
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Elke stap telt! - OKRA-SPORT

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Interactie
sportclubs

Gedragenheden
sportclubs

8. KING PONG – VLAAMSE TAFELTENNISLIGA

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

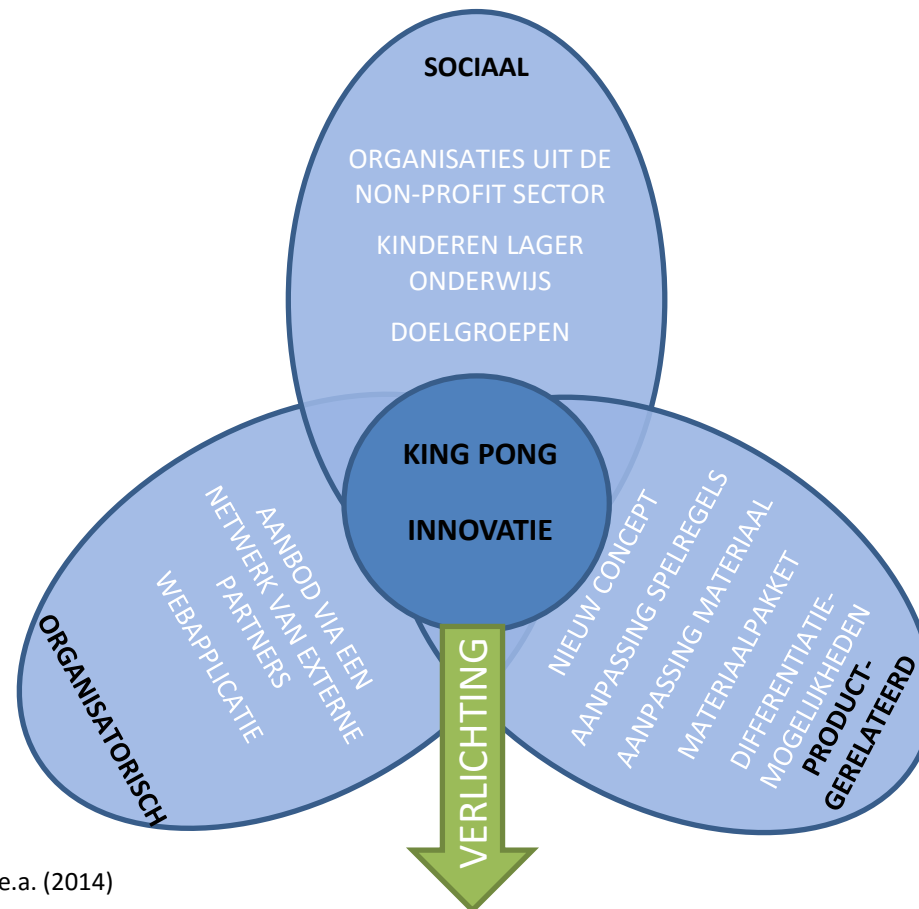
Vanuit de Vlaamse Tafeltennisliga (VTTL) was er weinig bereik buiten de sportclubs. Buiten de sportclubs wordt tafeltennis slechts in beperkte mate beoefend. Er was geen project dat gericht was naar de buitenwereld. De ervaring leert bovendien dat tafeltennis in het secundair onderwijs niet onbekend is. In het lager onderwijs vormen echter de kostprijs van tafeltennistafels en de technische vereisten van de sport een struikelblok.

Oplossing

King Pong is een initiatief van de Vlaamse Tafeltennisliga ter promotie en ondersteuning van een breed recreatief tafeltennis aanbod in Vlaanderen. Iedere organisatie (school, club, dienstencentrum, ...) die tafeltennis op een laagdrempelige manier wil aanbieden, kan gebruik maken van de webapplicatie. Met King Pong, een nieuwe aangepaste vorm van tafeltennis, wenst VTTL een platform te bieden dat moet dienen om externe partners te bereiken en aan te spreken om tafeltennis aan te bieden, zonder dat deze zelf expertise moeten hebben. Hiervoor wordt een digitaal platform opgericht om zo de externe partners te ondersteunen door de kennis digitaal door te geven. De applicatie omvat didactische leerfiches en een aangepaste wedstrijdformule. Op deze manier kunnen de externe partners zelfstandig met King Pong aan de slag. In de eerste plaats richt King Pong zich tot scholen en dienstencentra. Met dit project wil VTTL de sport voornamelijk mee uitdragen naar het lager onderwijs, waar het bijna niet aan bod komt. Via de dienstencentra wenst men andere doelgroepen te bereiken zoals oudere mensen of kansarme groepen. De partners worden bovendien ondersteund aan de hand van opleidingen en het beschikbaar stellen van materiaal.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

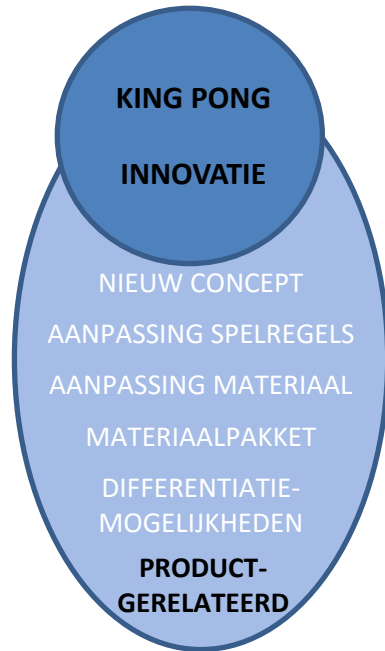

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- King Pong brengt tafeltennis dichterbij en naar de mensen, zonder dat zij hiervoor naar een club moeten
 - Het kan om het even waar gespeeld worden, op alle soorten tafels en zonder strikte spelregels
 - Aangepaste, 'lichtere' en meer toegankelijke vorm van tafeltennis
 - Zeer laagdrempelig door het voorzien van de webapplicatie en het materiaalpakket
 - Lage financiële kostprijs

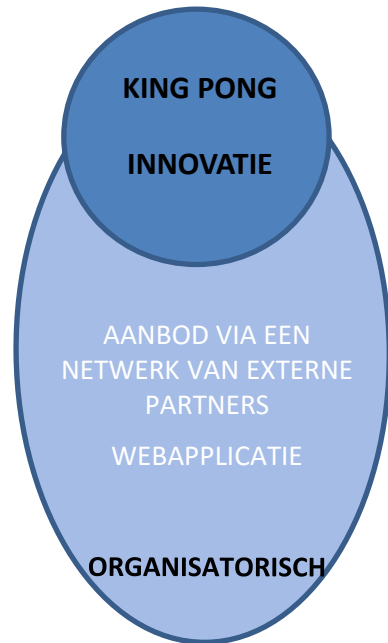
INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Het concept is volledig zelf bedacht door VTTL. Het idee om tafeltennis te spelen op alle soorten tafels werd al eerder ontwikkeld door Artengo met commerciële doeleinden. Bij King Pong draait het om toegankelijkheid en laagdrempeligheid. Doorheen de geschiedenis is tafeltennis geëvolueerd naar een snelle en technische sport. Bij King Pong neemt men de snelheid uit het spel door het materiaal aan te passen naar grotere ballen en trage palletjes. Maar daarmee is het nog niet gedaan. In de schuivende variant wordt ook nog eens het botsen van de bal weggenomen, waardoor het nog verder vereenvoudigt. Dit alles kan in enkel- en dubbelspel, maar ook een combinatie daarvan is mogelijk. Op die manier wordt het echt voor bijna iedereen mogelijk en wordt tafeltennis gespeeld zoals men het nog nooit heeft gezien
- King Pong zal om het even waar kunnen gespeeld worden, op alle soorten tafels
- Bovendien is er een King Pong-materiaalpakket ontwikkeld, in samenwerking met Idemasport. Als je een materiaalpakket koopt, krijg je twee jaar toegang tot de webapplicatie. Dankzij een uitrolbaar net kent King Pong geen grenzen. Dit twee meter lange net kan met klemmen op een tafel van maximaal vijf cm dik worden vastgemaakt
- Er zijn verschillende variatie- en differentiatiemogelijkheden voorzien door een uitgebreid aanbod aan vaardigheidsoefeningen en spelletjes

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- Bij King Pong wordt tafeltennis in een aangepast vorm aangeboden via een netwerk van partners, bestaande uit lagere scholen, dienstencentra, jeugthuizen, etc. Hierdoor hoef je er niet voor naar de sportclub
- De webapplicatie is een hulpmiddel om tafeltennis op een laagdrempelige manier aan te bieden. Het bevat oefenvormen, spelvormen en een wedstrijdsysteem op maat van beginners. De vele variatie- en differentiatiemogelijkheden maken het ook interessant voor bijzondere doelgroepen zoals jonge kinderen, personen met een beperking, senioren, ... In de webapplicatie wordt een vernieuwde vorm van het wedstrijdsysteem voorzien, op maat van recreanten. In het systeem wordt een individuele waarde berekend op basis van de prestaties. In een onderling duel bepaalt het verschil hiertussen de voorsprong die de ene speler moet toekennen aan de andere. Zo blijft de succesbeleving groot, ook voor de minder sterke spelers

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- De doelgroep is de volledige non-profit sector. Via het lager onderwijs, instellingen, buurt/dienstencentra, jeugthuizen en verenigingen wilt men de mensen bereiken
- Hierbij gaat het voornamelijk om kinderen van het lager onderwijs en bijzondere doelgroepen, zoals mensen met motorische/fysieke beperkingen zoals mindervaliden en bejaarden
- Het brengt tafeltennis dichterbij de mensen
- Kwetsbare doelgroepen worden bereikt door King Pong gratis aan te bieden voor de eindgebruiker en door het speltechnisch te vereenvoudigen
- Er wordt promotie gevoerd in centra met allochtonen, ouderen en mindervaliden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

- King Pong is een nieuwe aangepaste vorm van tafeltennis voor kinderen van het lager onderwijs en voor bijzondere doelgroepen. Het is gemakkelijker, goedkoper en je hoeft er niet voor naar de sportclub.
- Het brengt tafeltennis dichterbij en naar de mensen, maar vooral richting jonge kinderen en doelgroepen met motorische/fysieke beperkingen zoals mindervaliden en bejaarden. Aan de hand van de webapplicaties kunnen externe partners de aangepaste vorm van tafeltennis aanbieden aan hun leerlingen/leden/bezoekers/... zonder dat zij hiervoor naar een club moeten komen.
- King Pong kan om het even waar gespeeld worden, op alle soorten tafels en zonder strikte spelregels. Dankzij een uitrolbaar net kent King Pong geen grenzen. Dit twee meter lange net kan met klemmen op een tafel van maximaal vijf cm dik worden vastgemaakt. Grote King Pong-ballen maken het spel gemakkelijker en voor wie ook dat nog te moeilijk blijkt, wordt een schuivende variant voorzien. Dit alles kan in enkel- en dubbelspel, maar ook een combinatie daarvan is mogelijk.
- Daarnaast wordt de financiële kostprijs gedrukt doordat er niet op echte tafeltennistafels wordt gespeeld en doordat er geen nood is aan sportzalen. Ervaring leert dat tafeltennis in het secundair onderwijs niet onbekend is. In het lager onderwijs vormen echter de kostprijs van tafeltennistafels en de technische vereisten van de sport een struikelblok. Daaraan komt King Pong tegemoet waardoor ook de kinderen in het lager onderwijs kunnen genieten van tafeltennis, weliswaar op een aangepaste manier. Hetzelfde principe geldt ook voor de dienstencentra waarmee VTTL een andere doelgroep van de bevolking wilt bereiken. Het concept vereist niet veel ruimte en geld, waardoor het perfect in deze centra kan functioneren.
- Het pakket (materiaal en webapplicatie) wordt aangeboden tegen een lage kostprijs, zonder winst oogmerk, aan alle scholen, verenigingen en instellingen die het willen aanbieden aan hun bezoekers of leden zonder commerciële doeleinden. Daardoor kunnen alle liefhebbers kosteloos kunnen genieten van het spel in hun eigen geliefkoosde omgeving. Door het materiaal en de webapplicatie te voorzien is het project zeer laagdrempelig.

INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

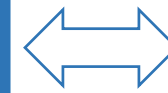
King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Uit het project is gebleken dat er best veel vraag of althans interesse is naar tafeltennis op recreatief niveau. Tafeltennis blijkt bovendien aantrekkelijk te zijn bij een zeer uiteenlopend publiek. Wel is het zo dat sommige doelgroepen een aparte benadering nodig hebben. Het project heeft het recreatief aanbod van VTTL een serieuze boost gegeven en een platform geboden waarmee men kan verder werken in onze dagelijkse werking.

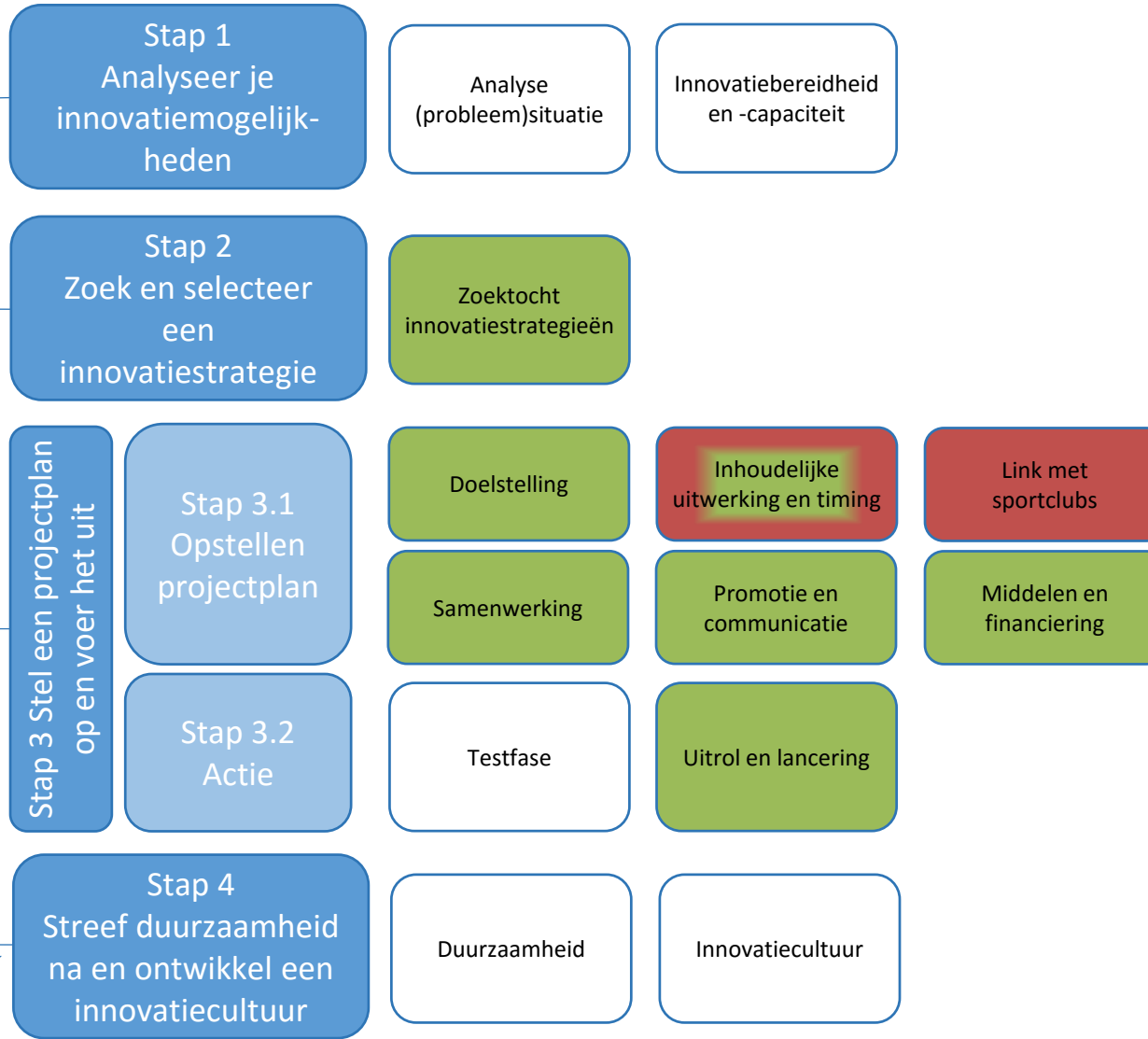
De belangrijkste succesfactoren van het project:

- Een creatief en laagdrempelig idee uitwerken dat aanspreekt bij de mensen
- Een directe promotie bij de doelgroepen om iets op te starten. Niet denken dat men a.d.h.v. flyers of een publicatie automatisch zal deelnemen, maar letterlijk rechtstreeks mailen en bij voorkeur bellen
- Het gratis aanbieden van materiaal en begeleiding zal zeker ook een rol gespeeld hebben bij de opstart om organisaties te motiveren voor een nieuw concept
- De webapplicatie als platform aanbieden biedt meer flexibiliteit dan het uitbrengen van iets op papier. Dit voornamelijk op het vlak van updates en interactiviteit. Het nadeel dat men wel in overweging moet nemen is dat een verbinding met het internet nog niet overal aanwezig is en niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Dit nadeel wordt deels gecounterd doordat er in de webapplicatie de mogelijkheid is verwerkt om iets af te drukken of te exporteren naar een bestand

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

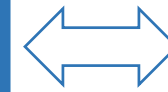
King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Vanuit de federatie was er weinig bereik buiten de sportclubs. Buiten de sportclubs wordt tafeltennis slechts in beperkte mate beoefend. Er was geen project dat gericht was naar de buitenwereld. De ervaring leert bovendien dat tafeltennis in het secundair onderwijs niet onbekend is. In het lager onderwijs vormen echter de kostprijs van tafeltennistafels en de technische vereisten van de sport een struikelblok.

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

De idee van King Pong kwam van de sporttechnisch recreatief coördinator, gerelateerd aan de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Via de oproep moest een nieuwe vorm van de sport aangeboden worden, hier is men over beginnen nadenken. Als het idee er was, werd dit voorgelegd binnen de federatie. Het technisch comité zag dit wel zitten, daarna stond ook de federatie er mee achter.

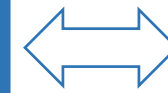
King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

De idee is ontstaan bij de projectoproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Dit idee is zelf verder uitgewerkt op basis van een brainstormsessie. Op vlak van oefenstof is VTTL inspiratie gaan halen bij 'Baby Ping' een project van de Franse Tafeltennisfederatie.

King Pong - VTTL

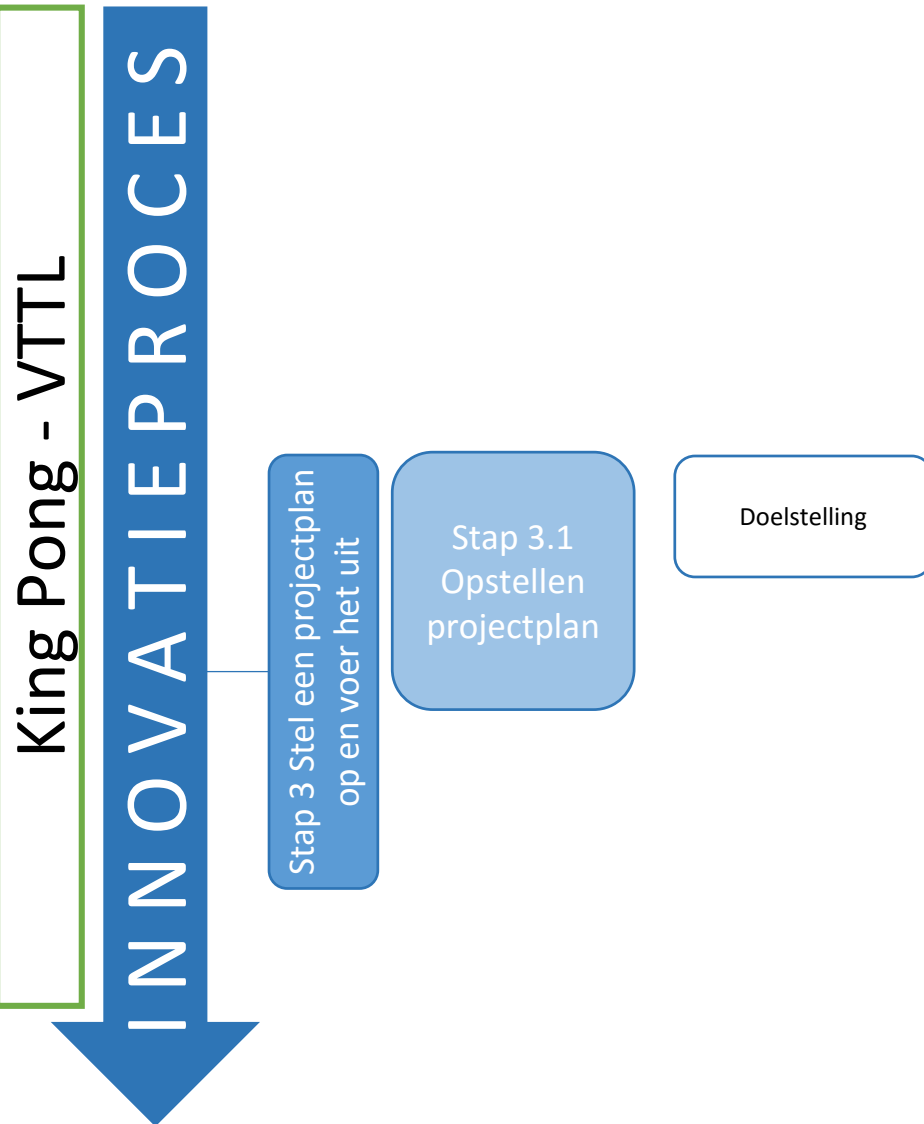
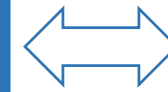
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Het project werd ontwikkeld vanuit de federatie, hierbij waren de sportclubs niet betrokken

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Wat?

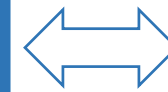
Het project wil het bestaande sportaanbod van VTTL verruimen en verdiepen, en daardoor meer mensen bereiken en aanzetten tot sporten. Via dit project wordt tafeltennis, op een vernieuwende manier aangeboden. De naam King Pong werd gekozen omdat er onder andere wordt gespeeld met grotere ballen. Daarnaast kan door middel van een ruim aanbod van vaardigheden en spelletjes het kleinste kind zich bekwamen in de sport. Er is ook nog een aangepaste wedstrijdvorm voor recreatieve spelers van alle leeftijden.

Wie?

King Pong richt zich niet rechtstreeks op individuen, maar VTTL wil die wel bereiken door samen te werken met Vlaamse partners, zoals lagere scholen en dienstencentra.

Waarom?

Voor de start van King Pong had VTTL weinig impact op de recreatieve wereld buiten het clubgeburen. Er was weinig tot geen bereik van kansarme groepen, schoolgaande kinderen, ouderen en andere doelgroepen. Voor aangesloten leden en voor de clubs was er wel een zeer ruim aanbod van activiteiten, maar dus niet daarbuiten. De wil is er altijd geweest om deze mensen te bereiken maar er waren slechts weinig middelen. Via dit project wenst VTTL hier verandering in te brengen. Met King Pong, een nieuwe aangepaste vorm van tafeltennis, wenst VTTL een platform te bieden dat moet dienen om externe partners (scholen, dienstencentra, etc.) te bereiken en aan te spreken om tafeltennis aan te bieden, zonder dat deze zelf expertise moeten hebben.

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

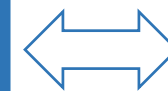
Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Concept:

King Pong is een nieuwe aangepaste vorm van tafeltennis voor kinderen van het lager onderwijs en bijzondere doelgroepen. Het is gemakkelijker, goedkoper en je hoeft er niet voor naar de sportclub. Het brengt tafeltennis dicht bij de mensen, maar vooral bij jonge kinderen en doelgroepen met motorische/fysieke beperkingen zoals mindervaliden en bejaarden. King Pong kan om het even waar gespeeld worden, op alle soorten tafels en zonder strikte spelregels. Dankzij een uitrolbaar net kent King Pong geen grenzen. Dit twee meter lange net kan met klemmen op een tafel van maximaal vijf cm dik worden vastgemaakt. Grote King Pong-ballen maken het spel gemakkelijker en voor wie ook dat nog te moeilijk blijkt, voorzien we een schuivende variant. Dit alles kan in enkel- en dubbelspel, maar ook een combinatie daarvan is mogelijk. King Pong is dus overal en met iedereen toepasbaar.

King Pong wordt aangeboden samen met een netwerk van externe partners, zoals scholen, dienstencentra, jeugdcentra, etc. Op deze manier wordt tafeltennis naar de mensen toe gebracht en moet men hiervoor niet per se naar de tafeltennisclub. Bovendien kunnen de partners zelfstandig aan de slag aan de hand van de webapplicatie (zie volgende slide).

Concept: De **webapplicatie** is een hulpmiddel om tafeltennis op een laagdrempelige manier aan te bieden. Het bevat oefenvormen, spelvormen en een wedstrijdsysteem op maat van beginners. De vele variatie- en differentiatiemogelijkheden maken het ook interessant voor bijzondere doelgroepen zoals jonge kinderen, personen met een beperking, senioren, ...

- **Vaardigheden:** Via de vaardigheden leert men onder meer een correcte paletgreep, een goede houding, balvaardigheden zonder tafel en technieken aan de tafel. De vaardigheden worden stapsgewijs aangeboden in de applicatie en ondersteund door beeldmateriaal. Dankzij het deskundig geselecteerde materiaal uit het pakket kan men de vaardigheden optimaal ontwikkelen.
- **Spelletjes:** Via diverse spelletjes komen de geoefende vaardigheden spelenderwijs aan bod. De meeste spelletjes zijn geschikt voor kinderen, maar sommige zijn zeker ook toepasselijk voor oudere spelers. Er is bv. het spelletje waarbij het net na elk punt verschoven wordt in de richting van de speler die een fout gemaakt heeft. Zo wordt het moeilijker voor de sterkere spelers en makkelijker voor de zwakkere spelers.

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

- **Evalueren:** Dit onderdeel is vooral gericht op kinderen. In de applicatie zit een testbatterij om de motorische competentie te meten van kinderen zonder tafeltenniservaring. Deze heeft als doel een voorspelling te maken over de aanleg voor tafeltennis. Daarnaast is er ook een tool waarmee je de geoefende vaardigheden uit de applicatie kan evalueren. Dit heeft als doel om de evolutie van een kind weer te geven.
- **Wedstrijdsysteem:** In dit systeem kunnen spelers van alle leeftijden het tegen elkaar opnemen en dat periodiek herhalen.

Men kan punten verdienen per deelname en per gewonnen wedstrijd. Men kan geen punten verliezen, waarmee men dus participatie wilt stimuleren. De spelers krijgen na verloop van tijd een sterkte toegekend door de app en op basis daarvan moeten ze ofwel voorgift geven ofwel krijgen bij elke nieuwe wedstrijd. Om veel verschillende tegenstanders te kunnen ontmoeten, is het aangeraden om maar te spelen tot één winnende set. De sterkte blijft evolueren afhankelijk van de eigen prestaties. De app berekent na elke uitslag een nieuwe tussenstand. Het is een heel vrijblijvend wedstrijdsysteem en gemakkelijk te organiseren met een zeer beperkte administratie.

Op de webapplicatie wordt eveneens in kaart gebracht wie met King Pong bezig is. In de evaluatiemodule en het wedstrijdsysteem wordt de mogelijkheid voorzien voor de gebruikers om de resultaten in de webapplicatie bij te houden. Op deze manier kunnen er veel gegevens verzameld worden in de databank. Let wel, de prijs voor het opstarten en up to date houden van dergelijke webapplicatie loopt al snel op.

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Werkplan:

- November 2013 – Januari 2014: uitwerken van didactische leerfiches + planning van bezoeken aan scholen en dienstencentra + opleiding initiators: door Sporttechnisch Coördinator van de Recreatieve Sportbeoefening (=STCR)
- November 2013 – Januari 2014: ontwikkeling van de webapplicatie
- Februari – Mei 2014: initiatie en opleiding in scholengemeenschappen en dienstencentra: door initiators
- Juni 2014: schriftelijke evaluatie bij scholen en dienstencentra: STCR
- September- November 2014: planning van bezoeken aan scholen en dienstencentra: door STCR
- December 2014 – Mei 2015: initiatie en opleiding in scholengemeenschappen en dienstencentra: door initiators
- December 2014 – Mei 2015: promotie van pakket (materiaal en tool) in jeugdcentra en rusthuizen: door STCR
- Juni 2015: evaluatie via schriftelijk bevraging aan de deelgenomen scholen en dienstencentra: door STCR
- September 2015 – November 2015: het pakket (materiaal en tool) aanbieden tegen lage aankoopprijs aan alle scholen, verenigingen en instellingen die het willen aanbieden aan hun bezoekers of leden zonder commerciële doeleinden
- Vanaf december 2015: voortzetten van de promotie en aanbieden van pakket zonder financiële steun van de Vlaamse Overheid

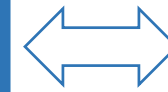

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing**Opleiding en medewerkers:**

- Het project wordt gecoördineerd door de sporttechnisch coördinator recreatie. Het is noodzakelijk om persoonlijk contact op te nemen met de scholen en centra die men wil bereiken om een netwerk uit te bouwen voor de komende jaren. Van zodra de afspraken zijn gemaakt kan er beroep gedaan worden op een team van occasionele medewerkers die speciaal voor dit project werden samengesteld en opgeleid. Deze mensen gaan ter plaatste om de eindgebruikers met raad en daad bij te staan.
- Een valkuil binnen het project was dat er te weinig medewerkers waren om het project te introduceren bij nieuwe partners. Het was niet eenvoudig om mensen te rekruteren die een soms verre verplaatsing moesten maken voor een korte opdracht van twee of drie uur. Veel van hen hadden al een half- of fulltime job waarmee het moest gecombineerd worden. Daardoor was het dikwijls puzzelen om een afspraak in orde te krijgen op een moment dat lukt voor de medewerker en de organisaties (denk aan scholengroepen die met verschillende scholen moeten samen komen). Dit vergde veel planning en coördinatie, gezien de hoeveelheid van organisaties die men wilde bereiken.

King Pong - VTTL

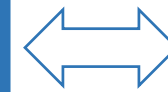
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Taakverdeling sportfederatie – sportclubs:**

De samenwerking met de externe partners verliep via de sportfederatie. Bij aanvang was er voornamelijk communicatie met scholengroepen. De bedoeling was dat de lokale club(s) mee aanwezig waren als de federatie een introductie van het project ging geven op de school. Op deze manier konden ze flyers uitdelen met info over het project en de werking van hun club. Maar deze link met de clubs is niet goed verlopen. Dit kwam voor een deel omdat er een groep van King Pong-medewerkers werd samengesteld, waar men beroep op kan doen voor het geven van sessies, waardoor de link met de clubs er niet altijd was.

Stimuleren van sportclubs:

Sommige King Pong-activiteiten zijn verbonden aan het jeugdsportfonds van de federatie waardoor de clubs een financiële stimulans kunnen krijgen. Daarnaast zullen de clubs die deelnemen, gemotiveerd worden door ze te verzamelen en door hen te belonen met materiaal.

King Pong - VTTL

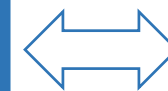
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- King Pong richt zich niet rechtstreeks op individuen, maar VTTL wil die wel bereiken door samen te werken met Vlaamse partners, zoals lagere scholen en dienstencentra.
- De partners werden steeds bezocht door de sportfederatie. Dan kregen ze toegang tot het platform en was er een twee uur durende infosessie en werd er materiaal voorzien. Hierna was het de bedoeling dat de school minstens één King Pong-activiteit aanbood en dan kregen ze materiaal en toelichting vanuit de federatie. Voor de dienstencentra waren dit vijf activiteiten. Op deze manier konden de externe partners er zelf mee aan de slag.
- Het moeilijkste deel was de planning en coördinatie om een geschikt moment te vinden dat zowel voor de organisaties als voor de medewerkers lukte. Zeker in het geval van scholengroepen niet altijd evident, maar het is wel steeds gelukt. In sommige gevallen was de directie betrokken, in andere gevallen gebeurde alles rechtstreeks met de leraren L.O.
- Het voordeel is dat men nu het netwerk heeft met de verschillende partners. Dit netwerk kan men in de toekomst verder aanspreken om samen te werken met de clubs.
- Daarnaast heeft men ook een samenwerking met andere sportfederaties, zoals:
 - Met Parantee om G-sporters te bereiken
 - Met OKRA-SPORT en S-Sport
- Onderschat niet hoeveel administratie er aan te pas komt, de coördinatie om alle partners te contacteren en te bezoeken was heel arbeidsintensief.

Promotie en communicatie naar partners:

- Een belangrijk element om het project goed te doen slagen is dat je rechtstreeks naar de scholen een gerichte promotie voert. Niet via een mailtje, maar zeker telefonisch contact opnemen. Dit is een (tijds)intensief proces
- Daarnaast is men in het eerste projectjaar gestart met rechtstreekse promotie bij de doelgroep van partnerorganisaties, zodat men direct aan de slag kon, gezien King Pong nog totaal onbekend was. Eens alles op gang was, werden diverse kanalen gevonden om King Pong meer bekendheid te geven bij een groter publiek. Hieronder een overzicht van de gebruikte promotiekanalen: Nascholing SLO-LO 2014 voor leraren L.O. aan KU Leuven, VTTL Congres, Belgium World Tour, SVS infobeurs Malle met alle lagere scholen van provincie Antwerpen, baak magazine VTTL-speciale editie voor King Pong, infostand op dag van de trainer, Trainersclinic Limburg Kempen, VSF Magazine, Tijdschrift voor Lichamelijke Opvoeding van BVLO, DAS beurs Gent, VGC stadskriebels in het centrum van Brussel, SVS Apotheose stand + bijscholing, Moving Age, Junior sportaval voor BUSO in

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

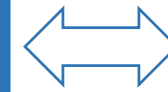
Promotie en
communicatie

Kessel-Lo, Mission Olympic schoolsportdag in Koning Boudewijnstadion, Mission Olympic Family Day in Koning Boudewijnstadion, Family Day in Koning Boudewijnstadion, 3D zomerstage nascholing BVLO, Run to Rio challenge, Artevelde Hogeschool, Studiedag 'Sporten voor personen met een verstandelijke handicap' in Brasschaat, Startvergadering SVS, Innovatiemarkt op innovatiecongres van BLOSO, S-sport federatie, OKRA-Sport, Bijscholing voor leraren L.O. aan Hogeschool PXL Hasselt, Scholenactiviteit op Belgium World Tour

- Dankzij de uitgebreide promotie zijn er veel spontane aanvragen vanuit diverse organisaties beginnen komen, wat de zoektocht naar partners zeker heeft geholpen. Daarnaast ondervond VTTL eveneens dat bestaande partners King Pong begonnen aan te raden bij collega's, voornamelijk in de wereld van de dienstencentra.

Promotie en communicatie naar potentiële deelnemers:

- De partners zijn de link tussen deelnemers en de sportfederatie en zorgen bijgevolg voor de promotie en communicatie naar de deelnemers

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanMiddelen en
financiering

De subsidie die verkregen werd via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media was noodzakelijk om alles op te starten en het project groot te maken. Het gratis materiaal en de gratis lesgever waren een belangrijke factor voor vele organisaties om de stap te zetten naar een tot dan toe nieuw concept. Ondertussen heeft het zijn nut bewezen, gezien de grote tevredenheid bij de deelnemers. Het is nu afwachten en aftasten of organisaties bereid zullen zijn om zelf een financiële inspanning te leveren om in te stappen. Binnenkort wordt de registratie op de webapplicatie betalend (7 à 8€) om toch iets van inkomsten te hebben om het project zo zelfbedruipend te maken.

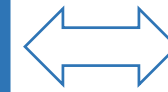
King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

Testfase

Er werd geen testfase georganiseerd binnen het King Pong project.

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

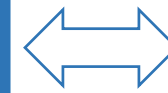
Uitrol en lancering

Uitrol:

Uiteindelijk begon het project te lopen en kwam er een sneeuwbaaleffect. De federatie moest niet meer zelf op zoek naar partners, de partners kwamen zelf naar de federatie. Nu kan het project verderlopen zonder subsidies.

Bijsturing:

- Men heeft wel nog zelf moeten investeren in de webapplicatie, want dat moet steeds herwerkt worden. De federatie gaat niet meer zelf naar scholen en andere partners. Nu ligt focus op bijscholingen en gratis ondersteuning via de webapplicatie. De webapplicatie wordt binnenkort wel betalend (7à8€) om toch iets van inkomsten te hebben
- Tijdens het tweede werkjaar werd Prins Pong toegevoegd aan de webapplicatie, 'de jonge gorilla in opleiding'. Dit is een koppeling naar het project van VTTL uit het prioriteitenbeleid dat zich richt naar drie- tot achtjarigen. Met de naam Prins Pong werd het naadloos in het concept gegoten, terwijl het niet ontstaan is via King Pong dat eigenlijk van toepassing is voor kinderen vanaf zes jaar. Het sluit dus wel goed op elkaar aan. Het platform zal men blijven uitbreiden met alles wat goed aansluit.

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

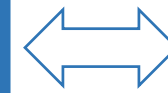
Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.2 Actie

- Het feit dat de clubs bij aanvang niet voldoende betrokken werden bij het project heeft ervoor gezorgd dat er (nog) niet veel nieuwe leden aangeworven zijn. De link met de clubs was niet altijd aanwezig. Aanvankelijk zocht de federatie steeds zelf naar nieuwe partners en bracht men de clubs hiervan op de hoogte, maar de betrokkenheid kwam er niet altijd.
- Ondertussen probeert VTTL dit te counteren door clubs in te schakelen bij de zoektocht naar nieuwe organisaties. Op deze manier zijn de clubs rechtstreeks betrokken. Bovendien hebben de clubs dit jaar allemaal een account voor de webapplicatie gekregen, zodat ze toegang hebben tot de informatie. Alles wat recreatie betreft, van jongeren tot ouderen, moet hier op komen. Het recreatiewedstrijdsysteem zit hier ook in, er zijn al clubs die dit gebruiken. Het is de bedoeling dat de federaties de clubs opleidt zodat de clubs zelf in contact treden met scholen, G-sporters, recreanten en dat de clubs een aanbod voorzien, in de club of in de school via een naschools aanbod.

PARTICIPATIEPROCES

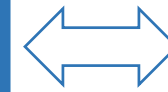
Gedragenheden sportclubs

Duurzaamheid (1/2)

- Dankzij de webapplicatie kan men zelfstandig King Pong-activiteiten organiseren zonder afhankelijk te zijn van de Vlaamse Tafeltennisliga.
- Er werden al maatregelen getroffen om een verder bestaan van King Pong mogelijk te maken zonder specifieke overheidssteun: nieuwe samenwerkingen, nieuwe medewerkers en de verdere uitbouw van de webapplicatie.
- Voor de begeleiding van de partners zal VTTL verder investeren in opleiding van de clubs, zodat zij King Pong kunnen overbrengen bij de organisaties. King Pong werd al geïntegreerd in de nieuwe cursus van VTS voor initiator tafeltennis. Maar op korte termijn zullen aparte bijscholingen nodig zijn om veel clubs te bereiken. De clubs kunnen dan vrijwillig of tegen vergoeding naar de organisaties stappen, afhankelijk van hoe ze onderling overeenkomen. Door de clubs als verantwoordelijken voor de begeleiding van de partner(s) in te schakelen is de link met een omliggende club meteen gelegd. Dat zorgt bovendien voor een opvangnet voor mensen die interesse hebben om tafeltennis in een club te beoefenen. Dit zal een verlichting zijn op administratief vlak voor de federatie.
- Daarnaast heeft VTTL een samenwerking met Idemasport voor het King Pong-materiaalpakket. Bij aankoop van dit pakket ontvangt men een licentie voor twee jaar volledige toegang tot de webapplicatie. De applicatie zal binnenkort dan ook niet gratis blijven en worden aangeboden met een gebruikerslicentie, weliswaar tegen een goedkope prijs, gezien het eerste doel nog altijd is om zoveel mogelijk organisaties te bereiken.

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Duurzaamheid (2/2)

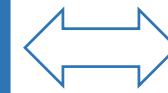
- Bovendien is VTTL ook al proactief te werk gegaan en hebben reeds enkele samenwerking opgestart om de promotie van King Pong te verzekeren:
 - Integratie in de cursus tafeltennis voor L.O. studenten in hogeschool Gent
 - Samenwerking met S-Sport en OKRA-SPORT om King Pong intern naar hun clubs te verspreiden
 - Bijscholingen aan leraren of begeleiders via KU Leuven, SVS, Hogescholen, G-sport, ...
 - Deelname aan Sportsterrendagen
 - Deelname aan stadskriebels Brussel

Toekomst:

- Een doelstelling voor de toekomst is om met de groep van King Pong-medewerkers op regionaal niveau samenkomsten te organiseren met de clubs om hier toelichting te geven over King Pong en uit te leggen wat de mogelijkheden en de voordelen zijn. Het is de bedoeling dat de clubs hierna zelf initiatief te nemen, bijvoorbeeld via een G-sportaanbod, naschools aanbod, of een recreatief aanbod voor volwassenen.
- VTTL wenst van de webapplicatie (Kingpong.vttl.be) een vast platform te maken voor alle clubs, scholen en diverse centra die tafeltennis willen aanbieden op een recreatieve/educatieve manier. Op deze manier is het één plaats waar alle begeleiders terecht kunnen voor informatie en ondersteuning

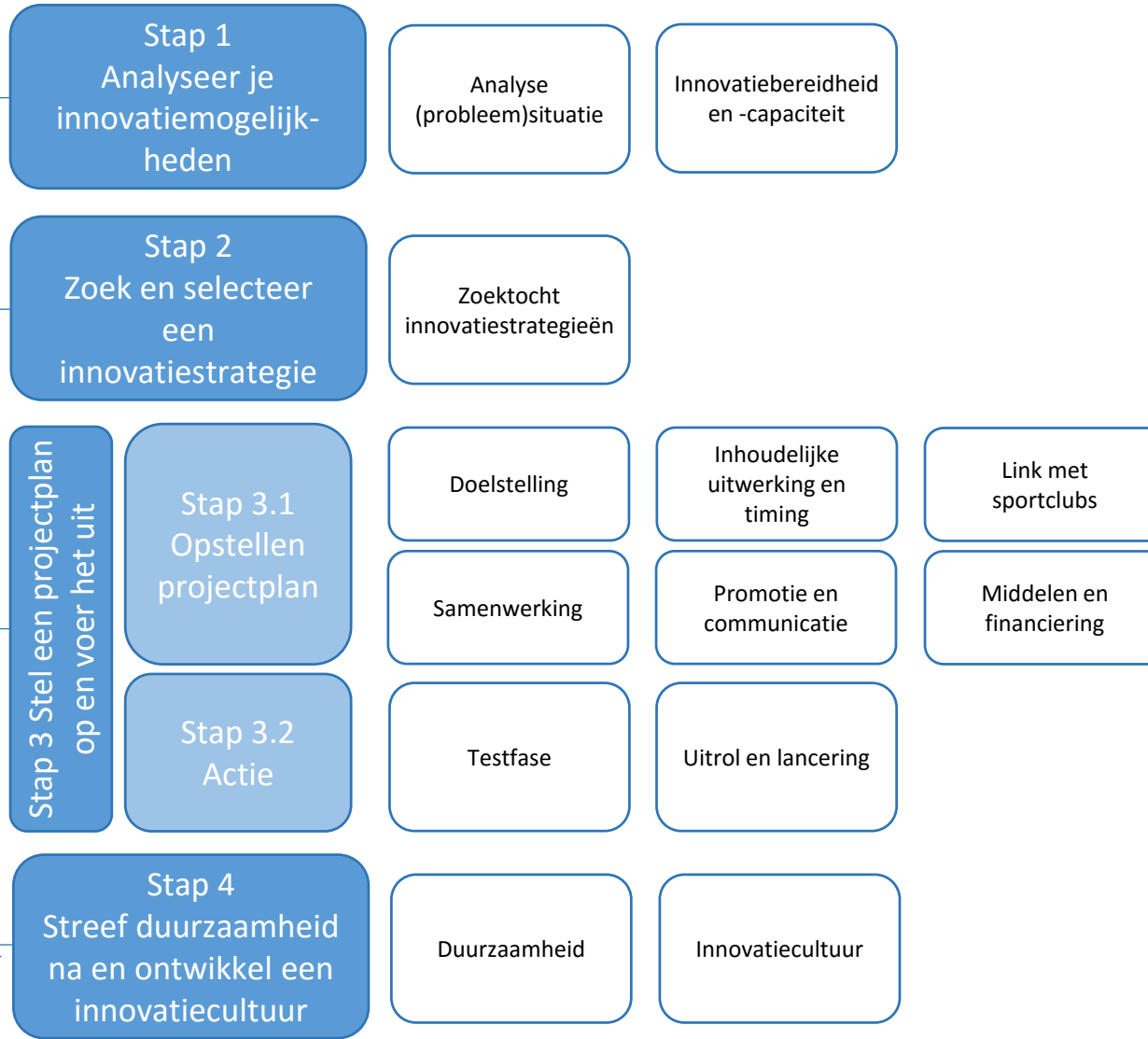
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

King Pong - VTTL

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

9. SCHOOL-JITSU – VLAAMSE JU JITSU FEDERATIE

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

Ju-jitsu is een kleine maar een snel groeiende sport, waarbij jongeren een ruime technische kennis moeten hebben om met het traditionele ju-jitsu te kunnen beginnen. Daarom is het voor de Vlaamse Ju-Jitsu Federatie (VJJF) zeer belangrijk om een manier te vinden waarop de kennismaking met de ju-jitsusport laagdrempelig en toegankelijk is voor iedereen. Bovendien stelde de VJJF vast dat de ju-jitsusport weinig bekend is bij leerlingen en leerkrachten van het basisonderwijs en bij maatschappelijk kwetsbare kinderen.

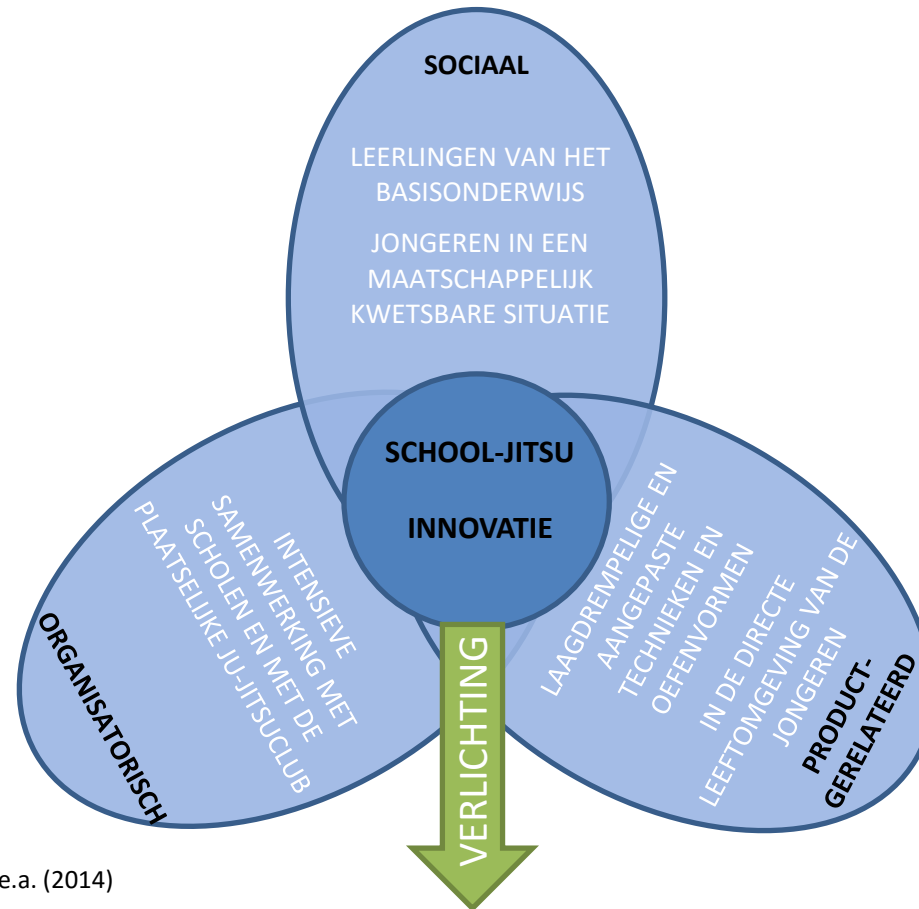
Oplossing

Het sChOOL-JITSU project is in het leven geroepen om ju-jitsu op een laagdrempelige manier toegankelijk te maken voor kinderen van de lagere school. Bij sChOOL-JITSU worden de oefenvormen van Ne-Waza (grond oefeningen) aangepast zodat die bij de leefwereld van de kinderen aansluit door gebruik te maken van enkele 'dierentechnieken'. Deze veilige technieken en oefenvormen zorgen ervoor dat de ju-jitsusport op een eenvoudige manier kan aangeleerd worden aan de kinderen. Zo leren de kinderen de 'koalagreep', de 'krokodillengreep', 'paard en ruiter' en nog veel meer. In samenwerking met de plaatselijke ju-jitsuclub worden in zoveel mogelijk scholen in een bepaalde gemeente twee initiatielessen gegeven aan de leerlingen van de lagere school tijdens de LO-lesuren. Een medewerker van de VJJF geeft deze initiatielessen, eventueel samen met een lid van de ju-jitsuclub van die gemeente, en samen met de LO leerkracht. De LO leerkracht krijgt ook lesvoorbereidingen en een techniekenboekje om de lessen verder te geven of in hogere jaren verder te zetten, als lesinhoud met betrekking tot contact- en verdedigingsvormen.

Als alle deelnemende scholen de initiatielessen gehad hebben wordt er een sChOOL-JITSU tornooi gehouden tussen de scholen. De leerlingen worden dan in groepen verdeeld en kampen tegen andere leerlingen om de eerste plaats. Alle deelnemers krijgen na afloop een medaille.

Door het project sChOOL-JITSU wil de VJJF sport en bewegen niet enkel als hoofddoel beschouwen, maar ook als krachtig middel om persoonlijke en maatschappelijke doelen te bereiken (sport als middel). Met de hulp van dit project streeft de VJJF ernaar om via een samenwerking met partnerorganisaties jongeren in een maatschappelijke situatie te bereiken en ze een duurzame en zinvolle vrijetijdsbestedingsmogelijkheid in hun eigen woon- en leefomgeving aan te bieden. Door samenwerking met scholen gaat de club zelf naar de jongeren en naar hun eigen leefwereld toe om ze te laten kennismaken met de sport en het verenigingsleven zodat ze niet alleen naar de club moeten stappen. Op deze manier wenst men eveneens de bestaande jeugdwerking binnen de ju-jitsuclubs te verruimen en te interculturaliseren.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Het aanbod wordt voorzien in de directe en vertrouwde leefomgeving (schoolomgeving) van de jongeren
 - De jongeren (en hun families) moeten zich niet verplaatsen om kennis te maken met de sport
 - De doorstroom naar het verenigingsleven vraagt ook geen grote verplaatsingsinspanningen
 - De drempel naar het verenigingsleven wordt verlaagd
 - Er is geen voorkennis of ervaring vereist om deel te nemen

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Het concept dat achter het project sChOOL-JITSU zit, vindt zijn vernieuwend karakter in het feit dat het niet overeen komt met het begrip wat achter de traditionele beoefeningsvorm van ju-jitsu ligt. Om met de ju-jitsusport in een traditionele manier te beginnen moeten de jongeren een ruime technische kennis hebben. Het project sChOOL-JITSU maakt de kennismaking met de ju-jitsusport laagdrempelig en toegankelijk voor iedereen. Het project sChOOL-JITSU past de oefenvormen van de ne-waza (een van de officiële wedstrijdvormen van de ju-jitsusport waar de klemtoon op het grondwerk ligt) aan zodat die bij de leefwereld van de jeugd en de beginners aansluit. Door de laagdrempelige en aangepaste technieken en oefenvormen maakt het project sChOOL-JITSU de ju-jitsusport op een aparte en innovatieve manier vanaf het allereerste moment genietbaar, spelenderwijs, gemakkelijk te leren en enthousiasmerend voor iedereen
- Via het project wordt de sport in de directe leefomgeving van de jongeren gebracht. Bij de traditionele aanpak moeten de jongeren alleen hun weg vinden naar en binnen het traditioneel georganiseerde verenigingsleven dat gekenmerkt wordt door een veeleer gesloten en private werking die veel tijd van haar vrijwilligers vergt. Het innovatieve project sChOOL-JITSU laat de jongeren deze voor hen nog onbekende wereld niet alleen ontdekken. Door de authentieke aanpak van het project krijgen de jongeren in hun eigen woon- en leefomgeving de kans om van de ju-jitsusport te proeven. Leerlingen die hierdoor worden geënthousiasmeerd voor de sport worden via het project naar de ju-jitsuwereld en naar een levenslange sportbeoefening begeleid

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

Het innovatief/vernieuwend karakter van het project sChOOL-JITSU ligt eveneens in de benadering van de sportparticipatie van de jongeren. In plaats van de traditionele manier te volgen - waar sport als hoofddoel wordt beschouwd, en waar enkel plaats is om reeds bestaande diensten, procedures en kanalen te verbeteren, verbreedt dit project het beeld van de sport, en door haar maatschappelijke rol ter harte nemen, zoekt het samenwerkingsmogelijkheden met de belendende sectoren zoals het onderwijs. Hoewel de sportsector sport als hoofddoel beschouwt en het onderwijs dit veeleer als een middel om uiteenlopende sectorspecifieke doelstellingen te bereiken, is sport voor beide sectoren het gemeenschappelijke punt bij uitstek waaruit partnerschappen kunnen ontstaan. Om de sportparticipatie van de jongeren op een innovatieve manier te bekijken, treedt het project sChOOL-JITSU buiten de traditionele benaderingsmethode van de sportsector en beoogt het via 'sport als gemeenschappelijk punt' intersectoraal bruggen te bouwen. Door deze bruggen te bewandelen en met de onderwijssector samen te werken, wil het project sChOOL-JITSU de ju-jitsusport door een innovatieve manier naar de directe leefomgeving van de jongeren brengen. Het project verlaagt de problemen van mobiliteit door een samenwerkingsband te stimuleren tussen ju-jitsuclubs en scholen die dicht bij elkaar liggen. De jongeren (en hun families) moeten zich niet verplaatsen om kennis te maken met de sport (initiatielessen en wedstrijden zijn in schoolverband georganiseerd) en de doorstroom naar het verenigingsleven vraagt ook geen grote verplaatsingsinspanningen (ju-jitsuclub ligt in de directe omgeving van de school en haar leerlingen). Daarnaast wordt ook de drempel naar de sportclubs verlaagd en wil men met dit project inspelen op de onbekendheid met het verenigingsleven bij bepaalde mensen. Met de hulp van het project beginnen de deelnemende ju-jitsuclubs vanuit het oogpunt van de toekomstige leden (vanuit de basis) te werken en brengen ze zelf de ju-jitsusport naar de jongeren.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- De doelgroep van het project sChOOL-JITSU zijn de leerlingen van het basisonderwijs. Aangezien twee derde van de leden van de VJJF onder de noemer 'jeugd' valt, vormt een kwalitatieve jeugdwerking een heel belangrijke aspect van de federatie. Het project sChOOL-JITSU focust op de leeftijdsgroep van het 1ste en 6de leerjaar omdat deze leerlingen talrijke mogelijkheden nodig hebben om sterker, leniger en behendiger te worden en om een beter evenwichtsgevoel te ontwikkelen. Ze willen vooral veel bewegen, oefenen, en vaardigheden leren waardoor hun motorische ontwikkeling steeds nauwkeuriger wordt. Door initiatielessen en wedstrijden rond het rijke bewegingsmateriaal van de ju-jitsu te organiseren, wil het project sChOOL-Jitsu op deze vaardigheden en bewegingsnoden inspelen
- Daarnaast streeft men er naar om jongeren in een maatschappelijk kwetsbare situatie te bereiken en ze een duurzame en zinvolle vrijetijdsbestedingsmogelijkheid in hun eigen woon- en leefomgeving aan te bieden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

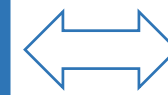
- Door sport als middel te bekijken en door intersectoraal te werken, brengt het sChOOL-JITSU-project van de VJJF de ju-jitsusport bij de directe en vertrouwde leefomgeving (schoolomgeving) van de jongeren. De leerlingen kunnen zonder enige extra inspanning van de ju-jitsusport proeven. De aanpak van het project sChOOL-JITSU is laagdrempelig omdat er wordt geprobeerd bepaalde drempels weg te nemen of te velagen. Zo verlaagt het project de problemen van mobiliteit door een samenwerkingsband te stimuleren tussen ju-jitsuclubs en scholen die dicht bij elkaar liggen. De jongeren (en hun families) moeten zich niet verplaatsen om kennis te maken met de sport (initiatielessen en wedstrijden zijn in schoolverband georganiseerd) en de doorstroom naar het verenigingsleven vraagt ook geen grote verplaatsingsinspanningen (ju-jitsuclub ligt in de directe omgeving van de school en haar leerlingen)
- Daarnaast wordt ook de drempel naar de sportclubs verlaagd en wil men met dit project inspelen op de onbekendheid met het verenigingsleven bij bepaalde mensen. Met de hulp van het project beginnen de deelnemende ju-jitsuclubs vanuit het oogpunt van de toekomstige leden (vanuit de basis) te werken en brengen ze zelf de ju-jitsusport naar de jongeren. Daardoor moeten de jongeren de eerste (vaak de moeilijkste) stap naar het onbekende verenigingsleven niet maken
- Het project stelt de werking van de ju-jitsuclubs open voor alle leerlingen. De leerlingen krijgen ongeacht hun voorkennis of ervaringen in verband met het georganiseerde verenigingsleven allemaal de mogelijkheid om met de ju-jitsusport kennis te maken en op basis van hun eigen interesse een begeleiding te krijgen naar het verenigingsleven van de ju-jitsuclub
- Door de bovenstaande drempels te verlagen of weg te werken, biedt het project sChOOL-JITSU laagdrempelige en zinvolle vrijetijdsbestedingsmogelijkheden aan de jongeren in hun eigen leef- en woonomgeving

INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

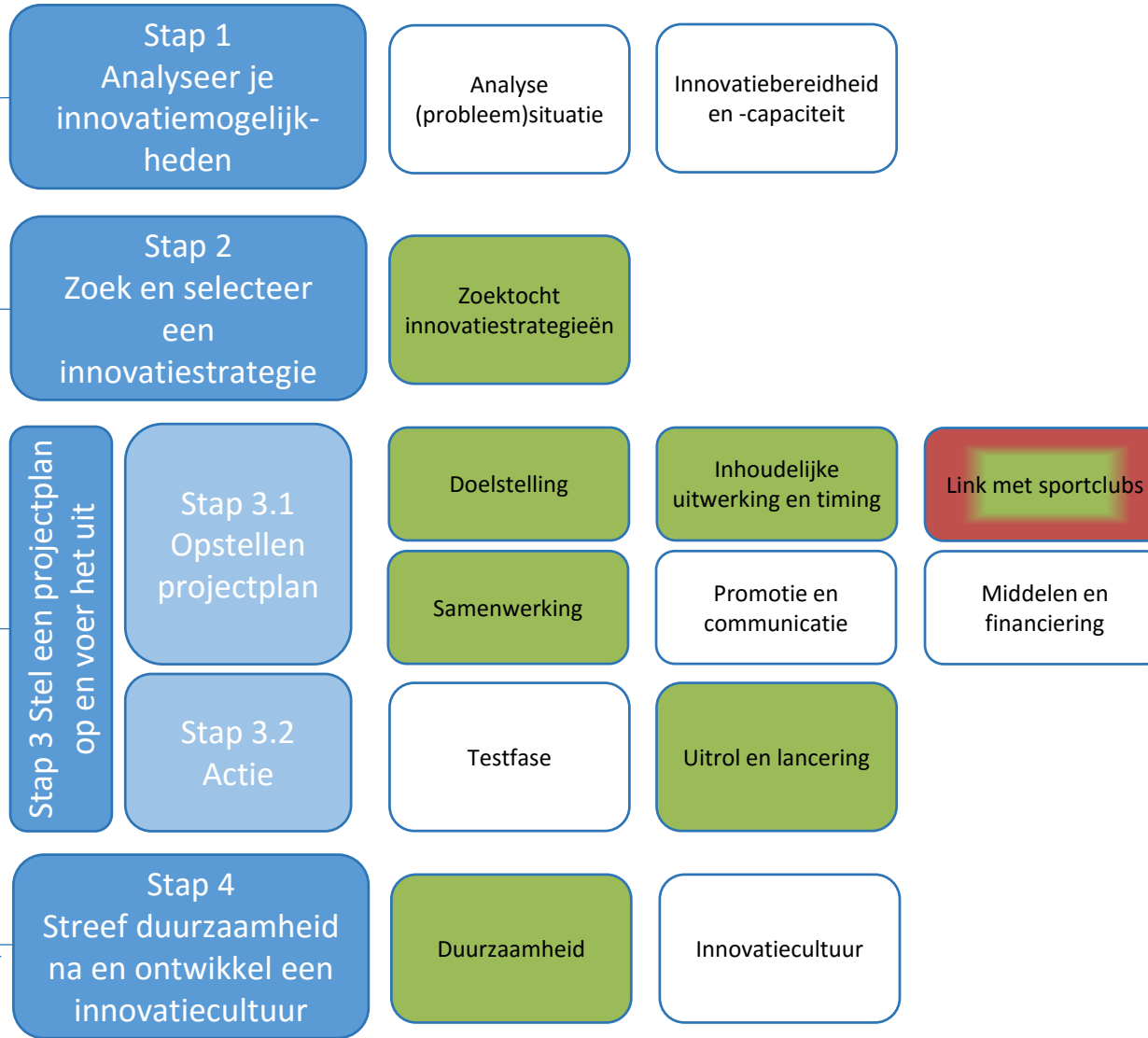

- De samenwerking tussen de verschillende partners (club, school, gemeente, federatie) is zeker implementeerbaar bij andere federaties
- Ook de nood aan een aangepast, laagdrempelig aanbod dat opbouwt tot een laagdrempelige tornooivorm is iets dat in andere federaties kan uitgewerkt worden

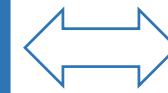
sChOOL-JITSU - VJF

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

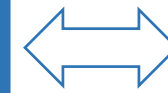
Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

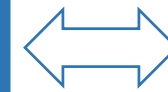
Ju-jitsu is een kleine maar een snel groeiende sport, waarbij jongeren een ruime technische kennis moeten hebben om met het traditionele ju-jitsu te kunnen beginnen. Daarom is het voor de Vlaamse Ju-Jitsu Federatie (VJJF) zeer belangrijk om een manier te vinden waarop de kennismaking met de ju-jitsusport laagdrempelig en toegankelijk is voor iedereen. Bovendien stelde de VJJF vast dat de ju-jitsusport weinig bekend is bij leerlingen en leerkrachten van het basisonderwijs en bij maatschappelijk kwetsbare kinderen.

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

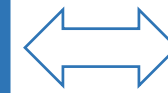
De Raad van Bestuur was van het begin van het project betrokken. De federatie moest 20 procent van het totaalbudget zelf betalen (€12.000), hier moest de Raad van Bestuur uiteraard mee instemmen. Omdat het een vrij zware investering was voor de federatie, was het belangrijk dat het moest het project renderen.

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

- Het idee ontstond enkele jaren geleden in Brussel bij de Brussels Brazilian Jiu Jitsu Academy, in samenwerking met Buurtsport Brussel. Sinds 2001 is deze club van de VJJF gestart met lessen Braziliaanse Jiu Jitsu in de Brusselse scholen. Onder de naam 'Brussels SchoolGrappling Network' trekt een sportmonitor naar de scholen. Bij SchoolGrappling wordt er gevochten in de gewone kledij, want er is geen tijd om een kimono aan te trekken. Het gaat er om dat de kinderen zich volledig kunnen ontladen, ravotten met elkaar zonder elkaar pijn te doen en vooral plezier kunnen maken
- De Vlaamse Sportfederatie (VSF) was op dat moment bezig met een project over maatschappelijk kwetsbare jongeren en over hoe allochtonen hun weg kunnen vinden naar de sportclub. VJJF had de reputatie om allochtone jongeren goed te kunnen bereiken. Tegelijkertijd kwam de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media. Op dat moment is VJJF samen met Demos vzw beginnen nadenken hoe het succesvolle concept uit Brussel toegepast kon worden in andere steden. In 2013 werd het SchoolGrappling samen met de VJJF verder ontwikkeld en omgedoopt tot het sChOOL-JITSU met als doel dit concept verder te verspreiden over heel Vlaanderen

sChOOL-JITSU - VJJF

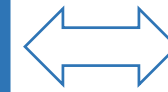
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

De VJJF is op voorhand bij de clubs gaan horen of er interesse was om het SchoolGrappling-concept ook in de scholen in hun omgeving toe te passen. In de steden zoals Brussel (Koekelberg, Molenbeek, etc.), Antwerpen, Sint-Niklaas en Hasselt zijn er al grote clubs, die momenteel zelfs met een ledenstop werken. Deze clubs kwamen hierdoor dus niet in aanmerking om mee te stappen in het project. Vervolgens is de VJJF naar Zaventem, Houthalen en Ekeren gegaan. Hier hadden de lokale clubs interesse in het project.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

sChOOL-JITSU - VJJF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

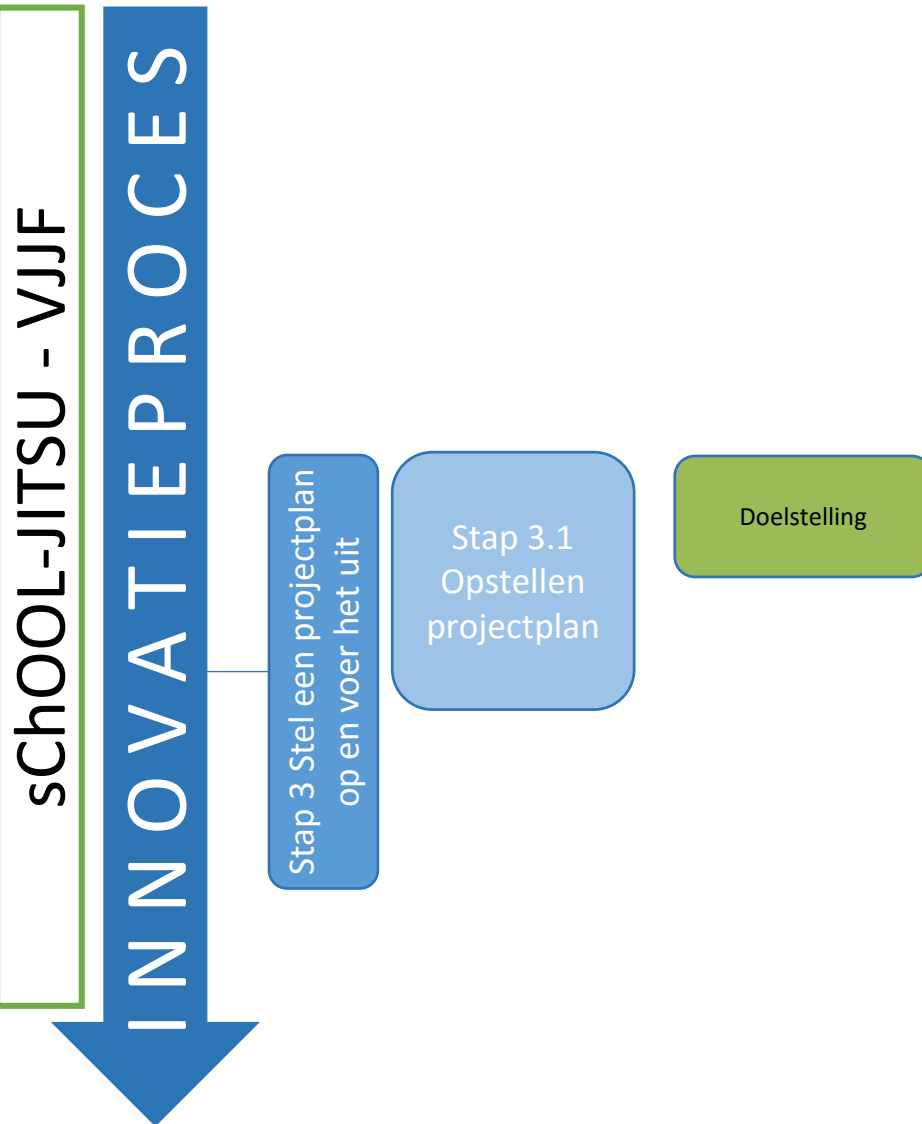
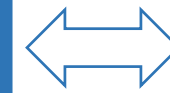
Doelstelling

Wat?

Door het project sChOOL-JITSU wil de VJJF sport en bewegen niet enkel als hoofddoel beschouwen, maar ook als krachtig middel om persoonlijke en maatschappelijke doelen te bereiken (sport als middel). Met de hulp van dit project streeft de VJJF ernaar om via samenwerking met partnerorganisatie, jongeren in een maatschappelijk kwetsbare situatie te bereiken en ze een duurzame en zinvolle vrijetijdsbestedingsmogelijkheid in hun eigen woon- en leefomgeving aan te bieden.

Tijdens het verloop van het project wordt door de federatie een 'hoofdlesgever sChOOL JITSU' aangeduid die de opdracht krijgt om, met de hulp van lokale ju-jitsuclubs, in de basisscholen van vijf steden/gemeenten tijdens de LO-lessen en/of middagpauze en/of naschools initiatielessen te organiseren, te plannen en uit te voeren. Tegelijkertijd dient deze lesgever ook wedstrijdmomenten (interscholentornooien) te organiseren.

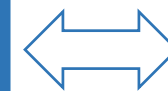
Vervolgens wordt het rijke oefenmateriaal van het ju-jitsu dichterbij het schoolprogramma en bij het curriculum van de lessen LO gebracht. De leerkracht LO wordt namelijk tijdens de initiatielessen vertrouwd gemaakt met het bewegingsmateriaal van de ju-jitsusport zodat hij/zijn de oefeningen kan opnemen in de lessen LO en deze verder kan inoefenen met de leerlingen.

Wie? De doelgroep van het project zijn alle leerlingen van het basis onderwijs. Het project sChOOL-JITSU focust op de leeftijdsgroep van het 1ste en 6de leerjaar omdat deze leerlingen talrijke mogelijkheden nodig hebben om sterker, leniger en behendiger te worden en om een beter evenwichtsgevoel te ontwikkelen. Ze willen vooral veel bewegen, oefenen, en vaardigheden leren waardoor hun motorische ontwikkeling steeds nauwkeuriger wordt. Door initiatielessen en wedstrijden rond het rijke bewegingsmateriaal van de ju-jitsu te organiseren, wil het project sChOOL-Jitsu op deze vaardigheden en bewegingsnoden inspelen.

Waarom? Ju-jitsu is een kleine maar een snel groeiende sport, waar de jongeren een ruime technische kennis moeten hebben om met het traditionele ju-jitsu te kunnen beginnen. Daarom is het voor de VJJF zeer belangrijk om een manier te vinden waarop de kennismaking met de ju-jitsusport laagdrempelig en toegankelijk is voor iedereen. Door de laagdrempelige en aangepaste technieken en oefenvormen maakt het project sChOOL-JITSU de ju-jitsusport op een aparte en innovatieve manier vanaf het allereerste moment genietbaar, speelt, gemakkelijk te leren en enthousiasmerend voor iedereen. Een tweede belangrijke meerwaarde van het project sChOOL-JITSU is dat het helpt om de bestaande jeugdwerking van de ju-jitsuclubs te verruimen en te interculturaliseren door:

- de ju-jitsuclubs gevoelig te maken voor maatschappelijk kwetsbare situaties (nood aan laagdrempelig sporten, nood aan openheid en samenwerking, nood aan communicatie, etc.)
- aan de ju-jitsuclubs de mogelijkheid te bieden om een duurzame, en op gemeenschappelijke doelstellingen berustende samenwerking tussen de ju-jitsuclubs en de scholen, uit te bouwen
- hun jeugdwerking aan alle lagen van de bevolking bekend te maken

Concept:

- Het sChOOL jitsu project is in het leven geroepen om ju-jitsu op een laagdrempelige manier toegankelijk te maken voor kinderen van de lagere school. Het concept is zeer laagdrempelig en uitnodigend om deel te nemen en werkt zeer enthousiasmerend bij de leerlingen. sChOOL-JITSU omvat een aangepast, laagdrempelig aanbod dat opbouwt tot een laagdrempelige tornooivorm. Bij sChOOL-jitsu worden de oefenvormen van Ne-Waza (grond oefeningen) aangepast zodat die bij de leefwereld van de kinderen aansluit door gebruik te maken van enkele 'dierentechnieken' (Dierenparadijs). Deze veilige technieken en oefenvormen zorgen ervoor dat de ju-jitsusport op een eenvoudige manier kan aangeleerd worden aan de kinderen. Zo leren de kinderen de 'koalagreep', de 'krokodillengreep', 'paard en ruiter' en nog veel meer. In samenwerking met de plaatselijke ju-jitsuclub worden in zoveel mogelijk scholen in een bepaalde gemeente twee initiatielessen gegeven aan de leerlingen van de lagere school tijdens de LO-lesuren. Een medewerker van de VJJF geeft deze initiatielessen, eventueel samen met een lid van de ju-jitsuclub van die gemeente, en samen met de LO leerkracht. De LO leerkracht krijgt ook lesvoorbereidingen en een techniekenboekje om de lessen

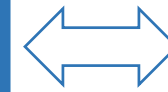
Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

verder te geven of in hogere jaren aan te bieden, als lesinhoud in het kader van contact- en verdedigingsvormen

- De hoofdlesgever sChOOL-JITSU heeft de opdracht om, met de hulp van de lokale ju-jitsuclub, in de basisscholen van bepaalde steden tijdens de middagpauze of naschools initiatielessen te organiseren, te plannen en uit te voeren. Tegelijkertijd dient de hoofdlesgever ook wedstrijdmomenten (interscholentornooien) te organiseren voor de leerlingen van het eerste en tweede leerjaar. Als alle deelnemende scholen de initiatielessen gehad hebben wordt er een sChOOL-JITSU tornooi gehouden tussen de scholen. De leerlingen worden dan in groepen verdeeld en kampen tegen andere leerlingen om de eerste plaats. Alle deelnemers krijgen na afloop een medaille.
- Via dit initiatief wordt een leuke lesinhoud voorzien voor de LO leerkrachten om contact- en verdedigingsvormen te kunnen aanbieden en zorgt anderzijds voor meer bekendheid van de sport en van de plaatselijke ju-jitsuclub
- Via dit project kunnen veel kinderen op korte termijn bereikt worden

sChOOL-JITSU - VJF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met sportclubs

Link met de lokale sportclubs

- Binnen de clubs wordt een deel van het 'dierenparadijs' ook aangeboden. Er is wel een verschillende invulling door de clubs, bepaalde clubs doen alleen maar grondwerk, anderen doen bijna geen grondwerk. Aangezien er verschillende stijlen ju-jitsu worden beoefend in de verschillende clubs, is er soms een moeilijke link tussen de initiatie en het grondwerk dat hierin vervat zit en het aanbod van de bestaande club
- Het materiaal wordt ook gepromoot bij de clubs zodat ze dit eventueel kunnen opnemen in het curriculum van hun clubwerking bij de betreffende leeftijdscategorieën
- Het project sChOOL-JITSU helpt om de bestaande jeugdwerking van de ju-jitsuclubs te verruimen en te interculturaliseren door:
 - de ju-jitsuclubs gevoelig te maken voor maatschappelijk kwetsbare situaties (nood aan laagdrempelig sporten, nood aan openheid en samenwerking, nood aan communicatie, etc.)
 - aan de ju-jitsuclubs de mogelijkheid te bieden om een duurzame, en op gemeenschappelijke doelstellingen berustende samenwerking tussen de ju-jitsuclubs en de scholen, uit te bouwen
 - hun jeugdwerking aan alle lagen van de bevolking bekend te maken

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met sportclubs

Taakverdeling sportfederatie–sportclubs

- De federatie neemt contact op met de club en de scholen in de buurt (coördinatie met LO leerkrachten en directie)
- De clubs leveren een assistent voor tijdens de initiatie
- Initiaties worden dan gegeven op de scholen
- De federatie zorgt voor de hoeksteen van het project, namelijk de hoofdlesgever. Dit is een veelzijdig persoon die alle touwtjes van het project in handen neemt en zo het project succesvol kan volbrengen. Deze hoofdlesgever bouwt bovendien een zo breed mogelijk netwerk uit, waardoor de duurzaamheid en de toekomst van het project gegarandeerd worden
- De verplaatsing en de tijdsinvestering is heel groot voor de hoofdlesgever

Stimulansen vanuit de federatie naar de clubs

- Het sChOOL-JITSU project is omvat in het onderdeel promotie binnen het Jeugdsportfonds van VJJF. Zo kunnen clubs die promotionele activiteiten doen, initiaties op scholen of andere plaatsen punten verdienen. Hierbij is er het probleem dat er vrijwillige clubs en meer professionele clubs zijn, in het voordeel van de professionele clubs aangezien deze meer tijd hebben om initiaties te organiseren
- Verder wordt richting de clubs benadrukt dat het project gericht is op ledenwerving voor de clubs

sChOOL-JITSU - VJF

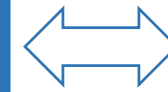
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- Het project is gegroeid vanuit een samenwerking met de club Brussels Brazilian Jiu Jitsu Academy, Buurtsport Brussel en de lokale Brusselse scholen
- Door samenwerking met scholen gaat de club zelf naar de jongeren en naar hun eigen leefwereld toe om ze te laten kennismaken met de sport en het verenigingsleven zodat ze niet alleen naar de club moeten stappen. Op deze manier wenst men eveneens de bestaande jeugdwerking binnen de jujitsuclubs te verruimen en te interculturaliseren
- De samenwerking tussen de verschillende partners (club, school, gemeente, federatie) is zeker implementeerbaar bij andere federaties
- De federatie neemt contact op met de scholen. Een struikelblok is soms het toernooi, omdat dit op een voormiddag valt en op een andere locatie. Dit zou gecounterd kunnen worden door een samenwerking met de gemeente. Zo was in Houthalen ook de sportdienst betrokken voor de coördinatie tussen de scholen, infrastructuur, vervoer. Daar had de plaatselijke club contact opgenomen met de sportdienst. De club had een infomoment georganiseerd voor de scholen en de sportdienst over het project, om de mensen te motiveren om mee te doen aan het project

sChOOL-JITSU - VJJF

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

De promotie en communicatie rond het sChOOL-JITSU project verloopt enerzijds via de VJJF website en andere informatiekkanalen van de federatie (Obi-nieuws, Hajime, mails). Daarnaast werd bij aanvang van het project een introductiebundel verstuurd naar de verschillende clubs en scholen, gevolgd door een persoonlijke e-mail naar de clubs en scholen. Voor steden en gemeenten werden er lokale informatieavonden omtrent het project georganiseerd. Tot slot heeft de federatie een tornooireglement en oefeningebundel voor leerkrachten en clubinstructeurs opgemaakt.

sChOOL-JITSU - VJF

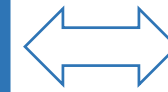
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- VJF heeft samen met Demos en VSF een subsidiedossier opgesteld. Binnen de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media had men 48.000 euro subsidies aangevraagd. Hiervan is de helft toegekend. Daarom moest het project aangepast worden. Oorspronkelijk was het een project van drie jaar. Dit is herleid naar ongeveer anderhalf jaar want men kon zolang een hoofdlesgever aanstellen. In april 2015 waren de middelen op. Dan heeft de Raad van Bestuur besloten om het project op te nemen binnen de basisopdrachten zodat de hoofdlesgever als vaste medewerker aangesteld kon worden
- Naast de personeelskosten vraag het project niet veel extra kosten, enkel voor medailles, infrastructuur en flyers

sChOOL-JITSU - VJJF

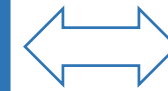
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

Het project omvat een bestaand concept dat reeds werd toegepast in de club Brussels Brazilian Jiu Jitsu Academy. Dit concept werd overgenomen en heeft de VJJF geïmplementeerd in anderen steden.

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Uitrol:

Het project werd om te beginnen uitgerold in drie gemeenten, namelijk in Zaventem, Houthalen en Ekeren.

Toekomst en bijsturing:

- Ondertussen werd een deeltijds verantwoordelijke aangenomen om het project verder te zetten en uit te breiden naar meer steden en gemeentes. Het project werd daarnaast ook op verschillende gelegenheden voorgesteld (o.a. multistijlenstage), zal worden toegepast op heel wat sportpromotionele activiteiten en een deel van het materiaal wordt ook in de VTS-opleidingen initiator ju-jitsu opgenomen
- Nu focust men meer op het bereiken van kansarme jongeren, onder andere door meer via secundaire scholen te werken
- Uiteindelijk is de doelstelling om de initiaties door de clubs te laten geven. Hiervoor zal de federatie een draaiboek opstellen. Zo kan de federatie wel nog voor de coördinatie zorgen en eventueel de betaling van de lesgever
- Tot slot wilt de VJJF naast de initiaties rond het grondwerk, ook een concept rond staande technieken uitwerken. Op deze manier kan het struikelblok rond de verschillende stijlen van ju-jitsu in de clubs deels gecounterd worden

sChOOL-JITSU - VJJF

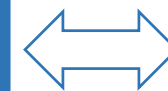
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

Het sChOOL JITSU project is nu opgenomen als een thema bij de voormalige facultatieve opdracht 4 (Prioriteitenbeleid) van de VJJF. De clubs kunnen een gastlesgever aanvragen om het sChOOL-JITSU project aan te bieden in hun club/gemeente. Het secretariaat van de VJJF geeft nog administratieve ondersteuning.

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheid
sportclubs

De duurzaamheid en het bovenlokale potentieel van het project sChOOL-JITSU schuilt in vijf belangrijke aspecten:

1. Aansluitingsmogelijkheid voor de jongeren en hun familieleden bij een ju-jitsuclub in hun directe woon- en leefomgeving - Het project wijdt de leerlingen (en hun families) via een veilige en laagdrempelige manier in in het verenigingsleven van de ju-jitsuclub. Omdat op deze manier de leerlingen een continue begeleiding krijgen, is de kans dat ze bij deze openstaande verenigingen een duurzame tot levenslange sportbeoefening vinden veel groter geworden. Het enthousiasme van de jongeren kan overwaaien naar hun families die door hun kinderen ook op de zelfde manier geïntroduceerd kunnen worden aan het georganiseerde verenigingsleven van de sportwereld
2. Op gemeenschappelijke doelstellingen gebaseerde samenwerking met de scholen - Door in kaart te brengen welke voordelen de scholen uit het project sChOOL-JITSU kunnen halen, wordt de betrokkenheid van de scholen groter en krijgt de samenwerking een bredere en duurzamer basis
3. Het rijke oefenmateriaal van het ju-jitsu wordt opgenomen in het schoolprogramma en in het curriculum van de lichamelijke opvoeding – Tijdens de initiatielessen (in de middagpauze en/of naschools) wordt de LO leraar voor het bewegingsmateriaal van de ju-jitsusport enthousiast gemaakt en kan hij/zij de oefeningen opnemen in zijn/haar LO lessen en deze verder oefenen met de leerlingen. Om de duurzaamheid en effectiviteit van het project te verzekeren zullen er bijscholingsmomenten voorzien worden voor de leerkrachten. Het is de taak van de hoofdlesgever om deze bijscholingsmomenten voor de leerkrachten te organiseren. Om het publiek van de bijscholingen zo breed mogelijk te houden dient de hoofdlesgever samenwerkingsmogelijkheden met partners (sportdienst van de stad, SVS, etc.) uit te bouwen. Na de afloop van het project kunnen de leraren LO met voor het project ontwikkelde materialen (affiches, oefenbundel met de belangrijkste oefeningen, etc.) zelfstandig verder werken

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

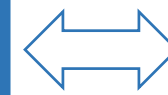
Duurzaamheid

4. Uitwerken van een draaiboek - “Hoe een sChOOL-JITSU-programma tot stand laten komen in uw gemeente”- Door het draaiboek kunnen:
 - meer scholen (binnen de vier steden) in het project sChOOL-JITSU opgenomen worden,
 - andere steden en gemeenten het project sChOOL-JITSU ook implementeren
5. De sportdienst van de steden bij het project betrekken – Door de sportdiensten van de steden kennis te laten maken met het project en enthousiast te maken voor het project, vergroot de hoofdesgever de kans dat na afloop van de subsidiëring van de Vlaamse Overheid het project door plaatselijke subsidies weer financiële ondersteuning kan krijgen

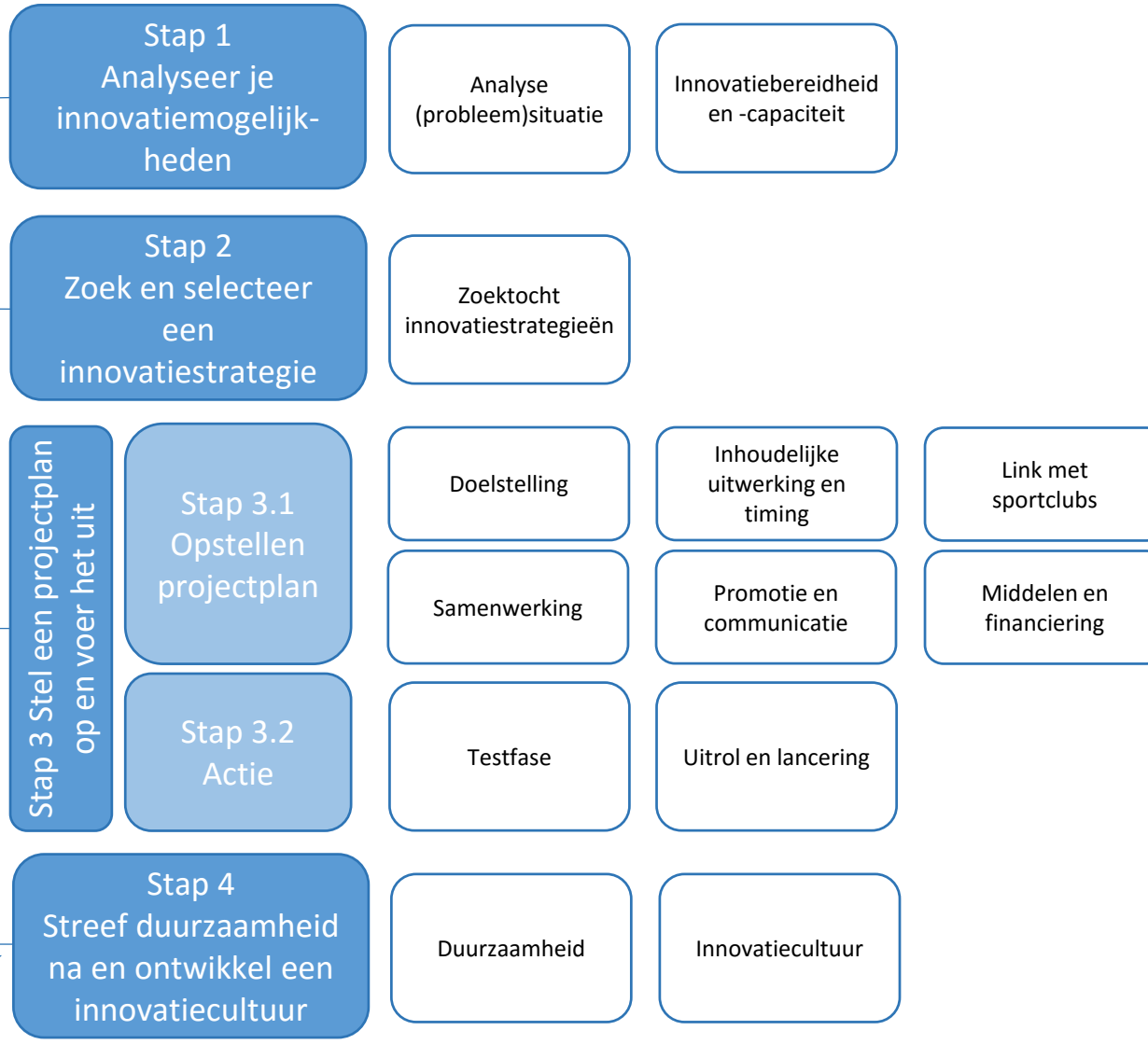
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

sChOOL-JITSU - VJF

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

10. 3x3 BASKETBALL – VLAAMSE BASKETBALLIGA*

** Vlak voor de publicatie van deze studie veranderde de Vlaamse Basketballiga haar naam naar Basketbal Vlaanderen. In de voorliggende studie wordt echter nog 'Vlaamse Basketballiga' gehanteerd.*

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

De Internationale Basketbalfederatie (FIBA) stelde vast dat er over verschillende landen heen een probleem was in het huidige basketbalaanbod. Het basketbalseizoen duurt slechts 7 à 8 maanden waardoor de spelers buiten het seizoen maandenlang stil zaten. FIBA stelde vast dat de spelers na afloop van het seizoen zelf outdoor verder gingen spelen in een 5x5 of 3X3 basketbalformat. Op deze beweging heeft FIBA ingezet en zijn ze zelf met een concept op de proppen gekomen. De Vlaamse Basketballiga (VBL) is hier in mee gegaan.

Daarnaast is het voor VBL belangrijk om de sport – letterlijk – naar buiten te brengen. Aangezien basketbal bijna uitsluitend nog indoor wordt gespeeld, bereikt men een groot deel van het potentieel publiek niet. Bovendien wenst men in te spelen op de wensen en noden van vandaag. Niet iedereen heeft tijd of zin om wekelijks te trainen en een wedstrijd te spelen, of zich aan te sluiten bij een club.

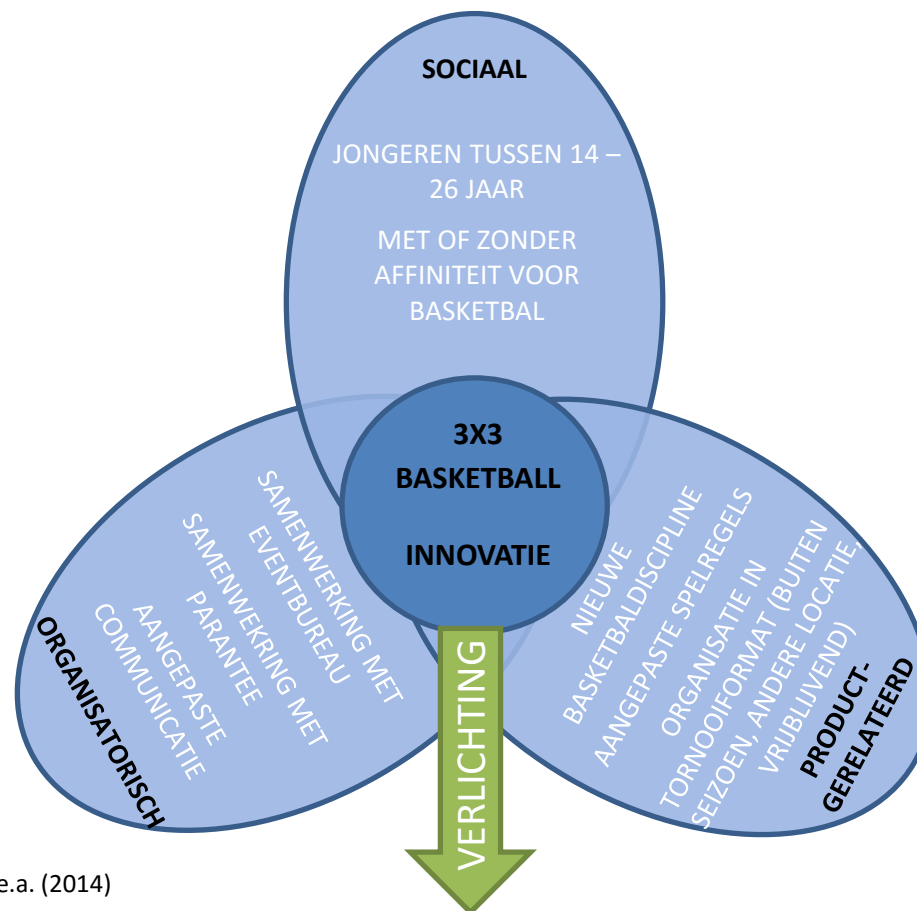

Oplossing

- Met het project 3X3 Basketball wil VBL een nieuwe basketbaldiscipline lanceren in Vlaanderen. Met 3X3 Basketball speelt VBL in op de individualisering van de maatschappij, waarbij men zich richt op iedereen die interesse heeft in het basketbal en in het bijzonder op jongeren tussen 14 en 26 jaar. De hoofddoelstelling is om van 3X3 Basketball een volwaardige basketbaldiscipline te maken zodat VBL via deze weg kan voldoen aan de noden en wensen van de hedendaagse maatschappij en basketbal kan aanbieden op een vrijblijvende manier (lichte organisatievorm). Daarnaast dient 3X3 Basketball eveneens enkele promotionele doeleinden: de discipline wordt outdoor op centrale pleinen in steden gespeeld zodat (toevallige) toeschouwers in aanraking komen met basketbal en de interesse in de sport kan gewekt of aangewakkerd worden
- FIBA heeft het 3X3 Basketball concept ontwikkeld en uitgerold naar al haar leden (nationale sportfederaties). Via 3X3 Basketball wil de Vlaamse Basketballiga (VBL) basketbal aanbieden in een andere vorm en op een ander moment dan mensen gewoon zijn om te basketten. Hiervoor wenst men een aanvullend aanbod te creëren. 3X3 Basketball wordt gespeeld op een op half basketbalveld en op één ring. 3X3 Basketball wordt georganiseerd in tornooivorm, liefst outdoor op openbare locaties. Het is basketbal voor iedereen en kan altijd en overal gespeeld worden. Het is de leuze 'basketball never stops' tot leven gebracht. Met FIBA (International Basketball Federation) als grote bezieler en honderden erkende organisatoren wereldwijd is 3X3 een spel waar je geen superster moet zijn om uit te blinken op het veld en het niet uitmaakt waar je speelt. Basketbal en fun is waar het allemaal om draait
- Door buiten op centrale en populaire plaatsen in de gemeente of stad 3X3 tornooien te organiseren, kan men voorbijgangers kennis laten maken met de sport basketbal waardoor een breder doelpubliek wordt aangesproken. Door het vrijblijvend en los karakter van de 3X3 tornooien kunnen ook zij, die zich niet thuis voelen in het clubgebeuren op een gestructureerde manier blijven basketballen

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Het concept is op maat van zij die zich niet kunnen terugvinden in clubcultuur en georganiseerd sporten
 - Het project wordt georganiseerd in tornooivorm op centrale plaatsen die vlot toegankelijk zijn
 - Er is geen aansluiting bij een club vereist om deel te nemen aan de tornooien
 - Het sportief niveau is niet van belang aangezien er gewerkt wordt met categorieën
- Inschrijving kan ter plaatse en omvat een verzekering, deelnemers kunnen zelf kiezen met wie ze een ploegje vormen
 - Er wordt geïnvesteerd in de *look & feel* van de tornooien (randanimatie, muziek, side-events)

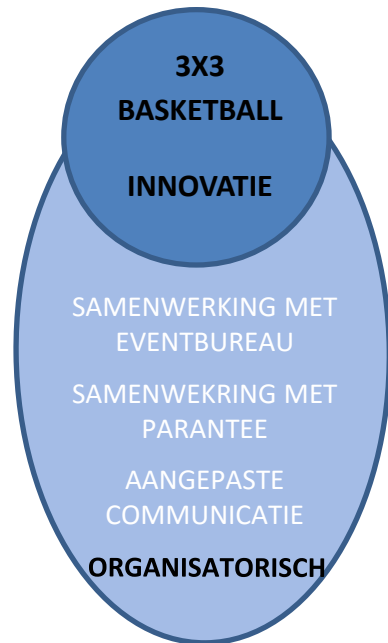
INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- 3X3 Basketball is een volledig nieuwe basketbaldiscipline met een groot aantal aanpassingen, ten opzichte van het traditionele basketbal, die de discipline toegankelijk en vernieuwend maken:
 - er wordt met een nieuwe (aangepaste) set spelregels gespeeld: kleiner terrein, minder spelers per ploeg, kortere wedstrijden, kortere shotklok etc.
 - 3X3 wordt op een vernieuwde manier georganiseerd: in toernooivorm (<-> 5X5 is 1 wedstrijd/dag), enkel in de periode mei-juni-juli (<-> 5X5 in september-mei), outdoor op openbare/centrale plaatsen in de stad (<-> 5X5 is indoor in sporthal), geen aansluiting in clubverband nodig om deel te nemen (<-> 5X5 is verplichte aansluiting via club), deelname op vrijblijvende basis, individueel lidmaatschap is mogelijk

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- Sportizon, een eventbureau, is vaste partner in het project. Zij zijn verantwoordelijk voor de logistiek, host, dj en sponsoring
- VBL besteedt extra aandacht aan het betrekken van rolstoelgebruikers. VBL voorziet elk jaar tijdens minstens één toernooi een rolstoelcategorie. VBL wilt het rolstoelbasketbal stilaan integreren door hen te laten optreden als demo-sport op enkele toernooien. Indien er voldoende interesse is, wordt er een extra categorie opgestart zodat rolstoelbasketballers aan elk toernooi kunnen deelnemen
- 3X3 wordt op een nieuwe manier gemanaged, er is een directe communicatie tussen organisatie/federatie – spelers. VBL zet sterk in op de promotie via sociale media. De doelgroep leent zich hier goed toe. Er wordt vanuit de federatie eveneens gecommuniceerd via de website <http://www.3X3basketball.be/>. Het afstemmen van de manier van communiceren op de doelgroep heeft bijgedragen aan het succes van het project

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- 3X3 Basketball is een basketbaldiscipline waar iedereen aan kan deelnemen: aangesloten/niet-aangesloten bij een basketbalclub, jong/oud, man/vrouw, rolstoelgebruiker of niet. ... Op de toernooien is iedereen welkom, en kan men categorieën toevoegen naargelang het aantal deelnemende teams
- In de eerste plaats wil VBL zich focussen op de doelgroep 'jongeren tussen 14-26 jaar' aangezien de sportdiscipline hen op het lijf geschreven is. Deze doelgroep kan opgesplitst worden in twee grote groepen:
 - Jongeren tussen 14-26 jaar met affiniteit voor basketbal
 - Jongeren tussen 14-26 jaar zonder affiniteit voor basketbal
- De eerste groep zijn deelnemers van het eerste uur. Basketballers die enthousiast zijn over alles wat met basketbal te maken heeft, spelers die gewoon graag een balletje shotten outdoor, in hun eigen buurt, spelers die het spelconcept 3X3 meer aanspreekt dan 5X5, ex-spelers die omwille van tijdsgebrek of thuissituatie er niet toe komen om wekelijks te basketballen, vrienden van spelers of ex-spelers die voor het plezier nog eens willen deelnemen in een lichte organisatievorm van basketbal, jongeren die omwille van verschillende redenen (nog) niet aangesloten zijn bij een basketbalclub enz. Deze groep wilt VBL bereiken op de traditionele manier (via de club) en op een nieuwe manier op maat van de jongeren (website, Facebook, Twitter, online promotievideo's, etc.)
- De tweede groep zijn 'potentials' die VBL wilt aanmoedigen om een affiniteit met basketbal te ontwikkelen. Jongeren die zich thuis voelen in de *urban culture* die samengaat met de 3X3 toernooien, vrienden of familie van deelnemers aan het toernooi die normaal nooit tot in de sporthal geraken, jongeren die willen kennismaken met basketbal maar de weg nog niet gevonden hebben, toevallige voorbijgangers die zich aangetrokken voelen tot het evenement en tot het spelconcept waarmee ze kennis maken. Door de sterke stedelijke verankering en het imago/cultuur dat gepaard gaat met 3X3, heeft het project de kracht om ook kansengroepen te bereiken (laaggeschoolden, hangjongeren, kansarmen) en hen op een laagdrempelige manier te introduceren in de maatschappij. VBL wilt deze groepen bereiken via samenwerkingen met lokale actoren (gemeente, sportdienst, jeugddienst, pleinwerking, scholen, jeugdverenigingen, wijkcomités, interessante websites, etc.) die communicatiedragers verspreiden en/of via initiatiemomenten op populaire openbare basketbalpleintjes

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- Het concept is op maat van zij die zich niet kunnen terugvinden in clubcultuur en georganiseerd sporten. Promotie en communicatie is ook specifiek gericht naar deze personen of doelgroepen
- Een tornooi wordt in de buurt georganiseerd, op een centrale en openbare plaats die vlot toegankelijk zijn met het openbaar vervoer (bv. Groenplaats in Antwerpen). Deelnemers en toeschouwers kunnen dus vrij langskomen wanneer ze willen
- Er is geen aansluiting bij een club vereist om deel te nemen aan de tornooien
- Het sportief niveau is niet van belang. Door te werken met verschillende categorieën is 3X3 sportief gezien laagdrempelig: elke speler speelt in de meest geschikte categorie op basis van leeftijd en niveau
- Het inschrijvingsgeld wordt laag gehouden en deelnemers krijgen enkele goodies (t-shirt, water...). Ook verzekering wordt door VBL voorzien. Er is geen additionele moeite/kost voor deelnemer
- Deelnemers kunnen zelf kiezen met wie ze een ploegje vormen (wordt niet bepaald door een coach of derde). Er kan tussen de tornooien eveneens van ploeg gewisseld worden, je hangt niet vast aan één bepaalde ploeg
- Op elk tornooi is er randanimatie en muziek (zorgt voor extra sfeer en toeschouwers) en er zijn side-events waar ook toeschouwers aan kunnen deelnemen (bv. shoot-out contest). Door te investeren in de *look & feel* van het hele project, probeert men de doelgroep te motiveren om deel te nemen

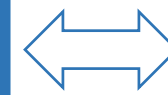
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

3X3 Basketball - VBL

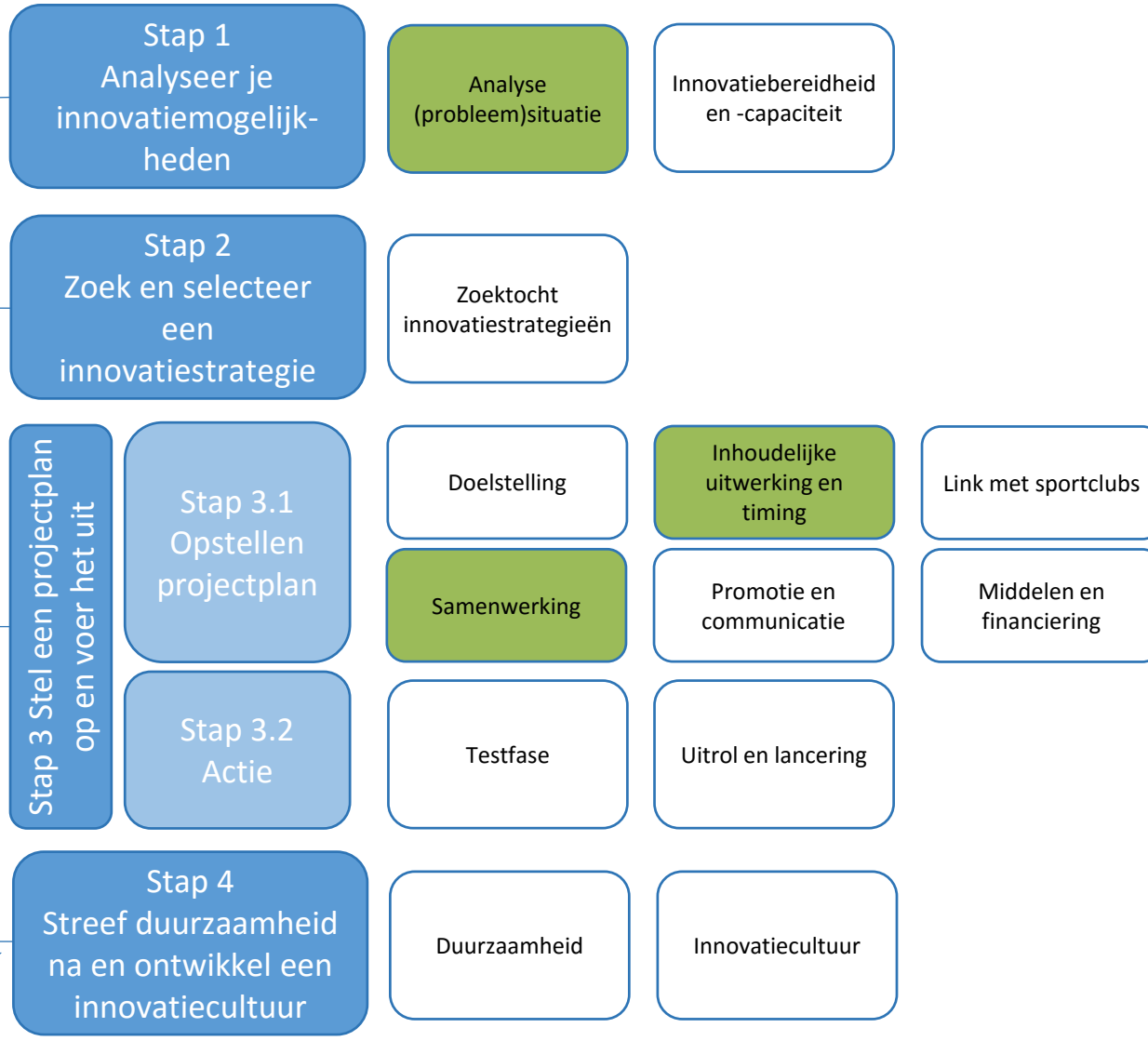
INNOVATIEPROCES

- Het betrekken van clubs is en blijft een kritische succesfactor op lange termijn, al is het niet verkeerd om als federatie zelf het initiatief aanvankelijk in handen te nemen om expertise en know-how op te bouwen en later te delen
- Topsport kan een hefboom zijn voor breedtesport (en omgekeerd)
- Communicatie met een jong doelpubliek vergt nieuwe communicatiekanalen en -methoden
- Investeren is noodzakelijk. Het is enorm belangrijk om voor kwalitatieve hardware te zorgen als federatie om clubs te faciliteren

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

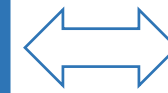
3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

De International Basketball Federatie (FIBA) stelde vast dat er over verschillende landen heen een probleem was in het huidige basketbalaanbod. Het basketbalseizoen duurt slechts 7 à 8 maanden waardoor de spelers buiten het seizoen maandenlang stil zaten. FIBA stelde vast dat de spelers na afloop van het seizoen zelf outdoor verder gingen spelen in een 5x5 of 3X3 basketbalformat. Op deze beweging heeft FIBA ingezet en zijn ze zelf met een concept op de proppen gekomen. De Vlaamse Basketballiga (VBL) is hier in mee gegaan. Daarnaast is het voor VBL belangrijk om de sport – letterlijk – naar buiten te brengen. Aangezien basketbal bijna uitsluitend nog indoor wordt gespeeld, bereikt men een groot deel van het potentieel publiek niet. Bovendien wenst men in te spelen op de wensen en noden van vandaag. Niet iedereen heeft tijd of zin om wekelijks te trainen en een wedstrijd te spelen, of zich aan te sluiten bij een club.

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

De VBL was al snel enthousiast voor het 3X3 Basketball concept dat ontwikkeld werd vanuit de International Basketball Federation (FIBA). VBL had al een gelijkaardig concept, ze gingen op een zomertour met 3X3 toernooien. Deze zomertour was meer op promotie gericht, waarbij men ook aan kleuters en jonge kinderen initiaties gaf. Men heeft verder gebouwd op deze zomertour en dit aangepast om binnen het FIBA concept te passen. Voor VBL was het een voordeel dat ze niet van nul moesten starten. De impuls is gekomen vanuit FIBA en het kwam goed uit dat VBL reeds een gelijkaardig project had dat in dit concept paste.

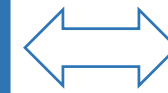
3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

FIBA heeft de officiële regels van 3X3 Basketball vastgesteld. Dit was cruciaal omdat voorheen de regels tussen de landen verschilden. Vervolgens heeft FIBA het concept volledig uitgewerkt en een draaiboek ontwikkeld over hoe je een 3X3 Basketball toernooi kan organiseren. Naast een recreatief luik is er ook een topsportwerking gekoppeld aan het 3X3 Basketball. Deze combinatie waarbij zowel competitie als recreatie centraal staan, is voor VBL en FIBA een cruciaal element. Het topsportluik is aan het concept toegevoegd om media-aandacht te creëren. Zo bestaat er een competitie voor nationale teams, maar ook voor straatspelers met veel prijzengeld. Dit is een circuit waar een heel hoog niveau gespeeld wordt. Dit circuit straalt af op het recreatieve luik. Het ingenieuze aan het project is dat topsport en recreatie aan elkaar gekoppeld zijn. Het niveau is dus hoog. Dit werkt nu wat afschrikwekkend voor recreatieve spelers. VBL is nu aan het kijken hoe de twee categorieën uit elkaar kunnen getrokken worden. Dit jaar heeft VBL hier een eerste stap in gezet door twee 18+ Men categorieën te voorzien: 18+ Recreational Men en 18+ Elite Men. Als je wilt deelnemen aan de toernooien, hoef je zelf geen lid zijn van een club.

3X3 Basketball - VBL

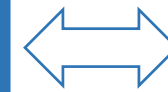
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Het 3X3 Basketball project is ontstaan vanuit een bestaand concept. Hierbij was er geen betrokkenheid vanuit de clubs.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat?

Met 3X3 Basketball speelt VBL in op de individualisering van de maatschappij, waarbij men zich richt op iedereen die interesse heeft in het basketbal en in het bijzonder op jongeren tussen 14 en 26 jaar. De hoofddoelstelling is om van 3X3 Basketball een volwaardige basketbaldiscipline te maken zodat VBL via deze weg kan voldoen aan de noden en wensen van de hedendaagse maatschappij en basketbal kan aanbieden op een vrijblijvende manier (lichte organisatievorm). Daarnaast dient 3X3 Basketball eveneens enkele promotionele doeleinden: de discipline wordt outdoor op centrale pleinen in steden gespeeld zodat (toevallige) toeschouwers in aanraking komen met basketbal en de interesse in de sport kan gewekt of aangewakkerd worden. Er zijn twee belangrijke pijlers in het 3X3 Basketball project. Ten eerste wil VBL inspelen op de noden en wensen van spelers en deelnemers. Eén van de uitdagingen daarbij is dat men hen moeten kunnen bereiken met de juiste combinatie van tekst en woord, via de juiste kanalen, op het juiste moment en met de juiste toon. De spelregels zijn anders dan bij 5-tegen-5, ook dit is iets dat de spelers moeten accepteren. Het project is pas een succes als de deelnemers tevreden zijn en meer vrienden meenemen naar het volgende tornooi. Ten tweede wil VBL de eigen clubs betrekken, aangezien men een 3X3 werking wil uitbouwen in heel Vlaanderen. Van zodra de clubs de meerwaarde van 3X3 voor hun eigen werking inzien, hoopt VBL dat ze zelf ook 3X3 tornooien gaan organiseren zodat de discipline kan groeien tot een structurele werking in het basketbal.

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

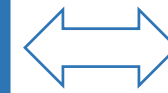
Doelstelling

Hoe?

Het verloop van het project kan opgedeeld worden in 3 pijlers: ontwikkeling – ondersteuning – promotie:

- **Ontwikkeling:** vanuit de federatie wil men het ‘product’ 3X3 ontwikkelen, nl. 3X3 toernooien die in verschillende steden georganiseerd worden. Dit doet VBL aan de hand van de eigen 3X3 Masters Tour (een tour van zes toernooien per jaar door Vlaamse steden en Brussel) te organiseren, die dan als voorbeeld moet dienen voor andere organisatoren. Hiervoor worden alle internationale tendensen gevolgd en zoekt men naar manieren om de toernooien te verbeteren en te vergroten
- **Ondersteuning:** door 3X3 toernooien van andere organisatoren (lees: clubs) te ondersteunen, wilt de VBL het aanbod vergroten en de discipline integreren in het basketbalseizoen op een vrijblijvende manier. Hierbij wilt men in eerste instantie ondersteuning bieden op organisatorisch en materieel vlak
- **Promotie:** een nieuw product moet uiteraard gepromoot worden. Door gebruik te maken van online communicatiemiddelen (website/sociale media), gesteund door offline actie (triggers), en het creëren van content (blogs/video's) wil men de doelgroep bereiken in een –voor hen- vertrouwde omgeving

De recreatief coördinator van VBL coördineert het 3X3 Basketball project.

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

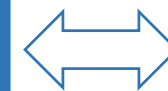
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Waarom?

Het is belangrijk voor VBL om de sport – letterlijk – naar buiten te brengen. Aangezien basketbal bijna uitsluitend nog indoor wordt gespeeld, bereiken men een groot deel van het potentieel publiek niet. Door buiten op centrale en populaire plaatsen in de gemeente of stad 3X3 tornooien te organiseren, kan men voorbijgangers kennis laten maken met de sport basketbal. Daarnaast is het project voor VBL een kans om in te spelen op de wensen en noden van vandaag. Niet iedereen heeft tijd of zin om wekelijks te trainen en een wedstrijd te spelen, of zich aan te sluiten bij een club. Door het vrijblijvend en los karakter van de 3X3 tornooien kunnen ook zij, die zich niet thuis voelen in het clubgebeuren op een gestructureerde manier blijven basketballen.

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

Concept

3X3 Basketball wordt vormgegeven in een tornooiformat. Deze tornooien worden georganiseerd buiten het traditionele basketbalseizoen en hebben een *urban* karakter en een informele en losse sfeer. Door de tornooien te organiseren op publieke plaatsen wilt men interesse kweken. Zo heeft het project een promotionele doelstelling, maar ook een brede doelstelling. 90 procent van de deelnemers zijn aangesloten bij een basketbalclub. De doelstelling is om de spelers te laten basketten in een georganiseerde vorm, buiten het seizoen wanneer dat vroeger niet kon. De *look & feel* van de tornooien hebben er toe bijgedragen dat het project aantrekkelijk is voor de doelgroep (dj, goed ingekleed, goede sfeer). Ook het niveau van de spelers spreekt tot de verbeelding, er zijn goede spelers, en die brengen andere goede spelers mee.

3X3 Basketball heeft een werking op 3 niveaus: lokaal – federaal (/nationaal) – internationaal:

- Lokaal: De eigen tornooien van VBL worden uiteraard lokaal georganiseerd, in samenwerking met de lokale gemeenschap (sportdienst, jeugddienst, buurtsport, scholen, jeugdverenigingen, etc.) en basketbalactoren/clubs. Dit is ook het geval voor de ondersteuning die VBL wil bieden aan andere organisatoren van 3X3 tornooien. Het concept van een lokaal tornooi kan perfect gekopieerd worden naar een andere gemeente/stad, mits enkele kleine aanpassingen afhankelijk van locatie
- Federaal (/nationaal): alle lokale tornooien maken deel uit van een Vlaams (bij uitbreiding nationaal) netwerk van tornooien. Er wordt jaarlijks een groot finaletornooi georganiseerd waarop de beste teams van alle lokale tornooien (voorrondes) kunnen strijden om de titel 'Vlaams/Belgisch kampioen 3X3'
- Internationaal: de tornooien van VBL en de grote finale maken deel uit van het netwerk van internationaal erkende tornooien (erkend door FIBA). Hierdoor maken deelnemers in Vlaanderen ook kans om te participeren aan grote internationale tornooien die door FIBA georganiseerd worden

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

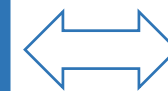
Inhoudelijke
uitwerking en
timing

Organisatie tornooien

Voor de organisatie van de tornooien is het aangeraden om een vaste groep van mogelijke medewerkers en vrijwilligers te maken. Momenteel heeft VBL een grote groep waaruit men kan selecteren en dit blijkt zeer goed te werken.

Platform

- Op de website <http://www.3X3basketball.be/> vind je alle tornooien in je buurt. En via de online community op www.3X3planet.com ben je verbonden met spelers uit alle hoeken van de wereld, van alle leeftijden en alle niveaus. Je kan jezelf vergelijken met andere spelers, endorsed events zoeken, je ranking bekijken enzovoort
- De resultaten van al jouw wedstrijden en tornooien worden bijgehouden en geïntegreerd in een wereldwijd Ranking systeem dat een ranking berekent van elke speler ter wereld. Als speler ben je niet gelimiteerd tot een tornooi of een team. Je kan deelnemen aan verschillende tornooien, waar ook ter wereld en je kan in elk tornooi spelen met wie je wil als ploegmaat
- De Ranking Points die je krijgt wanneer je deelneemt aan tornooien of pick-up games bepalen twee zaken van jouw 3X3 Basketball level: jouw Ranking and Ballerlevel
- De Ranking is de som van alle Ranking Points die je verdient hebt in de voorbije 12 maanden, waarbij de Ranking Points per tornooi afhangen van je resultaat op dat tornooi en het niveau van het tornooi. Dit Event Level (niveau van het tornooi) wordt bepaald door een kleurensysteem op basis van grootte, kwaliteit en belangrijkheid van elk tornooi in het internationale netwerk van tornooien. Hoe hoger het Event Level van het tornooi waaraan je deelneemt, hoe meer Ranking Points je kan verdienen
- Ballerlevel geeft aan wat jouw 3X3 niveau is op basis van jouw voorbije resultaten (jouw win/loss ratio). Win je 90% van je wedstrijden, dan is je Ballerlevel hoger dan wanneer je slechts 50% van de wedstrijden wint

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

- Bepaalde toernooien binnen de 3X3 Basketball tour worden reeds door lokale sportclubs georganiseerd. Er is echter nog een verschil in de organisatie door VBL zelf en door de sportclubs. De expertise voor de organisatie van outdoor 3X3 Basketball toernooien ligt bij de federatie, en minder bij de clubs
- De VBL heeft een draaiboek voor de organisatie van toernooien opgesteld op basis van de verworven kennis en expertise. Daarnaast is er een programma ontwikkeld door FIBA dat de organisator in staat stelt om de registraties van teams en spelers op te volgen en het toernooischema op te stellen in enkele kliks
- Clubs kunnen beroep doen op VBL in alle fasen van de organisatie van een 3X3 toernooi:
 - Opstartfase: een draaiboek en tips & tricks geeft hen een duidelijk beeld van een 3X3 toernooi en er is een handleiding om stap per stap aan de slag te gaan
 - Voorbereiding: draaiboek en persoonlijke ondersteuning via VBL-medewerker
- Promotie: via 3X3Basketball.be, 3X3planet.be, social media en overzichtsposter die verspreid wordt in alle clubs
- Financieel: VBL komt tussen in scheidsrechterkosten en verhuurt materiaal aan een absolute minimumprijs
- Materiaal: clubs kunnen alle nodige materialen huren/lenen/krijgen bij VBL om een 3X3 toernooi te organiseren: velden, doelstellen, basketballen, shotklokken, scoreborden, tenten etc.
- Personeel: VBL duidt scheidsrechters aan die om het toernooi referee zullen zijn. De club moet hier geen inspanningen voor doen
- Logistiek: indien nodig kan VBL via haar partner Sportizon ook voor de logistieke ondersteuning zorgen. Deze kosten worden wel verhaald op de club
- De doelstelling is om uiteindelijk de 3X3 format binnen de clubs te krijgen en dat dit buiten het seizoen georganiseerd wordt, en dit volgens de richtlijnen van VBL. Dit zal wel nog wat tijd vragen, want de clubs zijn gewoon om hun werking te stoppen in mei

3X3 Basketball - VBL

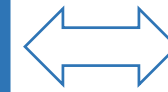
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- In de eerste plaats is er een samenwerking met de lokale club voor de organisatie van een toernooi. Zij doen ook een deel van de promotie
- Daarnaast is er een samenwerking met de gemeente waar het toernooi georganiseerd wordt. De gemeenten zorgt voor de locatie, elektriciteit en afvalbeheer
- Daarnaast is Sportizon, een eventbureau, vaste partner in het project. Zij zijn verantwoordelijk voor de logistiek, host, dj en sponsoring
- VBL besteedt extra aandacht aan het betrekken van rolstoelgebruikers door hen specifiek uit te nodigen voor elk toernooi van de 3X3 Masters. Dit gebeurt in samenwerking met Parantee. VBL wilt het rolstoelbasketbal stilaan integreren door hen te laten optreden als demo-sport op enkele toernooien. Indien er voldoende interesse is, wordt er een extra categorie opgestart zodat rolstoelbasketballers aan elk toernooi kunnen deelnemen

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- Voor de eerste promotie en communicatie richting potentiële deelnemers heeft VBL aanvankelijk geronseld uit de bestaande database van het 5X5 basketbal. Hier heeft men een selectie gemaakt van de potentiële doelgroep. Basketters tussen 11 en 30 jaar werden aangeschreven om deel te nemen aan de 3X3 Basketball toernooien
- Doorheen het project heeft VBL een uitgebreide database kunnen samenstellen van alle personen die al deelgenomen hebben aan toernooien. Ook op basis van deze database wordt promotie gevoerd. Via regelmatige nieuwsbrieven worden (potentiële) deelnemers op de hoogte gebracht van de toernooien en 3X3 Basketball
- Ook Sportizon, het eventbureau dat partner is in het project, beschikte over een database met contactgegevens aangezien zij voorheen reeds 3X3 toernooien georganiseerd hadden
- Daarnaast zet VBL ook sterk in op de promotie via sociale media. De doelgroep leent zich hier goed toe. Er wordt vanuit de federatie eveneens gecommuniceerd via de website <http://www.3X3basketball.be/>. Het afstemmen van de manier van communiceren op de doelgroep heeft bijgedragen aan het succes van het project
- Vanuit de sportclubs wordt er voornamelijk promotie gemaakt voor de toernooien aan de hand van posters en flyers
- Spelers en basketbalfans stonden via mond-aan-mond reclame in voor een belangrijk deel van onze promotie
- Via persberichten werden journalisten op de hoogte gehouden over alles wat te maken had met 3X3. Zij focusten voornamelijk op de prestaties van onze nationale teams

3X3 Basketball - VBL

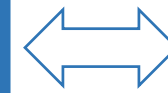
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- Via de subsidies die verkregen werden via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media heeft men het project kunnen ontwikkelen en implementeren. Deze subsidie heeft bijgedragen aan het succes van het project
- Daarnaast wordt ook een deel zelf gefinancierd. Bij de tornooientour is er een deel sponsoring en een deel inschrijvingsgeld. De deelnemers kunnen inschrijven per tornooi. De samenstelling van de ploegen is bovendien los, er kan van ploeg gewisseld worden tussen de tornooien
- Het financiële aspect is wel moeilijk. Voor de organisatie van de tornooien heb je een commerciële partner nodig of eventueel moet er externe expertise binnengehaald worden

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

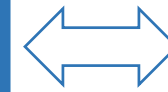
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Het project is volledig door FIBA ontwikkeld en vervolgens door VBL omgezet naar de Vlaamse situatie. Door overleg en samenwerking met lokale actoren (gemeente, sportdienst, jeugddienst, pleinwerking, scholen, clubs, jeugdverenigingen, etc.) krijgt de doelgroep ook een stem in de organisatie van de 3X3 toernooien. Hierdoor kan men een lokaal draagvlak creëren en het concept aanpassen aan de lokale context. De lokale inzet is m.a.w. een zeer belangrijk punt dat mee het succes van het project bepaalt.

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

Er heeft geen testfase plaatsgevonden. Het was eerder een evolutie van de bestaande zomertour van VBL. In die zomertour lag de focus op initiaties voor kids, met aanvullend een kleinschalig 3X3-tornooi voor jongeren. Van daaruit is men geëvolueerd naar 3X3-tornooien met zelfs 85 deelnemende teams uit verschillende Europese landen.

3X3 Basketball - VBL

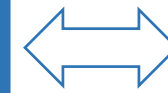
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Bij de organisatie van de 3X3 Basketball toernooientour werd een algemene mailing naar alle clubs gestuurd over de events en locaties.
Bij opportuniteiten worden ook lokale clubs op een specifieke toernooilocatie aangeschreven.

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

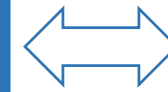
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

- Het 3X3 Basketball wordt vormgegeven in een tornooiformat. Bij aanvang van het project heeft VBL de volledige organisatie voor zich genomen. De clubs werden wel op de hoogte gebracht van de tornooien, maar in eerste instantie werd er geen hulp gevraagd van de clubs
- De 3X3 Basketball tornooien vinden plaats buiten het seizoen, dus op momenten dat de clubs niet actief zijn. Stilaan wilt de VBL haar sportclubs meer betrekken bij het project, door de clubs zelf een deel van de tornooientour te laten organiseren

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden
sportclubs

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

- Het beoogde effect was om 3X3 op verschillende vlakken te ontplooiën en toekomstwaardig te maken. Door de investering in materialen, opbouw van knowhow en expertise en samenwerkingen met externe partners is VBL gewapend om de komende jaren 3X3 verder te exploiteren in al zijn facetten. De kritische succesfactoren voor deze duurzaamheid zijn:
 - Succesvolle organisaties van toernooien door clubs
 - Hoogwaardige ondersteuning vanuit de federatie
 - Meerjarige planningen met steden en gemeenten
 - Onderhoud en updaten materialen
 - Bewaren van de identiteit van de toernooien
- VBL tracht via sponsordeals het project structureel in te bedden in de werking. Sponsors zullen kunnen kiezen op welk niveau ze instappen:
 - Federaal: ze steunen 3X3 Basketball waarbij er return wordt gegeven in de drie pijlers van 3X3 Basketball (ontwikkeling – ondersteuning – promotie)
 - Lokaal: ze kiezen ervoor om eventsponsor te worden en krijgen dan return in een of meerdere lokale evenementen/toernooien

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

3X3 Basketball - VBL

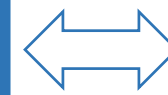
INNOVATIEPROCES

Toekomst

- Nu staat VBL voor het vraagstuk hoe het 3X3 project verder ontwikkeld kan worden zonder er zelf vanuit de federatie alle tijd en middelen te moeten insteken. Men is op zoek hoe men de clubs volledig kan mee krijgen in het project
- De hele werking 3X3 wordt in de toekomst volledig verder gezet. Om clubs nog meer te betrekken, zal de VBL hen bijkomende tools in handen geven en ondersteuning bieden bij de organisatie van hun tornooi. Zelf zal VBL de eigen organisaties beperken, en de clubs de tornooien laten organiseren onder de naam 3X3 Masters. Hierdoor profiteren zij van de gekende naam, daalt de organisatiekost voor de federatie en kan men maximaal inzetten op ondersteuning en overdracht van knowhow. De samenwerkingen met Sportizon en Parantee blijven eveneens bestaan. Door middel van de investeringen in materialen kan VBL de komende jaren 3X3 tornooien verder organiseren
- In een volgende fase van het project 3X3 Basketball wilt VBL 3X3 uitrollen over verschillende doelgroepen en actoren: 3X3 voor bedrijven, 3X3 in school, 3X3 voor veteranen (ex-basketbalspelers van minstens 35 jaar), etc. De discipline verleent zich immers perfect als lifetime sport: er is minder fysieke inspanning nodig, minder contact, meer individuele acties

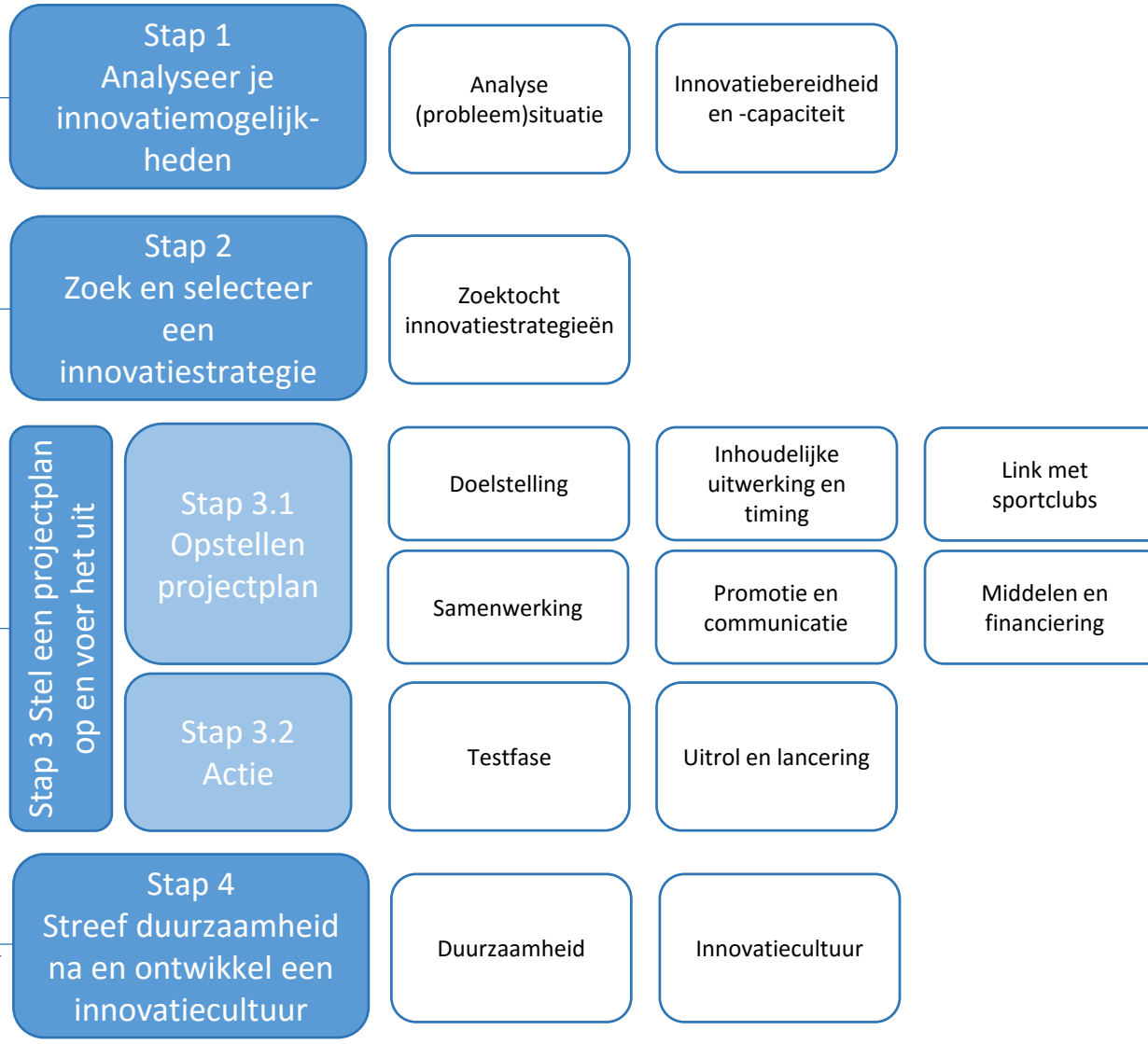
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

3X3 Basketball - VBL

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

11. 3X3 ROLSTOELBASKETBAL

FUN ON WHEELS - PARANTEE

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

3X3 rolstoelbasketbal Fun on Wheels - Parantee

Probleem

Rolstoelbasketbal is goed vertegenwoordigd binnen het aanbod van Parantee. Maar dit is voornamelijk op competitief vlak of ploegen die enkel training volgen. De rolstoelbasketclubs zijn vaak kleine clubs van 7 à 8 spelers. Bepaalde clubs hebben ook geen behoefte om aan competitie te doen. Het gegeven dat de rolstoelbasketclubs klein zijn vormt voor bepaalde clubs een drempel om van start te gaan met een 5 tegen 5 competitie. Bovendien moet de sporter hiervoor een classificatie ondergaan wat een bijkomende drempel is om competitie aan te vatten. Ook voor de jeugd is de 5 tegen 5 competitie vaak te hoog gegrepen. Daarnaast stelde Parantee vast dat er nood was om het rolstoelbasketbal aantrekkelijker te maken en te verjongen. Er was nieuw leven nodig in de clubs om jongere spelers aan te trekken.

3X3 rolstoelbasketbal Fun on Wheels - Parantee

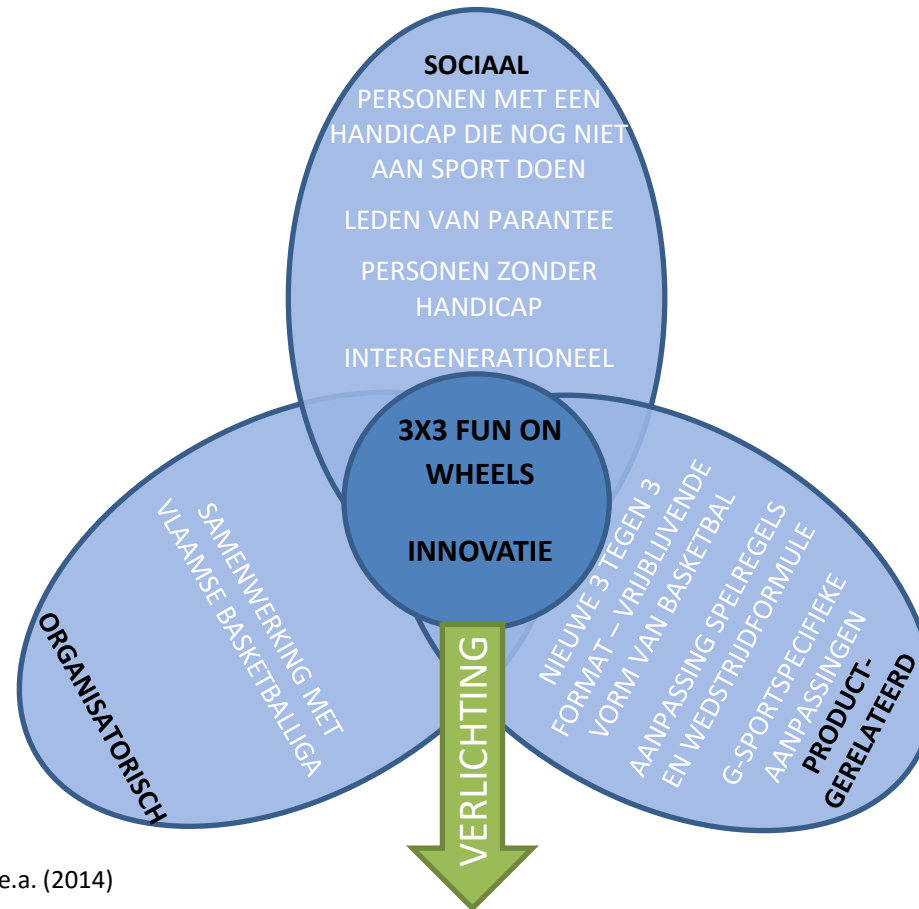

Oplossing

- Om in te spelen op de voorgestelde probleemsituatie is Parantee van start gegaan met het 3 tegen 3 rolstoelbasket. 3X3 basketbal is een variatie op het reguliere basketbal, die tegenwoordig meer en meer aan populariteit wint. 3X3 basketbal heeft een minder formele structuur dan het reguliere basket en wordt gespeeld met aangepaste spelregels. De sport kan indoor of outdoor gespeeld worden (cfr. street basketball of pleintjesbasket), en staat open voor iedereen. Met het 'fun on wheels' project wilt Parantee inspelen op de huidige tendens in de maatschappij dat mensen meer en meer gemotiveerd zijn om deel te nemen aan minder georganiseerde vormen van sportbeoefening, waarbij de beleving en het sociale aspect centraal staan. Dit gebeurt enerzijds in samenwerking met de huidige actieve rolstoelbasketbalclubs in Vlaanderen, die in eerste instantie de gastclubs zijn voor de organisatie van 3X3 toernooien tijdens de vrije weekends in de loop van het competitie seizoen (tussen oktober en mei)
- Anderzijds heeft Parantee ook een samenwerking met de Vlaamse Basketballiga (VBL) (zie praktijkvoorbeeld 10). De mogelijkheid tot deelname aan de VBL 3X3 Masters Tour tijdens de zomermaanden (mei – augustus), als volwaardig geïntegreerde vorm van competitie, is voor de rolstoelbasketballers en -clubs de apotheose: basketbal spelen voor een groot publiek, op centrale pleinen (outdoor), in de verschillende provincies, waarbij ook aanzienlijke aandacht besteed wordt aan randanimatie en ambiance (muziek, DJ's, breakdance, shoot-out contest, etc.), aansluitend bij de huidige jongerencultuur. De uiteindelijke bedoeling van het 'fun on wheels' project naar de toekomst toe, is dat het 3X3 rolstoelbasket een volwaardige recreatieve competitie (zonder classificatie) wordt, parallel naast het reguliere 5 tegen 5 rolstoelbasket, elk met hun eigenheid
- Het 3 tegen 3 rolstoelbasket is een recreatieve format, zonder scheidsrechter, waarbij de fair play gedachte centraal staat. Het wordt georganiseerd in toernooivorm of wedstrijdvorm, of in het kader van een cluboverschrijdende training voor de jeugd. Er worden korte 3 tegen 3 wedstrijden gespeeld. Hierbij mag iedereen meedoen. Je moet geen classificatieprocedure doorlopen zoals bij de reguliere competitie. Op deze manier zouden dus zelfs valide spelers kunnen deelnemen
- Hierbij richt Parantee zich naar een zo breed mogelijk publiek van personen met en zonder handicap. De bedoeling is om G-sport in de kijker te zetten op een attractieve en hippe manier (bijvoorbeeld via een DJ en randanimatie tijdens de toernooien), en iedereen de kans te geven om aan de lijve te ondervinden hoe leuk, spectaculair en eenvoudig rolstoelbasketbal kan zijn

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

3X3 rolstoelbasketbal Fun on Wheels - Parantee

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- 3X3 rolstoelbasketbal wordt georganiseerd in toernooivorm, zonder wekelijks engagement
 - 3X3 rolstoelbasketbal heeft een zeer recreatief karakter
 - Er wordt ingezet op de facilitatie van de bereikbaarheid toegankelijkheid
 - Lidmaatschap bij een club is geen voorwaarde voor deelname aan de toernooien
- Er is weinig of geen materiaal nodig en het hoeft niet per se in een formele sportinfrastructuursetting plaats te vinden
 - Vereenvoudigde regels bevorderen de toegankelijkheid

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Door haar aandacht te verleggen naar de 3X3 vorm van rolstoelbasketbal, wil Parantee inspelen op wat er leeft in de maatschappij, en voornamelijk bij de jeugd en huidige spelers. 3X3 staat voor een meer vrijblijvende vorm van basketbal. Bij 3X3 rolstoelbasketbal dient geen officiële wedstrijdleiding voorzien te worden. Op die manier leunt 3X3 rolstoelbasketbal dicht aan bij de niet-georganiseerde vorm van sportbeoefening, die in onze hedendaagse sportcultuur meer en meer aan terrein wint
- Aanpassing spelregels en wedstrijdformule: De belangrijkste spelregel is fairplay. Er wordt gespeeld op een aangepast veld (kleinere afmeting, slechts één basketring, ...), met aangepaste spelregels (minder spelers, kortere duur, ...). 3X3 rolstoelbasketbal is een lichtere en recreatieve variant met drie spelers per team. Men wil deze format attractief, hip, laagdrempelig en recreatief maken. Het 3X3 rolstoelbasket vormt een bijkomend recreatief aanbod, naast het competitieve 5 tegen 5 rolstoelbasketbal
- G-sportspecifieke aanpassingen richten zich voornamelijk naar de samenstelling van de ploegjes, waarbij de officiële regels van classificatie niet gevolgd dienen te worden. Iedereen kan in aanmerking komen om deel te nemen, ook spelers zonder handicap kunnen deelnemen in een sportrolstoel

3X3 FUN ON WHEELS INNOVATIE

NIEUWE 3 TEGEN 3
FORMAT – VRIJBLIJVEND
VORM VAN BASKETBAL

AANPASSING SPELREGELS
EN WEDSTRIJDFORMULE

G-SPORTSPECIEKE
AANPASSINGEN

**PRODUCT-
GERELATEERD**

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

3X3 rolstoelbasketbal is een nieuwe, hippe, populaire vorm van rolstoelbasketbal. Ook in het validenbasketbal wint deze variant aan populariteit. De Vlaamse Basketballiga (VBL) heeft reeds een 3X3 Basketball concept dat ze implementeren in de praktijk. Tijdens de editie van hun '3X3 Masters' in 2013 kon de VBL rekenen op een recorddeelname van meer dan 300 teams aan één of meerdere tornooien. Met een nieuw project wil Parantee verder bouwen op het bestaande 3X3 concept en dit toepassen op het rolstoelbasketbal. Hiervoor zal Parantee eveneens samenwerken met VBL.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- In de eerste plaats richt het project zich op personen met een handicap die nog niet aan sport doen, of die hun gading niet kunnen vinden in het huidige georganiseerde clubverband
- Ten tweede omvat de doelgroep ook personen met een handicap die al aangesloten zijn bij één van de clubs, maar naast dit officiële circuit ook op zoek zijn naar andere, meer vrijblijvende vormen van ontspanning
- Ten derde richt het project zich eveneens op personen zonder handicap, om hen kennis te laten maken met G-sport, door het zelf te kunnen uitproberen en in de nabije omgeving te gaan bekijken (sensibilisering)
- 3X3 rolstoelbasketbal kan eveneens intergenerationeel gespeeld worden. Er wordt enkel een opdeling tussen jeugd en volwassen gemaakt. Verder worden er geen leeftijdscategorieën onderscheiden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- 3X3 rolstoelbasketbal wordt georganiseerd in toernooivorm. Je hebt minder spelers nodig om wedstrijden te kunnen spelen en dus deel te nemen aan de toernooien. Bovendien worden de toernooien niet wekelijks georganiseerd, wat minder engagement van de deelnemers vraagt
- 3X3 rolstoelbasketbal heeft een zeer recreatief karakter. Er wordt bovendien zonder scheidsrechter gespeeld waardoor de fairplay gedachte centraal staat
- De organisatie van de 3X3 toernooien zal in eerste instantie gedragen worden door ankerclubs. Dit zijn R-BAB clubs die momenteel al bij Parantee zijn aangesloten, verspreid over drie verschillende regio's in Vlaanderen (Antwerpen, Vlaams-Brabant (Leuven), West-Vlaanderen), om de bereikbaarheid en toegankelijkheid te faciliteren.
- Lidmaatschap bij een club is echter geen voorwaarde voor deelname aan de toernooien. Iedereen kan deelnemen, en de promotie zal zeer breed en op grote schaal gevoerd worden. De deelname aan de toernooien is bovendien altijd gratis
- Het project is in die zin ook laagdrempelig dat er weinig of geen materiaal nodig is (sportrolstoelen worden door de clubs en door Parantee ter beschikking gesteld)
- De organisatie van de toernooien hoeft niet per se in een formele sportinfrastructuur zoals een sporthal op een regulier basketbalveld te gebeuren, al wordt hier in de aanvangsfase van het project wel meestal voor geopteert, om logistieke redenen
- Tot slot zijn het ook de vereenvoudigde regels die de sport laagdrempelig maken (kleinere ploegen, kleinere afmetingen van het plein, kortere duur van de wedstrijden, geen classificatie nodig, geen afgebakende leeftijdscategorieën...). Zowel spelers met een handicap als zonder kunnen deelnemen

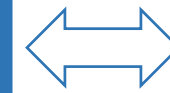
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

3X3 Fun on Wheels - Parantee

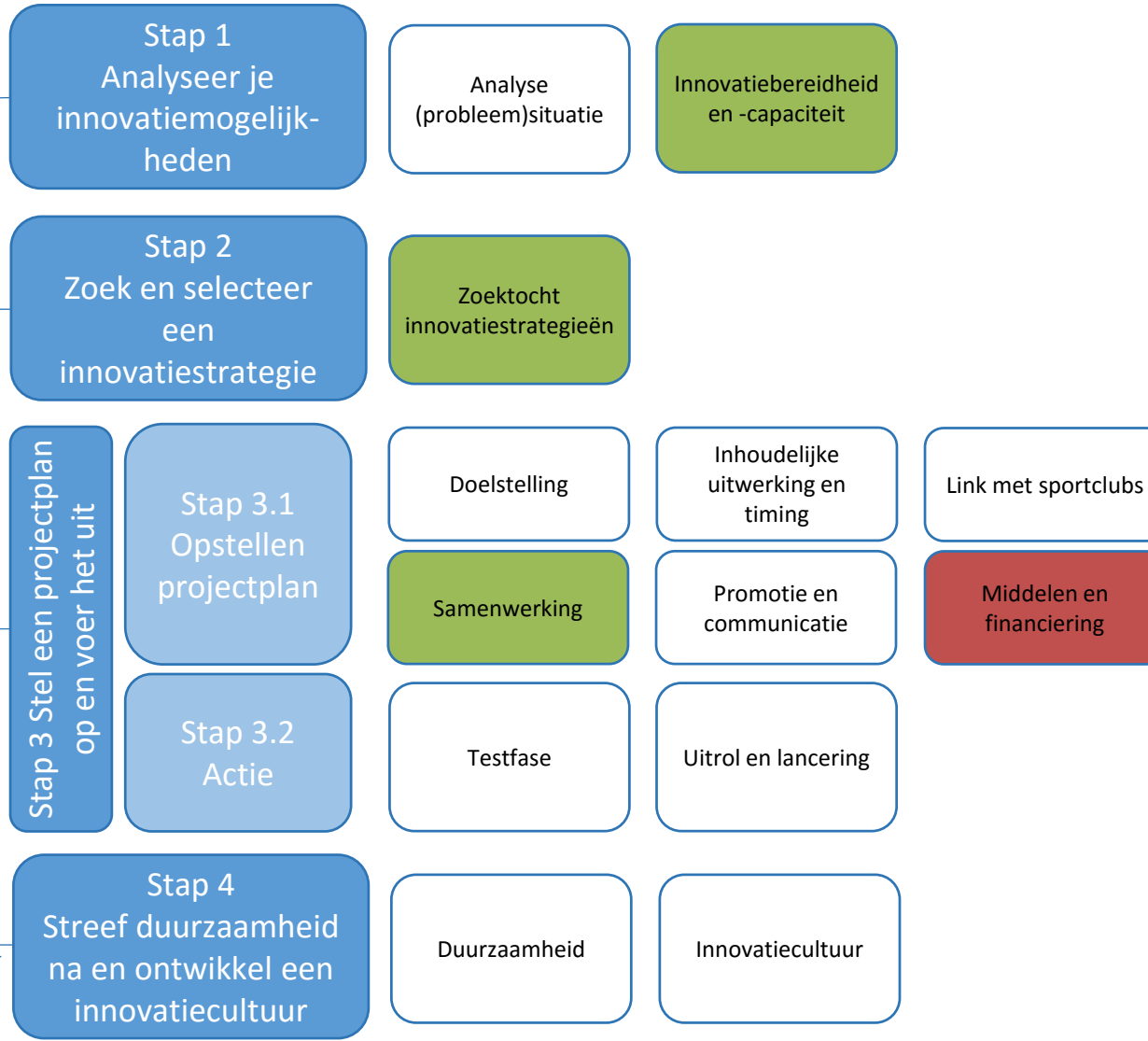
INNOVATIEPROCES

- De club zelf heel gericht promotie laten voeren voor het project. Dit bevordert het draagvlak bij de clubs
- De sfeer tijdens de tornooien is cruciaal; belangrijker nog dan een onberispelijke organisatie van het tornooi
- Mond aan mond reclame is de beste reclame, maar wijde verspreiding en blijvende herhaling en het levendig houden van het concept is ook zeer belangrijk

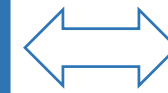
3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Rolstoelbasketbal is goed vertegenwoordigd binnen het aanbod van Parantee. Maar dit is voornamelijk op competitief vlak of ploegen die enkel training volgen. De rolstoelbasketclubs zijn vaak kleine clubs van 7 à 8 spelers. Bepaalde clubs hebben ook geen behoefte om aan competitie te doen. Het gegeven dat de rolstoelbasketclubs klein zijn vormt voor bepaalde clubs een drempel om van start te gaan met een 5 tegen 5 competitie. Bovendien moet de sporter hiervoor een classificatie ondergaan wat een bijkomende drempel is om competitie aan te vatten. Ook voor de jeugd is de 5 tegen 5 competitie vaak te hoog gegrepen. Daarnaast stelde Parantee vast dat er nood was om het rolstoelbasketbal aantrekkelijker te maken en te verjongen. Er was nieuw leven nodig in de clubs om jongere spelers aan te trekken.

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Het project 3X3 rolstoelbasketbal 'Fun on Wheels' kadert binnen het GIVE & GrOw project van Parantee, dat het rolstoelbasketbal in Vlaanderen wil doen groeien, verjongen en vernieuwen. Daarnaast omvat het GIVE & GrOw project ook bijscholing voor rolstoelbasketbal, de Beneliga en de jeugdtrainingen. Het 3X3 rolstoelbasketbal 'Fun on Wheels' project paste perfect binnen het grootschalig project, waardoor er interne gedragenheid was voor het project binnen de federatie.

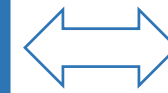
3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

3X3 rolstoelbasketbal is een nieuwe, hippe, populaire vorm van rolstoelbasketbal. Ook in het validenbasketbal wint deze variant aan populariteit. De Vlaamse Basketballiga (VBL) heeft reeds een 3X3 Basketball concept dat ze implementeren in de praktijk. Tijdens de editie van hun '3X3 Masters' in 2013 kon de VBL rekenen op een recorddeelname van meer dan 300 teams aan één of meerdere toernooien. Met een nieuw project wil Parantee verder bouwen op het bestaande 3X3 concept en dit toepassen op het rolstoelbasketbal. Hiervoor zal Parantee eveneens samenwerken met VBL.

3X3 Fun on Wheels - Parantee

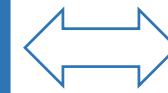
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Parantee heeft een bevraging gedaan bij haar clubs om te bestuderen of de clubs open staan voor de 3X3 rolstoelbasketbalformat. Daarnaast hadden de clubs de mogelijkheid om hun eigen ideeën door te geven aan de federatie.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat?

Het project 3X3 rolstoelbasketbal 'Fun on Wheels' kadert binnen het GIVE & GrOw project van Parantee, dat het rolstoelbasketbal in Vlaanderen wil doen groeien, verjongen en vernieuwen. 3X3 basketbal is een variatie die tegenwoordig meer aan populariteit wint. Bij 3X3 rolstoelbasketbal speel je, zoals de naam het zegt, met 3 tegen 3 op een half terrein. Parantee wilt deze sport in de kijker zetten op een attractieve, hippe manier en ook het laagdrempelige en recreatieve meer benadrukken. Via deze minder georganiseerde vorm van sportbeoefening wilt Parantee tijdens verschillende weekends in het jaar toernooien organiseren waar je kan ervaren hoe leuk en spectaculair rolstoelbasketbal kan zijn. De bedoeling is om de 3X3 variant uiteindelijk te integreren in de competitiekalender.

Hoe?

Een belangrijke succesfactor is het samenwerken met verschillende actoren. Zo worden de toernooien telkens georganiseerd in samenwerking met een club op verschillende locaties in Vlaanderen. Op deze manier krijgt iedereen de mogelijkheid om in zijn eigen buurt deel te nemen aan de toernooien. Door randanimatie (dj, beatbox, ...) probeert Parantee om de evenementen attractief te maken voor jong en oud. De medewerker clubondersteuning is verantwoordelijk voor het clubondersteunend project GIVE & GrOw, waar Fun on Wheels deel van uitmaakt. Deze medewerker staat dan ook in voor de coördinatie van het project en het organiseren van de verschillende toernooidagen.

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

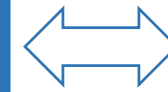
Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Waarom?

Het project is laagdrempelig en de nadruk ligt op het recreatieve, waardoor men meer mensen tracht aan te trekken om eens te proeven van rolstoelbasketbal. Via deze variant kunnen steeds meer mensen aan het sporten gaan, wat ook het doel is van de werking van Parantee. De belangrijkste spelregel bij de 3X3 is fairplay. Dat is ook iets wat Parantee in alle andere sporten wilt benadrukken. Parantee hoopt met deze manier van organiseren ook jonge mensen aan te trekken en de sport te vernieuwen, te verjongen en te doen groeien. Daarnaast wilt de federatie 3X3 integreren in het competitieaanbod, waardoor sporters weer meer mogelijkheden krijgen om te rolstoelbasketballen.

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

Er werd een **draaiboek** ontwikkeld voor de organisatie van een toernooi dat integraal ter beschikking wordt gesteld aan de clubs. Hierin staat beschreven wat er voor de organisatie van een 3X3 toernooi allemaal nodig is. Verder zijn ook heel wat documenten ter beschikking om gemakkelijk de wedstrijdschema's te maken, de scores op te volgen, de pijlen uit te hangen. Dit het '3X3'-pakket voor de clubs dat ter beschikking wordt gesteld door Parantee samen met het draaiboek. Zo zijn clubs in staat om zelf een 3X3 te organiseren. Uiteraard kunnen ze hiervoor terugvallen op de ervaring van de federatie. Parantee houdt zich eraan om de 3X3 jaarlijks te programmeren in de kalender.

3X3 Fun on Wheels - Parantee

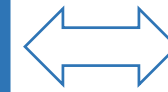
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

- De organisatie en het initiatief voor 3X3 rolstoelbasketbaltornooien komt vanuit de federatie, maar de organisatie gebeurt steeds samen met de clubs. Ondertussen zijn er ook tools en een draaiboek ontwikkeld zodat de clubs de organisatie zelf kunnen opnemen. De clubondersteuner heeft veel contact met de clubs om hen hierbij te ondersteunen. Bij aanvang van het project was er eveneens financiële ondersteuning zodat de clubs er zelf geen geld in moesten steken
- Oorspronkelijk was het de bedoeling om een competitie 3X3 rolstoelbasketbal op te zetten, maar hier is men van af gestapt om de laagdrempeligheid te bewaren. Bovendien zou deze competitie te dicht aansluiten bij de 5 tegen 5 competitie. In de jeugdclubs is 3X3 deel van het aanbod. Jaarlijks worden er vijf jeugddagen voor rolstoelbasket georganiseerd. De vier deelnemende clubs gebruiken 3X3 als eerst vorm van competitie voor het 5 tegen 5. Daarnaast komt het 3X3 als recreatieve vorm aan bod op de trainingen. Voor het project waren er een aantal recreatieve clubs, die eerder 'slapende' clubs waren omdat ze vooral training deden. Door het 3X3 zijn deze clubs ook meer betrokken geraakt

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- Door de samenwerking met de Vlaamse Basketballiga (VBL), die initiatiefnemer was bij het 3X3 Basketball concept, kreeg Parantee de kans om deel te nemen aan de zomertornooien van VBL. Maar omwille van uiteenlopende redenen konden de clubs niet voldoende spelers afvaardigen om deel te nemen. Het heel drukke basketbalprogramma zat hier voor iets tussen. Wel kreeg Parantee nog de promotionele ondersteuning van de VBL. VBL heeft een breder bereik wat ook positief afstraalde op het 3X3 rolstoelbasketbal
- Daarnaast was er een samenwerking met de Nederlandse Basketballbond (NBB). Zij hebben reeds veel initiatieven rond rolstoelbasketbal en hadden goede tips voor Parantee. Bovendien kwamen hun spelers meedoen aan de tornooien in Vlaanderen

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- Voor de toernooien werd enerzijds reclame gemaakt via flyers en affiches. Verder werd via Facebook en de website heel wat promotie gemaakt en werd de promotie ook mee opgenomen door de organiserende club. Op de cluboverschrijdende jeugdtrainingen krijgen de spelers in hun goodiebag ook altijd de uitnodiging voor de volgende edities. En niet onbelangrijk: de mond aan mond reclame tussen de clubs en spelers onderling
- Verder werden ook voor rolstoelbasketbal nieuwe roll-ups gemaakt ter promotie van de sport. Deze worden nu altijd aan organiserende clubs bezorgd om op te zetten. Ook tijdens het internationaal rolstoelbasketbaltornooi konden deze roll-ups hun intrede maken
- Daarnaast ontwikkelde Parantee ook notitieblokjes met het logo van GIVE & GrOW daarop. Dit kan gebruikt worden tijdens clubvergaderingen, bijscholing en clinics
- Als laatste ontwikkelde Parantee een uniek gadget voor rolstoelbasketbal om uit te delen op 3X3's. Dit is het Z-booqi, met alle informatie over rolstoelbasketbal en een aparte rubriek voor 3X3
- Tot slot gaat de federatie ook zelf naar revalidatiecentra, scholen, basketbalclubs voor valide personen, Nederlandse en Waalse clubs om het project voor te stellen en de mensen uit te nodigen voor de toernooien

3X3 Fun on Wheels - Parantee

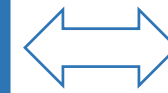
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- Met het extra budget verkregen via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media heeft Parantee heel gericht promotie kunnen voeren voor de 3X3's en heeft men zich enkele extra's kunnen veroorloven zoals randanimatie en zelfs de aankoop van enkele kinderrolstoeltjes. Door zaken zoals een DJ heeft men de 3X3 toernooien een hippe sfeer kunnen geven, die niet meer weg te denken is van een 3X3. Indien een club een 3X3 organiseert, zullen zij ook proberen om daar een extraatje aan te verbinden. Indien daar echter geen DJ of andere randanimatie is, zal het 3X3'en nog altijd zijn speelse karakter behouden. Dankzij de aankoop van de kindertolstoeltjes kan de federatie nu ook de clubs helpen bij de organisatie, zonder dat zij hierbij moeten zoeken naar kleine stoeltjes
- Parantee heeft nu zelf nog een budget vrijgemaakt zodat het project kan verderlopen. Nu wordt de organisatie van de toernooien wel door de clubs overgenomen
- Op het financieel vlak is er een valkuil. Als de federatie geen bijkomend budget zou vrijmaken om het project verder te zetten, dan zou het stilgevalen zijn. Er is nog steeds nood op ondersteuning vanuit de federatie op bepaalde vlakken, zoals infrastructuur of de aankoop van jeugdrolstoelen

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Jaarlijks organiseert Parantee een vergadering met de clubs. Hier werd het 3X3 rolstoelbasketbal 'Fun on Wheels' voorgesteld en er was onmiddellijk gedragenheid bij de clubs. De federatie heeft direct een aantal clubs aangesproken die open stonden voor het project en hen gebruikt als voorbeeldclubs. Parantee heeft ervaren dat het cruciaal is om van bij het begin er voor te zorgen dat je de clubs mee hebt en dat er draagvlak is. Het is belangrijk om in het begin een aantal voorbeeldclubs te hebben, zodat zij zelf andere clubs kunnen overtuigen. Dat werk beter vanuit andere clubs dat vanuit de federatie. Daarnaast merkt de Parantee dat het belangrijk is om het project blijvend aan te halen bij de clubs, herhaling is cruciaal.

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

Men is van start gegaan met een aantal clubs met een goede basiswerking die open stonden voor het project. Men is begonnen met de organisatie van een twee à drie tornooien samen met deze clubs. Alle andere clubs werden uitgenodigd op deze tornooien. Maar je kon ook individueel inschrijven zonder lidmaatschap.

3X3 Fun on Wheels - Parantee

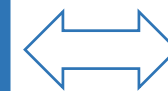
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Na de testfase is men de 3X3 meer beginnen integreren in de bestaande activiteiten, op de jeugddagen. In de eerste edities werden alle ploegen samen in één reeks gezet, daarna is men aparte reeksen gaan maken (recreatief, competitief).

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

- Aanvankelijk had Parantee het probleem dat men te weinig clubs bereikt had. De clubs werden te weinig aangespoord. Ook de timing was niet ideaal, in eerste instantie was er te weinig draagvlak bij de andere clubs. De organisatie van het eerste tornooi kon dan ook niet doorgaan omdat er niet genoeg inschrijvingen waren. Parantee heeft ervaren dat het belangrijk is om steeds opnieuw over de 3X3 te beginnen zodat het bekend geraakt
- De volgende editie was wel heel goed, er was een leuke sfeer. Hierna is het beginnen leven onder de clubs. Het mee betrekken van de clubs is hier een heel belangrijke factor. Niet alleen de contactpersoon van de club, maar ook de spelers, supporters, etc. moeten betrokken worden bij het event. Door een tornooi te organiseren binnen de club is er ook een thuisbasis. Dit is belangrijk voor alle events die Parantee organiseert, niet vanuit de federatie op zich organiseren, maar samen en vanuit de club
- Parantee heeft ervaren dat het cruciaal is dat je het project in leven houdt. Je moet hier expliciet op inzetten met het hele team van de federatie. Daarnaast probeert de federatie de clubs te stimuleren om de organisatie van de tornooien over te nemen. Dit doet men door de clubs zelf heel gericht promotie te laten voeren. Hierbij blijkt de sfeer tijdens de tornooien de belangrijkste succesfactor, belangrijker nog dan een onberispelijke organisatie. Mond-aan mond reclame is de beste reclame, maar wijde verspreiding en een blijvende herhaling is ook zeer belangrijk

PARTICIPATIEPROCES

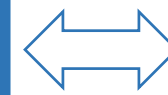
Gedragenheid
sportclubs

- Parantee heeft nu zelf nog een budget vrijgemaakt zodat het project kan verderlopen. Nu wordt de organisatie van de toernooien wel door de clubs overgenomen
- Er werd een draaiboek ontwikkeld voor de organisatie van een toernooi dat integraal ter beschikking wordt gesteld aan de clubs. Hierin staat beschreven wat er voor de organisatie van een 3X3 toernooi allemaal nodig is. Verder zijn ook heel wat documenten ter beschikking om gemakkelijk de wedstrijdschema's te maken, de scores op te volgen, de pijlen uit te hangen. Dit het '3X3'-pakket voor de clubs dat ter beschikking wordt gesteld door Parantee samen met het draaiboek. Zo zijn clubs in staat om zelf een 3X3 te organiseren. Uiteraard kunnen ze hiervoor terugvallen op de ervaring van de federatie. Verder houdt de federatie zich eraan om de 3X3 jaarlijks te programmeren in de kalender
- De kritische succesfactoren die de duurzaamheid bevorderen zijn:
 - Tijdens toernooien of wedstrijden is het belangrijk om de sfeer te behouden, bv. aan de hand van een DJ of animatie
 - Mogelijkheid tot inkijken van draaiboeken en voorbeeldschema's
 - Gebruik van rolstoeltjes van de federatie
 - Gedragen door alle leden van de clubs
 - Levendig houden van het project door posts, nieuwsberichten, artikels,..
 - Positieve organisaties verderzetten, met behulp van Parantee

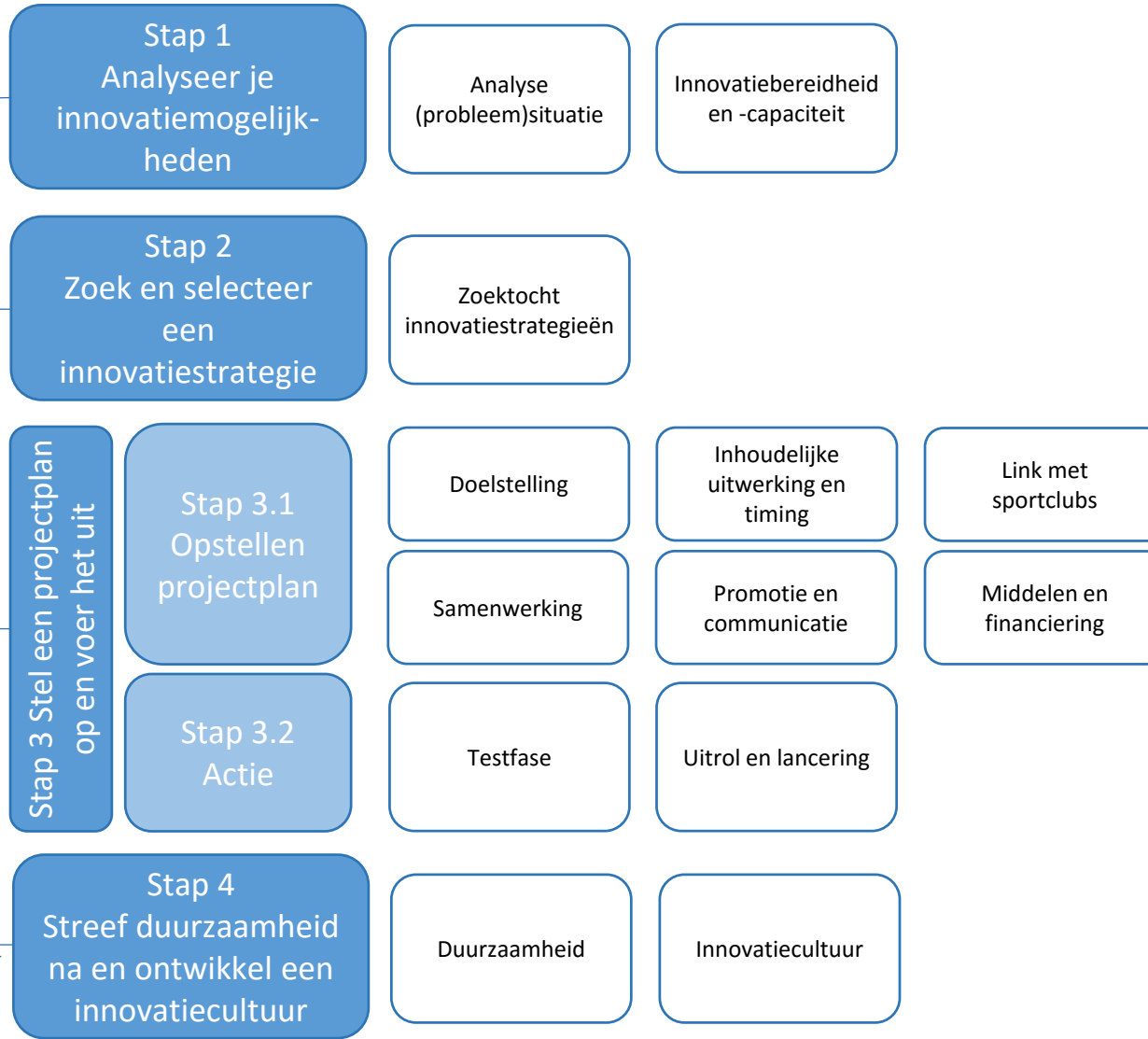
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

3X3 Fun on Wheels - Parantee

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

12. HIGH5 KORFBAL – KONINKLIJKE BELGISCHE KORFBALBOND

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

High5 Korfbal - Koninklijke Belgische Korfbalbond (Vlaamse Liga)

Probleem

De Koninklijke Belgische Korfbalbond (KBKB-Vlaamse Liga) heeft ervaren dat in het onderwijs, voor de lessen LO, de pure basis van korfbal niet attractief is. De federatie wou zich eveneens graag richten op 6- tot 12-jarigen. Dit heeft men al deels gedaan door bewegingsscholen op te richten. Daarnaast had de federatie nood aan een laagdrempelige vorm van korfbal, die gemakkelijk in de les LO te geven was. Deze aangepaste vorm moet de kinderen van het lager onderwijs op een andere en leukere manier aanspreken. Op deze manier wil de federatie de korfbalsport aantrekkelijker maken en zo meer kinderen naar de sportclub krijgen.

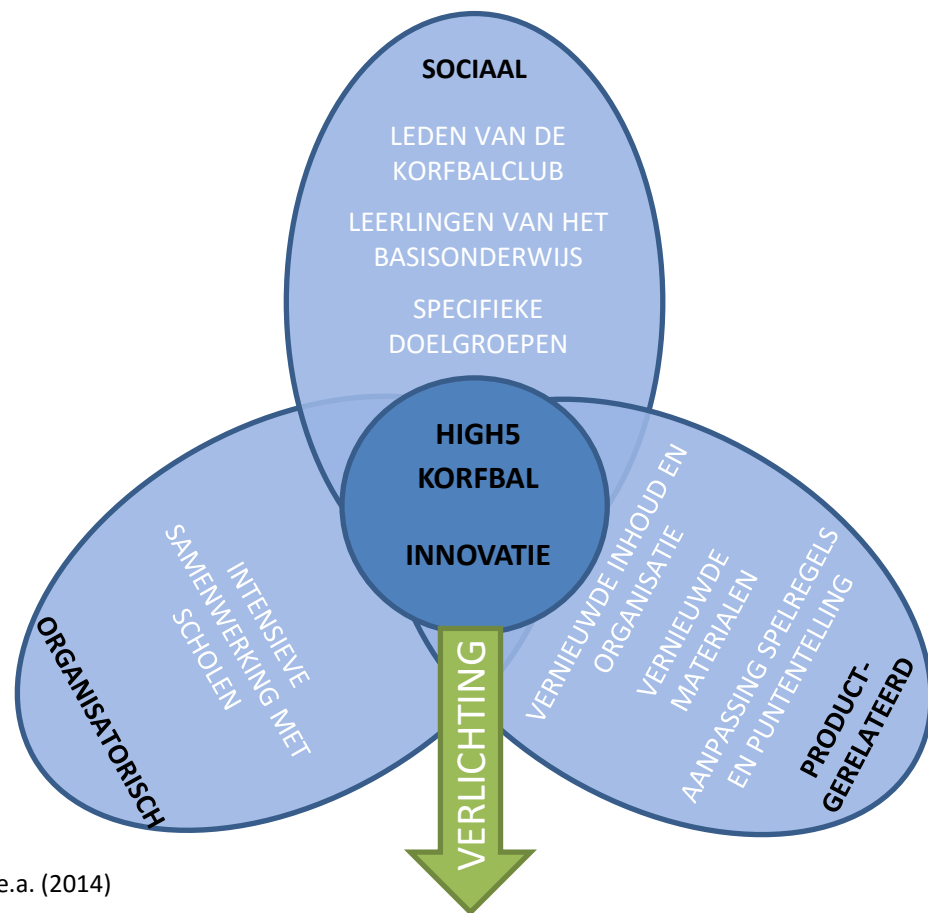

Oplossing

De KBKB startte in samenwerking met Stichting Vlaamse Schoolsport en de korfbalclubs een project op om korfbal meer te verankeren in de Vlaamse scholen. High5 Korfbal wil iedereen vanaf 8 jaar een aangename vrije tijd bezorgen via een aangepaste korfbalspelvorm waarbij actie, participatie en fair play centraal staan. High5 Korfbal wordt begeleid door een High5 Korfbal Coach en gespeeld in kleine of grote groepen in de korfbalclub, in de school, op het pleintje, op het strand, ... Het pilootproject startte in het schooljaar 2016-2017. Vanaf het schooljaar 2017-2018 wordt het project uitgebreid naar andere clubs. Korfbal is de ideale schoolsport door het gemengde karakter van de sport, korfbal wordt op elke leeftijd door jongens en meisjes samen gespeeld. Bovendien zorgen de specifieke regels van het High5 Korfbalspel ervoor dat er samen gespeeld moet worden. Er mag niet gelopen worden met de bal in de handen waardoor samenspel zeer belangrijk wordt.

Om korfbal op een educatieve manier aan te brengen is het noodzakelijk dat de sportspecifieke kennis en het juiste en voldoende materiaal aanwezig is in de scholen. Op deze twee pijlers is het project gericht. Federatie en club staan in voor de begeleiding en opleiding van leerkrachten LO en voorzien daarnaast voor de deelnemende scholen een materiaalpakket. De federatie kan dit uiteraard niet alleen dragen. De medewerking van de clubs is hierbij noodzakelijk.

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Iedereen die graag beweegt en sport kan deelnemen, onafhankelijk van sporttechnische kwaliteiten
 - Deelnemers kunnen in los verband meedoen of op zelfstandige wijze van start gaan
 - Het project omvat een laagdrempelige opleiding tot High5 Coach
 - Er zijn aangepaste materialen beschikbaar
 - Participanten kunnen gratis deelnemen
- Deelnemers kunnen in de nabije omgeving meedoen met High5 Korfbal (in de lokale school of korfbalclub)

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie (1/2)

High5 Korfbal is een lichtere vorm van korfbal. Het is een eenvoudig format om te geven in het onderwijs en ook het wedstrijdconcept is eenvoudig. High5 Korfbal is een innovatief totaalconcept met een eigen karakter. Er is sprake van een bijzondere organisatievorm, eigen symbolen en rituelen, nieuwe regels, puntentellingen en taken en nieuwe materialen:

- Vernieuwde inhoud en organisatie:
 - de korfbalspelvormen zijn heel elementair/eenvoudig en ‘back to the basics’
 - naast het tegen elkaar spelen, spelen de teams ook samen
 - één High5 games bestaat uit een startsamenspel (2 minuut), 2 tegenspelen tussen lintjesteams (2 keer 3 minuten), 2 tegenspelen tussen High5 teams (2 keer 4 minuten) en eindsamenspel (2 minuut)
 - daarnaast omvat het concept ook vernieuwde rollen en taken (edutainment als innovatie):
 - High5 coach is de procesbewaker en heeft een ondersteunende en begeleidende rol
 - High5 tijdsbewaker houdt het vaste tijdschema in de gaten en geeft het signaal om naar het volgende wedstrijdonderdeel over te gaan
 - High5 fair play coach wandelt rond en bewaakt fair play
 - High5 spelers spelen mee op het terrein en spelen eerlijk en eenvoudig spel
 - High5 kapiteins combineren het spelen met de rol van refree (= overleg met andere teamkapitein indien nodig)
 - High5 puntenteller is verantwoordelijk voor de invulling van het High5 scorebord
- Naast vernieuwde rollen en taken zijn er eveneens nieuwe rituelen (rituelen als rustgevende factor en omzetten van mentale waarden in handelingen) en symbolen (symbolen als waardendrager) voorzien:
 - High5 gebaar als rode draad
 - gezamenlijke High5 startmoment met info over High5 korfbal (waarden, inhouden, materialen, ...)
 - gezamenlijk High5 slotmoment met delen van ervaringen, resultaten, maken van groepsfoto aan High5banner en met High5 mascottes
 - High5 banner/fairplaybanner met High5 symbool en een verwijzing naar de Panathlonverklaring
 - High5 mascotte als symbool van teamplezier, teamspirit, teamwaarde
 - High5 kapiteinsband als symbool van leadership, verantwoordelijkheid, fair play
 - High5 gebaar als symbool plezier en samenwerking

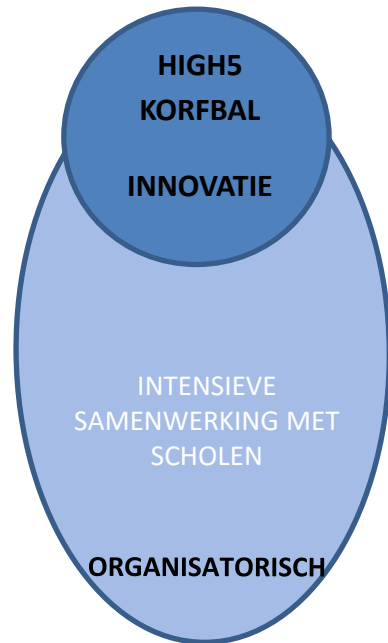
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Productgerelateerde innovatie (2/2)

- Vernieuwde materialen (innovatieve materialen + creatieve combinaties):
 - lage korfbalpalen
 - High5 korfbalbox met aangepaste materialen voor een High5 Korfbal Game:
 - High5 ballen (zachte ballen)
 - High5 scorebord (scorebord met slechts 1 globale puntentelling)
 - High5 teamherkenning (partijlintjes)
 - High5 tijdmetr (zandloper als creatieve tijdsmeter)
 - High5 teammascotte (gebaseerd op creatief logo, van zacht materiaal)
 - High5 kapiteinsband (kapiteinsband in huisstijl)
 - High5 banner (banner met logo, naam, basiswaarden)
 - High5 sjaal om bestaande korven en scoreborden aan te kleden
- Vernieuwde regels (consequente afwisseling als innovatie) en puntentelling (mentaal evenwicht tussen met elkaar spelen en tegen elkaar spelen als innovatie)
 - 1 wedstrijd bestaat uit 2 samenspelen en 4 tegenspelen
 - Samenspel = Samen met alle spelers gedurende 2 minutentijd zoveel mogelijk doelpunten scoren in de vorm van een eenvoudige doelworp van op een plaats die men zelf kiest
 - Tegenspel = In ploegjes van 3 of 4 spelers gedurende 4 minuten op een klein terreintje en met een lage grote korf zoveel mogelijk doelpunten scoren per team
 - Teamsamenstelling
 - Het High5 lintjesteam is evenredig samengesteld uit spelers van de twee High5 teams op het desbetreffende afgebakende terrein
 - Het High5 team is het basisteam bestaande uit 6 tot 8 spelers
 - High5 score per game/tornooi = de optelsom van alle gescoorde doelpunten van het samenspel en tegenspel gedurende de ganse wedstrijd
 - aparte teamscores worden niet bijgehouden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

High5 is vooral een project om korfbal als schoolsport te promoten. De federatie ziet korfbal als ideale schoolsport door het gemengd karakter en het samenspel dat verplicht is door de aangepaste regels. Vele leerkrachten in het onderwijs kennen nu het principe van het High5 korfbalspel. De federatie wilt hen verder ondersteunen en korfbal in deze vorm aanbieden, met de daarbij beschikbare toolboxen. Daarom heeft de federatie ook een lessenmap High5 Korfbal@school ontwikkeld. De aangeboden oefenstof heeft zijn degelijkheid al bewezen in de tientallen initiaties die jaarlijks gegeven worden door de medewerkers van de federatie en de trainers van de clubs. De federatie wilt met deze lessenmap de drempel naar het geven van korfbal in scholen verlagen en de (beginnende – jonge) clubs een werkdocument aanbieden om kinderen op een leuke manier kennis te laten maken met korfbal.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- Het project is gericht op kinderen van het lager onderwijs, van 6 tot 12 jaar. In de scholen in de buurt, en ook in de korfbalclub kan High5 aangeboden worden
- De KBKB kiest ervoor om High5 Korfbal in een veilige omgeving te starten om later te kunnen uitbreiden naar een bredere doelgroep. Als basis geldt dat bijna iedereen van 8 tot 80 jaar kan deelnemen aan High5 Korfbal
 - Fase 1: High5 Korfbal wordt gespeeld door leden van de korfbalclub
 - Fase 2: High5 Korfbal wordt gespeeld door kinderen en jongeren in scholen en gemeenten in georganiseerd en niet-georganiseerd verband
 - Fase 3: High5 Korfbal wordt gespeeld door speciale doelgroepen:
 - G-sporters spelen High5 Korfbal
 - Street High5 Korfbal wordt gespeeld door buurtsport - spelers
 - Senior High5 Korfbal wordt gespeeld door senioren
 - Family High5 Korfbal wordt gespeeld door jonge gezinnen

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

Het High5 Korfbal project omvat verscheidene verlichtende kenmerken omwille van haar laagdrempeligheid op de volgende aspecten:

- Laagdrempelig m.b.t. sporttechnische kwaliteiten
 - Iedereen die graag beweegt en sport kan deelnemen
 - De gebruikte technieken zijn primaire bewegingsvaardigheden namelijk gooien en vangen en gericht gooien
 - High5 Korfbal wordt begeleid door een High5 Korfbalcoach
- Laagdrempelige deelname
 - Deelnemers kunnen in los verband meedoen met High5 Korfbal
 - Deelnemers kunnen op zelfstandige wijze in kleine groepen zelf High5 Korfbal organiseren m.b.v. de basischecklist indien ze reeds hebben deelgenomen aan een begeleide High5 Korfbal
 - Deelnemers spelen gedurende maximum een uur en half High5 Korfbal
 - Deelnemers verrichten geen/een uiterst beperkte administratie voor deelname aan High5 Korfbal
- Laagdrempelige implementatie
 - Gedurende een halve dag worden High5 Coaches opgeleid. De inhoud is heel eenvoudig zowel voor de korfbalkenner als voor de niet-korfbalkenner. Met behulp van de High5 Map kan elke volwassene of jongere vanaf 16 jaar High5 Coach worden. Tijdens de opleiding wordt aandacht geschonken aan netwerking zodat gemakkelijk nieuwe partners kunnen worden gezocht
 - De High5 Coach ontvangt de High5 Korfbal Toolbox om zelf High5 Korfbal te organiseren
 - High5 Korfbal kan eenvoudig worden ingepast in bestaande sport – en beweegprogramma's in clubs, gemeenten, scholen, ...
- Laagdrempelig materiaal
 - Deelnemers spelen met heel veilige materialen zoals onder andere een aangepaste softbal
 - Deelnemers spelen in makkelijke omstandigheden, namelijk met lage en beveiligde korfbalpalen
 - Deelnemers spelen in gewone sportkledij. Er zijn geen extra materialen nodig
 - High5 Korfbal maakt handig gebruik van bestaande materialen. Met 'High5 - accessoires' worden een reguliere korfbalpalen op creatieve wijze snel omgetoverd tot veilige High5 Korfbaldoelen
- Laagdrempelig financieel
 - Deelnemers kunnen gratis deelnemen tijdens de start – en groeifase (2014-2015)
 - Met zo weinig mogelijk extra financiële middelen wordt een maximum aan vernieuwing gecreëerd door bestaande dagelijks gebruikte materialen op een nieuwe en creatieve manier te combineren
- Laagdrempelige bereikbaarheid en accommodatie
 - Deelnemers kunnen in de nabije omgeving meedoen met High5 Korfbal
 - Mits de aanwezigheid van korfbalpalen kan elke vrije ruimte van minimaal 100 m² dienst doen als High5 Korfbalzone en dit zowel binnen als buiten

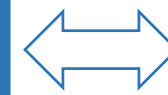
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

High5 Korfbal - KBKB

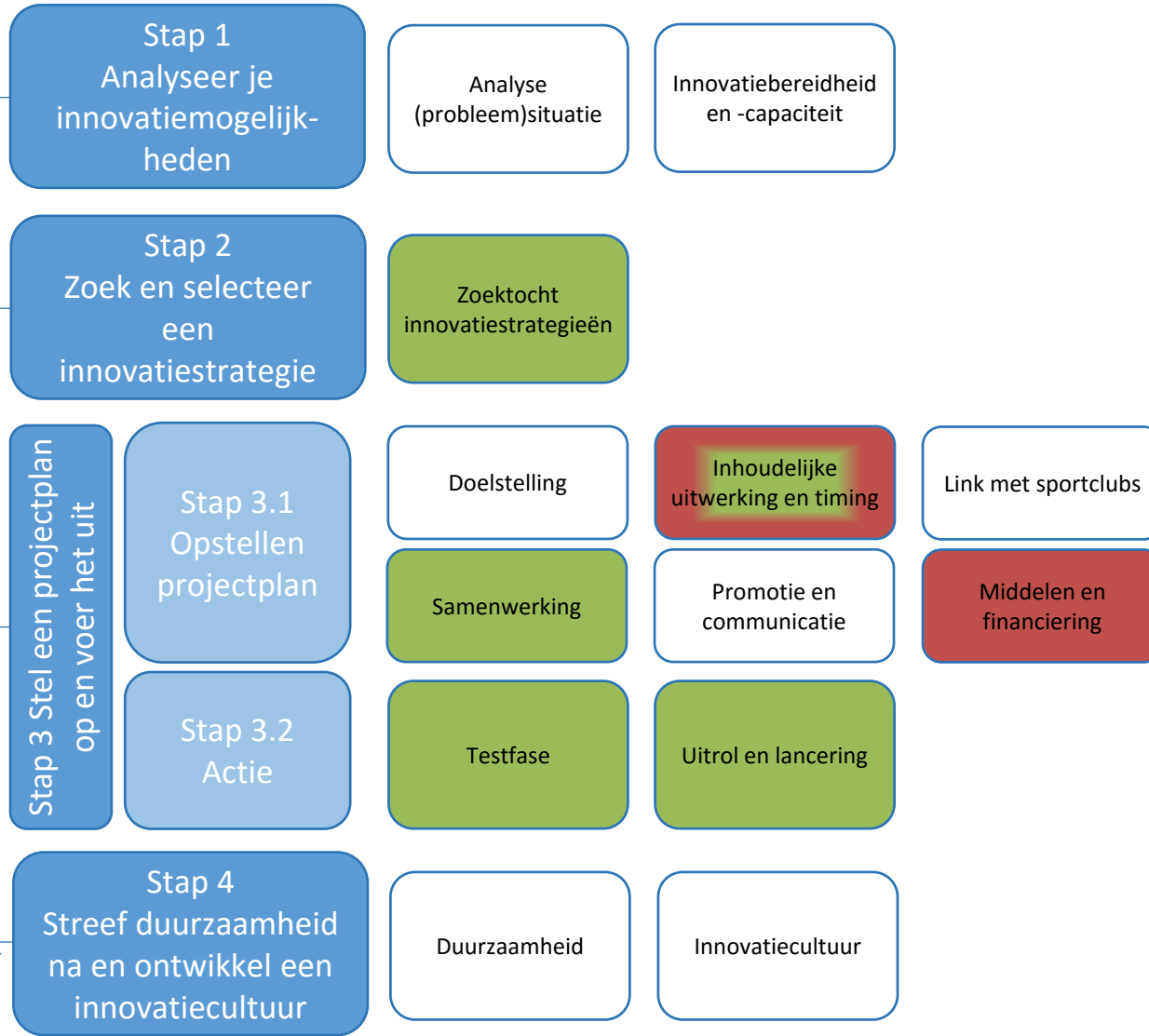
INNOVATIEPROCES

- Geef clubtrainers een pakket ter beschikking waarmee ze op een kwalitatieve manier activiteiten kunnen organiseren. Op deze manier krijgen ze waardering terug. Het pakket omvat kennis, materialen en de nodige ondersteuning en dit alles binnen een belangrijk duurzaam landelijk project waarvoor de federatie brede promotie voert. Bovendien houdt de federatie op deze wijze oog op de kwaliteit waarmee de clubs de sport promoten

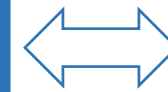
High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

De Koninklijke Belgische Korfbalbond (KBKB-Vlaamse Liga) heeft ervaren dat in het onderwijs, voor de lessen LO, de pure basis van korfbal niet attractief is. De federatie wou zich eveneens graag richten op 6- tot 12-jarigen. Dit heeft men al deels gedaan door bewegingsscholen op te richten. Daarnaast had de federatie nood aan een laagdrempelige vorm van korfbal, die gemakkelijk in de les LO te geven was. Deze aangepaste vorm moet de kinderen van het lager onderwijs op een andere en leukere manier aanspreken. Op deze manier wil de federatie de korfbalsport aantrekkelijker maken en zo meer kinderen naar de sportclub krijgen.

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Vanuit de Raad van Bestuur was de bereidheid zeker groot omdat er van hun uit ook vraag was naar een vernieuwend project. Zo is er tijdens de uitwerking van dit nieuw project al iemand vanuit de Raad van Bestuur aangesteld om het mee op te volgen en te communiceren. Deze persoon zorgt nadien ook samen met de sporttechnische coördinatoren voor de verdere opvolging en eventuele bijstellingen van het project.

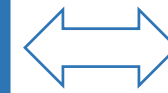
High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

Binnen de federatie speelde men al even met het idee om op zoek te gaan naar een aangepaste korfbalformat voor in het lager onderwijs. De federatie stond in contact met iemand vanuit een lokale club in de regio Retie-Dessel om dit project samen verder uit te werken. Deze contactpersoon had al een bepaald concept voor ogen, namelijk het High5. Dit concept was op dat moment nog niet sporttakspecifiek. In samenwerking heeft men dit concept verder uitgewerkt in functie van korfbal. Zo is men gekomen tot een materiaalbox om aan de clubs aan te bieden. Daarnaast werd een concept voor High5 uitgewerkt dat perfect op 35 à 40 minuten toepasbaar is, ideaal voor in de les LO.

High5 Korfbal - KBKB

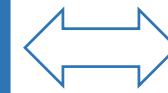
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Het project is aanvankelijk door de federatie uitgewerkt. Er is op voorhand geen aftoetsing gebeurd met de sportclubs. Wel heeft de federatie gewacht met de aankoop van het nodige materiaal. Eerst heeft men het subsidiedossier ingediend. Als dit toegekend was heeft de federatie alle clubs aangeschreven om te vragen wie interesse had.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat?

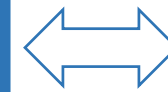
High5 Korfbal wil iedereen vanaf 6 à 8 jaar een aangenaam vrijetijdsaanbod bezorgen via een aangepaste vorm van korfbal waarbij actie, participatie en fairplay centraal staan. High5 is vooral een project om korfbal als schoolsport te promoten.

High5 bestaat uit een opleiding voor High5 Coaches (personen uit de clubs, leerkrachten, sportdiensten) die de werkvorm van High5 kunnen overbrengen. In deze vorm is samenspel en tegenspel, telkens afgesloten door een High5, belangrijk. Door de opleidingen is de federatie ook zeker dat High5 overal op hetzelfde gevraagde niveau en met de juiste tools wordt aangeleerd.

Hoe?

In het project wordt een opleiding voor coaches vanuit de clubs, leerkrachten en sportdiensten voorzien. Vanuit de federatie worden verder acties naar scholen, sportkampen en andere evenementen ingevuld.

Elke club, leerkracht of sportdienst krijgt een toolbox aangereikt. Deze toolbox bestaat uit ballen, hesjes, een scorebord, een banner en ander klein materiaal bedrukt met het High5 logo.

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

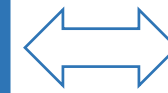
Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Waarom?

Dit project en de mogelijkheid om materiaal (toolboxen) aan te bieden aan deelnemende instanties zorgt voor een frisse wind binnen de korfbalsport. De laagdrempeligheid om High5 Coach te worden spreekt vrijwilligers makkelijker aan. De opleiding duurt maar twee uur en kan daardoor sneller gevolgd worden door mensen die al veel werk doen binnen een club of studenten die buiten trainingen en studeren niet veel tijd hebben. Door dit project heeft de federatie opnieuw een aantal mensen binnen de deelnemende clubs (gemiddeld 7 vrijwilligers per club) die aan ledenwerving en naambekendheid van korfbal gaan werken. Ook is de samenwerking tussen federatie en clubs zeer nauw door de opleiding, het aanleveren van materiaal en de opvolging via een website.

De federatie ziet korfbal als ideale schoolsport door het gemengd karakter en het samenspel dat verplicht is door de aangepaste regels. Vele leerkrachten in het onderwijs kennen nu het principe van het High5 spel. De federatie wilt hen verder ondersteunen en korfbal in deze vorm aanbieden, met de daarbij beschikbare toolboxen.

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Projectteam

Twee sporttechnische coördinatoren volgen het project op als een deel van hun taken. Uit ervaring heeft de federatie reeds geleerd dat twee mensen meer zien, en elkaar kunnen helpen als het ergens fout loopt.

Concept

Er werd een concept voor High5 uitgewerkt dat perfect op 35 à 40 minuten toepasbaar is, ideaal voor in de les LO. Bij dit High5 Korfbal Game gaat een opgeleide High5 Korfbal Coach samen met de spelers en met behulp van de High5 Korfbal Box aan de slag. Tijdens het startmoment worden gezamenlijke fairplay afspraken gemaakt, de teams samengesteld en de taken verdeeld. Na een aantal startrituelen komen we snel tot het 'doelenspel' waarbij beide teams samen zoveel mogelijk doelpunten trachten te scoren. Binnen een High5 sessie spelen de kinderen eerst vier keer samen met elkaar en dan vier keer tegen elkaar. De cyclus van samen en tegen elkaar spelen herhaalt zich enkele malen. Op deze manier kan elk team punten scoren. Maar de algemene score van alle teams samen is het belangrijkste. Zo kunnen klassen in scholen tegen elkaar uitgespeeld worden en kan men samenwerken naar een zo hoog mogelijk aantal doelpunten. De High5 Korfbal Game eindigt zoals hij is begonnen nl. met een kort samen-moment en een High five. De specifieke regels van het spel zorgen ervoor dat er samen gespeeld moet worden. Er mag niet gelopen worden met de bal in de handen waardoor samenspel zeer belangrijk wordt. Er wordt voor elk kind of per twee kinderen een bal voorzien, net als voldoende korfbalpalen, wat maakt dat er veel gescoord wordt en de succesbeleving verhoogt.

In tornooivorm lijkt High5 Korfbal op een combinatie tussen mini - olympische spelen en 'Spel zonder grenzen' met een gezamenlijke openings- en slotceremonie waarbij de gedachten van fair play ter sprake worden gebracht en met aangepaste uitdagende spelen waarbij gespeeld wordt om samen records te breken en om regelmatig een wedstrijdoverwinning te behalen.

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

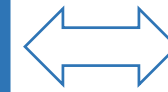
Inhoudelijke
uitwerking en timing

Opleiding

Bij het aanschrijven van de sportclubs werden er binnen de clubs mensen opgeleid tot High5 Coach. Deze bijscholing bestaat uit een avondsessie van twee uur. Dit omvat 40 minuten initiatie High5, met achteraf de mogelijkheid om vragen te stellen of opmerkingen te geven. Deze bijscholingen gebeuren op regioniveau. De mensen die tot High5 Coach opgeleid waren, konden initiaties geven in scholen en sportclubs.

Valkuil: De deelnemende sportclubs hadden niet altijd voldoende mensen om de High5 Korfbal sessies overdag in de scholen te gaan voorzien. Doordat dit overdag moet plaatsvinden, is het moeilijker om voldoende High5 Coaches te vinden. Indien mogelijk probeert de federatie al eens in te springen, maar zij hebben ook niet altijd de nodige mankracht.

Tip: Bij de korfbalclubs die met een professionele verenigingsmanager werken, blijken er minder problemen te zijn met het vinden van voldoende High5 Coaches. Maar bij andere clubs die volledig op vrijwilligers werken, moet en vooral terugvallen op mensen die halftijds werken of die gepensioneerd zijn.

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en timing

Lessenmap leerkrachten LO

De KBKB vindt het belangrijk dat leerlingen op een leuke en uitdagende manier kennis kunnen maken met korfbal en dat beginnende korfballers bij een club snel de basisbeginselen van het spel leren kennen. Daarom heeft de federatie een lessenmap High5 Korfbal@school ontwikkeld. De aangeboden oefenstof heeft zijn degelijkheid al bewezen in de tientallen initiaties die jaarlijks gegeven worden door de medewerkers van de federatie en de trainers van de clubs. De federatie wilt met deze lessenmap de drempel naar het geven van korfbal in scholen verlagen en de (beginnende – jonge) clubs een werkdocument aanbieden om kinderen op een leuke manier kennis te laten maken met korfbal.

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

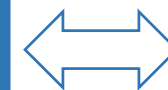
Link met
sportclubs

Verantwoordelijkheden federatie:

- Elke club die deelneemt aan High5 korfbal@school kan rekenen op de steun van de KBKB-Vlaamse Liga. Deze steun kan aangeboden worden op verschillende domeinen. Zowel sporttechnische, personele als logistieke steun is mogelijk. Dit gebeurt in overleg tussen de federatie en de club

Stimulansen vanuit de federatie naar de sportclubs:

- Het High5 Korfbal project is mee opgenomen als criterium in het jeugdsportfonds van de KBKB, naast onder andere het aantal jeugdleden, het aantal wervingsactie. Op deze manier kunnen sportclubs extra subsidies ontvangen.

Daarnaast maakte de federatie een duidelijke omschrijving van het **takenpakket van de deelnemende sportclubs**:

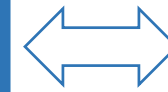
- Aanstellen van een clubverantwoordelijke die als contactpersoon optreedt naar de verschillende scholen en de federatie
- Het blijvend ter beschikking stellen gedurende het project van materiaal aan de scholen (in noodgevallen kan KBKB extra materiaal voorzien)
- Het voorzien van een flyer die wordt uitgedeeld op de deelnemende scholen op elke initiatie (zowel indien gegeven door iemand van de school, club of door iemand van de federatie)
- Moeten bereid zijn een SVS-activiteit te organiseren (i.s.m. SVS/KBKB)
- Er worden evaluaties en metingen verwacht van de uitgevoerde initiaties/club: wanneer, waar, ... Deze moeten gecommuniceerd worden aan de KBKB-Vlaamse Liga
- Moeten een aantal opgeleide High5 Coaches hebben (indien nog niet beschikbaar moeten er mensen bereid zijn de opleiding tot High5 Coach te volgen), die bereid zijn een aantal initiaties/jaar te geven op de scholen

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

- Clubs moeten zeker een trainingsgroep hebben op regelmatige basis in de vooropgestelde leeftijdscategorieën U8, U10 en U12. De trainers moeten bij voorkeur gediplomeerd zijn
- Onderhouden van contacten met de gemeenten in verband met ondersteuning
- Het is de bedoeling dat de clubs zelf contact opnemen met de lokale scholen en daar de initiaties High5 Korfbal gaan geven. Na de les kunnen zijn via flyers of brochures promotie maken voor hun sportclubs om zo de leerlingen naar de korfbalclub te krijgen
- Op lokaal niveau start het project dus steeds vanuit een bestaande club. Op deze manier wil de federatie haar bestaande kleine clubs gezonder proberen maken, door via High5 extra in te zetten op ledenwerving. Langs de andere kant kan er met High5 ook gewerkt worden naar de oprichting van nieuwe korfbalclubs. Zo werd er in Oostende of Maasmechelen gevraagd om in de scholen High5 Korfbal sessies te geven. Hier zijn nog geen bestaande korfbalclubs. Deze High5 sessies zouden kunnen leiden tot de oprichting van een nieuwe club, waardoor er blinde vlekken weggewerkt kunnen worden

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- Voor de samenwerking met het onderwijs/scholen heeft de federatie een taakverdeling tussen de scholen en de federatie opgesteld:
- Verantwoordelijkheden van de betrokken school:
 - Aanstellen van een verantwoordelijke die als contactpersoon optreedt naar de club en federatie toe
 - Bereid zijn middagsport en/of initiaties te laten doorgaan op school en deel te nemen aan de SVS activiteit georganiseerd door de naburige club
 - Leerkracht geeft 3 lessen korfbal per klas van 1ste tot/met 6 de leerjaar
 - Leerkracht(en) volgen de door KBKB georganiseerde opleiding
 - Ontvangen een initiatiepakket, leerkrachten worden ondersteund voor het aanbieden op het veld van dit lessenpakket
 - Beschikken over voldoende materiaal om initiaties en middagsport op een degelijke manier te laten doorgaan (met hulp van club/KBKB)
 - Aangewezen: ook op de sportdag wordt een initiatie korfbal voorzien
 - Instap voor 1 jaar
- Ondersteuning vanuit de federatie:
 - Elke school die deelneemt aan korfbal@school krijgt vier korfbalpalen ter beschikking die in de hoogte verstelbaar zijn zodat de palen kunnen gebruikt worden bij verschillende leeftijden. Bij het correct uitvoeren van alle voorwaarden mogen deze palen ook permanent in de school (of sporthal) blijven. Daarnaast worden er ook nog High5 attributen ter beschikking gesteld zoals scoreformulieren en kleine gadgets

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- De federatie stuurt een tweemaandelijks nieuwsbrief naar de High5 Coaches en de clubverantwoordelijken met tips over het project
- Korfbalclubs en organisatoren van grote events maken promo voor High5Korfbal door High5Korfbal te programmeren
- Tijdens het WK Korfbal en de finale van de Beker van België was er in de Lotto Arena continu hele brede promotie zichtbaar via de mobiele boarding
- De High5Korfbal Arena en het High5springkasteel zijn eyecatchers bij grote sportevents. Ook Roto Korfbal als onderdeel van High5Korfbal is een leuke spelvorm
- High5 Korfbal is na twee werkjaren al een begrip binnen de KBKB. Het komt erop aan om de komende jaren op alle niveaus High5Korfbal op de agenda te houden en de aanwezige communicatiemiddelen optimaal in te zetten. In 2013 bestond High5 Korfbal niet, in 2015 hebben al meer dan 10000 vooral jongeren deelgenomen aan High5Korfbal

Materiaalbox

De federatie heeft een materiaalbox ontwikkeld om aan de clubs aan te bieden (met onder andere gekleurde korfballen, vestjes, scorebord, met logo van High5). Deze materiaalbox bestaat uit twee sportzakken waar alles in zit, zodat men dit gemakkelijk kon meenemen naar scholen. Deze materiaalbox is heel attractief door de gekleurde hesjes en ballen.

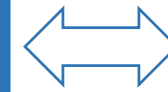
Valkuil: De KBKB heeft de eerste materiaalboxen kunnen aankopen via de subsidies die verkregen werden. Na het wegvallen van de subsidies bleek de materiaalbox veel te duur te zijn (€800/box). Hier heeft men in moeten bijsturen, bijvoorbeeld door de hesjes met bedrukking te laten wegvallen. De meeste scholen beschikken echter zelf over hesjes. De federatie had op voorhand beter moeten nadenken welk materiaal echt essentieel is in zo een materiaalbox.

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

- Na de subsidies verkregen via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media kon het High5korfbal project op gepaste wijze worden verder gezet vanwege:
 - de laagdrempeligheid (met heel weinig financiën kan toch High5korfbal worden gespeeld)
 - het beschikken over een promoclipje
 - het beschikken over interessante promomaterialen (High5Korfbal Arena, Roto Korfbal, springkasteel)
- Om High5korfbalsets gratis te kunnen blijven aanbieden aan clubs is sponsoring noodzakelijk. Indien er geen sponsoring is dienen gebruikers de materialen te betalen door ze aan te kopen of te huren bij de KBKB

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Eerst heeft de KBKB het subsidiedossier ingediend. Als dit toegekend was heeft de federatie alle clubs aangeschreven om te vragen wie interesse had om deel te nemen. Het project werd voorgesteld aan alle clubs. Hierbij werden alle clubs uitgenodigd op een infomoment, waarbij de federatie benadrukte dat er graag van elke clubs een vertegenwoordig aanwezig was. Hierna werd de inschrijving opengesteld.

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

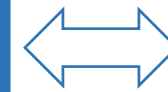
Testfase

Testfase

Na het openstellen van de inschrijving voor het project is men van start gegaan met een eerste golf van tien sportclubs. In samenspraak tussen federatie en clubs heeft de federatie opleidingen voorzien.

Bijsturing:

Tijdens eerste opleidingen heeft de federatie geïnformeerd bij de deelnemers wat ze goed of minder goed vonden aan het High5 Korfbalconcept. Na de opleiding was er eveneens een vragenronde en een evaluatie voorzien. Hieruit zijn een aantal punten naar voorgekomen die de federatie heeft meegenomen voor de bijsturing van het project

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Uitrol:

Ongeveer zes maanden na de eerste golf, werd een tweede golf opgestart

Bijsturing en toekomst:

- De KBKB organiseert halfjaarlijks een overlegmoment met de deelnemende sportclubs. Hier wordt besproken wat er goed gaat en wat de pijnpunten zijn in het project. Op deze manier is het concept in de loop der jaren steeds aangepast, afgestemd op de vraag en noden van de clubs. Door deze intervisiemomenten konden er eveneens praktische wijzigingen worden doorgevoerd
- De KBKB heeft in de tussentijd een aantal nieuwe High5 vormen uitgewerkt:
 - Beach High5 Korfbal
 - G High5 Korfbal
 - Street High5 Korfbal
 - Senior High5 Korfbal
 - Family High5 Korfbal

Hierbij werd de doelgroep of de locatie aangepast, maar het concept op zich is weinig veranderend.

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

De federatie vraagt aan de deelnemende sportclubs hen in te lichten wanneer er initiatielessen High5 Korfbal in een school worden gegeven. Hierbij vraagt de federatie ook steeds aan de clubs om een aantal foto's aan te leveren die kan opgenomen worden in de nieuwsbrief. Op deze manier tracht de federatie ook andere clubs te stimuleren om deel te nemen aan het High5 Korfbal project. Op deze manier zien de clubs hoeveel acties andere clubs organiseren.

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden
sportclubs

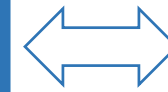

De duurzaamheid van het High5 Korfbal project wordt verzekerd door middel van de volgende elementen (1/3):

- Duurzaam sporten en bewegen met High5 Korfbal
 - Deelnemers kunnen een leven lang van jong tot oud High5 Korfbal spelen
 - Sportievelingen kunnen lid worden van een High5 Korfbalclub met wekelijkse korfbalactiviteiten
- High5 Korfbal werking binnen de KBKB
 - High5Korfbal is vanaf 2016 duurzaam verankerd in de KBKB, cel promotie en recreatie, met een uitrolstappenplan per jaar naar andere regio's
 - High5 Korfbal is een middel om de doelstelling 'KBKB heeft 10.000 leden' te bereiken
 - High5 Korfbal is het schoolkorfbalproject bij uitstek in samenwerking met SVS
 - High5 Korfbal kreeg nationale en internationale uitstraling tijdens de Wereldkampioenschappen Korfbal die in 2015 in België door gingen
 - High5 Korfbal staat jaarlijks op de dagorde van de Korfbal*Inspiration*Day
 - De vaste coördinator High5 Korfbal organiseert het ganse jaar door het High5 Korfbalproject
 - De High5 Korfbal opleiding wordt jaarlijks georganiseerd
 - Een High5 Korfbal verkoop- en uitleendienst is geïnstalleerd
 - Het High5 Korfbal Festival wordt jaarlijks georganiseerd tijdens de Korfbal*Inspiration*Day
 - High5 Korfbal wordt jaarlijks geëvalueerd en bijgestuurd

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

De duurzaamheid van het High5 Korfbal project wordt verzekerd door middel van de volgende elementen (2/3):

- Samenwerking met korfbalclubs
 - High5 korfbal is vast onderdeel van dagelijkse werking binnen de korfbalclub en dit naast het reguliere competitie-aanbod. High5 Korfbal kan worden ingezet voor meer recreatief georiënteerden, voor recruteringsactiviteiten, sportieve nevenactiviteiten, ...
 - High5 Korfbal is een vaste waarde als promotionele activiteit
- Samenwerking met scholen
 - High5 Korfbal is de ideale korfbalspelvorm voor scholen om eindtermen lichamelijke opvoeding te bereiken tijdens de lessen lichamelijke opvoeding en tijdens de schoolsport (middagsport, naschoolse sport, sportdagen, ...)
 - Leerkrachten LO worden opgeleid tot High5 Korfbal Coaches in samenwerking met SVS en ontvangen een basistoolbox waarmee ze dadelijk aan de slag kunnen
 - Door het opvolgtraject High5 Korfbal@school kunnen de scholen beroep doen op het materiaal van de lokale clubs, wat de duurzaamheid van het project bevordert
- Samenwerking met kleinschalige activiteiten van diverse overheden (provincie, steden, gemeenten, ..)
 - High5 Korfbal is de ideale korfbalspelvorm voor gemeentelijke recreatieve sportactiviteiten tijdens vakanties, ...
 - Sportpromotoren worden opgeleid tot High5 Korfbal Coaches en ontvangen een basistoolbox waarmee ze dadelijk aan de slag kunnen

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

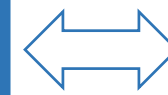

De duurzaamheid van het High5 Korfbal project wordt verzekerd door middel van de volgende elementen (3/3):

- Samenwerking met grootschalige activiteiten van diverse overheden
 - High5 Korfbal is de ideale korfbalspelvorm als onderdeel van grootschalige promotionele beweeg – en sportevents van diverse overheden (Sport Vlaanderen-klassiekers, Doe aan Sport Beurs, ...)
 - Opgeleide promotoren gaan aan de slag met de ‘High5 Korfbal Event – stand’
- Duurzaam financieel model
 - High5 Korfbal start op met Vlaamse subsidies in 2014-2015
 - High5 Korfbal heeft een begroting in evenwicht vanaf 2016:
 - High5 Korfbal genereert inkomsten via inschrijvingsgelden voor de opleiding van High5 Korfbal Coach
 - High5 Korfbal genereert inkomsten via verkoop/verhuur van High5 Korfbal Toolbox
 - High5 korfbal genereert inkomsten via lage deelnamegelden tijdens High5 Korfbal Events/festivals
 - High5 Korfbal heeft een financieel projectmanager vanaf 2016:
 - De High5 Korfbal financieel projectmanager organiseert sponsorprojecten
 - De High5 Korfbal financieel projectmanager organiseert nieuwe partnerships

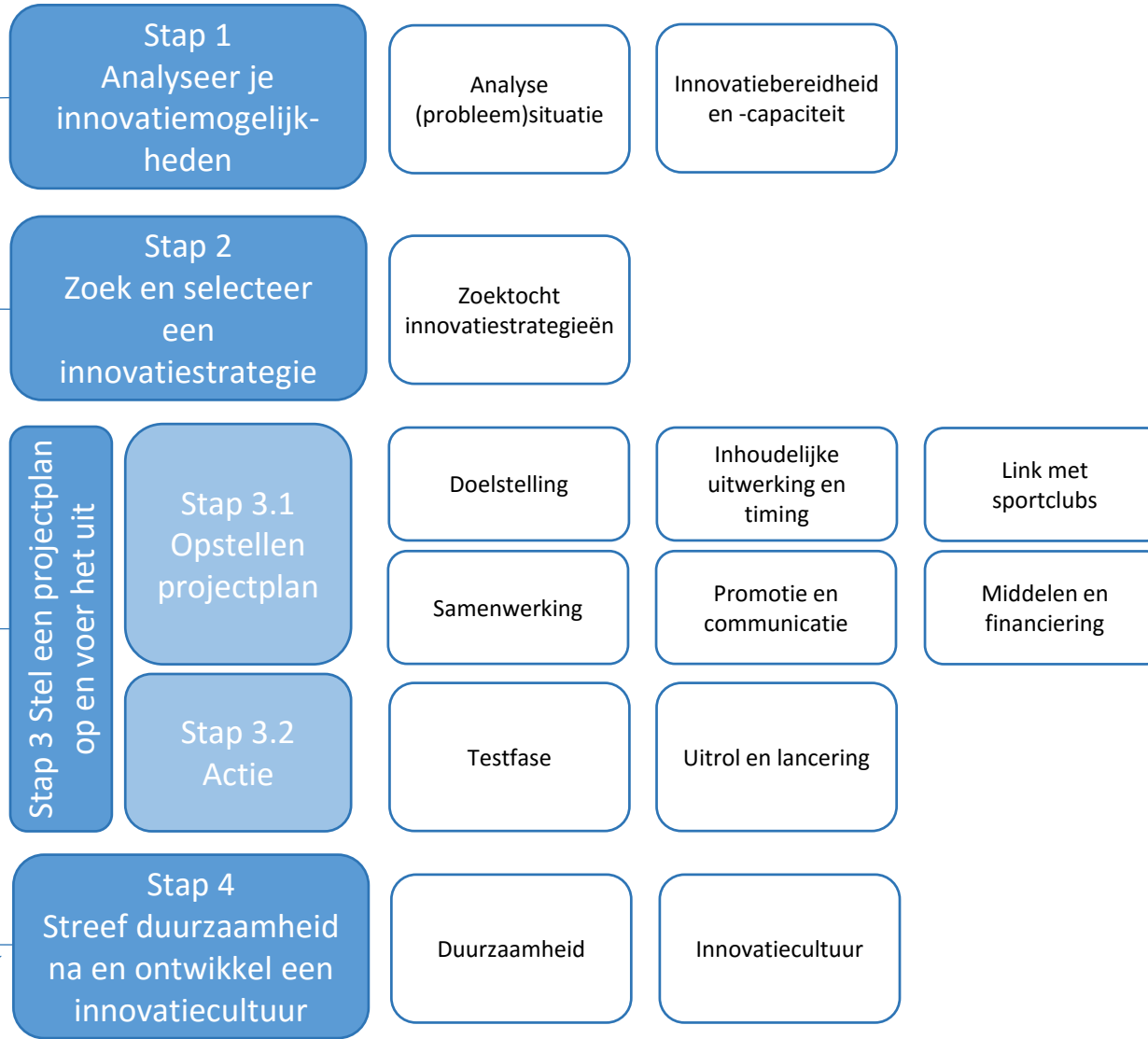
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

High5 Korfbal - KBKB

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

13. STREETHANDBALL – VLAAMSE HANDBALVERENIGING

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

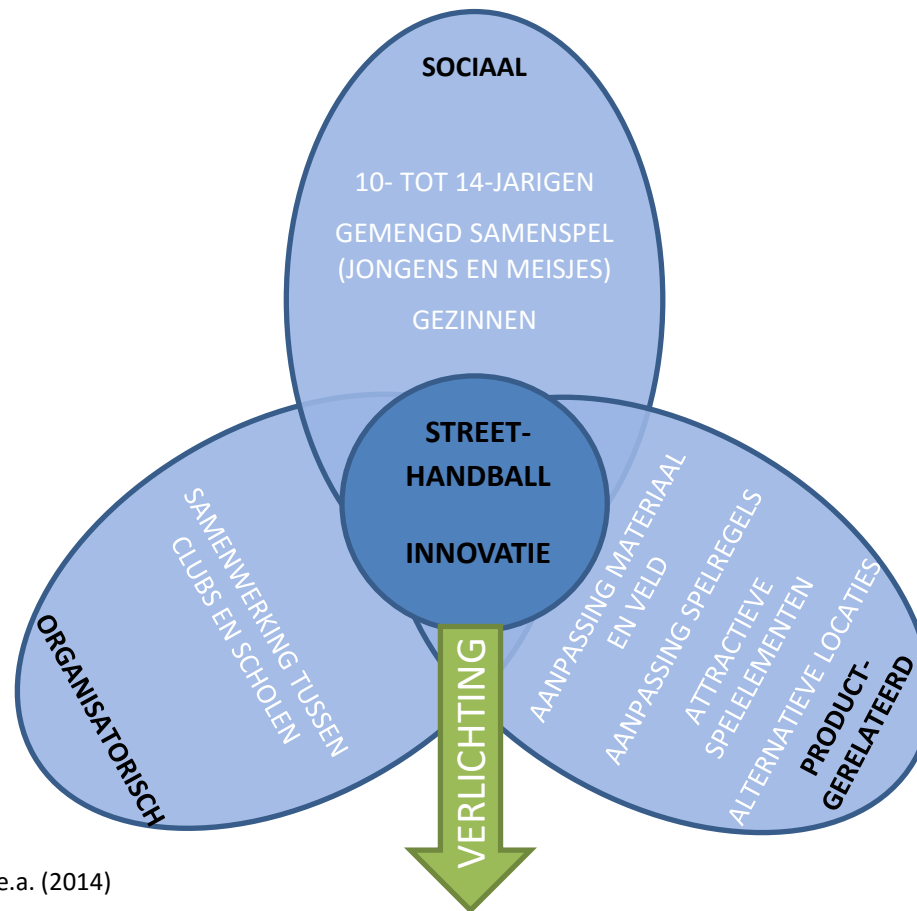
De Vlaamse Handbalvereniging (VHV) stelde vast dat handbal op lagere en secundaire scholen vaak met een oude en harde bal gespeeld wordt. Dit is veelal geen leuke ervaring voor de leerlingen. Daarom is VHV op zoek naar een manier om handbal op de school aantrekkelijk te maken.

Oplossing

VHV heeft het Streethandball, een speelse en vereenvoudigde variant van het handbal, overgenomen vanuit Denemarken. Streethandball is een manier van handballen dat op elke locatie mogelijk is, je hebt enkel een bal nodig. Het is heel laagdrempelig omdat Streethandball aanpasbaar is aan de omgeving waar je bent. Aangezien je niet mag dribbelen met de bal moet er meer samengespeeld worden. Daarnaast wordt er een showelement toegevoegd doordat er met een zachte bal gespeeld wordt. Hierdoor kunnen spectaculaire passen en goals gemaakt worden. Streethandball is een toegankelijk concept dat kan toegepast worden in de schoolomgeving. Dit project speelt in op een aantal tendensen die ook in andere sporten, zoals straatbasketbal en beachvolleybal, de kop opsteken. Het is een laagdrempelige, spectaculaire variant van handbal die de jeugd (en ook volwassenen) aanspreekt. De grote meerwaarde is dat handbal buiten de klassieke sporthal en handbalbelijningen kan aangeboden en beoefend worden. Zowel strand, speelplaats, gras, pleintje, etc. zijn geschikte locaties en buiten een streetbal is geen specifiek materiaal vereist. Er is al weet van scholen waar naast voetbal, basket, touwspringen, etc. nu ook Streethandball gespeeld wordt tijdens speeltijden en als middagsport.

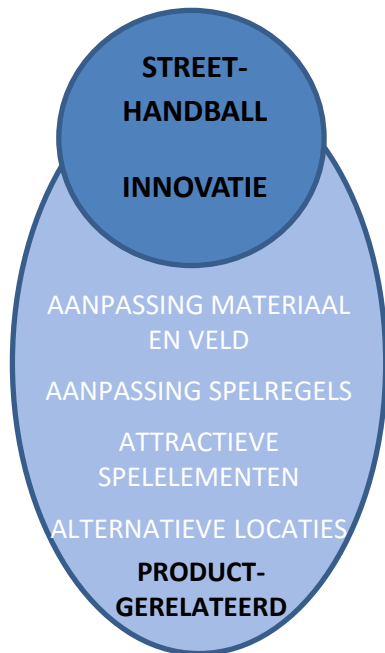
OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Je kan Streethandball overal spelen: plein, zaal, speelplaats, grasveld, strand. Je bent niet gebonden aan een traditionele sporthal
 - Je hebt enkel een streethandbal nodig om te kunnen spelen
 - Er zijn maar een beperkt aantal regels, die je deels zelf kan bepalen
- Er wordt zonder contact gespeeld, dus spelen met gemengde ploegen is mogelijk
- Je hebt geen 14 spelers nodig zoals in het gewone handbal, je kan het met een beperkt aantal spelers spelen

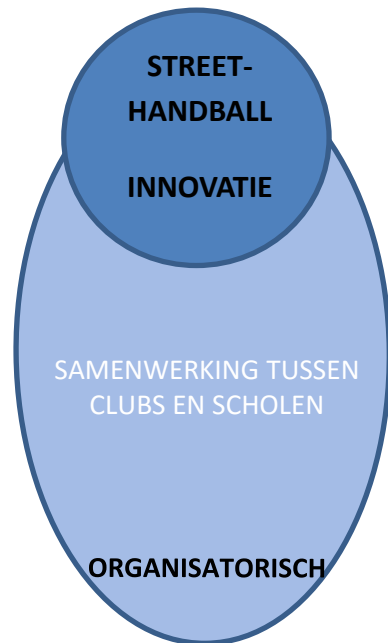
INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Aanpassing materiaal en veld: Streethandball kan je zonder voorkennis en met een minimum aan materiaal spelen. Je hebt een streethandbal nodig en een doel: dit doel kan een gewoon doel zijn, maar ook een doel getekend op de muur, twee boekentassen of twee truien die het doel voorstellen. Het doelgebied is ook heel flexibel: dat kan een rechte lijn zijn, een rechthoek,... Vermits het op één doel gespeeld wordt, kan je met een oppervlakte van 10 op 10 meter al starten
- Aanpassing spelregels: Streethandball is gebaseerd op enkele basisregels en kan perfect gemengd en op alle leeftijden gespeeld worden vermits contact niet toegelaten is. Er wordt ook veel gescoord vermits de aanvallers altijd in overtal zijn
- Attractieve spelementen: Bovendien zijn er nog enkele elementen die het attractiever en spectaculairder maken. Een speciale zachte bal waarmee creatieve passen en shots kunnen uitgevoerd worden, spectaculaire doelpunten tellen voor een punt extra, doelpunten van meisjes tellen dubbel, muziek op de achtergrond, etc.
- Alternatieve locaties: Streethandball kan op de speelplaats en het speelplein gespeeld worden, buiten de klassieke sporthal en zonder handbalbelijningen

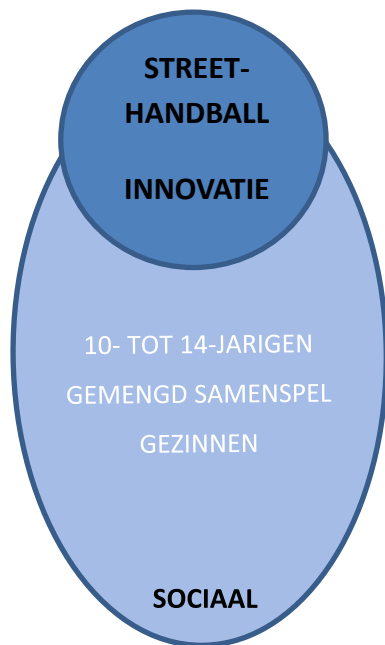
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

Via de samenwerking met scholen heeft VHV met Streethandball een groot bereik naar kinderen toe. Er worden door de federatie en de clubs initiaties Streethandball gegeven voor schoolgaande kinderen. Hierbij richt VHV zich op leerlingen van de middelbare school omwille van het showelement. Maar ook op leerlingen van de lagere school omdat bij deze kinderen de marge het grootste is om hen in de handbalclub te krijgen. Wat betreft de initiaties is er veel variatie tussen de verschillende scholen. Bij bepaalde scholen wordt er één les per klas voorzien. Bij andere scholen wordt Streethandball gegeven bij de naschoolse sport. Of er worden meerdere initiatielessen voorzien met een eindtornooi als apotheose. Via de initiaties door de federatie en de clubs heeft VHV ondertussen 20000 kinderen bereikt. Dit zijn voornamelijk oudere kinderen van op de middelbare scholen. Via de initiaties wil VHV aan de leerkrachten laten zien dat handbal geen sport is die veel plaats inneemt. Met Streethandball geeft men de leerkrachten een aanbod van handbal zonder dat je per se een zaal nodig hebt.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- Met Streethandball op de speelplaats wilt VHV vooral de 10- tot 14-jarigen bereiken omdat deze vorm van handbal goed aansluit bij hun leefwereld: vrijblijvend, stoer karakter, spectaculair, speels
- Met Streethandball op het (speel)plein richt men zich op alle leeftijden en wil men eveneens het gemengd samenspelen promoten
- Het voordeel van Streethandball is dat ook gezinnen en verschillende geslachten perfect kunnen samenspelen wat niet kan in het klassieke handbalspel

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

In het klassieke handbal heb je een grote zaal van 40 meter op 20 meter nodig met twee doelen en zijn er veel te veel spelregels om het te spelen zonder scheidsrechter. Streethandball werkt deze belemmeringen weg door aanpassingen in de spelregels en materialen:

- Je kan het overal spelen: plein, zaal, speelplaats, grasveld, strand. Je bent niet gebonden aan een traditionele sporthal. Je kan het op één doel spelen dat je zelf kan construeren en je hebt slechts een kleine speeloppervlakte nodig. Door het kleinere terrein wordt het conditioneel ook minder zwaar dan zaalhandbal, waardoor Streethandball door alle leeftijden kan beoefend worden
- Je hebt enkel een streethandbal nodig. Dit is een speciale zachte bal waarmee creatieve passen en shots kunnen uitgevoerd worden, er kan niet mee gedribbeld worden zodat samenspel bevorderd wordt en bovendien kan iedereen daardoor in doel gaan staan want niemand hoeft schrik te hebben van de bal
- Je hebt maar een beperkt aantal regels, die je deels zelf kan bepalen. Een scheidsrechters is niet nodig. De regels zijn zeer flexibel en aanpasbaar aan de omstandigheden
- Er wordt zonder contact gespeeld, dus spelen met gemengde ploegen is mogelijk. Iedereen kan samenspelen, beginners en gevorderden. Er is een aangepaste doelpuntentelling, die enerzijds spectaculaire doelpunten belooft, maar anderzijds ook gemengd spelen of spelen met grote niveauverschillen tussen de spelers mogelijk maakt en samenspelen bevordert. Hierdoor komt iedereen aan bod in het spel
- Je hebt geen 14 spelers nodig zoals in het gewone handbal. Je kan het met een beperkt aantal spelers spelen, zelfs twee tegen twee. De keeper gaat telkens mee in aanval, waardoor de aanvallers steeds in overtal zijn
- Er is geen financiële kost om deel te nemen. Je moet geen lidgeld betalen, je kan het spelen met je vrienden op de speelplaats, speelpleintje, etc.

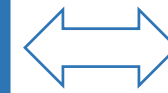
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

Streethandball - VHV

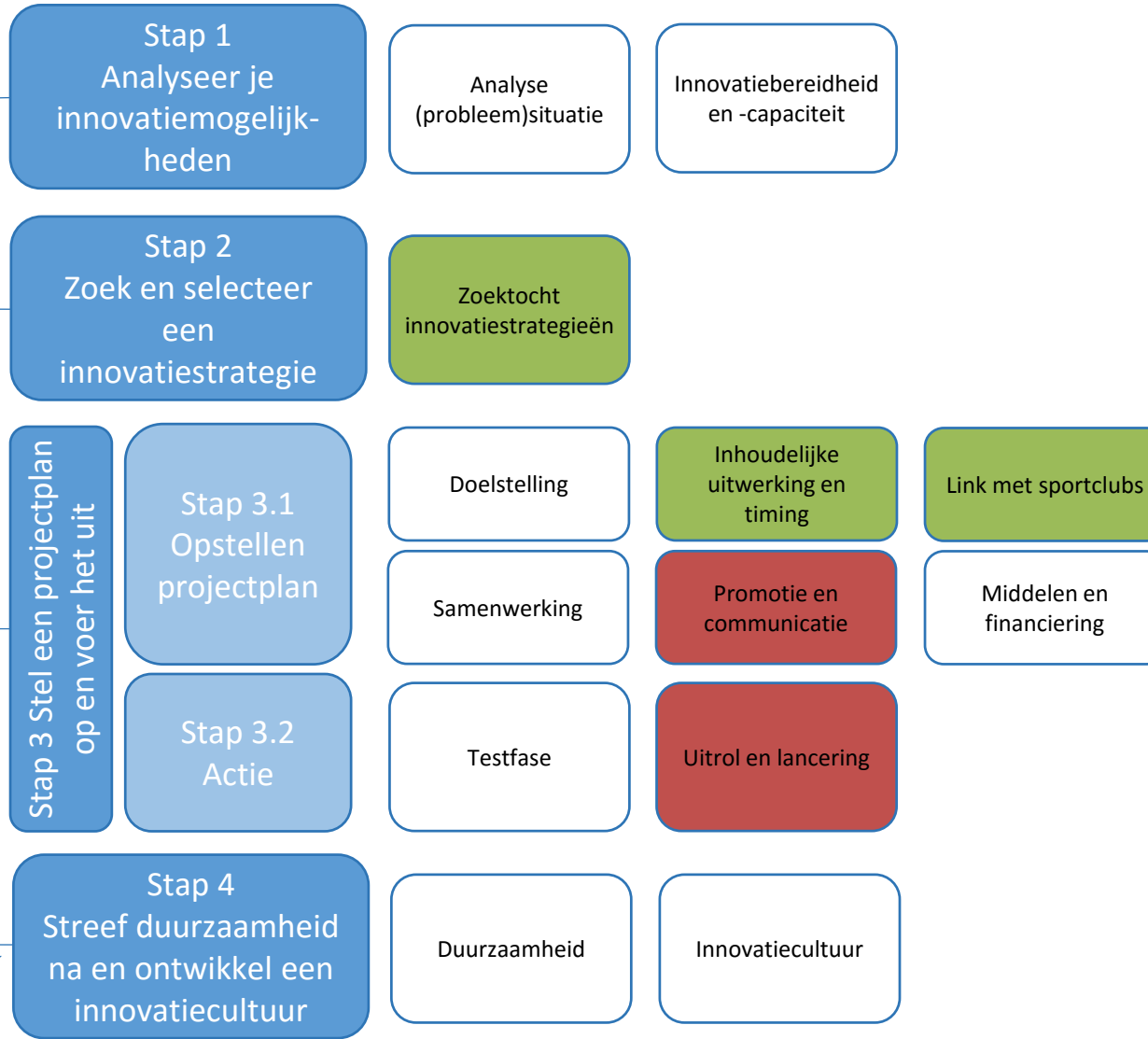
INNOVATIEPROCES

- Laagdrempelig sporten met weinig langdurig engagement wordt steeds belangrijker in de maatschappij. 'Lichte' sportgemeenschappen winnen aan belang. Streethandball is daar geschikt voor, vermits het gemakkelijker kan gespeeld worden zonder specifieke handbaltraining om volgende redenen:
 - kleiner terrein
 - gemakkelijk hanteerbare bal (om een gewone handbal goed te kunnen vasthouden heb je kracht in de vingers nodig en dat vergt toch enige training)
 - zonder contact (ook contact moet je gewoon zijn via training, anders heb je gemakkelijk blessures)
- VHV is tot de conclusie gekomen dat Streethandball perfect zou kunnen dienen om een nieuwe doelgroep in de clubs te laten instromen (spelers die niet deelnemen aan de reguliere competities). VHV zal via de doelstelling in haar nieuw beleidsplan bekijken hoe men Streethandball best kan benutten en implementeren. Naast de initiaties op de scholen heeft VHV Streethandball uitgetest op de damesdag. Op deze dag organiseerde men een reünietornooi (gestopte spelers die nog eens kwamen handballen) en een recreatief tornooi (gericht op de niet-competitiespelers). Bij beide groepen viel het Streethandball zeer in de smaak
- Streethandball kan perfect gespeeld worden zonder noodzakelijke aanwezigheid van een scheidsrechter en met beperkte oppervlakte en materiaal. Je kan dus zeer veel kinderen aan het werk zetten op bijvoorbeeld een speelplaats van een school zonder inzet van bijkomende mankracht. Vermits het in kleine groepen is, wordt er toch zeer veel bewogen en intensief gesport. Dit concept, namelijk veel bewegers op een beperkt oppervlak, zou ook interessant kunnen zijn voor anderen sporten. Ook het feit dat er niet noodzakelijk een klassiek doel nodig is, is een interessant gegeven. Voor bijvoorbeeld basketbal (basketbalringen die niet overal beschikbaar zijn) en volleybal kan het ook interessant zijn om hierover na te denken

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

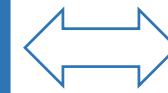

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid sportclubs

Interactie sportclubs

Gedragenheid sportclubs

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

De Vlaamse Handbalvereniging (VHV) stelde vast dat handbal op lagere en secundaire scholen vaak met een oude en harde bal gespeeld wordt. Dit is veelal geen leuke ervaring voor de leerlingen. Daarom is VHV op zoek naar een manier om handbal op de school aantrekkelijk te maken.

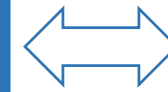
Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Het Streethandball concept pas perfect binnen de initiaties die VHV al geeft op scholen. De federatie ging al zelf naar scholen voor het geven van initiaties, net als de clubs. Streethandball vormt een alternatief voor de klassieke initiaties die reeds voorzien werden op de scholen.

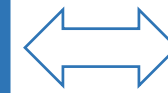
Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

VHV heeft kennisgemaakt met Streethandball via een uitwisselingsproject met de Deense Handbalfederatie. In Denemarken werd het concept reeds gebruikt op scholen als eerste instap naar het handbal. VHV heeft dit idee overgenomen. Het concept op zich is vrij en zeer flexibel. Zo kan er zelf beslist worden of bepaalde spelregels al dan niet worden toegepast.

Streethandball - VHV

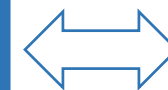
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Voorafgaand aan de ontwikkeling van het project is er geen aftoetsing met de clubs gebeurd.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Wat?

Streethandball is een speelse handbalvariant. Dit nieuw ontwikkelde concept heeft een aantal belangrijke troeven. Streethandball kan je zonder voorkennis en met een minimum aan materiaal spelen. Je hebt een streethandbal nodig en een doel. Dit doel kan een gewoon doel zijn, maar ook een doel getekend op de muur, twee boekentassen of twee truien die het doel voorstellen. Het doelgebied is ook heel flexibel, dat kan een rechte lijn zijn, een rechthoek, etc. Streethandball is gebaseerd op enkele basisregels en kan perfect gemengd en op alle leeftijden gespeeld worden vermits contact niet toegelaten is. Er wordt ook veel gescoord, want de keeper komt mee in de aanval (en de aanvallers zijn altijd in overtal). Bovendien zijn er nog enkele elementen die het attractiever en spectaculairder maken: een speciale zachte bal waarmee creatieve passen en shots kunnen uitgevoerd worden, spectaculaire doelpunten tellen voor een extra punt, doelpunten van meisjes kunnen dubbel tellen, muziek op de achtergrond, etc. Vermits het op één doel kan gespeeld worden, kan je met een oppervlakte van tien meter op tien meter al starten.

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

VHV wil Streethandball lanceren op twee verschillende plaatsen: op de speelplaats en op het speelfeld. In eerste instantie tracht VHV Streethandball te laten spelen op de speelplaatsen van de scholen. Na een Streethandballinitiatie op school, gegeven door de federatie, is het de bedoeling dat er regelmatig Streethandball gespeeld wordt tijdens de speeltijden of tijdens de middagpauze, bijvoorbeeld via recreatieve toernooien. Om dit te ondersteunen voorziet de federatie een startpakket. Dit omvat onder andere de basisregels, drie Streethandballen en enkele voorbeelden van oefeningen en spectaculaire trucs. Daarnaast is er de mogelijkheid tot ontlenen van straatdoeltjes, bijvoorbeeld als een school een toernooi wil organiseren of een lessenreeks Streethandball wil geven. Om Streethandball nog meer kenbaar te maken, zullen in samenwerking met Stichting Vlaamse Schoolsport een aantal Streethandball-toernooien op de kalender gezet worden.

In tweede instantie wilt VHV Streethandball op het (speel)plein krijgen via de aanwezigheid op een aantal evenementen zoals de Gentse feesten Sinksefeesten, Gordelfestival, etc. en via samenwerking met een aantal gemeenten en steden.

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Waarom?

Streethandball heeft als voornaamste doel handbal te promotoren buiten de klassieke sporthal en het op die manier veel laagdrempeliger en toegankelijker te maken. Dit project speelt in op een aantal tendensen die ook in andere sporten, zoals straatbasketbal, en beachvolleybal, de kop opsteken. Het is een laagdrempelige, spectaculaire variant van handbal die de jeugd (en ook volwassenen) aanspreekt. De grote meerwaarde is dat via deze weg handbal buiten de klassieke sporthal en handbalbelijningen kan aangeboden en beoefend worden. Zowel strand, speelplaats, gras, pleintjes, etc. zijn geschikte locaties en buiten een streetball is geen specifiek materiaal vereist.

Wie?

Met Streethandball op de speelplaats wilt VHV vooral de 10- tot 14-jarigen bereiken omdat deze vorm van handbal goed aansluit bij hun leefwereld: vrijblijvend, stoer karakter, spectaculair, speels. Met Streethandball op het (speel)plein richt men zich op alle leeftijden en wil men eveneens het gemengd samenspelen promoten. Het voordeel van Streethandball is dat ook gezinnen en verschillende geslachten perfect kunnen samenspelen wat niet kan in het klassieke handbalspel. Het concept, het spel op zich is heel laagdrempelig waardoor alle kinderen, ongeacht het niveau, kunnen deelnemen en succeservaring kunnen opdoen.

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

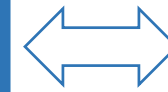
Inhoudelijke
uitwerking en
timing

Projectteam

Naast een projectcoördinator vanuit de VHV, zijn er ook een drietal externe medewerkers aangetrokken om als streetlesgever te fungeren in de verschillende projecten.

Lessen

Vanuit de federatie is een DVD met Streethandball-lessen met demo's ontwikkeld. Deze worden eveneens verspreid via Youtube. Op de DVD zijn een aantal tricks, shots en wedstrijdvormen te zien die de kinderen kunnen uitproberen.

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met
sportclubs

Taakverdeling sportfederatie - sportclubs

- De clubs zorgen meestal zelf voor de lesgevers. De VHV zorgt vooral voor materiële ondersteuning (streetballen, doeltjes, hesjes,...) en know how (via de DVD Streethandball). Clubs konden vanaf 2015 ook beroep doen op de nieuw aangekochte opblaasstructuur, wat uiteraard een extra troef is naar visibiliteit van de activiteiten
- Bij de initiaties op de scholen worden op het einde flyers uitgedeeld voor de kinderen met reclame voor de lokale handbalclub. Indien er een initiatiereeks plaatsvindt met een eindtornooi, dan is er een persoon van de club aanwezig die de ouders probeert aan te spreken
- In de lokale clubs wordt voor de kleintjes Streethandball aangeboden. Vooral omdat er hierbij veel met spelvormen gewerkt wordt
- De VHV stelde vast dat de doorstroom van meisjes naar oudere leeftijden moeilijk is. Hiervoor heeft VHV een mini-ladies promotiecampagne opgezet met recreatieve tornooitjes voor meisjes. Hier werd Streethandball mee opgenomen omdat het heel laagdrempelig is en vooral focust op het plezierlement

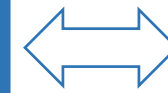

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Ondersteuning sportclubs vanuit de federatie**

Binnen het jeugdsportfonds kunnen clubs punten verdienen door initiaties te geven. Ze krijgen hiervoor een verloning als alles in orde is. Bijna alle clubs geven initiaties op scholen als promotie, aangezien dit voor extra leden zorgt. Als dit moeilijk is voor de clubs (weinig vrijwilligers, kleine clubs, opstartende club), kan men beroep doen op ondersteuning vanuit de federatie. Sommige clubs hebben gepensioneerd, of mensen die in het onderwijs zitten. Andere clubs hebben wat meer problemen met het vinden van vrijwilligers om de initiaties op de scholen te geven. Als de clubs iemand in dienst nemen via Vlabus (maximaal 8 uur) dan werd de lesgever terugbetaald door de federatie. Daarnaast deelt de federatie ook materiaal en kennis en wil vooral laten zien hoe Streethandball werkt. Via de promotiebijscholing wilt VHV aan haar clubs aantonen dat het concept kan aanslaan. Deze promotiebijscholing wordt jaarlijks georganiseerd. In de clubs probeert VHV overal een promotiecoördinator aan te stellen. Op deze bijscholing worden een aantal topics aangehaald, voorbeelden van strategieën van clubs naar promotie toe, het delen van good practices van andere clubs, discussies, etc. Hier komt Streethandball ook aan bod.

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

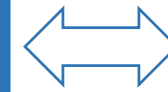
- Via de samenwerking met **scholen** heeft VHV met Streethandball een groot bereik naar kinderen toe. Er worden initiaties Streethandball gegeven voor schoolgaande kinderen. Hierbij richt VHV zich op leerlingen van de middelbare school omwille van het showelement. Maar ook op leerlingen van de lagere school omdat bij deze kinderen de marge het grootste is om hen in de handbalclub te krijgen. Wat betreft de initiaties is er veel variatie tussen de verschillende scholen. Bij bepaalde scholen wordt er één les per klas voorzien. Bij andere scholen wordt Streethandball gegeven bij de naschoolse sport. Of er worden meerdere initiatielessen voorzien met een eindtoernooi als apotheose. Via de initiaties door de federatie en de clubs heeft VHV ondertussen 20000 kinderen bereikt. Dit zijn voornamelijk oudere kinderen van op de middelbare scholen. Via de initiaties wil VHV aan de leerkrachten laten zien dat handbal geen sport is dat veel plaats inneemt. Met Streethandball geeft men de leerkrachten een aanbod van handbal zonder dat je per se een zaal nodig hebt. Bij de bijscholing SLO heeft men de laatste tijd ingezet op Streethandball waardoor men reeds 325 leerkrachten LO bereikt heeft. Hierdoor zal deze laagdrempelige handbalvariant ook aanbod komen tijdens de lessen LO en automatisch meer gespeeld en gepromoot worden

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

- Met de **sportdiensten** werd er tot op heden te weinig samengewerkt om handbal op de pleintjes te krijgen. Dit is een aandachtspunt dat VHV kan meenemen naar de toekomst. Wel is er een goede samenwerking met sportdiensten om Streethandball te integreren in hun activiteiten (sportkampen, buitenspeeldag,...)
- De integratie van Streethandball in de **SVS** kalender op niveau het secundair onderwijs is nog niet gelukt. VHV was één keer aanwezig op een recreatief SVS-toernooi voor de secundaire scholen op woensdag namiddag. Hier waren wel positieve reacties van de deelnemers en leerkrachten. VHV zal verder overleggen met SVS over wat mogelijk is in de toekomst. Er was met SVS ook overeengekomen om een drietal bijscholing specifiek over Streethandball te organiseren. Dit is om diverse redenen ook niet gebeurd. VHV was wel op de SVS apotheose in juni, waar 60 leerkrachten (gespreid over twee sessies) deelnamen. Daarnaast werkte VHV ook samen met SVS tijdens een nascholing in Genk (25 deelnemende leerkrachten)

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

- Vanuit de federatie zijn er promotiefilmpjes ontwikkeld met een mascotte voor het Streethandball. Deze worden verspreid via sociale media. Daarnaast zijn er ook Youtube-filmpjes met demo's en tricks die via een eigen kanaal op Youtube verspreid worden
- Aanvankelijk was het idee om een naamsponsor aan het project te binden om de duurzaamheid te garanderen. Hiervoor dacht men een externe sponsor te zoeken want het project blijft in materiaal wel geld kosten. Vooral uit tijdsgebrek is de federatie hier niet in geslaagd. Ondertussen heeft VHV een commercial en marketing manager die in de toekomst ook het recreatieve luik mee moet uitdragen

Streethandball - VHV

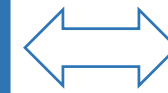
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Middelen en
financiering

Met de subsidies verkregen van de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media is vooral het materiaal aangekocht. Daarnaast heeft men de DVD ontwikkeld met de lessen en demo's, die nog steeds verspreid worden via Youtube. Ondertussen is het project gekend in de handbalwereld en loopt het op zich verder. Zo zijn er bijvoorbeeld clubs die Streethandball-tornooien organiseren. Enkel het materiaal vormt nog een kost. De federatie heeft het materiaal kunnen aankopen, dit kan door de clubs ontleend worden.

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Vanuit de federatie is er voornamelijk na de ontwikkeling van het project teruggekoppeld met de clubs. Streethandball is een aanbod voor de clubs, als ideale vorm voor initiaties op scholen. De VHV wist dat er bepaalde problemen waren met de initiaties op de scholen. Met het Streethandball wou men hieraan tegemoet komen. Bij de communicatie met de clubs is er vooral gewerkt met demofilmmpjes en een flyer met korte uitleg wat Streethandball juist inhoudt. Ook op de Algemene Vergadering is er een presentatie gegeven over Streethandball.

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

Testfase

In eerste instantie is VHV op zoek gegaan naar vijf clubs die mee willen stappen in het project. Vervolgens is men het project gaan voorstellen aan de scholen in de (buur)gemeenten van deze clubs om zo drie tot zes scholen per clubs te kunnen bereiken.

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

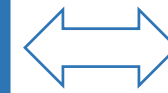
Uitrol en lancering

Uitrol

Voor de volgende projectperiode in 2014 is men op zoek gegaan naar vijf nieuwe clubs om in het project te stappen. Ook de vijf initiële clubs blijven betrokken bij het project. De infobrief met de uitleg van het project werd begin 2015 via de verschillende communicatiekanalen van de VHV opnieuw bezorgd aan de verschillende clubs (via site VHV, facebook, directe mailing naar de clubs). Dit resulteerde in 11 clubs die instapten in het project voorjaar 2015.

Bijsturing

In de centrumsteden wenste de federatie Streethandball ook op de speelpleinen te krijgen. Vanuit de clubs is daar weinig op ingezet omdat zij hun vaste manier van promotie hebben en dat is langs scholen. Dit is iets nieuws voor de clubs. Met de scholen zijn ze al gekend doordat er voorafgaand ook initiaties plaatsvonden. Maar met de pleintjes zijn de clubs nog niet gekend. Een groot deel van de clubs zijn niet echt 'stadclubs', maar bevinden zich eerder in kleinere steden. Vanuit de clubs was er niet echt vraag naar het aanbod van Streethandball op de pleintjes, dus is de federatie hier ook niet verder op ingegaan. De federatie heeft daar zelf ook minder achter gezeten of heeft dit minder gestimuleerd.

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

- VHV is tevreden over het groot aantal clubs die aan het project deelgenomen hebben. Hierdoor heeft men een groot aantal scholen en evenementen kunnen bereiken
- Na de twee projectjaren heeft VHV contact gehad met een vijftal clubs. De clubs bevestigden dat ze Streethandball zeker verder gaan gebruiken als promotiemiddel om de instroom in hun clubs te faciliteren. Om het als sport op zich te organiseren (vb. Streethandballtornooien) is er weinig interesse, de clubs zien het vooral als een tool tot ledenwerving en bekend maken van de sport. Het zal door hen dus verder gepromoot worden tijdens initiaties in de scholen, op sportdagen, op evenementen, etc.
- Daarnaast heeft VHV zelf het idee om een groot Streethandball-event te organiseren, en het recreatief aanbod verder uit te breiden voor jeugd en senioren. Bij de clubs is er verdeeldheid hieromtrent, sommige denken dat de competitie er onder zal leiden, andere zien het positief om zo een groter bereik te krijgen. Binnen de federatie is er de laatste jaren sterk gefocust op een kwalitatief competitieaanbod, trainers en opleidingen. Streethandball is nog geen onderdeel van het aanbod in de clubs. Globaal gezien is er nog weinig recreatief aanbod in de clubs

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheid
sportclubs

- Ondertussen is het project gekend in de handbalwereld en loopt het op zich verder. Zo zijn er bijvoorbeeld clubs die Streethandball-tornooien organiseren. Enkel het materiaal vormt nog een kost. De federatie heeft het materiaal kunnen aankopen, dit kan door de clubs ontleend worden. Daarnaast heeft men de DVD ontwikkelt met de lessen en demo's, die nog steeds verspreid worden via Youtube
- Door de school een startpakket met inbegrip van een drietal streetballen en achtergrondinfo (basisregels, lesfiches,...) mee te geven, tracht men te bewerkstelligen dat Streethandball een plaatsje veroverd op de speelplaatsen in de Vlaamse scholen met behulp van de leerkrachten LO
- Het project kan om volgende redenen verder gezet worden de volgende jaren:
 - Know how rond Streethandball is verspreid bij de clubs via het ter beschikking stellen van de DVD Streethandball
 - clubs, scholen en sportdiensten hebben streetballen bekomen via deelname aan het project. Ze kunnen tegen relatief goedkoop tarief bijkomend of vervangend aangekocht worden. Streetdoeltjes en opblaasstructuur kunnen blijvend bij de VHV ontleend worden
 - Materiaalpakket en oefenstof om op bijscholingen te gebruiken is blijvend aanwezig op de VHV
 - Grote troef is het laagdrempelige en attractieve van de sport, en dat kost uiteraard niets

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

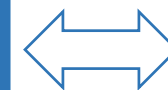
Duurzaamheid

Toekomst

- Zowel de clubs als de VHV zullen Streethandball verder blijven gebruiken als promotietool de volgende jaren. De clubs hebben ondertussen materiaal (Streethandballen) en know how (via DVD) om dit verder te zetten. Ze kunnen uiteraard ook de streetdoeltjes en opblaasstructuur van de VHV blijven ontlene (gratis). Er zal ook de volgende jaren het nodige budget vrijgemaakt worden om bijkomend materiaal aan te kopen
- VHV zal Streethandball blijven gebruiken als promotiemiddel op evenementen. Hiervoor heeft men een opblaasstructuur aangekocht. Deze zal ook ter beschikking worden gesteld aan clubs, sportdiensten, etc. die dit willen gebruiken om Streethandball te promoten
- De bijscholingen voor leerkrachten dragen ook bij aan de duurzaamheid van het project, door de integratie van Streethandball in de lessen LO. VHV zal ook in de toekomst op bijscholingen met Streethandball aanwezig zijn. De leerkrachten bekomen dan kosteloos de digitale versie van de oefenstof en infobundel rond Streethandball
- De samenwerking met sportdiensten en buurtwerkingen om handbal op pleintjes te krijgen heeft VHV maar zeer beperkt kunnen realiseren. Hier heeft de federatie tot op heden te weinig op gefocust. Dit kan wel een bijkomende hefboom zijn bij het verderzetten van het project in de toekomst

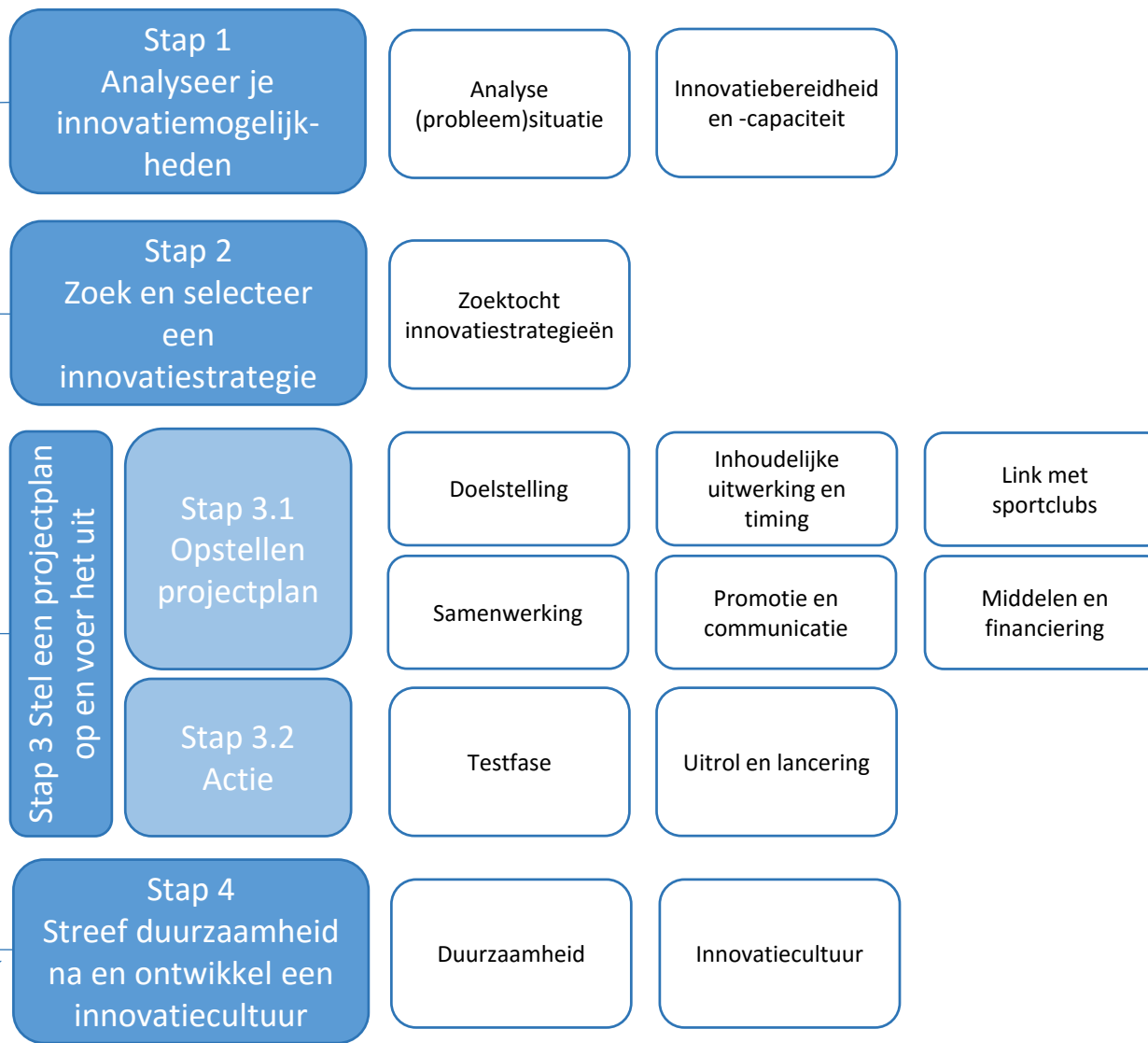
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Streethandball - VHV

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Interactie
sportclubs

Gedragenheid
sportclubs

14. FITHANDBAL – VLAAMSE HANDBALVERENIGING

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

Momenteel heeft de Vlaamse Handbalvereniging (VHV) geen aanbod voor volwassenen van 30 jaar of ouder. Veel spelers en speelsters stoppen rond hun 30ste omdat hun lichaam niet meer de zware belasting door het fysieke contact aankan en de tijdsinvestering te zwaar wordt. Er is momenteel geen enkele handbalclub die iets aanbiedt voor 30-plussers. Bovendien stelt VHV vast dat er weinig binding is van de ouders van de jeugdleden met de club. Dit maakt dat deze ouders weinig engagement als vrijwilliger opnemen.

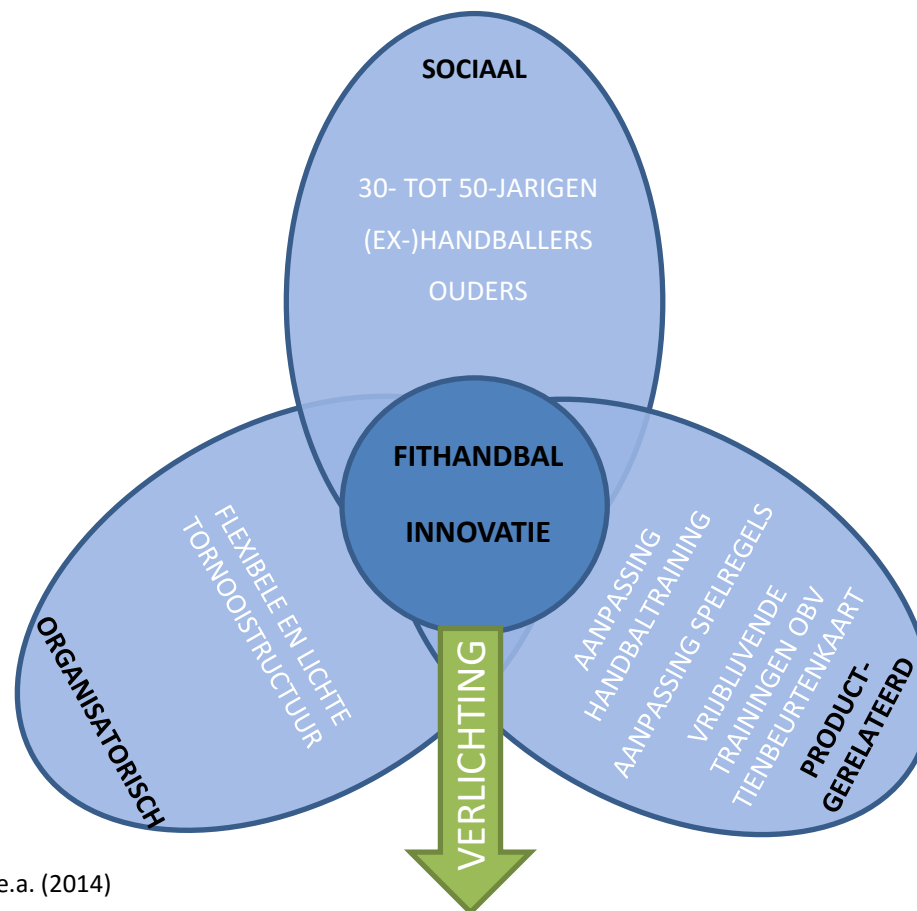

Oplossing

- Met fithandbal wil de VHV een interessant aanbod voorzien voor de doelgroep van volwassenen van 30 jaar of ouder. Het aanbod bestaat uit een wekelijkse sportieve activiteit die verdeeld wordt in drie blokken:
 - Blok 1: cardiovasculaire oefeningen
 - Blok 2: stabilisatie- en krachtoefeningen
 - Blok 3: handbaloefeningen en wedstrijdjjes
- Met fithandbal tracht men tegemoet te komen aan huidige evoluties en de leefwereld van de doelgroep. Dit aanbod verschilt van reguliere handbaltrainingen op de volgende aspecten:
 - Gemengd spelen (heren en dames spelen samen)
 - Geen lichaamscontact (door deze regel in te voeren is de sport fysiek veel minder zwaar en kan je het gemengd spelen)
 - Vrijblijvend (systeem met 10-beurtenkaart)
- De clubs kunnen bovendien een aantal nevendoelen bereiken:
 - Handballers die normaal volledig zouden stoppen, blijven actief in de club
 - Ouders kan je op die manier beter betrekken in de club
- Met deze activiteit wilt de VHV dus een nieuwe vorm van handbalbeleving op de kaart zetten. Het is anders omdat de doelgroep ouder is (30+) maar ook omdat er andere doelen centraal gesteld worden. In de plaats van competitief, wedstrijdgericht en met specifieke doelen te trainen, zal men tijdens de fithandbal trainen om fit te blijven, om zich te amuseren en omdat het een leuke groepssport is
- Bovendien kan het fithandbal gelijktijdig met de jeugd plaatsvinden, wat het laagdrempelig en praktisch haalbaar maakt voor ouders
- Naast de fithandbaltrainingen worden er ook driehoekstornooien gespeeld met ploegen die hetzelfde concept uitvoeren. Tijdens die tornooien staan amusement en fair-play centraal

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Aanpassing van het reguliere handbalspel door het wegnemen van het contactelement
 - Focus op toegankelijkheid en spelvreugde
- Focus op het fitheidselement en de groepsactiviteit
 - Flexibele en lichte tornooistructuur
 - Vrijblijvende trainingen

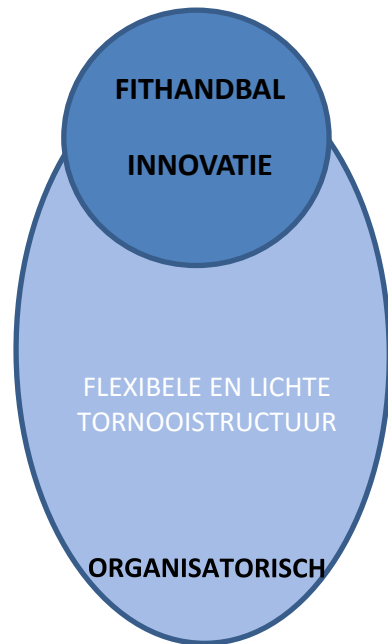
INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- Aanpassing van het concept van een handbaltraining door een opdeling in drie blokken:
 - Blok 1: cardiovasculaire oefeningen
 - Blok 2: stabilisatie- en krachtoefeningen
 - Blok 3: handbaloefeningen en wedstrijdjjes
- Aanpassing spelregels: Bovendien betreft het hier een ander spel dan het reguliere handbal. Omdat er geen contact mag gemaakt worden, kan het gemengd gespeeld worden, zal het spel minder tactisch gespeeld worden en hierdoor ook toegankelijker zijn. Indien er grote niveauverschillen zouden zijn, is een aangepast doelpuntensysteem mogelijk tijdens de training om iedereen voldoende aan bod te laten komen en spelvreugde te geven
- Men streeft laagdrempeligheid na door één training per week te organiseren en dit bovendien aan de hand van een 10-beurtenkaart zodat de trainingen vrijblijvend zijn

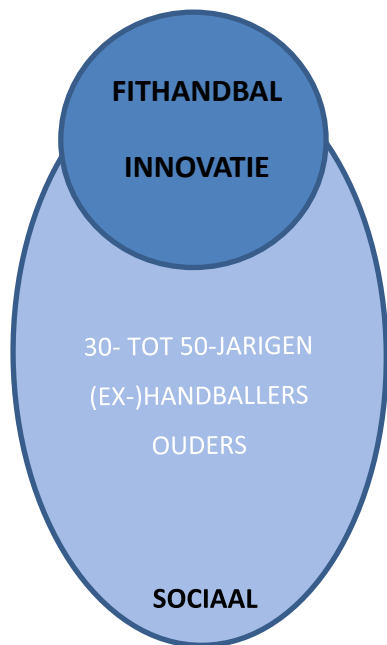
Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

Naast de fithandbaltrainingen worden er ook driehoekstornooien gespeeld met ploegen die hetzelfde concept uitvoeren. Tijdens die tornooien staan amusement en fair-play centraal. Deze tornooien zijn heel toegankelijk en werken met vrije inschrijvingen. De eerste drie jaar heeft de federatie gefocust op de regio's Antwerpen en Vlaams Brabant om daar de promotie te voeren voor fithandbal. Dit voornamelijk zodat de fithandballers ook de mogelijkheid hadden om tegen andere clubs uit de buurt tornooitjes kunnen spelen. In deze regio's is er nu een circuit uitgebouwd met tornooien voor fithandbalclubs. Hier coördineren de regiobesturen mee het recreatieve fithandbalaanbod in hun respectievelijke regio. Binnen de regio's besturen zitten wel alleen vrijwilligers, maar zij krijgen wel werkingsmiddelen om projecten mee te coördineren.

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- Het fithandbal richt zich op de doelgroep van 30-plussers omdat de VHV voor hen geen aanbod heeft. Doordat de meesten van deze doelgroep weinig tijd hebben kunnen ze zich moeilijk wekelijks engageren. Doordat er via fithandbal iets vrijblijvend en gevarieerd aangeboden wordt, zal deze doelgroep zich meer aangesproken voelen.
- Hierbij richt men zich op twee soorten deelnemers:
 - Veel handballers stoppen rond 30 jaar met handballen en hebben daarna niets meer met handbal en met de club te maken. Door hen fithandbal aan te bieden, blijven ze handballen en blijven ze betrokken in de clubwerking
 - Daarnaast richt men zich zeker ook op 30-plussers die nog nooit gehandbald hebben. Ouders waarvan hun kind in de club handbal speelt, supporters van de seniorenploegen of sympathisanten die de ploegsport graag eens willen uitproberen. De trainingen kunnen gelijktijdig zijn met de trainingen van de kinderen. De ouders komen hun kind afzetten op de training en kunnen zelf meedoen met de fithandbal
- Via het bereiken van deze doelgroep kunnen de clubs eveneens beter gestructureerd worden, want naast het sportieve en het sociale aspect van fithandbal, kan men via deze weg ook vrijwilligers rekruteren. Vooral voor de clubs is dit een succesfactor. Bij de clubs die een vrijwilligerscoördinator hebben stelt de VHV vast dat deze personen vaak aanwezig zijn bij de fithandbal

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

VERLICHTING

- Fithandbal betreft een ander spel dan het reguliere handbal. Omdat er geen contact mag gemaakt worden, kan het gemengd gespeeld worden, zal het spel minder tactisch gespeeld worden en hierdoor ook toegankelijker zijn. Dit maakt eveneens dat kracht een kleinere rol speelt
- Indien er grote niveauverschillen zouden zijn, is een aangepast doelpuntensysteem mogelijk tijdens de training om iedereen voldoende aan bod te laten komen en spelvreugde te geven. De trainer zorgt voor differentiatie zodat alle niveaus aan bod komen. Er wordt geen startniveau van de deelnemers vereist, zodat iedereen die wil, kan deelnemen (ook zonder handbalervaring)
- Doordat er met drie verschillende thema's in één training gewerkt wordt, worden niet enkel handballers aangetrokken maar ook andere mensen die graag fit willen blijven en een groepsactiviteit willen doen
- De tornooistructuur is lichter en flexibeler. Deze tornooien vinden bovendien niet elke week plaats en werken met vrije inschrijvingen
- VHV wilt de nadruk leggen op laagdrempeligheid door één vrijblijvende training te doen per week. Door met een tienbeurtenkaart te werken tracht men de kosten laag te houden (vb.: 20 euro voor 10 trainingen, telkens je komt wordt er een vakje afgestempeld.). Het systeem met een tienbeurtenkaart zorgt er bovendien voor dat de trainingen vrijblijvend zijn en dit is iets helemaal nieuws in de Vlaamse handbalwereld

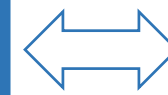
INNOVATIEPROCES

Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

Fithandbal - VHV

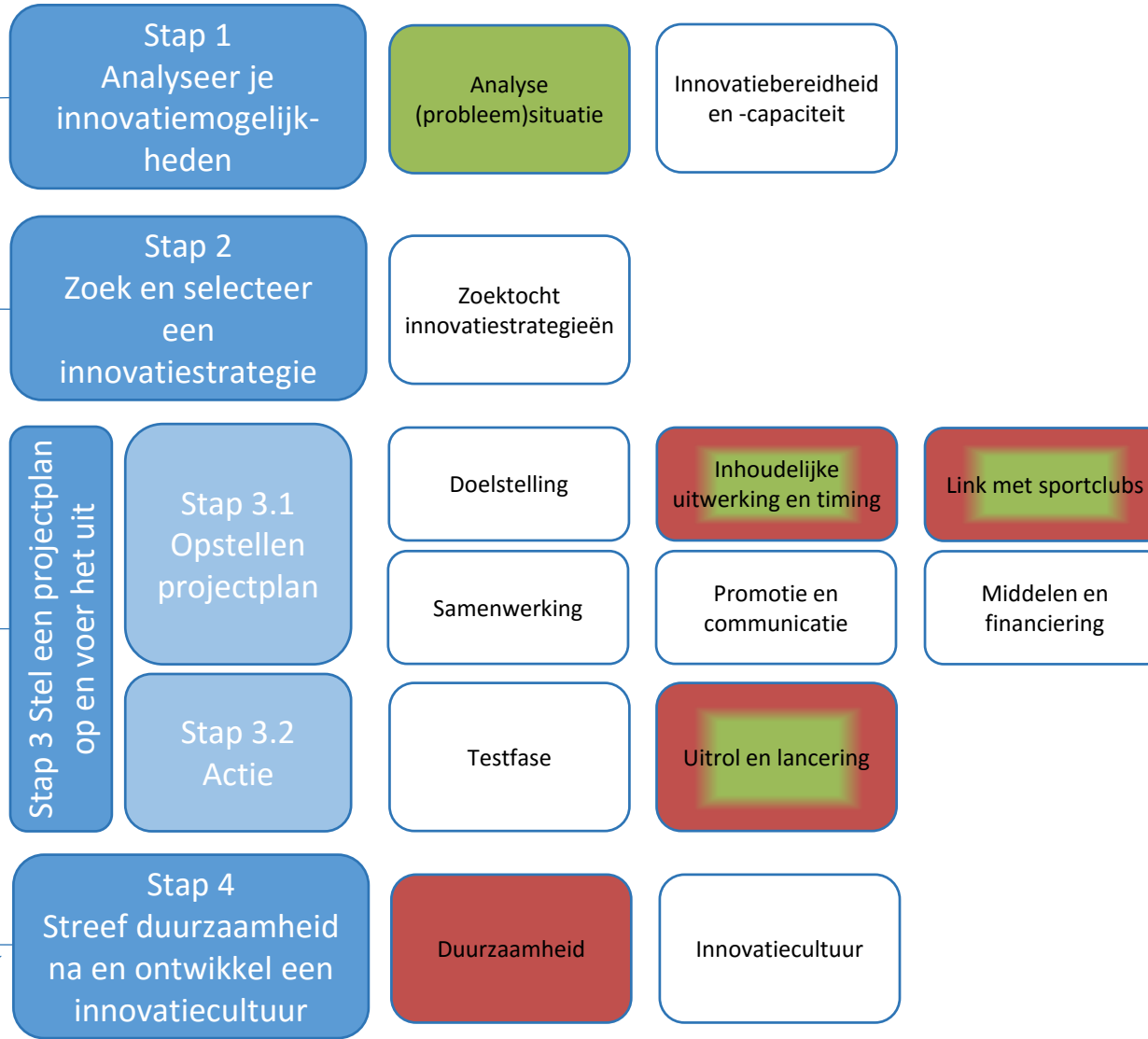
INNOVATIEPROCES

- Het basisconcept van elke training is op zich vernieuwend en vormt een succesfactor, namelijk de opbouw in drie onderdelen (conditie, kracht en handbal). In principe is dergelijke indeling bij alle sporten mogelijk
- Met fithandbal heeft VHV een recreatief concept gevonden voor hun sport dat ze voordien niet hadden. Handbal is een ruwe sport dus daarom heeft men de regels aangepast. Niet alle federaties hebben daar behoefte aan, bv. volleybal kan perfect gespeeld worden met dezelfde spelregels op oudere leeftijd. Maar andere ruwe sporten zoals rugby en basketbal zouden eventueel wel een gelijkaardige recreatieve variant kunnen bedenken
- Ook een sportaanbod voor de ouders van sportactieve kinderen aanbieden, is voor alle clubs met eender welke sport interessant. De betrokkenheid van de ouders bij de club stijgt hierdoor aanzienlijk, waardoor ook het vrijwilligersengagement toeneemt

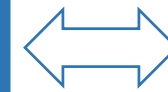
Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheden
sportclubs

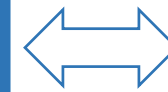
Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

Momenteel heeft de Vlaamse Handbalvereniging (VHV) eigenlijk geen aanbod voor volwassenen van 30 jaar of ouder. Veel spelers en speelsters stoppen rond hun 30ste omdat hun lichaam niet meer de zware belasting door het fysieke contact aankan en de tijdsinvestering te zwaar wordt. Er is momenteel geen enkele handbalclub die iets aanbiedt voor 30-plussers. Bovendien stelt VHV vast dat er weinig binding is van de ouders van de jeugdleden met de club. Dit maakt dat deze ouders weinig engagement als vrijwilliger opnemen.

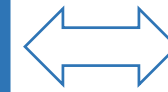
Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

De Raad van Bestuur van de VHV zag in dat er een gebrek was aan recreatief handbal. De ledencijfers staaften het probleem dat er geen 30-plussers meer actief zijn in het handbal. Er is dan ook verder op ingezet door een breedtesportcoördinator aan te stellen

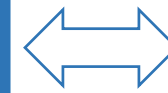
Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

VHV heeft dit nieuwe handbalconcept leren kennen via Deense collega's. In Denemarken is handbal een heel populaire sport, in het kleine land spelen er tien keer zoveel handballers als in België. In Denemarken noemt het handbalfitness, de meeste clubs hebben het daar in hun aanbod. Tijdens een uitwisselingsproject met de Deense Handbalfederatie werd dit project samen besproken en besloot VHV om hier verder op in te spelen.

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Bij de clubbezoeken merkte de sportfederatie dat er vraag was naar handbal voor mensen van de vooropgestelde doelgroep (30-plussers). Er was nood aan een aangepaste vorm zonder contact. Bovendien waren er al bepaalde clubs die zelf een aangepast aanbod hadden. Na het contact met Denemarken werd het fithandbalproject verder ontwikkeld en geïmplementeerd.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Fithandbal - VHV

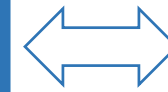
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wat? Als je kijkt naar andere sporten, dan kunnen heel veel volwassenen blijven sporten op recreatief niveau, hoe lang ze ook willen. Handbal is een erg fysieke sport doordat men contact mag maken en daarom stoppen de meesten rond de leeftijd van 30 jaar. Als het contactelement weggenomen wordt, wordt de sport fysiek minder zwaar en kan er eveneens gemengd gespeeld worden. Op deze manier wordt een nieuw sport handbal gecreëerd, dat men lang kan en wil blijven spelen. Fithandbal staat voor een wekelijkse activiteit, verdeeld in drie blokken: cardiovasculaire oefeningen, stabilisatie- en krachtoefeningen en speels handbaloefeningen en wedstrijdjes. In de plaats van competitief, wedstrijdgericht en met specifieke doelen te trainen, wordt tijdens de fithandbal getraind om fit te blijven, om zich te amuseren en omdat het een leuke groepssport is. Deze training komt tegemoet aan huidige evoluties en de leefwereld van de doelgroep door gemengd (heren en dames) te spelen en geen lichaamscontact toe te laten. Het is eveneens de bedoeling dat er vijf keer per jaar een driehoeksturnooi gespeeld wordt met de ploegen die hetzelfde concept uitvoeren. Tijdens die turnoien staan amusement en fair-play centraal.

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Wie? Momenteel heeft de VHV niets te bieden voor volwassenen van 30 jaar of ouder. Veel spelers en speelsters stoppen rond hun 30e omdat hun lichaam niet meer de zware belasting door het fysieke contact aankan en de tijdsinvestering te zwaar wordt. Er is momenteel geen enkele handbalclub die iets aanbiedt voor 30-plussers en daar wil de VHV via dit vernieuwende project verandering in brengen.

Waarom? Met dit project probeert men te voorkomen dat er een grote uitval is van spelers. Als spelers hun handbalcarrière stappen, verdwijnen ze meestal volledig uit de handbalwereld en dat is jammer voor de clubs en voor de federatie. Als ze door dit project één keer per week blijven sporten in de club dan blijven ze in contact met handbal en kan dit een heel positief effect hebben op de sport. sommige ouders van kinderen komen veel kijken en willen e sport ook eens uitproberen. Op zo een late leeftijd in competitie gaan is moeilijk en er is gevaar voor blessures. Door dit project kunnen de ouders toch recreatief starten met handbal op hun niveau en worden ze beter geïntegreerd in de clubs.

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Inhoudelijke
uitwerking en
timing

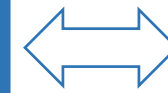
Concept:

- Fithandbal staat voor een wekelijkse activiteit, verdeeld in drie blokken: cardiovasculaire oefeningen, stabilisatie- en krachtoefeningen en speels handbaloefeningen en wedstrijdjjes. In de plaats van competitief, wedstrijdgericht en met specifieke doelen te trainen, wordt tijdens de fithandbal getraind om fit te blijven, om zich te amuseren en omdat het een leuke groepssport is. Richting de clubs wordt aangeraden om de structuur in de drie blokken te volgen, maar de clubs zijn vrij om hier zelf invulling aan te geven. Bij sommige clubs worden er bijvoorbeeld enkel recreatieve wedstrijdjjes gespeeld op de training. Daarnaast bieden bepaalde clubs wekelijks een fithandbaltraining aan, terwijl dit bij andere clubs om de twee weken is
- Naast de trainingen worden er eveneens driehoekstornooien georganiseerd. Dit is een lichte en flexibele tornooistructuur, dat zeker niet elke week plaatsvindt, en met vrije inschrijvingen werkt

Opleiding:

Er is geen specifieke opleiding voor de begeleiders, er is geen uitgebreide kennis van handbal nodig. Iedereen met een sportieve achtergrond zou het kunnen geven. Bij fithandbal zou de focus voornamelijk moeten liggen op groepsvorming, enthousiasme, fun.

VHV heeft wel een promotiebijscholing georganiseerd waarin het concept is uitgelegd, onder andere aan de hand van praktijksessie (demo's).

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

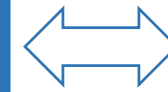
Inhoudelijke
uitwerking en timing

Lidmaatschap:

VHV heeft geprobeerd een tienbeurtenkaart te introduceren. Maar de clubs staan hier nog heel weigerachtig tegenover, aangezien ze vrezen dat het meer administratie met zich mee zal brengen en bovendien zijn ze niet gewoon om er mee te werken. Men vreest dat dit vooral voor de trainer extra werk zal zijn. Elke training zal hij/zij zich moeten bezig houden met bijhouden wie al betaald heeft en dit mag niet de bedoeling zijn. De clubs geven aan dat het lidmaatschap niet de drempel is om aan fithandbal te doen. Het lidmaatschap ligt bovendien lager dan het competitieve lidmaatschap. De clubs geven aan dat het eenvoudiger is om eerst de geïnteresseerden eens gratis te laten proberen en nadien lidgeld te vragen als ze willen blijven komen.

Wat wel als optie naar voor komt, is dat twee gratis testtrainingen de speler een instapkaart kan kopen, bijvoorbeeld €30 voor zes beurten. De €30 dekt op die manier alle onkosten van verzekering en lidgeld. Stel dat na de zes beurten de deelnemer zich wil inschrijven dan kan hij/zij het resterende lidgeld betalen voor de rest van het jaar (Bv. €70 voor heel jaar - €30 van de instapkaart = €40).

De VHV wil haar clubs laten kennismaken met deze wijze van instapkaarten. Er wordt nagedacht om dit ook voor de jeugd toe te passen zodat kinderen niet direct hoeven te beslissen om heel het jaar in te schrijven. Ze kunnen op die manier een tweetal maanden proberen via de instapkaart en dan pas de beslissing nemen om al dan niet in te schrijven. De komende beleidsperiode wil VHV inzetten om een nog laagdrempeliger lidmaatschap aan te bieden. Hierbij is de federatie op zoek naar een goed voorbeeld, een club waar het systeem wel aanslaat.

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Link met sportclubs

Taakverdeling sportfederatie-sportclubs, ondersteuning vanuit de sportfederatie:

- De sportfederatie heeft een tiendelige lessenmap ontwikkeld die kan toegepast worden binnen de club. Deze map kan gratis verkregen worden. Daarnaast stippelt de federatie het project uit voor de clubs, legt de toernooien vast, volgt het project op en ondersteunt de clubs met materiaal en kosten van zaal en trainer bij de opstart van het project
- De clubs zijn zelf verantwoordelijk voor de zaal, de trainer en het maken van reclame in de club
- Bij aanvang van het project wou de federatie verzekeren dat de clubs niet in de financiële problemen zouden komen door de opstart van het project. Daarom kregen de clubs €200 voor materiaal, infrastructuur en lesgevers. Ook de huur van de sporthal bij de toernooien kon ingebracht worden
- Het grootste probleem zijn de zaaluren. Fithandbal zou buiten beoefend kunnen worden, maar dan ben je weersafhankelijk. Met de competitieploegen en jeugd ploegen geraken de clubs al moeilijk aan voldoende zaaluren. De fithandballers hechten veel belang aan sfeer en gezelligheid, dus het is belangrijk dat er een cafetaria in de buurt is, dan kun je al moeilijk uitwijken naar scholen

Voordeel sportclubs:

Via deze doelgroep kunnen de clubs beter gestructureerd worden, naast het sportieve en het sociale, komen er ook vrijwilligers bij. Vooral voor de clubs is dit een succesfactor. Bij de clubs die een vrijwilligerscoördinator hebben, stelt men vast dat deze vaak deelneemt aan de fithandbal om de deelnemers te linken met de club.

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

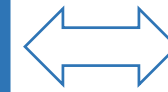
Promotie en
communicatie

Vanuit de federatie:

De federatie heeft de lessenmap en het logo ontworpen. Momenteel loopt het volledig via de clubs. De communicatie en promotie het loopt heel hard op mond-aan-mond reclame. De federatie communiceert eveneens via de site, de promotiebijscholing en sociale media, maar dat is beperkt, het recreatieve luik is hier nog sterk onderbelicht. Ondertussen heeft VHV ook infofiches, banners en T-shirts voor de fithandbal voorzien.

Vanuit de clubs:

De promotie in de clubs verloopt vooral mondeling, via de ouders van kinderen die komen handballen. Ook de ex-spelers die gestopt zijn, probeert men terug te betrekken.

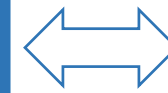

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanMiddelen en
financiering

- Na de subsidies die verkregen werden via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media werd het project verder gezet
- VHV heeft een sponsordossier opgesteld en Argenta gecontacteerd om financieel te steunen. Men heeft voor een bank gekozen omdat de leeftijdsgroep van de fithandbal bestaat uit kapitaalkrachtige mensen. Argenta is niet ingegaan op het voorstel. Men tracht dit dossier te herwerken voor andere organisaties, zodat mede via externe sponsors het project verder kan ondersteund en uitgebreid worden

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Dit concept is voorgesteld aan de clubs, aanvankelijk bij de clubs die zelf al een opstart hadden genomen. Aan deze clubs werd voorgesteld om uiteraard verder te gaan met hun recreatieve werking, maar om hierbij te gaan werken volgens het fithandbalconcept.

PARTICIPATIEPROCES

Interactie
sportclubs

Fithandbal - VHV

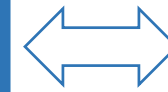
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

In een eerste fase is het project voorgesteld aan enkele clubs die reeds interesse hadden. Vervolgens werd het project uitgerold in Antwerpen en Vlaams-Brabant. Dit kan als een testfase gedurende drie seizoenen beschouwd worden.

Fithandbal - VHV

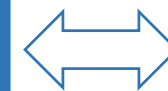
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Uitrol:

- De eerste drie jaar heeft de federatie gefocust op de regio's Antwerpen en Vlaams Brabant om daar de promotie te voeren voor fithandbal. Dit voornamelijk zodat de fithandballers ook de mogelijkheid hadden om tegen andere clubs uit de buurt tornooitjes kunnen spelen. In deze regio's is er nu een circuit uitgebouwd met tornooien voor fithandbalclubs. Hier coördineren de regiobesturen mee het recreatieve fithandbalaanbod in hun respectievelijke regio. Binnen de regio's besturen zitten wel alleen vrijwilligers, maar zij krijgen wel werkingsmiddelen om projecten mee te coördineren.
- Vervolgens is men verder beginnen verspreiden over Vlaanderen. In Limburg is de competitie in handbal heel sterk, met veel sterke competitieclubs. Deze clubs geven aan dat ze keuzes moeten maken op wat ze inzetten. Toch probeert de VHV om in elke regio een recreatieaanbod te voorzien. De eerste clubs die in Limburg met fithandbal beginnen, liggen ver van andere fithandbalclubs. Er zou ter plaatste een circuit moeten komen. Inmiddels zijn er negen clubs actief in het Limburgse.

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Bijsturing

Op de promotiebijscholing met de promotiecoördinatoren van alle Vlaamse handbalclubs werd er gediscussieerd over het fithandbalproject. Hierbij was er ruimte voor feedback vanuit de clubs. Hieronder de meest besproken discussiepunten:

- Werken met beurtenkaarten i.p.v. lidgeld: Het beurtenkaartensysteem vonden de meesten niet goed, vooral door de administratieve taken die er bijkomen voor de trainer. Het is beter van ofwel gewoon gratis te laten proberen en nadien lidgeld te vragen als ze verder willen komen. Ofwel kan er gewerkt worden met een instapkaarten die telt voor een aantal keer. De kosten zijn dan gedekt voor de club en indien de nieuwe speler wil blijven komen dan dient hij zich wel volledig in te schrijven en het resterende lidgeld te betalen
- Promotie voeren in de club: Er werden een aantal mogelijkheden aangebracht op welke manier er promotie kan gevoerd worden in de club:
 - Door kinderen tegen de ouders een wedstrijdje te laten spelen met vooraf een training fithandbal zodat ze de regels al een beetje kennen. Op die manier voelen de ouders zich misschien aangesproken om de sport meer te beoefenen
 - Publiceren via folder, website, site van de gemeente of sportdienst
 - Mondelinge reclame (meest succesvol)
- Ex-handballers toelaten: Dit was een kritisch punt want als er teveel ex-handballers zijn dan is het niveau soms te hoog en is de stap voor ouders soms te groot. Het soort handbal is helemaal anders dus de trainer moet heel goed kunnen omgaan met de ex-handballers en duidelijk maken dat dit geen competitieve groep is. Indien dit onmogelijk is om recreatief te sporten dan is het beter dat de ex-handballers met de regioploeg meespelen i.p.v. met de fithandbalploeg

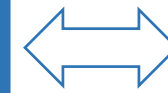
Stap 3.2
Actie

Uitrol en lancering

Na het overleg in kleine groepen deelden de groepen hun mening met de hele groep en was er nog discussie mogelijk.

Bovendien geven de clubs aan dat ze liefst iemand in de fithandbal hebben die in het bestuur van de club zit. In de fithandbal zitten veel potentiële vrijwilligers, om de mensen zo beter bij de club te betrekken.

Vooraf het sociale luik is belangrijk bij de fithandbal. Het wordt best later op de avond ingepland zodat men achteraf samen nog iets kan drinken. Deze feedback is gekomen vanuit de clubs.

Fithandbal - VHV

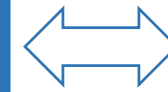
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

- De jaarlijkse promotiebijscholing van VHV werd georganiseerd in het kader van fithandbal. Men is samengekomen met de promotiecoördinatoren van alle clubs in Vlaanderen. Daar heeft VHV het project voorgesteld. De clubs die al met het project bezig zijn, hebben hun ervaring met het project gedeeld om zo de meerwaarde voor de club zelf aan te tonen. Daarna was er een overleg over alle kritische punten van het project in kleine groepen. Uiteindelijk werd er uit de fithandbalmap een demo les gegeven zodat de coördinatoren kennis konden maken met de drie luiken (pulse, power, play) uit de fithandbalmap. Ook zagen ze dat er gemakkelijk te differentiëren valt met de recreatieve spelvariant van handbal(geen contact).
- Het concept van fithandbal wordt door bepaalde clubs niet gevolgd. Zij bieden gewoon hun eigen recreatieve vorm van handbal aan. Op toernooiniveau kan dit voor problemen zorgen. Er zou een onderscheid moeten zijn tussen ex-spelers en fithandballers.

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden
sportclubs

- De clubs hebben reeds de lessenmap ontvangen en hebben actief contact met elkaar gelegd. De tornooien en de trainingen kunnen dus verder verlopen zonder extra middelen. De kosten van de zaal en de trainers zal nu volledig bij de clubs komen, maar dat zullen ze zonder probleem opvangen. De €200 steun die men heeft ontvangen voor de zaalkosten en de trainerskosten is op het jaarbudget van de meeste clubs verwaarloosbaar. Het was wel een mooie aanmoediging voor clubs om de stap uiteindelijk te zetten
- De federatie wilt vooral nog meer clubs overtuigen van de meerwaarde dat dit project kan brengen voor de club, zodat het aantal fithandballers blijft stijgen. De federatie is aan het bekijken hoe men dit voortdurend kan blijven promoten
- Momenteel is er weinig coördinatie vanuit de sportfederatie, dat zorgt dat de clubs zelf niet goed weten wie er nog fithandbal aanbiedt. De federatie wil dit zeker op de site vermelden zodat dit ook duidelijk is tussen de clubs

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

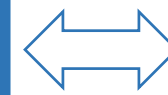
Duurzaamheid

Toekomst:

- Om een vervolgtraject te voorzien na de tien weken fithandbal, is de federatie van plan om de lessenmap uit te breiden of aan te passen. Weliswaar, als de lesgevers voldoende affiniteit hebben met handbal kunnen ze zelf de nodige aanpassingen doen
- De combinatie van ex-spelers en ouders werkt op de training wel. Maar op de toernooien is het niveauverschil vaak wel te groot. Dit moet in de toekomst misschien opgesplitst worden in het recreatieve circuit
- Momenteel beschikt de federatie alleen over een competitief lidmaatschap. In de toekomst wenst men de ledenaansluiting te segmenteren en een onderscheid te maken tussen handbal met en zonder contact, wat een verschil zal maken voor de verzekering. Op dit moment worden de fithandballers mee opgenomen als competitieleden
- De federatie worstelt nog met de vraag of de fithandballer een sportmedische keuring moeten laten doen. Fithandbal is geen competitiesport, maar het omvat wel een doelgroep die het nodig zou kunnen hebben
- VHV ziet mogelijk toekomstige samenwerkingsverbanden met sportdiensten en met OKRA-SPORT. beiden geven aan dat fithandbal iets kan zijn om in hun aanbod op te nemen. VHV wil bekijken hoe dit ook bij de federatie voor een return kan zorgen

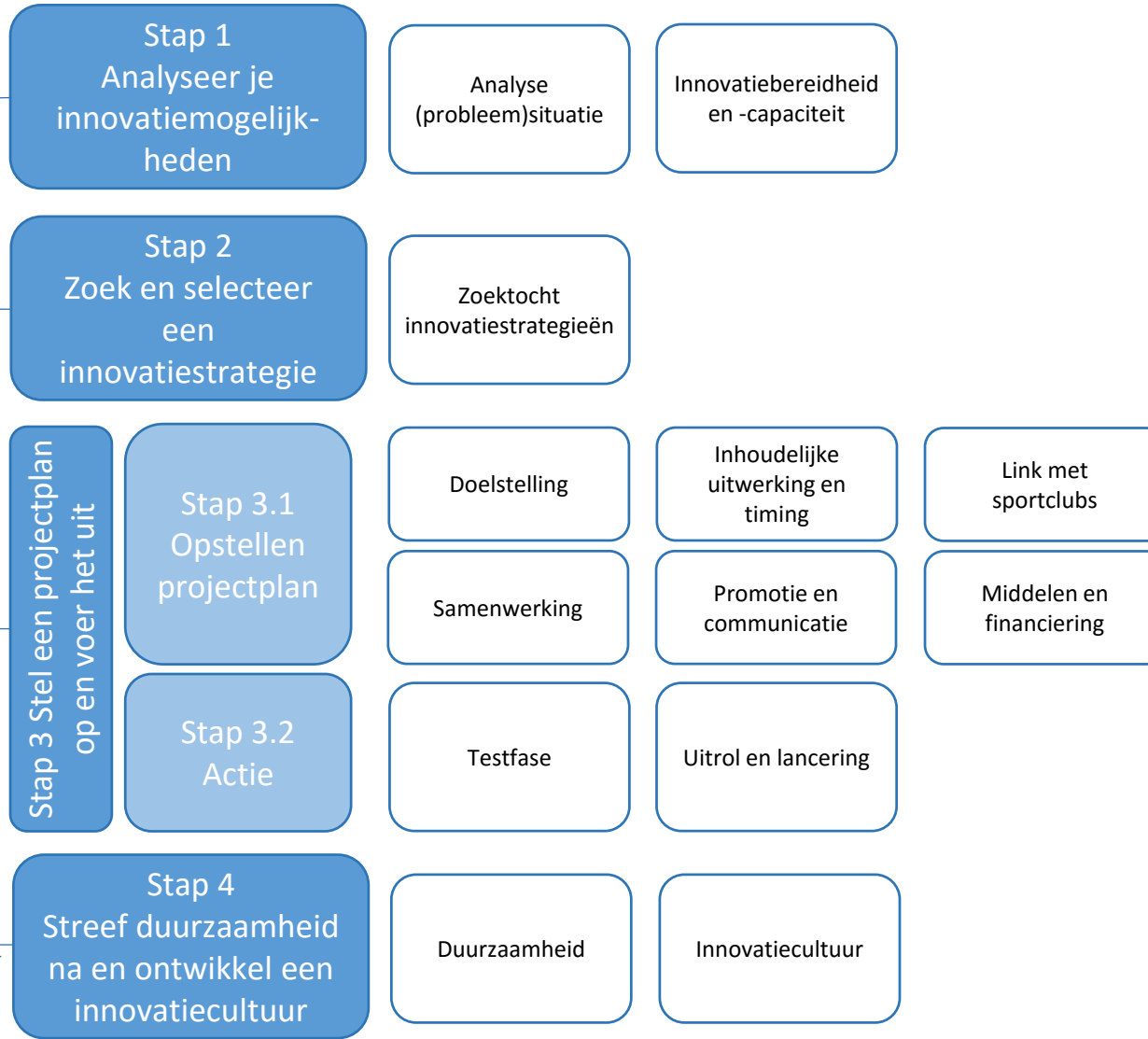
Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Duurzaamheid

Fithandbal - VHV

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

15. VOETBAL OP MAAT: 2v2

DRIBBELVOETBAL – VOETBALFEDERATIE VLAANDEREN

Voetbal op maat: 2v2 dribbelvoetbal – Voetbalfederatie Vlaanderen

- In deze good practice bestuderen we het project 'Voetbal op maat' van Voetbalfederatie Vlaanderen. In tegenstelling tot de andere good practices, omvat dit project verschillende deelprojecten, namelijk:
 - 2v2 dribbelvoetbal voor vier- tot zesjarigen
 - Recreatieve formats 5v5 en 8v8 voor scholieren, studenten, volwassenen, 35-plussers
 - Clubgames voor veteranen
- Bij de analyse van de innovatieve en verlichtende elementen brengen we het volledige project in rekening
- Aangezien er voor elk deelproject een verschillend traject wat betreft de ontwikkeling en implementatie werd afgelegd, zullen we bij de analyse van het innovatieproces focussen op 2v2 dribbelvoetbal

VAN PROBLEEM NAAR OPLOSSING

Probleem

Het huidige voetbalaanbod van VFV binnen een competitief karakter en met specifieke klassieke bepalingen vormt enerzijds een drempel voor bepaalde doelgroepen om in te stappen in een voetbalclub en anderzijds zorgt het bij andere doelgroepen tevens voor een grotere drop out. De belangrijkste les voor VFV uit de analyse van de probleemsituatie is dat men vooral inspanningen moeten leveren op vlak van retentie en niet zozeer op vlak van instroom. Bij retentie onderscheidt VFV vijf cruciale fases (belangrijke 'kruispunten' die je op de weg van 'een leven lang voetbal' tegenkomt):

- De eerste cruciale fase, dribbelvoetbal, beschouwt VFV ook degelijk als retentie, want dit dient niet zozeer om kinderen naar het voetbal toe te leiden, wel om hen een eerste positieve kennismaking met de sport te garanderen
- De tweede cruciale fase is de klassieke drop-outleeftijd. Recreatieve teams zijn een deel van de oplossing, maar VFV wil hier nog verder op inzetten door concreet in te spelen op noden van de doelgroep
- De derde cruciale fase is die van de (jong)volwassenen. Men heeft heel duidelijk vastgesteld dat er nood is aan meer flexibiliteit. Zeg maar een product 'voetbal light'
- De vierde cruciale fase is 35+
- De vijfde cruciale fase is 55+. Bij zowel 35+ als 55+ beseft VFV dat het bereik op korte termijn niet spectaculair kan zijn. Maar men heeft alvast geleerd dat men deze doelgroepen alle kansen moeten geven om te (blijven) groeien

Oplossing

VFV wenst met het project 'Voetbal op maat' een breed bereik en laagdrempeligheid na te streven, vertrekkende vanuit de actuele situatie wat betreft het recreatieve voetbalaanbod. Door de focus te leggen op een laagdrempelig, recreatief aanbod voor bepaalde leeftijdscategorieën/doelgroepen wil VFV een makkelijkere instroom creëren van leden en een voetbalformule aanbieden op maat van elke leeftijd/doelgroep. De bedoeling is om formats te ontwikkelen en deze aan te bieden aan de clubs op maat van leeftijdsgebonden doelgroepen. Langs de ene kant wordt hier gefocust op de jongeren tot en met zes jaar. Langs de andere kant worden ook recreatieve formats ontwikkeld voor teams die onvoldoende spelers hebben, om hen de kans te bieden om toch wekelijks te blijven voetballen. Daarnaast gaat er specifieke aandacht naar de leeftijdsgroep van 35-plussers, de veteranen. De veteranenploegen zijn vaak aangesloten bij een andere sportfederatie. De globale doelstelling is om de drempels te verlagen, zowel voor de spelers als voor de clubs. Deze formules geven de voetbalclubs de mogelijkheid om alle leden gedurende hun voetballoopbaan aan zich te binden.

Voor de volgende groepen wenst VFV naast de bestaande competitieformules een alternatieve formule aan te bieden in een recreatief kader en met aangepaste spelregels:

- 2v2: 4 t.e.m. 6 jarigen
- 5v5 en 8v8: scholieren, studenten, volwassenen, 35+
- Club games: volwassenen, 35+

Met dit project zet men in op het belang van een algemeen aanbod. Het is een uitdaging om een sportaanbod te bieden voor alle leeftijdsgroepen, en dit bovendien op maat van de wensen, noden en mogelijkheden van de doelgroepen en de clubs.

Voetbal op maat – Voetbalfederatie Vlaanderen

2v2 dribbelvoetbal

Probleem

VFV stelde vast dat er een foute format werd aangeboden voor de kleinsten. Deze format was pedagogisch en didactisch niet te rijmen met de opleidingsvisie

Oplossing

Hier wenst VFV op in te spelen met 2v2 dribbelvoetbal en Multimove. In de opleidingsvisie stond al sinds het ontstaan van de federatie de 2 tegen 2 vorm, maar deze werd niet in de praktijk gebracht

Recreatieve formats

Probleem

VFV stelt een drop-out van jongeren vast omdat er te veel of te weinig spelers in een team zijn

Oplossing

Voorzien van recreatieve formats voor teams die onvoldoende spelers hebben, om hen de kans te bieden om toch wekelijks te blijven spelen. Een aanbod van 8 tegen 8 in plaats van 11 tegen 11 of van 5 tegen 5 in plaats van 8 tegen 8

Clubgames

Probleem

Ook bij de 35-plussers wordt een drop-out vastgesteld omdat deze leeftijdsgroep minder geëngageerd is om op een frequente basis te blijven voetballen

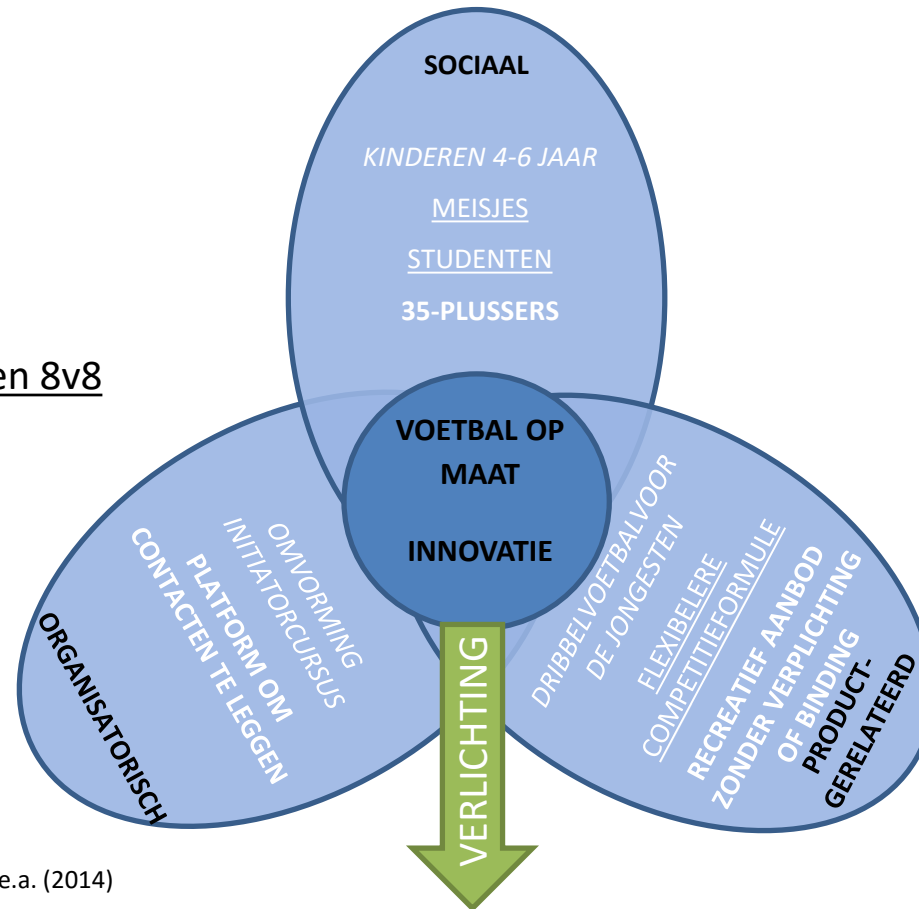
Oplossing

Het doel was aanvankelijk om ook voor deze leeftijdsgroep een 8v8 competitie voor te stellen. Maar dit bleek niet aan te slaan. Daarom is men van start gegaan met clubgames. Dit zijn voetbalactiviteiten binnen de club, vaak ook wedstrijden, voor ouders, sympathisanten, supporters, bestuursleden. Afhankelijk van de club verschilt het aanbod. Het doel is om mensen aan het voetbal te krijgen, waarbij men vooral focust op mensen die al in en rond de club zijn om hen nog meer bij de club te betrekken. Dit biedt ook de mogelijkheid om deze mensen te laten doorstromen naar een vrijwilligersfunctie, en eventueel naar het vormen van een veteranenteam

OVERZICHT INNOVATIE & VERLICHTING

Voetbal op maat – Voetbalfederatie Vlaanderen

- *2v2 dribbelvoetbal*
- Recreatieve formats 5v5 en 8v8
- **Clubgames**

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

- Verruiming van het recreatieve voetbalaanbod door af te stappen van de hoge eisen die aan het competitievoetbal gesteld worden, zowel voor jong als oud
 - Focus op het plezier van het voetbalspel
- Wijzingen van de aantallen en specifieke spelbepalingen waardoor het ook voor clubs eenvoudig en laagdrempelig is om het aanbod te voorzien voor hun leden
 - Bijkomende drempelverlagende initiatieven voor club én spelers

INNOVATIEDIMENSIES

Productgerelateerde innovatie

- 2v2 dribbelvoetbal:
 - Laagdrempeligere en recreatiever aanbod voor de jongsten onder de vorm van dribbelvoetbal
 - Pedagogisch verantwoorde format
 - Geen coaching maar begeleiding
- Recreatieve formats:
 - Aanpassing van de competitieformule om het flexibeler te maken
 - ReCreatieve-league 5v5 (U10/U11/U12/U13): een reeks samengesteld uit teams die gans het seizoen 5v5 spelen, afwijkend van de spelformat voor de betreffende leeftijdscategorie
 - ReCreatieve-league 8v8 (U15/U17/U21): een reeks samengesteld uit teams die gans het seizoen 8v8 spelen, afwijkend van de spelformat voor de betreffende leeftijdscategorie
 - Mixed league: Wanneer er te weinig ReCreatieve teams 5v5 of 8v8 zijn, zal het team ingedeeld worden in een reguliere competitie 8v8 of 11v11. Dit team speelt zijn wedstrijden in het persoonlijk gekozen spelformat
 - Meisjes-league: ook meisjes kunnen zich als ReCreatief team 5v5 of 8v8 inschrijven
 - Je kan ook occasioneel als ReCreatief team spelen: als er door omstandigheden te weinig spelers zijn om de wedstrijd af te werken, kan men nog aantreden met voldoende spelers om 8v8 (i.p.v. 11v11) of 5v5 (i.p.v. 8v8) te spelen. De uitslag wordt niet opgenomen in het klassement, maar de ploeg kan wel hun wekelijkse wedstrijd spelen
- Clubgames:
 - Laagdrempelig, recreatief aanbod rond de sportclub onder de vorm van clubgames (voetbalgerelateerde sportactiviteiten), het aanbod wordt zelf ingevuld door de clubs en verschilt dus sterk
 - Hier zijn geen verplichtingen aan verbonden en er zijn geen vaste momenten
 - Men moet geen volwaardig lid zijn om te kunnen deelnemen. Het wordt aangeboden via een clubpromotioneel event. Behalve indien er een wekelijks aanbod is, raadt de federatie aan om over te gaan naar volwaardig lidmaatschap

**VOETBAL OP
MAAT**

INNOVATIE

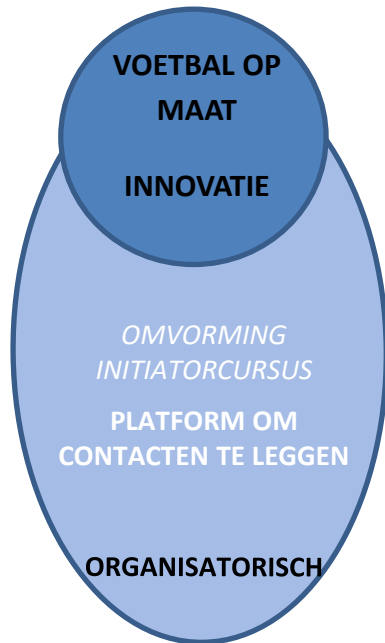
*DRIBBELVOETBALVOOR
DE JONGESTEN*

FLEXIBELERE
COMPETITIEFORMULE

**RECREATIEF AANBOD
ZONDER VERPLICHTING
OF BINDING**

**PRODUCT-
GERELATEERD**

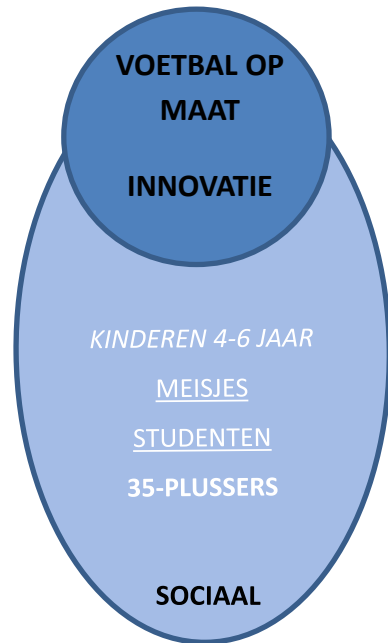
Bron: eigen verwerking op basis van
Scheerder e.a. (2014)

Organisatorische innovatie

- 2v2 dribbelvoetbal: de initiatorcursus is omgevormd waardoor er enkel gefocust wordt op 2 tegen 2 dribbelvoetbal en 5 tegen 5. Op deze manier wordt de nieuwe denkwijze mee geïntegreerd in de praktijk
- Clubgames: Hiervoor is een online platform opgericht zodat clubs contacten kunnen leggen met sportclubs in de buurt om samen clubgames te organiseren

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

Sociale innovatie

- Het huidige voetbalaanbod is gericht op kinderen van 6 tot 18 jaar en volwassenen op competitief niveau tot 35-plus (= veteranen)
- In dit aanbod stelt VFFV echter vast dat bepaalde drempels zorgen voor een moeilijke instroom (4-6 jaar) enerzijds en een specifieke drop-out voor bepaalde doelgroepen (meisjes, studenten, 35+) anderzijds
- Door een recreatief aanbod te creëren met een lage instapdrempel wenst VFFV aan de noden voor deze doelgroepen te beantwoorden
- Clubs worden aangemoedigd om een recreatief aanbod te ontwikkelen voor 4-6 jarigen en dit reeds met een klein aantal leden
- Meisjes moeten de kans krijgen om, indien gewenst, enkel met meisjes te voetballen, binnen de club uit de regio; ook als ze niet aan een voltallig elftal geraken
- Studenten moeten de mogelijkheid krijgen om binnen de regio recreatieve wedstrijden te spelen zonder extra trainingen
- 35-plussers moeten op een recreatieve manier kunnen voetballen zonder administratieve en fysieke drempels in bijvoorbeeld 8v8 wedstrijden

Bron: eigen verwerking op basis van Scheerder e.a. (2014)

VERLICHTING VAN HET SPORTAANBOD

- Gezien de algemeen geldende reglementering biedt een voetbalclub voornamelijk een competitief aanbod aan waarbij de voetballer vaak een aantal keer per week dient te gaan trainen om een wedstrijd te kunnen spelen, die bovendien op een vast bepaald tijdstip tijdens de week plaatsvindt. Op een bepaalde leeftijd begint dit bij veel voetballers - jongens, meisjes, vrouwen en mannen - te 'wegen'. Met dit project tracht VFV om **het recreatieve, laagdrempelige voetbalaanbod te verruimen door af te stappen van de hoge eisen die aan het competitievoetbal, zowel voor jong als oud, gesteld worden**. In een eerder competitief gerichte sporttak is dit een innovatieve benadering. VFV wilt het product 'recreatief voetbal' met andere woorden verbeteren en verbreden
 - Hierbij mikt men op een op maat afgestemde instapfase voor de kleintjes: 2 tegen 2 voetbal met veel **fun en zelfexploratie** en **geen druk of coaching**. Deze fase benadert men als een schakel tussen het multimove project en het duiveltjesvoetbal voor zeven-, acht-, negenjarigen. De verworven know-how en de ervaringen van het multimove project worden hierbij gebruikt in het voordeel van de clubs en leden. Het globale aanbod dat men met dit project trachten te ontwikkelen zal kinderen tussen vier en zes jaar, meisjes, scholieren, studenten en 35-plussers allen op maat laten voetballen met als hoofdzak **het plezier van het voetbalspel**
 - Daarnaast richt men zich op een laagdrempelig aanbod op maat van de spelers en de clubs. Vooral door de **aantallen en specifieke spelbepalingen te wijzigen zal een club dankzij dit project in staat zijn om eenvoudig een dergelijk laagdrempelig aanbod te voorzien voor haar leden**
 - Drempelverlagende initiatieven: Recreatieve voetballers zullen nog steeds moeten aansluiten bij een club om aan dit recreatief aanbod te kunnen deelnemen. **De drempel voor deze voetballers en clubs zal echter verlaagd worden door de verschillende initiatieven van dit project**. Voor verschillende actoren worden onder andere volgende drempels verlaagd:
 - Kindvriendelijk: minder competitief voetballen voor zij die het wensen, minder 'druk'
 - Kindvriendelijk: rekening houdend met motorische ontwikkeling
 - Oudervriendelijk: afwijkend van het klassieke competitievoetbal
 - Oudervriendelijk: minder trainingen, meer nadruk op recreatie
 - Clubvriendelijk: organisatie is zeer eenvoudig
 - Clubvriendelijk: meer wedstrijden gelijktijdig op één veld
 - Spelersvriendelijk: minder spelers nodig
 - Meisjesvriendelijk: meisjes de kans geven om met en tegen meisjes te voetballen
 - Lage kostprijs voor opleiding
- Voetballers kunnen door deze verlaagde drempels bij de clubs terecht voor een uitgebreid recreatief aanbod. Voor alle doelgroepen kan een club naast het competitieve aanbod recreatief 'voetbal op maat' aanbieden in de vorm van 2v2, 5v5 of 8v8

2v2 dribbelvoetbal

- Laagdrempeligere en pedagogisch verantwoorde format:
 - 'Ik en de bal!': Kinderen van 4 à 5 jaar en jonger bevinden zich in de exploratiefase en zijn gefocust op het 'ik en de bal'. Ze voetballen in de eerste fase 'naast elkaar' en daarna 'tegen elkaar' maar zeker nog niet 'met elkaar'. Op deze leeftijd spelen ze dus een dribbelspel en geen passenspel
 - Meer balcontacten: Elk 'groot' en 'minder groot' talent heeft evenveel kans op veel balcontacten
 - Meer succesbeleving: Elk kind scoort doelpunten en ervaart hierdoor meer succesbeleving
 - Aandacht voor elk talent: De verschillende wedstrijdjes/terreintjes zorgen ervoor dat alle spelers maximale speeltijd en ontwikkelingskansen krijgen
 - Winnen en verliezen: Elk kind heeft het recht op winnen en verliezen. Tijdens een 2v2 wedstrijddag heeft hij/zij meer kans om dit te kunnen doen
- Lichtere vorm van training geven, geen coaching maar begeleiding:
 - Laat de spelers zelf ontdekken
 - Wees inspirerend en stimulerend
 - Geef geen coaching, toon wel betrokkenheid
 - Creëer extra beleving met een start- en slotmoment
 - Durf ploegjes te wijzigen en leer iedereen winnen en verliezen

Recreatieve formats

- Recreative formats voor teams die onvoldoende spelers hebben, om hen de kans te bieden om toch wekelijks te blijven spelen: 8 tegen 8 spelen in plaats van 11 tegen 11 of 5 tegen 5 in plaats van 8v8. Voor scholieren, studenten en volwassenen die niet meer in competitief kader willen voetballen en voor 35-plussers die op een aangepaste manier wil gaan voetballen

Clubgames

- Het aanbod verschilt sterk tussen de verschillende clubs, soms is er een wekelijks aanbod, soms is het minder gestructureerd en losser
- De deelnemers moeten geen volwaardig lid worden, ze nemen deel via club promotioneel event

VERLICHTING

INNOVATIEPROCES

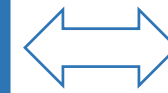
Inspirerende elementen doorheen het volledige innovatieproces

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

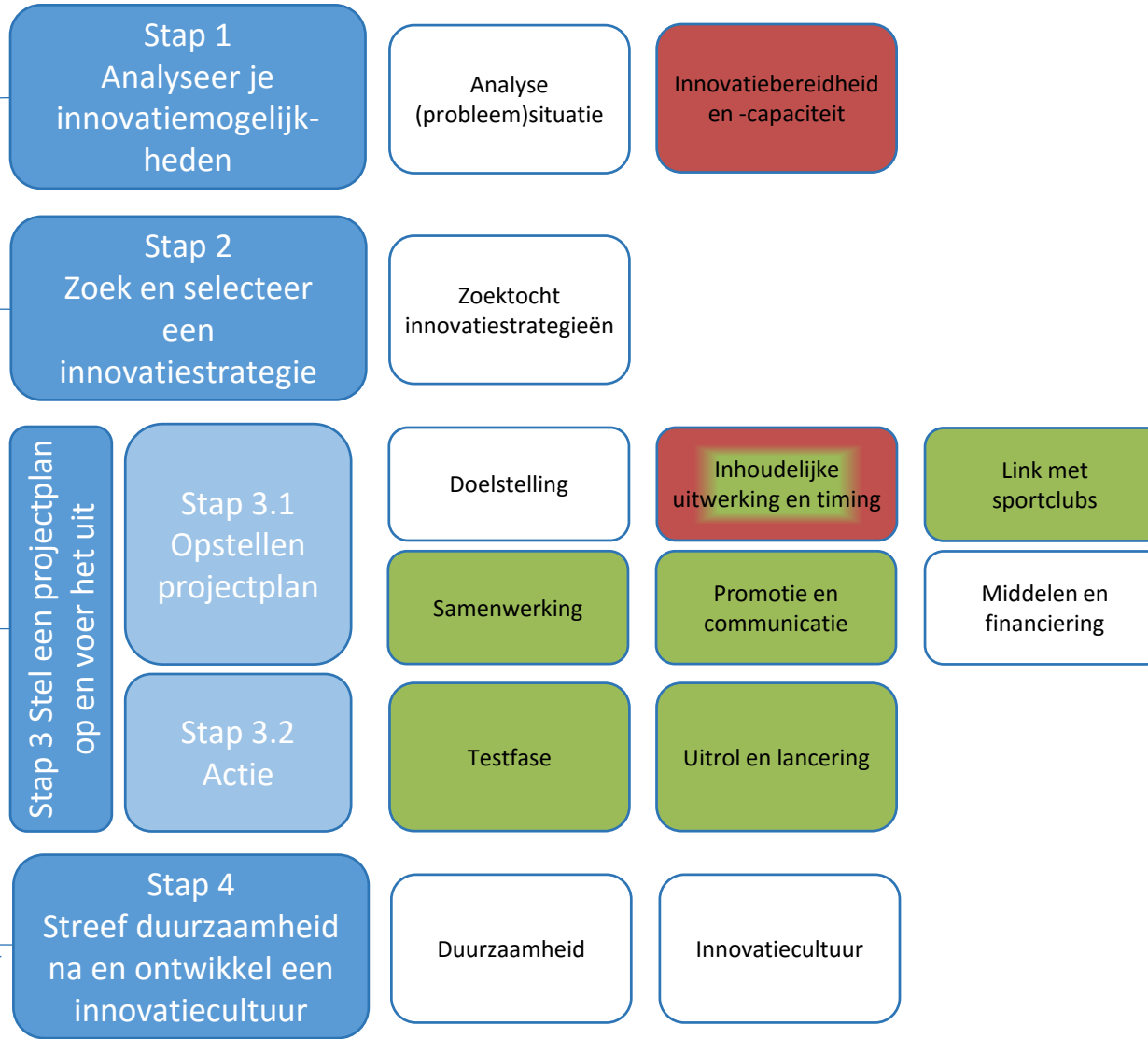
Met dit project heeft VFV het belang van een algemeen aanbod aangepakt. Het is een uitdaging om een sportaanbod te bieden voor alle leeftijdsgroepen, en dit bovendien op maat van de wensen, noden en mogelijkheden van de doelgroepen en de clubs. Het project omvat een aantal sterktes die men binnen de federatie in de toekomst zoveel mogelijk opnieuw zullen trachten te benutten. Het zijn anderzijds ook nuttige tips voor andere federaties:

- Met het maken van promotiefilmpjes bereik je op korte termijn veel meer dan enkel met folders of brochures. Ze kunnen bovendien op geregelde tijdstippen opnieuw gekoppeld worden aan nieuwe communicatie
- Voor een aantal deelprojecten heeft men in eerste instantie een draagvlak gecreëerd door een terugkoppeling te doen bij de clubs tijdens 'de ronde van Vlaanderen'. Daarna zijn er op regelmatige basis bovendien feedback- en discussieplatforms aangeboden (workshops)
- In samenwerking met een partnernetwerk heeft men een proeffase kunnen doen bij een deel van de eigen voetbalclubs. Daardoor werd het draagvlak ook vergroot. Het format 2v2 werd als het ware samen met de clubs ontwikkeld
- Na een implementatie heb je vaak de early adaptors overtuigd. Het is zaak om deze clubs te gebruiken in de verspreiding van het project. Goede voorbeelden verdienen aandacht en nu en dan een extra stimulans (acties of prijzen)
- Men creëerde voor dribbelvoetbal en 35plusvoetbal een aparte URL waardoor de termen onmiddellijk bekendheid en daadkracht kregen. Iedereen in het jeugdvoetbal spreekt over 'dribbelvoetbal' en ook de 35+ clubgames winnen in naambekendheid

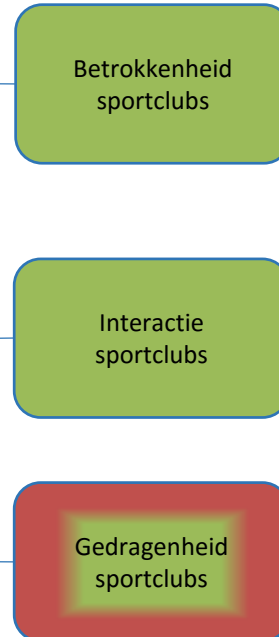

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Analyse
(probleem)situatie

VFV stelde vast dat er een foute format werd aangeboden voor de kleinsten. Dit aanbod was pedagogisch en didactisch niet te rijmen met de opleidingsvisie. Hier wenst VFV op in te spelen met 2v2 dribbelvoetbal en Multimove. In de opleidingsvisie stond al sinds het ontstaan van de federatie de 2 tegen 2 spelvorm, maar deze werd niet in de praktijk gebracht.

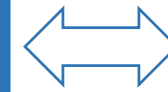
Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Innovatiebereidheid
en -capaciteit

Het voetbalaanbod is traditioneel en onder de opleiders en clubs is er vaak een rigide ingesteldheid. Dit maakt het niet gemakkelijk om hen mee te krijgen in de nieuwe opleidingsvisie. Bovendien zitten de clubs vaak in een luxesituatie, ze voelen zich niet altijd genoodzaakt om bijkomende inspanningen te doen en open en breed te kijken naar andere mogelijkheden.

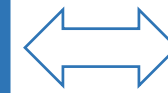
Voetbal op maat 2v2 - VFFV

INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Zoektocht
innovatiestrategieën

De 2 tegen 2 spelvorm stond al in opleidingsvisie en was dus reeds beschikbaar. Desondanks werd deze visie niet in de praktijk gebracht. VFFV heeft hier naar teruggegrepen en besloten om het 2v2 dribbelvoetbal te integreren in de jeugdwerking.

Voetbal op maat 2v2 - VFV

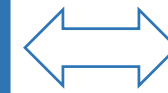
INNOVATIEPROCES

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

VFV stelde vast dat er al bestaande initiatieven rond het 2v2 voetbal waren in bepaalde sportclubs. Bovendien hadden een aantal clubs al zelf initiatief genomen om onderling met de lokale clubs een competitie te organiseren. Andere clubs maakten via éénmalige activiteiten gebruik van 2v2 voetbal. Door die achtergrondinformatie kon VFV vaststellen dat er al draagvlak was onder de sportclubs aangezien er in verschillende delen van Vlaanderen al initiatieven waren.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Stap 3.2
Actie

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Het 2v2 dribbelvoetbal maakte deel uit van de hervorming van de jeugdcompetities (naast bijvoorbeeld vermindering in aantal clubs per reeks, minder lange wedstrijden). Voor deze algemene hervorming heeft VFV een '**ronde van Vlaanderen**' gedaan. Men is bij de clubs langs geweest om de vijftien sleutels van de hervorming toe te lichten zodat de clubs feedback konden geven. Via deze weg wilden men polsen naar de gedragenheid bij de clubs. Voor de 2v2 spelvorm bleek er al redelijk wat draagvlak te zijn onder de clubs.

Reeds bij de aanvang van de verdere ontwikkeling van het project 2v2 dribbelvoetbal, heeft VFV het **participatieproces** met haar sportclubs verdergezet (zie ook het traject op de volgende slide). Het initiatief is vertrokken vanuit de opleidingsvisie van de federatie. Deze visie stelt een brede motorische basisvorming voorop voor drie- tot vijfjarigen via het Multimove-aanbod. Vervolgens dient de focus voor vijf- tot zevenjarigen te liggen op exploratie van 'ik en de bal'. Waarbij er eerst naast elkaar gevoetbald wordt, via leiden en trappen en nadien tegen elkaar via dribbelen. Het 2v2 dribbelvoetbal vormt een gepast aanbod dat aansluit bij deze opleidingsvisie.

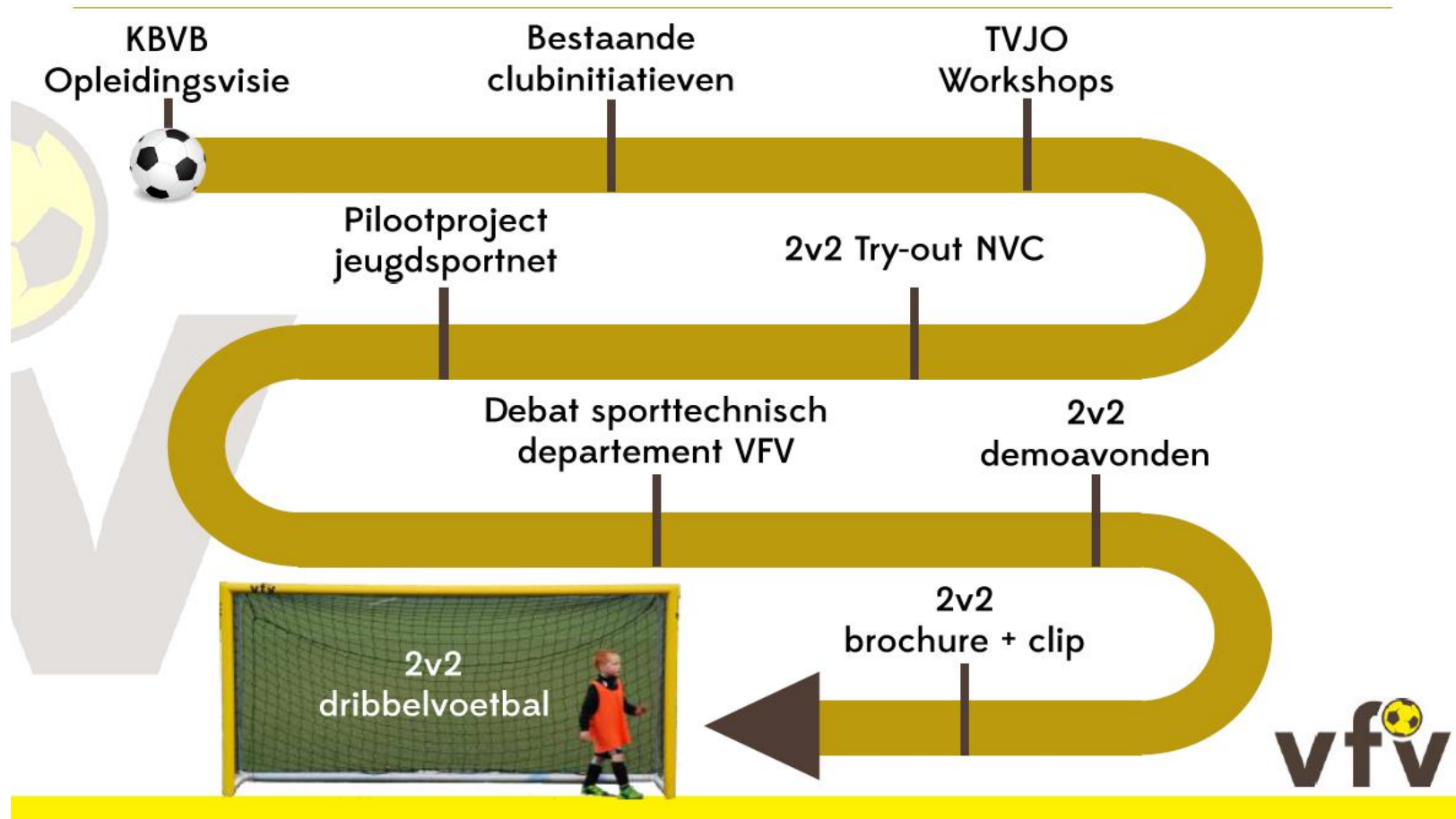
PARTICIPATIEPROCES

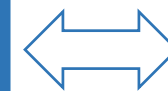
Betrokkenheid
sportclubs

Interactie
sportclubs

Gedragenheid
sportclubs

Traject

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Stap 3.2
Actie

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

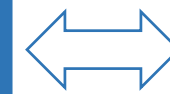
VFV stelde bovendien vast dat er reeds een aantal **bestaande initiatieven** waren in hun sportclubs. Deze clubs werden betrokken en hun ervaringen werden in rekening gebracht bij de verdere uitwerking van het project. Vervolgens werden vanuit de federatie **workshops** georganiseerd, waar in totaal 142 club en 199 jeugdverantwoordelijken aan deelnamen. Tijdens deze workshop werd er gedebatteerd over de visie en de format van het 2v2 dribbelvoetbal op basis van stellingen. In een volgende fase organiseerde de federatie een **try-outsessie** waar het 2v2 dribbelvoetbal in de praktijk werd gebracht. Hierbij waren een tiental sporttechnici van de federatie aanwezig om te observeren, reflecteren en evalueren. Vervolgens werd een **pilootproject** opgezet in samenwerking met zeven voetbalclubs (Jeugdsportnet in de regio Noorderkempen). Gedurende dit pilootproject werd een bijscholing georganiseerd over het begeleiden van vier- tot zesjarige voetballers. Deze voetbalclubs organiseerden trainingssessies rond 2v2 dribbelvoetbal volgens de opleidingsvisie en er vonden 2v2 proefwedstrijden plaats.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Interactie
sportclubs

Gedragenheid
sportclubs

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 1
Analyseer je
innovatiemogelijk-
heden

Stap 2
Zoek en selecteer
een
innovatiestrategie

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Stap 3.2
Actie

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

Op basis van de ervaringen en de feedback van de sportclubs uit de vorige stappen, organiseerde de federatie een **debat met het sporttechnisch departement** om de visie en de format van het 2v2 dribbelvoetbal te optimaliseren en te finaliseren. Hierbij werden eveneens demotrainingen en –wedstrijden ontwikkeld.

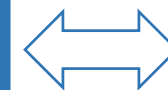
Voor de uitrol van het project organiseerde de federatie 2v2 **demoavonden** voor de sportclubs in de vijf Vlaamse provincies. Tijdens deze avonden werden demotrainingen en –wedstrijden 2v2 dribbelvoetbal georganiseerd om de clubs te laten kennismaken met het nieuwe format en werd er afgesloten met een vragenronde. Tot slot ontwikkelde de federatie eveneens een **brochure en een clip** rond 2v2 dribbelvoetbal, zodat de clubs de nieuwe format in hun werking konden implementeren.

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubs

Interactie
sportclubs

Gedragenheid
sportclubs

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Doelstelling

Concept en uitgangspunt:

Funbeleving, weinig druk van de trainer, focus op goals maken, succesbeleving

Wat? Wie? Waarom?

- Laagdrempeligere en pedagogisch verantwoorde format:
 - 'Ik en de bal!': Kinderen van 4 à 5 jaar en jonger bevinden zich in de exploratiefase en zijn gefocust op het 'ik en de bal'. Ze voetballen in de eerste fase 'naast elkaar' en daarna 'tegen elkaar' maar zeker nog niet 'met elkaar'. Op deze leeftijd spelen ze dus een dribbelspel en geen passenspel
 - Meer balcontacten: Elk 'groot' en 'minder groot' talent heeft evenveel kans op veel balcontacten
 - Meer succesbeleving: Elk kind scoort doelpunten en ervaart hierdoor meer succesbeleving
 - Aandacht voor elk talent: De verschillende wedstrijdjes/terreintjes zorgen ervoor dat alle spelers maximale speeltijd en ontwikkelingskansen krijgen
 - Winnen en verliezen: Elk kind heeft het recht op winnen en verliezen. Tijdens een 2v2 wedstrijddag heeft hij/zij meer kans om dit te kunnen doen
- Lichtere vorm van training geven: geen coaching maar begeleiding:
 - Laat de spelers zelf ontdekken
 - Wees inspirerend en stimulerend
 - Geef geen coaching, toon wel betrokkenheid
 - Creëer extra beleving met een start- en slotmoment
 - Durf ploegjes te wijzigen en leer iedereen winnen en verliezen

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

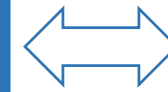
Stap 3.1
Opstellen
projectplanInhoudelijke
uitwerking en timing

Projectteam: het project werd ontwikkeld binnen het sporttechnisch departement van VFV.

Opleiding: Opleidingen voor het 2v2 dribbelvoetbal werden mede door provinciecoördinatoren voorzien. Daarnaast werd ook de initiatorcursus omgevormd zodat er enkel gefocust werd op 2 tegen 2 en 5 tegen 5. Op deze manier wordt de nieuwe denkwijze mee geïntegreerd in de praktijk.

Timing: VFV heeft rekening gehouden met wanneer men best zou implementeren in de praktijk. Hiervoor werd op voorhand het proces vastgelegd zodat men kon uitkomen op een moment voor lancering dat praktisch haalbaar is voor de sportclubs.

Naast de dribbeltrainingen werd ook een format rond dribbelfestivals uitgewerkt. Deze kunnen de klassieke tornooitjes vervangen. Hiervoor is ook een leidraad voorzien voor de clubs. Tijdens de discussies rond de ontwikkeling van het project dacht de federatie de competitie helemaal te vervangen door dribbeltornooitjes. Uiteindelijk is men hier niet mee verder gegaan want dit zou te veel aanpassing ineens zijn voor de clubs.

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanLink met
sportclubs**Ondersteuning sportclubs**

- Ontwikkeling leidraad voor dribbelvoetbal en dribbelfestivals waar de clubs mee aan de slag kunnen om dit aanbod te voorzien
- Ondersteuning bij de aankoop van dribbeldoeltjes
- De demoavonden werden herhaald. In elke provincie werden er nog een tweetal avonden georganiseerd waar de clubs en trainers vrijblijvend op uitgenodigd werden. Zowel trainers die al dribbelvoetbal aanbieden als degene die het nog niet doen, werden gelijktijdig uitgenodigd om tot een kruisbestuiving te komen

Stimuleren van sportclubs: als sportclubs op provinciaal niveau willen spelen, worden ze vanuit de federatie verplicht om het 2v2 dribbelvoetbal te voorzien.

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplan

Samenwerking

Met BVLO werd er een samenwerking aangegaan in verband met bijscholingen voetbal voor leerkrachten LO. Tijdens deze sessie maakten de leerkrachten vooral kennis met de recreatieve formats 2v2 en 5v5. Er werden gedurende 2014 en 2015 19 bijscholingen georganiseerd waarbij 350 leerkrachten bereikt werden.

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Communicatie richting trainers en leerkrachten:

- Het 2v2 dribbelvoetbal werd volledig geïntegreerd binnen de initiatorcursus voetbal zodat elke opgeleide trainer kennis maakt met de doelgroep en het voetbalformat
- In samenwerking met BVLO werd het dribbelvoetbal tijdens de bijscholingen gepromoot bij de leerkrachten LO

Stap 3 Stel een projectplan op en voer het uit

Stap 3.1
Opstellen
projectplan

Promotie en
communicatie

Communicatie en promotie richting sportclubs en (potentiële) deelnemers:

- Hierbij werd er ingezet op sensibilisering en promotie via verschillende brochures, een informatief clipje en de website www.dribbelvoetbal.be:
 - Naast de algemene brochure rond dribbelvoetbal werd ook een brochure rond dribbelfestivals ontwikkeld. Deze vervangen de reguliere U6 toernooien. Daarnaast kwam er ook een folder in de algemene lay-out van het project 'een leven lang voetbal op maat'. Alle folders werden verspreid op de algemene vergadering van clubs
 - Met het maken van promotiefilmpjes bereik je op korte termijn veel meer dan enkel met folders of brochures. Ze kunnen bovendien op geregelde tijdstippen opnieuw gekoppeld worden aan nieuwe communicatie
 - Voor het dribbelvoetbal werd een aparte URL gecreëerd waardoor de termen onmiddellijk bekendheid en daadkracht kregen. Iedereen in het jeugdvoetbal spreekt over dribbelvoetbal. Op www.dribbelvoetbal.be vind je alle info terug over het dribbelvoetbal
- Na de demoavonden in het eerste projectjaar, werd er ook in het teken van het project 'wintervoetSal' dribbelvoetbal gespeeld tijdens demodribbelfestivals in de sporthal
- Good practices werden beloond met prijzen en dit werd gecommuniceerd naar alle clubs. Daarnaast werden er wedstrijden gehouden om bijvoorbeeld een dribbelslogan voor de club te vinden, de mooiste dribbelfoto te maken en dribbelfestivals te stimuleren

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.1
Opstellen
projectplanMiddelen en
financiering

- VFV is met dit project van start gegaan via subsidies die verkregen werden via de oproep voor 'innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten' vanuit het Departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media
- Nadien werd het project zelfstandig verder gezet door de federatie
- Het gaat voornamelijk om een aanpassing in visie en in de organisatie van de clubs, hier is weinig financiële input voor nodig

Voetbal op maat 2v2 - VFV

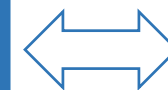
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uit

Stap 3.2
Actie

Testfase

- Een eerste testfase vond plaats onder de vorm van een try-outsessie waar het 2v2 dribbelvoetbal in de praktijk werd gebracht. Hierbij waren een tiental sporttechnici van de federatie aanwezig om te observeren, reflecteren en evalueren
- Vervolgens werd een pilootproject opgezet in samenwerking met zeven voetbalclubs (Jeugdsportnet in de regio Noorderkempen). Gedurende dit pilootproject werd een bijscholing georganiseerd over het begeleiden van vier- tot zesjarige voetballers. Deze voetbalclubs organiseerden trainingssessies rond 2v2 dribbelvoetbal volgens de opleidingsvisie en er vonden 2v2 proefwedstrijden plaats
- Op basis van de ervaringen en de feedback van de sportclubs uit de vorige stappen, organiseerde de federatie een debat met het sporttechnisch departement om de visie en de format van het 2v2 dribbelvoetbal te optimaliseren en te finaliseren. Hierbij werden eveneens demotrainingen en –wedstrijden ontwikkeld

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

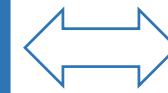
Uitrol en lancering

Uitrol:

- Voor de uitrol van het project organiseerde de federatie 2v2 demoavonden voor de sportclubs in de vijf Vlaamse provincies. Tijdens deze avonden werden demotrainingen en –wedstrijden 2v2 dribbelvoetbal georganiseerd om de clubs te laten kennismaken met het nieuwe format en werd er afgesloten met een vragenronde. Tot slot ontwikkelde de federatie eveneens een brochure en een instructiefilmpje rond 2v2 dribbelvoetbal, zodat de clubs de nieuwe format in hun werking konden implementeren. De doelstelling van het 2v2 dribbelvoetbal is dat de kinderen altijd bezig zijn. In de clip worden er praktische oplossingen voorzien voor als er bijvoorbeeld kinderen overschieten, of als er te weinig kinderen van een club zijn
- Hierna was men vertrokken, de clubs boden 2v2 dribbelvoetbal aan en stapten in de aangeboden wedstrijdkalender. Ondertussen zit men in het derde werkingsjaar

Bijsturing:

Na de implementatie in de competitie waren er echter op regelmatige basis overlegmomenten met verantwoordelijken en met clubs bij wijze van feedbackmoment voor het format. Hier gaven de clubs aan dat het aanbieden van het 2v2 dribbelvoetbal veel organisatie van de trainer vraagt. De federatie heeft hier op ingespeeld door een ondersteunend project op te zetten, namelijk de High 5 dribbelouder. Het doel hiervan is om ouders mee in te schakelen tijdens de training. Op elk van de vier terreintjes staat een dribbelouder ter ondersteuning en om de kinderen te motiveren door een high 5 te geven. De dribbelouders helpen ook door vooraf de veldjes mee klaar te zetten. Op deze manier tracht men de trainers wat de ontlasten van de puur organisatorische taken, zodat ze meer kunnen focussen op observatie. Daarnaast wil VFV via deze weg de ouders van de jongste leden stimuleren om goede en voorbeeldige voetbalouders te zijn, op en naast het veld

Voetbal op maat 2v2 - VFV

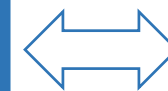
INNOVATIEPROCES

Stap 3 Stel een projectplan
op en voer het uitStap 3.2
Actie

- Voetbal blijft een vrij traditionele wereld. Bijgevolg was er bij bepaalde clubs ook tegenstand tegen de nieuwe 2v2 dribbelvoetbalformat. Om hier tegen in te gaan heeft federatie het eerste jaar promotiewedstrijdjes georganiseerd, om de non-believers mee op de kar te krijgen. Na een implementatie heb je vaak de early adaptors overtuigd. Het is zaak om deze clubs te gebruiken in de verspreiding van het project. Goede voorbeelden verdienen aandacht en nu en dan een extra stimulans (acties of prijzen)
- Vaak is het een probleem als het altijd de sportfederatie zelf is die met nieuwe initiatieven naar buiten komt. Als de goede voorbeelden van de andere clubs komen, wordt dit beter opgenomen door de non-believers. De goede praktijkervaringen van bepaalde sportclubs werden door de federatie verspreid naar alle clubs, om ook de non-believers te overtuigen.
- Soms kwam er ook tegenstand van de ouders, die wilden hun kinderen 'echte' wedstrijden laten spelen. Maar daarnaast kwamen ook positieve reacties, ouders die speciaal naar een club kwamen omdat ze daar 2v2 dribbelvoetbal aanbieden

PARTICIPATIEPROCES

Gedragenheden
sportclubs

Voetbal op maat 2v2 - VFV

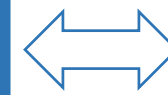
INNOVATIEPROCES

- De 2v2 dribbelvoetbalformat is reeds geïmplementeerd in de officiële competitie voor U6. Daarnaast is de initiatorcursus voetbal hervormd met als accent het 2v2 en 5v5 format. Het 2v2 dribbelvoetbal is dus permanent ingevoerd
- De opstartfase van het project werd structureel aangepakt en werd op een wetenschappelijke basis onderbouwd. Er werd geïnvesteerd in een projectmedewerker wat noodzakelijk was om een vooronderzoek uit te voeren en een zo groot mogelijk draagvlak te creëren. De try-outs, roadshows, opleidingen en kennismakingsdagen werden in gans Vlaanderen verspreid. Deze opstart gebeurde tijdens het seizoen 2013-2014. Na deze lancering werd het recreatief voetbal op maat permanent geïntegreerd in het VFV-aanbod en werd nog verder ontwikkeld. Bovendien werden er opleidingen voorzien voor begeleiders van vier- tot zesjarige voetballertjes die de visie en het project verder dragen in de toekomst
- Het project 'voetbal op maat' kreeg ondertussen een aangepaste naam, namelijk 'een leven lang voetbal op maat' aangezien de federatie een extra doelgroep heeft opgenomen in het project. Met het aanbod 'walking football' voor 55-plussers omvat het innovatief project nu een specifiek recreatief en vernieuwend aanbod voor de diverse doelgroepen van de allerkleinsten tot de sportende senioren. Daarnaast werd het nieuwe aanbod voor 35-plussers aangepast naar drie fasen, rekening houdende met het huidige voetballandschap en sportbeoefening van deze doelgroep. Daarom werd er nog niet gekozen voor officiële competities maar in eerste instantie voor interne clubactiviteiten die een basis zullen vormen voor latere 8v8 competities.
 - U6: 2v2 dribbelvoetbal
 - Recreative jeugdteams: 5v5 of 8v8
 - 35+ voetbal: 35+clubgames
 - 55+ oldstars: wandelvoetbal
- Met 'een leven lang voetbal op maat' wil VFV dus de eerste stap zetten tot een totaalaanbod voor alle doelgroepen. Het project kadert met andere woorden reeds binnen het toekomstige beleidsplan in het kader van het nieuwe decreet op de sportfederaties.

Stap 4
Streef duurzaamheid
na en ontwikkel een
innovatiecultuur

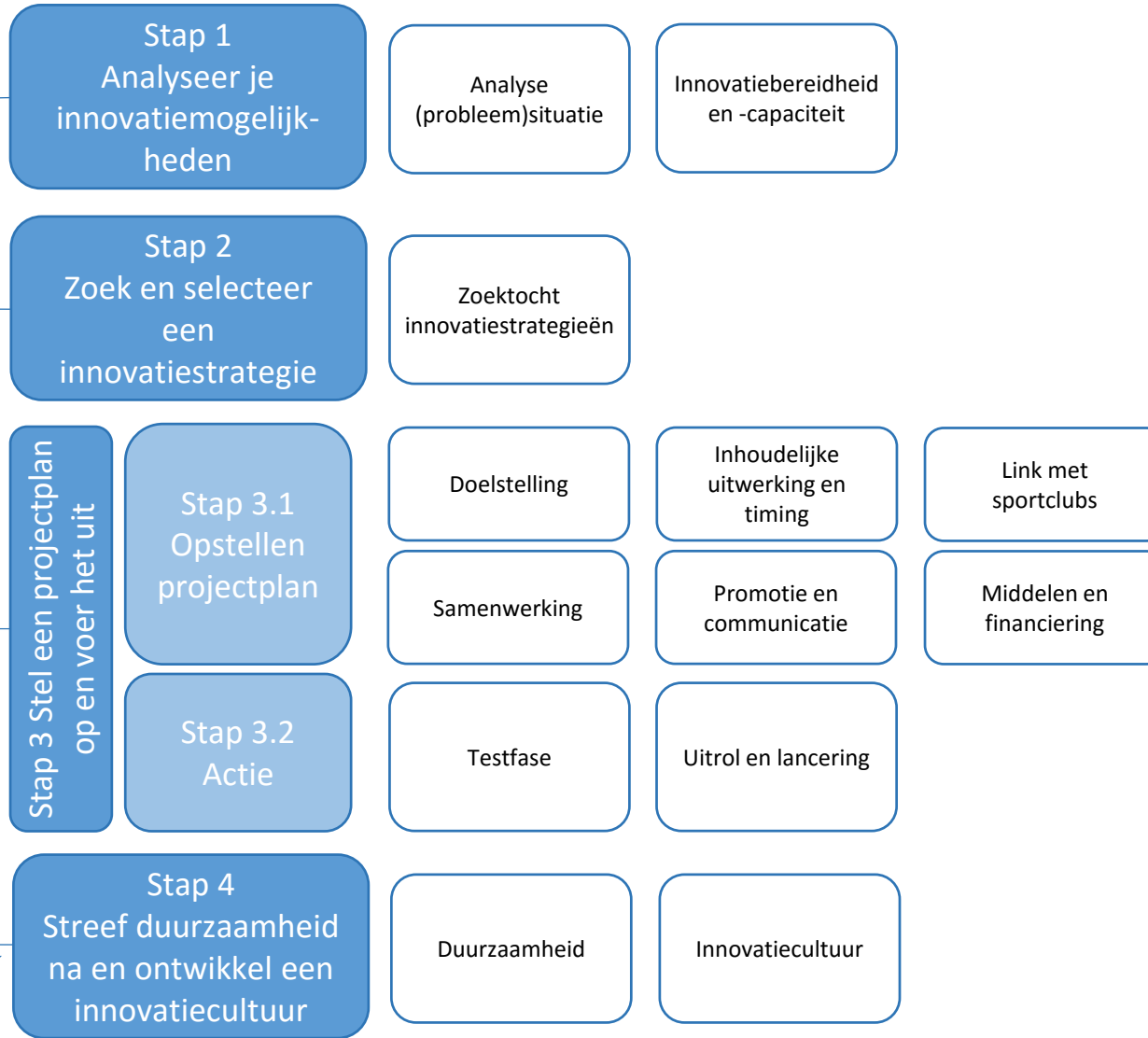
Duurzaamheid

Bovendien werd hierdoor vertrouwen opgedaan omtrent het installeren van een totaal recreatief aanbod. Een doelstelling waar, sinds de fusie van Voetbalfederatie Vlaanderen met drie andere erkende voetbalfederaties (VMF, KBLVB, KVV) tot Voetbal Vlaanderen, verder op ingezet wordt.

Voetbal op maat 2v2 - VFV

INNOVATIEPROCES

PARTICIPATIEPROCES

Betrokkenheid
sportclubsInteractie
sportclubsGedragenheid
sportclubs

REFERENTIELIJST

Referentielijst

- Claes, E. & Scheerder, J., m.m.v. Borgers, J., Meganck, J., Seghers, J. (2017a). *ClubSportInnovatie (CSI). Stappenplan voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties (poster)* (Beleid en Management in Sport Studies 40). Leuven: KU Leuven / Onderzoeksgroep Sport- en Bewegingsbeleid.
- Claes, E., Borgers, J., Scheerder, J., m.m.v. Meganck, J., Seghers, J. (2017b). *Praktijkgids voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties. Via innovatie naar club light* (Beleid en Management in Sport Studies 41). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- en Bewegingsbeleid.
- Departement CJSB Cultuur, Jeugd, Sport en Media (2014). *Innovatieve projecten voor laagdrempelig sporten*. Online geraadpleegd op 25 september 2014 via <http://www.cjsb.vlaanderen.be/sport/subsidiering/innovatieve-projecten-voor-laagdrempelig-sporten/>.
- Scheerder, J., Claes, E., Vanreusel, B. (2014). *Sportief (en) innovatief in een veranderende samenleving. Een verkennende analyse van good practices als inspiratie voor de clubsport van de toekomst*. (Beleid en Management in Sport Studies 22). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- en Bewegingsbeleid.
- Scheerder, J., Borgers, J., Claes, E., Meganck, J., Seghers, J. (2017). *Via innovatie naar club light. Vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties. De ontwikkeling van een praktijkgids gebaseerd op het innovatieproces* (Beleid en Management in Sport Studies 39). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- en Bewegingsbeleid.
- Vlaamse Parlement (2013). *Beleidsbrief sport. Beleidsprioriteiten 2013-2014* (18 oktober 2013). Brussel: Vlaams Parlement.

OVER DE AUTEURS

Elien Claes

Elien Claes studeerde in 2013 af als master in de Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen (major Sportmanagement). Daarnaast behaalde ze in 2014 de graad van leerkracht in de Lichamelijke Opvoeding binnen de Specifieke Lerarenopleiding van de KU Leuven. Sinds 2014 werkt ze als wetenschappelijk medewerker binnen de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid aan de KU Leuven. Haar onderzoeksinteresse gaat onder meer uit naar sportbeleid en sportmanagement. Elien voert meerdere onderzoeksprojecten uit in opdracht van de Europese Commissie, de Vlaamse overheid en Vlaamse sportfederaties, waarbij zowel kwalitatieve als kwantitatieve onderzoeksmethoden worden gehanteerd. Haar onderzoek focust op de organisatie van sport, zowel op lokaal als op (inter)nationaal niveau. Hierbij staat het management en de werking van sportfederaties en sportclubs centraal.

Jeroen Scheerder

Jeroen Scheerder (PhD) studeerde antropologie, bewegingswetenschappen en marketing. Hij is professor sportbeleid en sportsociologie aan de Faculteit Bewegings- & Revalidatiewetenschappen van de KU Leuven en staat aan het hoofd van de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid. Daarnaast is hij ook de coördinator van de KU Leuven-sportmanagementopleiding. Zijn onderzoek focust op sportbestuur, sportcultuur en sportparticipatie vanuit een sociaalwetenschappelijk perspectief. Hij publiceert in internationale vaktijdschriften op het gebied van beleid, management en sociologie van sport en fysieke activiteit, is editor/auteur van heel wat boeken omtrent sportbestuur en sportparticipatie en is reekseditor van de BMS Studies (<http://faber.kuleuven.be/BMS/>), de MBS-publicaties en de SBS-publicaties (uitgegeven door LannooCampus/Academia Press). Hij doceert sportbeleid, sportmanagement, sportpolitiek, sportsociologie en vrijetijdsstudies. Daarnaast is Jeroen gastdocent aan diverse universiteiten en hogescholen in binnen- en buitenland, en was hij gastprofessor sportsociologie aan de Faculteit Politieke & Sociale Wetenschappen van de Universiteit Gent (2005-2007). Van 2014 tot en met 2016 was hij voorzitter van de *European Association for Sociology of Sport* (EASS). Samen met collega's van het Mulier Instituut in Utrecht en de German Sport University in Keulen richtte hij respectievelijk de Europese onderzoeksnetwerken MEASURE en POLIS op. Daarin staat het crossnationaal onderzoek naar sportcultuur en sportparticipatie enerzijds en sportbeleid en sportpolitiek anderzijds centraal.

Over de auteurs

Julie Borgers

Julie Borgers is als postdoctoraal onderzoeker verbonden aan de Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid van de Faculteit Bewegings- & Revalidatiewetenschappen (KU Leuven). Ze studeerde bewegingswetenschappen (master sportmanagement) en vervulde de specifieke lerarenopleiding Lichamelijke Opvoeding aan deze faculteit. Daarna promoveerde ze tot doctor in de bewegingswetenschappen op basis van een proefschrift over institutionele verandering in sportdeelname. Haar huidig onderzoek focust voornamelijk op sportdeelname en de organisatie van vrijetijdssport. Haar onderzoek wordt gevaloriseerd door de publicatie van hoofdstukken in boeken, beleidsrapportages en wetenschappelijke artikels in internationale vaktijdschriften (International Review for the Sociology of Sport, European Sport Management Quarterly, International Journal of Sport Policy & Politics, European Journal of Sport & Society). Julie doceert binnen de Faculteit Bewegings- en Revalidatiewetenschappen in het domein van sportbeleid en sportmanagement.

Jeroen Meganck

Jeroen Meganck studeerde klinische psychologie (UGent, 2000) en sport- en bewegingspsychologie (KU Leuven & University of Jyväskylä, 2001). Hij schreef zijn doctoraat in de Bewegingswetenschappen (KU Leuven, 2016) over de rol van de sportclubs en sportfaciliteiten in de gezondheidsbevordering voor kinderen en jongeren. Hij geeft les in de sportopleiding aan de KU Leuven en binnen Thomas More. Daarnaast heeft hij een eigen praktijk als sportpsycholoog, waarbinnen hij instaat voor de mentale training en begeleiding van beloftevolle jeugd en eliteatleten uit verschillende sportdisciplines. Hij is co-auteur van “Help, mijn kind sport” en coördineert hij de permanente vorming Getuigschrift Praktijkgerichte Sportpsychologie.

Jan Seghers

Jan Seghers is doctor in de Lichamelijke Opvoeding (KU Leuven, 2003) en is momenteel als professor verbonden aan het Departement Bewegingswetenschappen van de KU Leuven. Hij is hoofd van de onderzoeksgroep Fysieke Activiteit, Sport en Gezondheid en coördineert de afstudeerrichting Fysieke Activiteit, Fitheid en Gezondheid binnen de Master Lichamelijke Opvoeding en Bewegingswetenschappen (KU Leuven). Hij verricht onderzoek naar de determinanten van fysieke activiteit en sedentair gedrag en naar de effectiviteit van interventies ter bevordering van een gezonde en actieve levensstijl in verschillende populaties en settings.

REEDS VERSCHENEN BMS STUDIES

Gratis te downloaden via <http://faber.kuleuven.be/BMS/>

Reeds verschenen BMS Studies (1)

Nr. 1

Scheerder, J. & Vos, S., m.m.v. Pluym, K. (2009). *Sportbeleidsplanning in Vlaanderen. Een inhoudelijke en financiële analyse* (Beleid & Management in Sport Studies 1). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 2

Vos, S. & Scheerder, J. (2009). *'t Stad sport. Onderzoek naar de sportdeelname en sportbehoeften in de stad Antwerpen* (Beleid & Management in Sport Studies 2). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 3

Scheerder, J. & Vos, S., m.m.v. Breesch, D., Lagae, W. & Van Hoecke, J. (2010). *De fitnesssector in beeld. Basisrapportering over het Vlaamse Fitness Panel 2009 (VFP09)* (Beleid & Management in Sport Studies 3). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 4

Scheerder, J. & Vos, S., m.m.v. Breesch, D., Késenne, S., Van Hoecke, J. & Vanreusel, B. (2010). *Sportclubs in beeld. Basisrapportering over het Vlaamse Sportclub Panel 2009 (VSP09)* (Beleid & Management in Sport Studies 4). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 5

Scheerder, J., Breesch, D., Pabian, S. & Vos, S. (2010). *Balanceren in een grijze zone. Een verkennende studie van de semi-agorale arbeid in de sport* (Beleid & Management in Sport Studies 5). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 6

Vos, S. & Scheerder, J. (2011). *Opleidings- en competentiebeleid in de Vlaamse fitnesssector. Sleutel tot succes?* (Beleid & Management in Sport Studies 6). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 7

Scheerder, J. & Seghers, J. (2011). *Jongeren in beweging. Over bewegingsbeleid, sportparticipatie en fysieke activiteit bij schoolgaande jongeren in Vlaanderen* (Beleid & Management in Sport Studies 7). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 8

Scheerder, J., Thibaut, E., Pauwels, G., Vandermeerschen, H. & Vos, S. (2011). *Sport in clubverband (Deel 1). Een analyse van de clubgeorganiseerde sport in Vlaanderen* (Beleid & Management in Sport Studies 8). Leuven: KU Leuven/Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement.

Nr. 9

Scheerder, J., Thibaut, E., Pauwels, G., Vandermeerschen, H., Winand, M. & Vos, S. (2012). *Sport in clubverband (Deel 2). Uitdagingen voor de clubgeorganiseerde sport* (Beleid & Management in Sport Studies 9). Leuven: KU Leuven/Onderzoekscentrum voor Sportbeleid & Sportmanagement.

Reeds verschenen BMS Studies (2)

Nr. 10

Scheerder, J., Vandermeersch, H., Van Tuyckom, C., Hoekman, R., Breedveld, K. & Vos, S. (2011). *Understanding the game: sport participation in Europe. Facts, reflections and recommendations* (Sport Policy & Management Studies 10). Leuven: KU Leuven/Research Unit of Social Kinesiology & Sport Management.

Nr. 11

Winand, M., Scheerder, J., Vos, S. & Zintz, T. (2011). *Attitude, changement et innovation. Les fédérations sportives communautaires de Belgique* (Études Gestion & Management du Sport 11). Leuven/Louvain-la-Neuve: KU Leuven/ Afdeling Sociale Kinesiologie & Sportmanagement Research Unit of Social Kinesiology & Sport Management et Université catholique de Louvain / Chaire Olympique Henri de Baillet Latour et Jacques Rogge en Management des Organisations Sportives.

Nr. 12

Seghers, J., Scheerder, J., Boen, F., Thibaut, E. & Meganck, J. (2012). *Medisch en ethisch verantwoord sporten. Het promoten van fysiek, psychisch en sociaal welbevinden van jongeren in Vlaamse jeugdsportclubs* (Beleid & Management in Sport Studies 12). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Humane Kinesiologie.

Nr. 13

Seghers, J., Scheerder, J., Boen, F., Thibaut, E. & Meganck, J. (2012). *Medisch en ethisch verantwoord sporten. Praktijkvoorbeelden in Vlaamse Jeugdsportclubs* (Beleid & Management in Sport Studies 13). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Humane Kinesiologie.

Nr. 14

Vos, S. & Scheerder, J. (2012). *Haven voor sportclubs? Analyse van de clubgeorganiseerde sport in de stad Antwerpen* (Beleid & Management in Sport Studies 14). Leuven: KU Leuven/Onderzoekscentrum voor Sportbeleid & Sportmanagement.

Nr. 15

Geeraert, A., Bruyninckx, H. & Scheerder, J. (2012). *The historic treble in football. The legal, political and economic driving forces behind football's transformation* (Sport Policy & Management Studies 15). Leuven: KU Leuven/Policy in Sport & Physical Activity Research Group.

Nr. 16

Arts, M., Lesage, D., Bruyninckx, H. & Scheerder, J. (2013). *Sport for Development and Peace. The role of the International Olympic Committee* (Sport Policy & Management Studies 16). Leuven: KU Leuven/Policy in Sport & Physical Activity Research Group.

Nr. 17

Derom, I., VanWynsberghe, R. & Scheerder, J. (2013). *Who participates now and in the future? A case study of the Tour of Flanders Cyclo* (Sport Policy & Management Studies 17). Leuven: KU Leuven/Policy in Sport & Physical Activity Research Group.

Reeds verschenen BMS Studies (3)

Nr. 18

de Carvalho, M., Scheerder, J., Boen, F. & Sarmento J. P. (2013). *What brings people into the soccer stadium? (Part 1) The case of Belgium from a marketing perspective* (Sport Policy & Management Studies 18). Leuven: KU Leuven/Policy in Sport & Physical Activity Research Group.

Nr. 19

de Carvalho, M., Scheerder, J., Boen, F. & Sarmento J. P. (2014). *What brings people into the soccer stadium? (Part 2) The case of Portugal from a marketing perspective* (Sport Policy & Management Studies 19). Leuven: KU Leuven/Policy in Sport & Physical Activity Research Group.

Nr. 20

Scheerder, J., Borgers, J., Vanreusel, B. & Vos, S. (2014). *Geen loopcultuur zonder lichte loopinfrastructuur? Een studie naar het aanbod en gebruik van Finse pistes in Vlaanderen* (Beleid & Management in Sport Studies 20). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 21

Scheerder, J., Vos, S., Vandermeerschen, H. & van Poppel, M. (2014). *Sportdiensten in beeld. Basisrapportering over het Vlaamse Sportdienst Panel 1.0 (VSDP1.0)* (Beleid & Management in Sport Studies 21). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 22

Scheerder, J., Claes, E. & Vanreusel, B. (2014). *Sportief (en) innovatief in een veranderende samenleving. Een verkennende analyse van good practices als inspiratie voor de clubsport van de toekomst* (Beleid & Management in Sport Studies 22). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 23

Scheerder, J., Seghers, J., Meganck, J., Vandermeerschen, H. & Vos, S. (2015). *Sportclubs in beeld. Resultaten van het Vlaamse Sportclub Panel 2.0 (VSP2.0)* (Beleid & Management in Sport Studies 23). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 24

van Poppel, M., Scheerder, J. & Vandermeerschen, H. (2016). *Sportdiensten in beeld. Resultaten van het Vlaamse Sportdienst Panel 2.0 (VSDP2.0)* (Beleid & Management in Sport Studies 24). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 25

Scheerder, J., Claes, E. & Thibaut, E. (2015). *Ouderen in beweging. De positionering van senioren sport in het Vlaamse sportfederatielandschap* (Beleid & Management in Sport Studies 25). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Reeds verschenen BMS Studies (4)

Nr. 26

Scheerder, J., Claes, E. & Thibaut, E. (2016). *Barometer van sportfederaties in Vlaanderen: de belangrijkste resultaten. Onderzoek naar bestuurlijke, innovatieve en dienstverlenende aspecten op basis van de Leuvense GGISS-index* (Beleid & Management in Sport Studies 26). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 27

Scheerder, J., Claes, E. & Thibaut, E. (2016). *Barometer van sportfederaties in Vlaanderen: de uitgebreide resultaten. Onderzoek naar bestuurlijke, innovatieve en dienstverlenende aspecten op basis van de Leuvense GGISS-index* (Beleid & Management in Sport Studies 27). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 28

Claes, E., Scheerder, J. & Thibaut, E. (2016). *Gezinnen in beweging. De positionering van gezinssport in het Vlaamse sportfederatielandschap* (Beleid & Management in Sport Studies 28). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 29

Thibaut, E., Scheerder, J. & Pompen, E. (2016). *Geld op en rond het veld. Financiële stromen in het provinciale voetbal* (Beleid & Management in Sport Studies 29). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 30

Steeland, P., Scheerder, J., Vanden Broucke, L., Claes, E., Hoekman, R. & van der Poel, H. (2017). *Naar een globaal sportinfrastructuurplan in Vlaanderen. Managementsamenvatting* (Beleid & Management in Sport Studies 30). Leuven/Brugge: KU Leuven – Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid/wes research & strategy.

Nr. 31

Steeland, P., Scheerder, J., Vanden Broucke, L., Claes, E., Hoekman, R. & van der Poel, H. (2017). *Naar een globaal sportinfrastructuurplan in Vlaanderen. Onderzoek naar behoeften inzake sportinfrastructuur, ontwikkelen van een strategische visie en aanreiken van beleidsaanbevelingen* (Beleid & Management in Sport Studies 31). Leuven/Brugge: KU Leuven – Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid/wes research & strategy.

Nr. 32

Steeland, P., Scheerder, J., Vanden Broucke, L., Claes, E., Hoekman, R. & van der Poel, H. (2017). *Naar een globaal sportinfrastructuurplan in Vlaanderen. Kaartenboek over- en ondervertegenwoordiging* (Beleid & Management in Sport Studies 32). Leuven/Brugge: KU Leuven – Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid/wes research & strategy.

Reeds verschenen BMS Studies (5)

Nr. 33

Corthouts, J. & Scheerder, J. (2017). *Zwarte voetballers tussen witte lijnen. Sociaalwetenschappelijk onderzoek naar raciale verschillen in de Belgische eerste voetbalklasse* (Beleid & Management in Sport Studies 33). Leuven KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 34

Scheerder, J., Claes, E., Meganck, J., Vandermeerschen, H., Vos, S. & Seghers, J. (2017). *Barometer van de sportclubs in Vlaanderen. Het Vlaamse Sportclub Panel 3.0 (VSP3.0): Een stand van zaken en een terugblik (deel 1)* (Beleid & Management in Sport Studies 34). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 35

Claes, E., Scheerder, J., Meganck, J., Vandermeerschen, H., Vos, S. & Seghers, J. (2017). *Barometer van de sportclubs in Vlaanderen. Het Vlaamse Sportclub Panel 3.0 (VSP3.0): Clubprofiel, sportaanbod en gezondheidspromotie (deel 2)* (Beleid & Management in Sport Studies 35). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 36

Claes, E., Scheerder, J., Meganck, J., Vandermeerschen, H., Vos, S. & Seghers, J. (2017). *Barometer van de sportclubs in Vlaanderen. Het Vlaamse Sportclub Panel 3.0 (VSP3.0): Ledenprofiel, medewerkersprofiel en financiële situatie (deel 3)* (Beleid & Management in Sport Studies 36). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 37

Scheerder, J., Claes, E., Meganck, J., Vandermeerschen, H., Vos, S. & Seghers, J. (2017). *Barometer van de sportclubs in Vlaanderen. Het Vlaamse Sportclub Panel 3.0 (VSP3.0): Diversiteit, sociale inclusie, beleid en samenwerking (deel 4)* (Beleid & Management in Sport Studies 37). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 38

De Kind, N., Scheerder, J. & Vos, H. (2017). *EU sport policy according to neofunctionalists. The foundation of the Erasmus+ Sport Programme* (Sport Policy & Management Studies 38). Leuven: KU Leuven/Policy in Sport & Physical Activity Research Group.

Nr. 39

Scheerder, J., Claes, E., Borgers, J., Verschueren, B., Meganck, J. & Seghers, J. (2017). *Vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties. ClubSportInnovatie (CSI): de ontwikkeling van praktijkinstrumenten gebaseerd op het innovatieproces* (Beleid & Management in Sport Studies 39). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Reeds verschenen BMS Studies (6)

Nr. 40

Claes, E. & Scheerder, J., m.m.v. Borgers, J., Meganck, J. & Seghers, J. (2017). *ClubSportInnovatie (CSI). Stappenplan voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties (poster)* (Beleid & Management in Sport Studies 40). Leuven: KU Leuven / Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 41

Claes, E., Borgers, J. & Scheerder, J., m.m.v. Meganck, J. & Seghers, J. (2017). *Praktijkids voor vernieuwend projectmanagement bij sportfederaties. Via innovatie naar club light* (Beleid & Management in Sport Studies 41). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid.

Nr. 42

Claes, E., Scheerder, J. & Borgers, J., m.m.v. Meganck, J. & Seghers, J. (2017). *Via innovatie naar club light. Een analyse van inspirerende praktijkvoorbeelden* (Beleid & Management in Sport Studies 42). Leuven: KU Leuven/Onderzoeksgroep Sport- & Bewegingsbeleid